

Programmabegroting 2024-2027

Inhoudsopgave

Inhoudsopgave	3
Aanbiedingsbrief begroting 2024-2027	6
Leeswijzer	16
Programma 1: Kwaliteit van Leven	18
1.0 Wat mag het kosten?	19
1.1 Een inclusieve samenleving	22
1.2 Een gezond verenigingsleven	24
1.3 Toekomstbestendig onderwijs	26
1.4 Ontmoetingsruimten in elke kern	28
1.5 Sporten en bewegen voor jong en oud	29
1.6 Trendbreuk Eijsden-Margraten	31
1.7 Zorg op maat met focus op kostenbeheersing	32
1.8 Kunst en cultuur in verbinding met onze inwoners	34
Programma 2: Landbouw, Landschap en Plattelandseconomie	42
2.0 Wat mag het kosten?	43
2.1 Behoud en versterken landschapskwaliteiten	45
2.2 Transformatie van de landbouw	48
2.3 Vrijtijdseconomie in balans met landschap en leefomgeving	51
Programma 3: Duurzaamheid en Klimaatverandering	58
3.0 Wat mag het kosten?	59
3.1 Op weg naar een energieneutrale toekomst	61
3.2 Aan de slag met klimaatadaptatie	64
3.3 Optimaliseren luchtkwaliteiten	65
3.4 Van afval tot grondstof	67
Programma 4: Wonen en Leefomgeving	71
4.0 Wat mag het kosten?	73

<i>4.1 Woningbouw naar behoefte in elke kern</i>	75
<i>4.2 Zorgvuldige implementatie Omgevingswet</i>	79
<i>4.3 Veilige fiets- en wandelverbindingen</i>	82
<i>4.4 Aanpak parkeren in Eijsden en Margraten</i>	84
<i>4.5 Optimalisatie bereikbaarheid kernen</i>	84
<i>4.6 Openbare ruimte als visitekaartje</i>	85
Programma 5: Bestuur en dienstverlening	92
<i>5.0 Wat mag het kosten?</i>	93
<i>5.1 De zichtbaarheid en communicatie over dienstverlening, burgerparticipatie en de activiteiten vergroten.</i>	95
<i>5.2 Goed bestuur</i>	97
<i>5.3 Inspraak is een vanzelfsprekendheid</i>	98
<i>5.4 Een gezonde en solide financiële huishouding</i>	100
<i>5.5 Doelgericht samenwerken</i>	102
<i>5.6 Een goed toegankelijke en veilige ICT-omgeving</i>	103
<i>5.7 Veiligheid; een gezamenlijke verantwoordelijkheid</i>	105
<i>5.8 Ondermijning een halt toeroepen</i>	107
<i>5.9 Jeugdproblematiek in de greep</i>	108
<i>5.10 Personeel</i>	109
Paragrafen	115
<i>Paragraaf 1: Lokale heffingen</i>	115
<i>Paragraaf 2: Weerstandsvermogen en risicobeheersing</i>	126
<i>Paragraaf 3: Kapitaalgoederen</i>	151
<i>Paragraaf 4: Financiering</i>	160
<i>Paragraaf 5: Bedrijfsvoering</i>	165
<i>Paragraaf 6: Verbonden partijen</i>	173
<i>Paragraaf 7: Grondbeleid</i>	215
<i>Paragraaf 8: Mens</i>	226

Paragraaf 9: Ruimte.....	241
Financiële begroting	244
Overzicht kosten per beleidsveld	244
1.1 Begroting conform taakvelden BBV.....	267
1.2 Incidentele baten en lasten en structureel en reëel evenwicht.....	283
1.3 Investeringsstaat 2024-2027	289
1.4 Stand en verloop reserves en voorzieningen	293
1.5 Overzicht algemene dekkingsmiddelen	300
1.6 Opbouw algemene uitkering 2024 - 2027	303

Aanbiedingsbrief begroting 2024-2027

Focus in onzekere tijden

Geachte raadsleden,

Hier is onze begroting voor 2024-2027. We willen u graag informeren over de financiële situatie van onze gemeente en de plannen voor de komende jaren.

1. *Onzekere tijden:*

We bevinden ons in financieel onzekere tijden. Er zijn verschillende oorzaken voor deze onzekerheid. De groeiende vergrijzing, de stijgende zorgkosten en economische ontwikkelingen zoals inflatie en rente-ontwikkelingen hebben impact op de begroting van de gemeente. We weten niet zeker hoeveel financiële steun we de komende jaren zullen ontvangen van de rijksoverheid via de zogenaamde Algemene Uitkering. Door de val van het kabinet is nieuw beleid tijdelijk stopgezet. Bovendien zien we - niet alleen in onze regio - maar ook in het hele land een oplopend tekort aan gekwalificeerde werknemers.

2. *Oplopende tekorten:*

Vanaf 2026 verwachten we dat onze financiële situatie zorgwekkender wordt, omdat de Algemene Uitkering vanaf 2026 substantieel gereduceerd wordt. Dit noemen we ook wel het "ravijnjaar". Onze begroting laat vanaf 2026 een structureel tekort zien, wat betekent dat onze inkomsten en uitgaven niet langer meer in evenwicht zijn. De VNG heeft hiertoe de zogenaamde Taskforce Taken en Middelen Gemeenten opgericht die met het Rijk in overleg is. Daarbij is het uitgangspunt dat in de nabije toekomst duidelijkheid zal moeten ontstaan over de op langere termijn beschikbare structurele middelen voor gemeenten. De stelling is dat niet gewacht kan worden op een coalitieakkoord van een nieuw kabinet. Niettemin verwachten wij pas bij de Voorjaarsnota 2024 meer informatie te ontvangen m.b.t. beschikbare structurele middelen voor de langere termijn.

3. *Ons uitgangspunt:*

Voor 2024 presenteren we u een begroting die in evenwicht is. We presenteren daarnaast ook een meerjarige begroting die gebaseerd is op realistische kosten voor de komende jaren, rekening houdend met ons huidige beleid. Dit resulteert in forse tekorten voor begrotingsjaren 2026 en 2027. Hiermee volgen wij het advies van de Provincie en de VNG om realistisch te begroten en eventuele toekomstige tekorten te laten zien.

4. *Onze focus in 2024:*

In 2024 willen we ons richten op enkele belangrijke doelen zoals:

- Voortbouwen op de ambities uit het bestuursakkoord
- het in stand houden van de voorzieningen in de kernen zonder bezuinigingen door te voeren
- het verder inzetten op de strategische uitdagingen, zoals huisvestingopgaven op het gebied van wonen, onderwijs en bibliotheekzaken en opgaven op het gebied van duurzaamheid, openbare ruimte, veiligheid en zorg
- het bevorderen van goed bestuur
- het op versterken van onze uitvoeringskracht

5. *Hoe we dit gaan bereiken:*

Om deze doelen te bereiken, hebben we enkele financiële maatregelen genomen:

- We laten de onroerendezaakbelasting (OZB) meestijgen met de inflatie.
- We dekken de kosten voor riool en afval op basis van kostendekkende tarieven.
- We houden geld achter de hand voor mogelijke financiële uitdagingen in het Sociaal Domein, met behulp van incidentele middelen uit Oekraïne (2022 en 2023).
- We zullen incidentele uitgaven zoals het aanvullen van onze personeelsreserve en het vieren van 80 jaar vrijheid financieren uit onze Algemene Reserve.
- In 2024 zullen we samen met de raad beginnen met het opstellen van een begroting die gericht is op het wegwerken van de structurele tekorten die we verwachten in de jaren 2026 en daaropvolgend.

Deze begroting geeft u een beeld van onze financiële situatie en onze plannen voor de komende jaren.

We kijken ernaar uit om samen met u te werken aan een stabiele en welvarende toekomst voor onze gemeente.

Samenvatting

Programma 1: Kwaliteit van Leven

- De gemeente Eijsden-Margraten streeft naar een inclusieve samenleving waarin iedereen zich gewaardeerd voelt, ongeacht de uitdagingen op velerlei terrein. Er wordt geïnvesteerd in het ondersteunen van statushouders, nieuwkomers, en inwoners die hulp nodig hebben bij werk of inkomensondersteuning. Daarnaast is er aandacht voor het voorkomen en aanpakken van armoede en schulden.
- Het verenigingsleven wordt gestimuleerd en ondersteund. In 2024 wordt het subsidiebeleid herzien en de verenigingsconsulent ondersteunt verenigingen bij hun maatschappelijke initiatieven.
- Het onderwijs in de gemeente richt zich op gelijke ontwikkelingskansen voor alle kinderen, met investeringen in kwaliteit, huisvesting, en gezonde schoolomgevingen. Meertalig onderwijs en gezonde leefstijl worden gestimuleerd, en er is aandacht voor Voor- en Vroegschoolse Interventie (VVI).
- Ontmoetingsruimten in elke kern zijn van belang om de vitaliteit en betrokkenheid van inwoners te bevorderen. Gemeenschapshuizen worden ondersteund, "Hoeskamers" worden behouden, en vrijwilligers die huiskamers runnen, worden ondersteund.
- Sporten en bewegen in een natuurlijke omgeving worden gestimuleerd om de gezondheid en vitaliteit van inwoners te verbeteren. Het programma "Jeugd aan zet" wordt voortgezet om jongeren te betrekken bij participatie en ontmoeting.
- De gemeente werkt samen met de GGD aan een gezondere leefstijl en richt zich op het verminderen van alcoholgebruik, roken en overgewicht. Dit omvat initiatieven zoals gezonde voeding op scholen, rookvrije kindomgevingen en gezondere sportomgevingen.
- Kunst en cultuur worden gezien als verbindende elementen in de gemeenschap, met speciale aandacht voor jongeren. Het bibliotheekwerk wordt vernieuwd om een innovatief cultureel centrum te vormen waar kennis, persoonlijke ontwikkeling, advies, contact en cultuur bij elkaar wordt gebracht, met focus op sociale cohesie en maatschappelijke vorming. In 2024 worden diverse projecten en educatieve programma's voortgezet.

Financiële gegevens programma 1

Programma 2: Landbouw, Landschap en Plattelandseconomie

- De gemeente Eijsden-Margraten werkt toegewijd aan het behoud en de versterking van haar landschapskwaliteiten, waaronder natuurlijke gebieden, cultuurlandschap en historische elementen zoals graften en holle wegen. In 2024 wordt dan ook verder geïnvesteerd in het vergroenen van onze gemeente en wordt de gebiedsdifferentiatiekaart opgeleverd. Ook wordt ingezet op het bevorderen van de biodiversiteit door middel van ecologisch bermbeheer, flora- en faunastroken, en de aanplant van bomen en bossen. Ook worden nieuwe verdienmodellen

verkend voor duurzaam landschapsbeheer, waarbij de betrokkenheid van ondernemers, bezoekers en inwoners wordt gestimuleerd. Het landschapsfonds wordt ingezet voor het stimuleren van dergelijke ontwikkelingen.

- De gemeente streeft naar een vitale, toekomstbestendige en duurzame agrarische sector die in harmonie is met milieu, natuur en landschap. Gezien de transitie die de landbouw doormaakt wordt in 2024 een landbouwvisie opgesteld. Tevens wordt verder ingezet op het versterken van de korte ketens en het produceren en consumeren van gezond voedsel.
- Het doel is om de vrijetijdseconomie in evenwicht te brengen met het landschap en de leefomgeving. Dit omvat duurzaam toerisme, waarbij kleinschalige ontwikkelingen worden gesteund en grootschalige ontwikkelingen worden beperkt. Kwaliteit en spreiding van toerisme zijn belangrijk. De gemeente wil ook in 2024 aantrekkelijk blijven voor wandelaars en fietsers en ondersteunt lokale ondernemers en evenementen. Uitvoering wordt gegeven aan het uitvoeringsprogramma Plattelands- en Vrijetijdseconomie 2024 .

Financiële gegevens programma 2

Programma 3: Duurzaamheid en klimaatverandering

- De gemeente richt zich op het transformeren naar een energieneutrale gemeenschap. Dit omvat het verminderen van energieverbruik en het bevorderen van duurzame energieopwekking, terwijl we ons prachtige landschap behouden. Belangrijke stappen zijn onder andere het aardgasvrij maken en isoleren van gebouwen, het stimuleren van zonnepanelen op daken, en het ontwikkelen van duurzame warmteplannen. De gemeente zal actief informatie verstrekken aan inwoners en ondernemers, stimuleringsmaatregelen aanbieden en lokale duurzaamheidsinitiatieven ondersteunen. We moedigen duurzaamheid aan bij zowel nieuwbouw als renovaties en promoten het gebruik van fietsen en elektrische voertuigen. Samenwerking met regionale duurzaamheidsinstanties en het bevorderen van lokale initiatieven spelen een cruciale rol in het bereiken van onze energieneutrale toekomst.
- De gemeente richt zich op het aanpakken van verdroging en vernatting en het creëren van een duurzaam en klimaatbestendig watersysteem. Dit omvat het vergroten van de waterberging, bevorderen van infiltratie en vergroening, evenals het aanpakken van problemen met wateroverlast en droogte. We stimuleren bewustwording en maatregelen bij onze inwoners en ondernemers, zoals het afkoppelen van hemelwater, het gebruik van regentonnen en het vergroenen van tuinen en daken. Samenwerking met partners en communicatie-initiatieven zoals "Water in Balans" zijn essentieel voor het bevorderen van klimaatadaptatie.
- Het "Optimaliseren luchtkwaliteiten" heeft als doel de luchtkwaliteit te verbeteren en stikstofproblemen aan te pakken. We zullen luchtmetingen uitvoeren en deze vertalen naar maatregelen. Ook nemen we deel aan beleidstafels bij de provincie om de impact van

centraal beleid op onze gemeente te beoordelen en voorbereid te zijn op mogelijke gevolgen voor ons landschap, de landbouw en het buitengebied.

- "Van afval tot grondstof" bevordert de circulaire economie door afvalscheiding te stimuleren en restafval te verminderen. In 2024 zullen we de verlaagde ophaalfrequentie van restafval continueren en bewustwordingscampagnes lanceren in samenwerking met Rd4. We nodigen onze inwoners uit om actief deel te nemen aan deze inspanningen om onze gemeente duurzamer en leefbaarder te maken.

Financiële gegevens programma 3

Programma 4: Wonen en Leefomgeving

- De gemeente staat voor een grote woningbouwopgave. Tot 2030 dienen circa 750 woningen gerealiseerd te worden. Hiertoe worden de komende jaren in elke kern woningen ontwikkeld en gerealiseerd die antwoord geven aan de lokale behoeften. Daarnaast vinden voorbereidingen plaats ten aanzien van een drietal gebiedsontwikkelingen, te weten Stationsomgeving Eijsden, de Poort van het Heuvelland en kern Cadier & Keer. Met het treffen van voorbereidingen rondom een tweetal grotere bouwlocaties in de kern Eijsden en Margraten wordt invulling gegeven aan de woningbouwopgave tot en met 2030. Gezien de krappe woningmarkt voor de huisvesting van statushouders worden in 2024 extra inspanningen geleverd om te kunnen voldoen aan de huisvestingsopgave die het Rijk ons jaarlijks oplegt. Met de realisatie van het woningbouwprogramma voor de komende jaren wordt invulling gegeven aan het realiseren van meer betaalbare en duurzame woningen voor starters, ouderen, zorgbehoevenden en statushouders.
- De Omgevingswet komt eraan per 1-1-2024 en zal grote veranderingen met zich meebrengen. We zorgen voor een zorgvuldige implementatie en betrekken de gemeenteraad hierbij. We blijven werken aan verbeteringen in vergunningprocessen en investeren in kennis en kunde.
- We creëren veilige routes voor fietsers en wandelaars, met speciale aandacht voor schoolroutes en mensen met een beperking. Ook wordt verdere invulling gegeven aan het "Knopen-Lopen" wandelnetwerk.
- In 2024 worden de parkeerproblemen in Eijsden en Margraten aangepakt door middel van parkeeronderzoeken en concrete maatregelen.
- Een nieuw wegenbeleidsplan 2025-2029 wordt in 2024 opgesteld. Deze rapportage wordt gemaakt mede aan de hand van de meest actueel uitgevoerde weginspecties.
- We werken aan het behoud en de verbetering van onze openbare ruimte, met oog voor klimaatverandering. We stimuleren vergroening en ruimte voor ontspanning en ontmoeting, en betrekken bewoners hierbij.

Financiële gegevens programma 4

Programma 5: Bestuur en dienstverlening

- We verbeteren onze dienstverlening door continu te leren van de ervaringen van inwoners en ondernemers.
We streven naar dienstverlening die begripvol, deskundig, eerlijk en tijdig is.
- In 2024 wordt de organisatieontwikkeling verder doorgezet en wordt de uitvoeringskracht versterkt. Op teamniveau zijn er diverse ontwikkelprogramma's gericht dienstverlening, opgabegericht en zelforganiserend werken. We versterken de uitvoeringskracht van de organisatie door een nieuwe aansturing van teams die zich bezighouden met de primaire dienstverlening. Daarnaast wordt verder geïnvesteerd in de versterking van de advieskracht en persoonlijke ontwikkeling.
- Kwaliteit en integriteit van openbaar bestuur zijn van grote invloed op het vertrouwen in de overheid. Dit geldt op landelijk niveau én op lokaal niveau.
- In 2024 bouwen we voort op de in 2023 ingeslagen weg in het besef dat een goed samenspel tussen de gemeenteraad, het college en de ambtelijke organisatie continue aandacht verdient. In samenspraak tussen de drie lagen zullen er in het kader van goed bestuur bijeenkomsten worden georganiseerd gericht op rollen en posities.
- We investeren in het integriteitsbewustzijn door onze reglementen te actualiseren en trainingen aan te bieden aan raad, college en ambtenaren
- Een goed contact met onze inwoners vergt continue aandacht. We nemen burgerparticipatie serieus, zijn transparant in onze aanpak en verwachtingsmanagement. We staan open voor bewonersinitiatieven. In 2024 realiseren we de 1e inwonersbegroting Eijsden-Margraten en bevorderen we de inspraak van jongeren.
- T.a.v. de financiën zijn er zorgen over de middellange termijn vanwege druk op inkomsten, rente, inflatie, loonkosten, zorgkosten en andere factoren. Het streven is om de financiën structureel op orde te houden, eventueel met een maximale OZB-stijging en kostendekkende gemeentelijke producten. Als er geen extra middelen vanuit het Rijk beschikbaar komen, zal er een uitdaging zijn vanwege een verwacht negatief begrotingssaldo in 2026 en 2027. Derhalve zal begin 2024 gestart worden met het inrichten van een meerjarenbegroting gericht op het aanpakken van de structurele tekorten.
- Het Eindrapport Bestuurlijk Regionaal Ecosysteem (BRE) vormt het vertrekpunt voor een heroriëntatie op de (bestuurlijke) samenwerking in Zuid-Limburg. Ontwikkelingen rondom de regiodeal, de inzichten vanuit Panorama Zuid-Limburg en ontwikkelingen op Rijksniveau zijn hierop van invloed. In 2024 zal de heroriëntatie op samenwerking nader vorm krijgen. Er is ook een focus op intensievere samenwerking met gemeenten aan de andere kant van de landsgrens en het verkennen van kansen op het gebied van milieu, vrijetijdseconomie, cultuur, natuur en landschap. In dat licht wordt in 2024 nadere invulling gegeven aan initiatieven op het gebied van het Landschapspark grenzeloos Boccagelandschap, het

Grenspark Jeker & Maas en de samenwerking met Clervaux . Verder zal rondom de herdenking en viering van 80 jaar bevrijding in september 2024 intensief worden samengewerkt met de provincie Limburg en de gemeente Maastricht.

- In 2024 wordt de informatievoorziening verder doorontwikkeld. Hierbij wordt de ontwikkeling van onze dienstverlening en organisatie gevolgd. Gelijktijdig wordt ingezet op het waarborgen van een veilige ICT omgeving die voldoet aan de wettelijke verplichtingen zoals de Wet Open Overheid en de Archiefwet. Meer specifiek wordt in 2024 voorbereidingen getroffen voor een nieuwe toekomstbestendige IT omgeving en een optimalisatie van de financiële informatievoorziening.
- Extra middelen worden vrijgemaakt voor de versterking van veiligheid en leefbaarheid binnen de gemeente . Naast de reguliere zaken zoals inzet BOA en uitvoering geven aan het KVO, wordt de inzet van instrumenten zoals de Fixi-app, bewonersplatforms, buurtnetwerken en buurtbemiddeling gecontinueerd. Aanvullend budget wordt ingezet voor het uitbreiden van de (strategische) ambtelijke capaciteit op dit belangrijke en kwetsbare onderdeel, om zo de slagkracht van de organisatie te versterken en de landelijke, regionale en lokale ontwikkelingen en uitdagingen te kunnen bijhouden. Tevens zal waar mogelijk een bijdrage geleverd worden aan het Netwerk Veilig Limburg om een sterke Lobby in de richting van Den Haag op te starten voor het uitbreiden van de (Zuid-)Limburgse politiecapaciteit. Daarnaast wordt hiermee de Heuvellandbrede ondermijningstafel gecontinueerd en vindt de doorontwikkeling van de robuuste driehoek en regievoering op het nieuwe Integraal Veiligheidsplan (IVP) 2024 - 2027 plaats. Verder neemt de gemeente deel aan een pilot met Maastricht en de Heuvellandgemeenten voor het opzetten van een interbestuurlijk handhavingsteam.
- Accenten worden gelegd op preventie, ondersteund door een goede samenwerking met de politie en andere partners om problemen aan te pakken, waaronder overlast, jeugdproblemen en ondermijning. In dat kader wordt samengewerkt met het Regionaal Informatie- en Expertise Centrum (RIEC) om de ondermijningsproblematiek in kaart te brengen en de strategie voor aanpak aan te scherpen. Verdere verbetering van de informatiepositie rond vakantieparken en het buitengebied wordt nagestreefd, en bestaand beleid zoals bibob, damocles en drank- en horecaregels wordt actief toegepast. Gerichte acties met inzet van flexteams worden uitgevoerd om ongewenste situaties aan te pakken.
- De jeugdproblematiek, inclusief overlast en criminaliteit veroorzaakt door jongeren, krijgt ook in 2024 nadere aandacht. Dit wordt bereikt door nauw contact tussen jongerenwerkers, BOA's, wijkagenten, ouders en omwonenden, en door een focus op preventie, vroegtijdige signalering en oplossingen. Scholen worden betrokken als belangrijke 'vindplaatsen' van problemen, en er wordt samengewerkt met onderwijsinstellingen om de bestaande samenwerking te vernieuwen. Bovendien wordt er aandacht besteed aan preventie, voorlichting, controle en handhaving met betrekking tot alcohol en drugs ook in samenwerking met jongeren zelf.

Financiële gegevens programma 5

Financiële recapitulatie

	2024	2025	2026	2027
Startsaldo cf. Rib meicirculaire	1.349.708	2.992.054	482.685	1.635.038
Stelpost Jeugd 2023 e.v. cf brief Provincie	-	-662.500	-74.000	-128.250
	1.200.000			
Bijstellen dividend cf. richtlijn Provincie	-138.500	-44.500	-44.500	-44.500
Herberekening prijscompensatie 2024 e.v. o.b.v. verwachte inflatieraming	1.543.393	928.057	449.511	-6.180
Saldo na aanpassing	1.554.601	3.213.111	813.696	1.456.108

Personeel

Doorekening staat van personele lasten inclusief CAO verhoging	-	-	-	-
	1.311.346	1.331.754	1.827.212	2.382.596
Klimaatgelden CDOKE t.b.v. personele inzet klimaat	478.229	482.528	478.229	478.229
Introductie ondersteuningsstructuur tbv dienstverlening en organisatieontwikkeling	-315.000	-315.000	-315.000	-315.000
Budget dienstverlening in 2023 beperkt ingezet, inzetten voor ondersteuningsstructuur	100.000	100.000	100.000	100.000
Vergoeding inzet eigen personeel Oekraïne	150.000	150.000		
Motie veiligheid&leefbaarheid 1 fte	-105.000	-105.000	-105.000	-105.000
Aanstellen projectleider huisvesting stautushouders ivm taakstelling	-105.000	-105.000	-105.000	
Totaal personele bijstellingen	-	-	-	-
	1.108.117	1.124.226	1.773.983	2.224.367

Kapitaallasten, btw compensatie en financieringstekort

Bijstelling kapitaallasten en financieringstekort	379.421	89.069	-95.079	-133.466
kapitaallasten IHP	0	-200.000	-325.000	-325.000
Totaal technische bijstellingen	379.421	-110.931	-420.079	-458.466

Bedrijfsvoering en Bestuur

Diverse posten bedrijfsvoering	-140.635	-83.158	-83.158	-83.158
--------------------------------	----------	---------	---------	---------

Ruimte

Opstellen gebiedsvisie Cadier & Keer	-75.000	-75.000		
Haalbaarheidsonderzoek brug A2 / Voerdalroute;	-20.000			
Bijraming doorbelasting loonkosten riool o.b.v. werkelijke uren	59.000	59.000	59.000	59.000
Bijraming doorbelasting loonkosten afval o.b.v. werkelijke uren	95.000	95.000	95.000	95.000
Bestuurlijke ondersteuning Openbare orde en veiligheid	-40.000	-40.000	-40.000	-40.000
Aframen kosten team heuvelland	72.400	72.400	72.400	72.400
Diverse posten fysiek	-55.602	-12.102	-12.602	106.048
Totaal Ruimte	35.798	99.298	173.798	292.448

Mens&Samenleving

Gr GGD	-225.767	-440.106	-552.221	-386.100
Gr Leerplicht en leerlingen vervoer	-77.324	-77.324	-77.324	-77.324
Herijking Bibliotheekwerk	-65.054	-65.054	-65.054	-65.054
Extra budget voor culturele projecten zoals: cramignon, Caltex, Kalplat, Nationale themadagen, culturele routes, educatie en Unesco traject.	-41.000	-41.000	-41.000	-41.000
Stijging kosten participatiewet als gevolg van stijging minimum loon	-20.830	-106.614	-141.131	-57.295
Overig Sociaal Domein bijstelling	-180.648	-275.113	-323.631	-394.632
Open einde regeling - indexatie tarieven en verwacht groei volume Jeugd	-392.926	-499.000	-965.000	-
			1.459.000	
Open einde regeling - indexatie tarieven en verwacht groei volume WMO	-497.998	-760.998	-	-
			1.064.998	1.315.998
Stelpost jeugd en WMO	200.000			
Totaal Mens&Samenleving	-	-	-	-
	1.301.547	2.265.209	3.230.360	3.796.402

Totaal saldo

-580.479	-271.115	-	-
		4.520.086	4.813.837

Septembercirculaire

607.304	295.247	171.276	838.911
---------	---------	---------	---------

Saldo begroting 2024-2027

26.825	24.132	-	-
		4.348.810	3.974.926

Leeswijzer

Ook dit jaar wordt de programmabegroting digitaal gepresenteerd, via de applicatie Pepperflow. De programmabegroting is een omvangrijk geheel vol financiële, cijfermatige gegevens en tekstuele toelichtingen hierop. Om u hierin wegwijs te maken en er tevens voor te zorgen dat u uit de programmabegroting de maximale informatie haalt, is deze leeswijzer opgesteld.

Uitgangspunt voor de begroting 2024 is het Bestuursakkoord 2022-2026 Goed leven in elke kern. De verslageregels BBV zijn opnieuw als leidraad gebruikt om de begroting 2024 samen te stellen.

De begroting 2024 kent een programma-opzet. Voor de programma's geldt dat:

- Aansluiting is gemaakt met de eerder bepaalde strategische kaders;
- Ze nauw aansluiten bij Dichtbij het Leven;
- De harmonie tussen op het oog soms schijnbare tegenstellingen tot uitdrukking komt in de programma's.

Onderstaand worden de programma's genoemd. Tevens worden de titels van de programma's kort toegelicht:

- In Programma 1 Kwaliteit van Leven staan de mensen centraal die met elkaar in harmonie leven. Vanwege de connectie tussen het samenleven en de gebruiken en de rituelen komt in dit programma ook de harmonie met het verleden tot uitdrukking.
- In Programma 2 Landbouw, Landschap en Plattelandseconomie wordt invulling gegeven aan de balans tussen het landschap, de natuur en de ontwikkeling.
- In Programma 3 Duurzaamheid en Klimaatverandering ligt het accent op de vraagstukken rondom het realiseren van een duurzame samenleving, waarbij invulling wordt gegeven aan de klimaat- en energie-opgaven waar deze gemeente voor staat.
- Programma 4 Wonen & Leefomgeving geeft invulling aan wonen in een prettige leefomgeving met passende voorzieningen die goed ontsloten zijn. In dit programma wordt aangegeven hoe omgegaan wordt met veranderende woon- en leefbehoeften.
- Programma 5 Bestuur & Dienstverlening is geen inhoudelijk programma maar vooral een programma waarin het financieel beleid, openbare orde, samenwerking en dienstverlening worden samengebracht.

De programmabegroting bestaat uit drie onderdelen:

- Programmabegroting.

De programmabegroting begint met de aanbiedingsbrief. In de aanbiedingsbrief is dit jaar ook een korte samenvatting opgenomen met een hyperlink naar de financiële gegevens.

- Paragrafen; Het Besluit Begroting en Verantwoording (BBV) schrijft voor dat in de programmabegroting en -rekening een aantal paragrafen verplicht wordt opgenomen. De paragrafen zijn bedoeld als planning en verslag over het in de komende jaren voorgenomen beleid ten aanzien van beheersmatige aspecten op een achttal (limitatieve) gebieden.
- Financiële begroting; In dit onderdeel is een recapitulatie van de baten en lasten voor het begrotingsjaar en meerjarig opgenomen. Voorts vindt u hier een overzicht van de incidentele baten en lasten inclusief toelichting van de individuele posten, het overzicht structureel begrotingssaldo, de investeringsstaat 2024-2027 stand en verloop reserves en voorzieningen, een overzicht van de algemene dekkingsmiddelen en een overzicht omtrent de opbouw van de algemene uitkering 2024-2027.

Programma 1: Kwaliteit van Leven

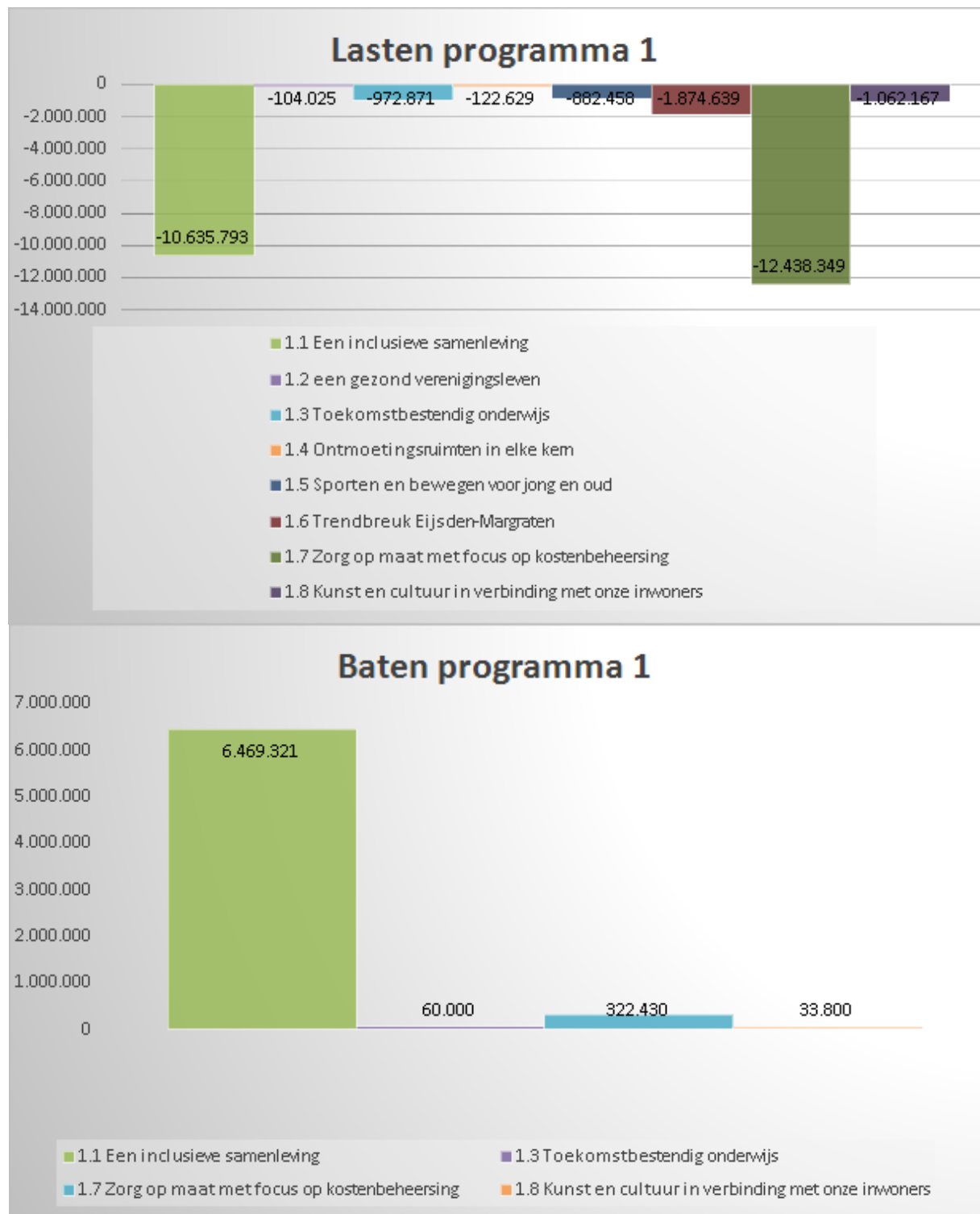
"Kwaliteit van leven in een verandering van tijdperk"

Op lokaal niveau is de kwaliteit van leven, mede door externe ontwikkelingen, onder grote druk komen te staan. Immers, we zijn met z'n allen beland in een ander tijdperk. Een tijdperk dat wordt gekenmerkt door een oorlog aan de rand van Europa, stromen van vluchtelingen, toename van de gevolgen van klimaatveranderingen, prijsstijgingen als gevolg van onrust in de wereld. We zien toename van armoede, bestaanszekerheid staat onder druk en er zijn toenemende problemen rond de benodigde hoeveelheid energie die onze samenleving vraagt. Dit alles heeft ook een al maar toenemende impact op onze dienstverlening en de middelen die nodig zijn om rol als Mens & Samenleving waar te maken. Een rol die gericht op de kwaliteit van leven waar het gaat over het welzijn, de gezondheid en het kunnen meedoen voor alle inwoners.

Meer nog dan in voorgaande jaren vraagt deze verandering van tijdperk, naast de voortzetting van het bestaand beleid en de aansluiting op het bestuursakkoord, om een strategische herbezinning op de inzet van mensen en middelen. Daarom doen we, naast alles wat we schrijven over wat we willen bereiken en wat we ervoor gaan doen, een dringend beroep op raad, bestuur en onze eigen organisatie om tijd en middelen in te zetten op het realiseren van een strategische visie. Een visie die "toekomstbestendige handen en voeten geeft" aan de betekenis van "dicht bij het leven".

1.0 Wat mag het kosten?

Wat mag het kosten?

Programma 1					
Kwaliteit van Leven					
	Begroting 2023NW	Begroting 2024	Meerjarenraming 2025	Meerjarenraming 2026	Meerjarenraming 2027
Lasten					
1.1 Een inclusieve samenleving	-10.292.329	-10.635.793	-9.464.523	-9.486.453	-9.545.699
1.2 een gezond verenigingsleven	-98.000	-104.025	-97.025	-97.025	-97.025
1.3 Toekomstbestendig onderwijs	-865.501	-972.871	-964.026	-919.027	-924.025
1.4 Ontmoetingsruimten in elke kern	-111.658	-122.629	-122.629	-122.629	-122.629
1.5 Sporten en bewegen voor jong en oud	-922.276	-882.458	-953.694	-989.525	-1.058.791
1.6 Trendbreuk Eijsden-Margraten	-1.653.666	-1.874.639	-2.096.269	-2.208.373	-2.042.240
1.7 Zorg op maat met focus op kostenbeheersing	-11.650.089	-12.438.349	-13.040.876	-13.839.876	-14.616.876
1.8 Kunst en cultuur in verbinding met onze inwoners	-976.819	-1.062.167	-1.061.935	-1.060.534	-1.060.527
Totale lasten	-26.570.338	-28.092.931	-27.800.977	-28.723.441	-29.467.814
Baten					
1.1 Een inclusieve samenleving	5.782.721	6.469.321	5.291.444	5.281.022	5.418.008
1.3 Toekomstbestendig onderwijs	50.000	60.000	50.000	0	0
1.5 Sporten en bewegen voor jong en oud	3.000	0	0	0	0
1.7 Zorg op maat met focus op kostenbeheersing	357.730	322.430	267.570	271.570	273.570
1.8 Kunst en cultuur in verbinding met onze inwoners	0	33.800	33.800	33.800	33.800

Totale baten	6.193.451	6.885.551	5.642.814	5.586.392	5.725.378
Saldo programma voor resultaatbestemming	- 20.376.887	- 21.207.380	-22.158.163	-23.137.050	-23.742.435
Mutaties reserves	49.219	29.157	29.157	29.157	29.157
Saldo programma na resultaatbestemming	- 20.327.668	- 21.178.223	-22.129.006	-23.107.893	-23.713.278

Toelichting

1.1: Inclusieve Samenleving:

De kosten voor het programma inclusieve samenleving stijgen met name door de indexatie van wettelijke uitkeringen op basis van stijging wettelijk minimum loon. Daarnaast is er sprake van een volume groei op onderdelen

1.3 Toekomstbestendig onderwijs:

De kosten voor het programmaonderdeel Toekomstbestendig Onderwijs stijgen met name door een forse stijging in de kosten voor de gemeenschappelijke regeling Leerplicht en Leerlingenvervoer. Bij Leerlingenvervoer is er sprake van een stijging van de overheadkosten cf. een ingroei model zoals bestuurlijk afgesproken met de centrumgemeente. Daarnaast stijgen de kosten en het volume van Leerlingenvervoer ook.

De kosten voor het Integraal Huisvestingsplan Onderwijs zijn hier nog niet in verwerkt, deze zullen worden meegenomen wanneer de businesscases zijn afgerond.

1.6 Trendbreuk Eijsden-Margraten:

De kosten voor het programmaonderdeel Trendbreuk Eijsden-Margraten wordt met name veroorzaakt door een forse stijging in de bijdrage aan de gemeenschappelijke regeling GGD. Er is een nieuw meerjarenbeleidsplan opgesteld waarbij de gemeente Eijsden-Margraten met name op de forse financiële impact een negatieve zienswijze heeft afgegeven. De meerderheid was akkoord derhalve is de gemeente Eijsden-Margraten verplicht deze bijdrage te betalen.

1.7 Zorg op maat met focus op kostenbeheersing:

De kosten voor het programmaonderdeel Zorg op Maat met focus op kostenbeheersing betreft met name de kosten voor de uitvoering van de Jeugdwet en de wet WMO. Bij de jeugdwet is er met name sprake van verzwarende van de zorg, een beperkte volumegroei en een stijging in de kostprijs als gevolg van de verplichting tot het betalen van reële tarieven in relatie tot de indexatie. Bij de wet WMO is er sprake van een trend van vergrijzing in onze gemeente waardoor ook de kosten voor de uitvoering van de WMO in de komende jaren zullen stijgen. Deze regelingen betreffen open einde regelingen waarbij de gemeente Eijsden-Margraten verplicht is om de benodigde zorg voor onze burgers te financieren ook al overschrijdt dit het budget, in dit kader zijn dan ook reële inschattingen gemaakt van de verwachte kosten echter kunnen deze altijd afwijken.

1.1 Een inclusieve samenleving

Wat willen we bereiken?

1.1 Een inclusieve samenleving

Veel mensen in onze gemeente hebben het 'goed'. Ze hebben een baan, inkomen, sociale contacten, voelen zich gewaardeerd en geaccepteerd. Echter niet voor iedereen is dat het geval. Onze ambitie is dat Eijsden-Margraten een inclusieve samenleving is waarin iedereen die mee wil doen ook mee kan doen als ook gestimuleerd wordt om mee te doen. Een uitdaging die groter is dan in voorgaande jaren. In dit veranderde tijdperk zien we een grote toename van armoede. Dit vraagt om anders inzetten van mens kracht, en waar nodig om meer menskracht, en een groter beroep op middelen.

De groeiende stroom vluchtelingen, de toename van de taakstelling op statushouders en het nieuwe inburgeringsstelsel maakt dat het team aan specialisten wordt uitgebreid. Hierdoor kunnen we doorgaan met het goed laten inburgeren van statushouders en nieuwkomers. We bieden passende huisvesting, geven hen goede begeleiding, stimuleren hen Nederlandse taal machtig te worden en laten hen kennis maken met de gemeenschap om ze hiermee sneller en succesvoller te laten participeren in de maatschappij en actief bij te dragen aan onze samenleving. Voor afgewezen asielzoekers of illegale migranten wordt aangesloten bij het Rijksbeleid.

Sociale dienst Eijsden-Margraten staat voor het verlenen van dienstverlening aan inwoners die meer kwetsbaar zijn. We ondersteunen mensen met mindere kansen op de arbeidsmarkt intensief en staan hen persoonlijk bij, bij het vinden van (vrijwilligerswerk)werk en/ of een passende inkomensondersteuning zodat ook zij actief kunnen blijven deelnemen in de samenleving en onze gemeenschappen. Daarnaast wordt nog meer ingezet op vroeg signaleren van armoede en

schuldenproblematiek om daarmee armoede, sociaal isolement en psychische en lichamelijke gevolgen van schulden te beperken of te voorkomen. Dit maakt dat het beroep op middelen strak gemonitord wordt zodat tijdig kan worden bijgesteld.

Continueren vroegsignalering schuldenproblematiek

Omschrijving (toelichting)

Wij voeren de activiteiten van het geactualiseerde uitvoeringsplan Armoede en Schuldhulpverlening 2022-2025 uit. In 2024 zetten we in op het voorkomen van armoede en schulden (preventie), het bestrijden van armoede en schulden en het verzachten van armoede en schulden.

We investeren in een grotere inzet van een consulent schuldhulpverlening in vaste dienst bij de gemeente met als doel het vroegtijdig signaleren van schulden bij inwoners.

We voeren deels regie op het proces schuldhulpverlening door de toegang bij de gemeente te beleggen i.p.v. bij de Kredietbank, waardoor de inwoner een integrale ondersteuning krijgt vanuit de vroeg signalering en de beoordeling aanmelding bij de Kredietbank.

Investeren in begeleiding statushouders en nieuwkomers.

Omschrijving (toelichting)

We voeren de Wet inburgering uit. Statushouders en nieuwkomers kunnen beter en sneller integreren in onze samenleving door de begeleiding die wij bieden. Ze worden gestimuleerd door o.a. deelname aan taalcursussen om deel te worden van de gemeenschap en hen zo snel en succesvol te laten participeren in de samenleving.

Inwoners via SEM actief begeleiden naar werk of inkomensondersteuning

Omschrijving (toelichting)

SEM ondersteunt de inwoners met de inkomensvoorziening en re-integratie. Hierbij leren we onze inwoners steeds beter kennen.

De ontwikkelingen binnen het domein van participatie n.a.v. het landelijke programma Participatiewet in Balans worden vertaald naar beleid en uitvoeringsregels in samenwerking met de regio.

We implementeren in Maastricht-Heuvelland de uitkomsten vanuit de businesscase over de fusie van ketenpartners re-integratie (MTB, Podium24 en Annex).

1.2 Een gezond verenigingsleven

Wat willen we bereiken?

1.2 Een gezond verenigingsleven

Eijsden-Margraten kenmerkt zich door een rijk verenigingsleven; harmonieën, fanfares, zangkoren, carnavalsverenigingen, jonkheden, schutterijen, heemkundeverenigingen, sportverenigingen en alle andere organisaties die de cultuur en tradities van onze dorpen en gemeenschappen vormgeven. Zij dragen bij aan de identiteit, het DNA, van onze gemeente en vormen mede het cement van onze samenleving.

Gezien de belangrijke rol van het verenigingsleven voor de sociale cohesie, de binding en leefbaarheid in de dorpen nu en naar de toekomst toe, wordt niet getornd aan het huidige subsidiebeleid voor verenigingen. Het huidige subsidiebeleid wordt gezien als een basissubsidie. De omvang van de beschikbare subsidiemiddelen blijft hiervoor ongewijzigd. Na afloop van de lopende subsidieperiode (2021 t/m 2024) wordt het beleid nader tegen het licht gehouden.

Nieuw is de introductie van een maatschappelijke stimuleringsubsidie. Hiermee worden verenigingen aangespoord om bijdragen te leveren aan sociaal maatschappelijke opgaven. Bovenop de basissubsidie kunnen verenigingen hiermee extra middelen genereren voor nieuwe activiteiten. Deze aanvullende subsidieregeling heeft tevens ten doel om een impuls te geven van deelname aan sociale activiteiten. Door vrijgevallen subsidie is budget beschikbaar voor het maatschappelijk stimuleringsubsidie.

Naast het waarden in financiële zin worden verenigingen op het gebied van vergunningverlening actief gefaciliteerd.

Verenigingen in de gemeente staan voor uitdagingen. Zowel in het vinden van vrijwilligers als het binden van leden. Inwoners zoeken naar een flexibelere manier van sporten en bewegen. Wanneer er signalen zijn dat er in een kern diverse behoeften en wensen zijn waarin nog niet is voorzien, willen wij verenigingen, als zij hier voor open staan, ondersteunen bij het verbreden van hun (maatschappelijke) rol in de kernen. Dit kan ook de levensvatbaarheid van de verenigingen vergroten.

Wat gaan we ervoor doen in 2024?

Een actief faciliterende vergunningenaanpak richting verenigingsleven opzetten.

Omschrijving (toelichting)

De verenigingsconsulent is aanspreekpunt voor de verenigingen.

Naast aanspreekpunt is/wordt de verenigingsconsulent het aanspreekpunt voor de verenigingen om meer in te zetten op een verbreding van de maatschappelijke rol. Concreet betekend dit:

- dat bij (complexe) vragen van verenigingen de verenigingsconsulent de verbinder is tussen de verschillende betrokken afdelingen in de gemeente.
- dat de verenigingsconsulent betrokken is bij het maken en realiseren van de plannen die verenigingen op dit punt willen inzetten.
- dat wordt meegedacht en advies wordt ingewonnen, etc zodat het verenigingen stimuleert en helpt om deze verbreding te realiseren.
- dat er tijdig wordt gesignaleerd en gerapporteerd op o.a voortgang, resultaten, knelpunten en mogelijkheden.
- samen met de afdeling VVTH+ wordt afgestemd op welke manier de vergunningaanvragen actief gefaciliteerd kunnen worden; in 2024 wordt dit nader uitgewerkt.

Ondersteunen verenigingen bij verbreden maatschappelijke rol in kernen

Omschrijving (toelichting)

De verenigingsondersteuner:

- voert de scan "Vitale Club" uit.
- ondersteunt verenigingen wanneer zij vragen hebben op het gebied van bijv. aanpassing accommodaties, aanbieden activiteiten en de mogelijkheden van het verbreden van hun (maatschappelijke) rol.

Subsidiebeleid opnieuw tegen het licht houden

Omschrijving (toelichting)

Voornemens om in 2024 het subsidiebeleid opnieuw te herijken.

1.3 Toekomstbestendig onderwijs

Wat willen we bereiken?

1.3 Toekomstbestendig onderwijs

Alle kinderen in onze gemeente moeten, ongeacht hun achtergrond en omstandigheden, dezelfde ontwikkelkansen hebben en opgroeien in een veilige en gezonde omgeving. De eerste levensjaren zijn cruciaal in de ontwikkeling van kinderen op het gebied van taal, cognitieve vaardigheden, sociale emotie en motoriek. We investeren derhalve in een doorgaande leerlijn om daarmee de ontwikkelingsachterstanden zoveel mogelijk te verkleinen. Dat gebeurt, vanuit preventie, via de Voor- en Vroegschoolse Educatie (VVE). Naast de professionele inspanningen die gedaan worden in de ontwikkeling van een kind zal de komende jaren door het onderwijsveld een beweging gemaakt worden naar "ouderverantwoordelijkheid". Ouders hebben de primaire verantwoordelijkheid in de ontwikkeling en opvoeding van het kind.

Naast het investeren in de Voor- en Vroegschoolse Educatie wordt geïnvesteerd in kwalitatief goed onderwijs en passende huisvesting.

Uitgangspunt vormt het behoud van scholen en kinderopvang in de kernen, mits kwaliteit van het onderwijs gegarandeerd kan worden en voldoende draagvlak aanwezig is voor de voorziening. Vanuit het aanbieden van kwalitatief onderwijs zullen we naast het kritisch blijven volgen van de groepsgrootte van klassen ook ontwikkelingen in de omgeving monitoren, zodat voor wat betreft de huisvesting tijdig geanticipeerd kan worden op overvolle klassen.

Samen met de het schoolbestuur en kinderpartners werkt de gemeente aan een sterk "ontwikkel"-klimaat voor de kinderen in onze gemeente. Kinderopvang en basisonderwijs hebben, als voorzieningen waar de jeugd zich ontwikkelt, een belangrijke funderende rol in de maatschappij. Dit vraagt dat we samen met partners actief bezig zijn optimale voorbereiding van kinderen op de maatschappij van vandaag en die van morgen. De gemeente heeft , vanuit haar wettelijke plicht , een

belangrijke rol in de facilitering van het onderwijs door passende en voldoende onderwijshuisvesting ter beschikking te stellen.

Er is sprake van zorgplicht wanneer het volgens de criteria uit de wet- en regelgeving noodzakelijk is maatregelen te nemen.

In het Integraal Huisvestingsplan primair onderwijs gemeenten Eijsden-Margraten 2023-2038 (IHP) is het gemeentelijk onderwijshuisvestingsbeleid vastgesteld en juridisch en procedureel vorm geeft aan de zorgplicht.

In de uitvoeringsagenda van het IHP zijn een viertal business cases geformuleerd, dit betreft een drietal huisvestingsvraagstukken en een duurzaamheidopdracht voor de komende vier jaren.

Met kwalitatief goede onderwijslocaties die in het lesprogramma verbindingen legt met de lokale gemeenschap (gewoontes en tradities, cultuur, ondernemerschap en maatschappelijke vraagstukken) wordt tevens bijgedragen aan de attractiviteit van de kernen om er te gaan wonen.

Gezien onze grensligging en het bieden van een steviger toekomstperspectief voor onze kinderen, wordt naast Nederlandstalig onderwijs meertalig onderwijs met Frans en dialect in het basisonderwijs gestimuleerd.

In het kader van gezondheid en vitaliteit wordt ingezet op het concept van de “Gezonde Groene School”. Naast het stimuleren van gezonde voeding op school wordt ook het bewegen op scholen gestimuleerd. Hiermee wordt bijgedragen aan het leggen van een basis voor een gezonde leefstijl en wordt de motorische ontwikkeling bevorderd.

De ontwikkeling van aantallen leerlingen in klassen kritisch volgen.

Omschrijving (toelichting)

In het kader van het IHP worden 1 keer per 2 jaar nieuwe leerling prognoses opgesteld door Pronexus. Op deze manier wordt gevolgd hoe het leerlingenaantal per school zich ontwikkeld. Tevens zal het leerlingenaantal per school ook een terugkerend bespreekpunt zijn tijdens het bestuurlijk overleg met het schoolbestuur.

Investeren in Voor- en Vroegschoolse Interventie (VVE)

Omschrijving (toelichting)

In 2022 is er samen met de kindpartners gewerkt aan een Onderwijsachterstandenbeleid Eijsden-Margraten, hierin zijn diverse onderdelen samen uitgewerkt waaronder het VVE Beleid en hoe we de

ontvangen rijks gelden hierbij willen inzetten. Dit beleidsplan is in 2023 vastgesteld en is gestart met uitvoering van de in het beleidsplan opgenomen ambities.

Binnen het Onderwijsachterstandenbeleid gaan we in 2024 samen met de kind partners aan de slag met de volgende thema's: Doorgaande lijn, ouderbetrokkenheid, toeleiding & bereik en monitoring & evaluatie.

1.4 Ontmoetingsruimten in elke kern

Wat willen we bereiken?

Ontmoetingsruimten in elke kern

Ontmoeten vinden we een belangrijke factor voor het bevorderen van de vitaliteit en geluk van onze inwoners. Behoeften en vraagstukken van onze inwoners kunnen daarmee preventief in een vroegtijdig stadium in beeld komen en opgepakt worden. Voor het stimuleren van betrokkenheid, het tegengaan van eenzaamheid, het met elkaar in contact zijn, samen activiteiten doen en het faciliteren van een gezond verenigingsleven is het van belang dat er in de directe nabijheid goed toegankelijke ruimten zijn waar onze inwoners elkaar kunnen ontmoeten. Vanuit deze optiek wordt ingezet op behoud van de huidige gemeenschapshuizen en wordt het uitgangspunt gehanteerd dat in elke kern een gemeenschapshuis of ontmoetingsruimte aanwezig is en gefaciliteerd wordt, zonder daarbij als gemeente de exploitatie daarvan zelf ter hand te nemen. De "Hoeskamers" blijven we derhalve financieel waarderen en stimuleren. De transformatie van het voormalige voetbalcomplex Oranje Boys tot ontmoetingsplek, wordt verder geformaliseerd en vormgegeven.

Wat gaan we ervoor doen in 2024?

In elke kern een gemeenschapshuis of ontmoetingsruimte faciliteren.

Omschrijving (toelichting)

In 2024 ondersteunen we de gemeenschapshuizen middels de subsidieregeling maatschappelijke accommodaties met betrekking tot groot onderhoud.

Omschrijving (toelichting)

Wij continueren het beleid en zorgen voor faciliteiten van de huiskamers, ons uitgangspunt is: 1 huiskamer per dorpskern. Een en ander dient binnen de beschikbare middelen te worden gerealiseerd.

Wij ondersteunen vrijwilligers, die de huiskamers runnen. De ondersteuning bestaat uit subsidiering van de stichting Vrijwillige Hulpdienst Eijsden-Margraten en inzet van professionele ondersteuning (gemiddeld 8 uur per week) van een opbouwwerker van de Stichting Trajekt.

1.5 Sporten en bewegen voor jong en oud

Wat willen we bereiken?

1.5 Sporten en bewegen voor jong en oud

Buiten spelen, sporten en bewegen – waar mogelijk in een natuurlijke omgeving - en daarmee werken aan een gezonde levensstijl draagt bij aan de vitaliteit en gezondheid van onze inwoners. In dat licht wordt het accommodatiebeleid gecontinueerd en blijven we buiten spelen en bewegen faciliteren. Dit betekent dat we in de kernen Eijsden, Gronsveld, Cadier & Keer, Margraten en Mheer toekomstgericht blijven investeren in de sportaccommodaties en in de overige kernen het onderhoudsniveau van de accommodaties op peil houden.

Om de effecten van afname van beschikbaarheid van vrijwilligers bij (sport)verenigingen op te vangen, wordt budget vrijgemaakt. Dit budget is bedoeld voor het beschikbaar stellen van materieel dan wel het bieden van tijdelijke ondersteuning.

We zetten daarnaast in op behoud van een zwembad in Eijsden en wordt – mede vanuit de verduurzamingsopgave - in deze bestuursperiode onderzoek uitgevoerd naar een toekomstbestendige exploitatievorm.

Het stimuleren van collectief georganiseerde sport alsmede ook de individuele sport en beweegactiviteiten worden via het sportakkoord verder doorontwikkeld. Hierbij wordt in beeld gebracht welke behoeften er binnen de gemeente bestaan. Innovatieve ideeën van inwoners en gebruikers worden gestimuleerd en gefaciliteerd.

Door de structurele voortzetting van het programma "Jeugd aan zet" blijven we participatie en ontmoeting voor jongeren stimuleren. Jongeren zijn letterlijk aan zet om samen met de gemeente ideeën te ontplooien.

Het accommodatiebeleid continueren.

Omschrijving (toelichting)

In 2024 wordt gestart met het opzetten van een integraal huisvestingsplan

Het Sportakkoord verder verdiepen en uitvoeren.

Omschrijving (toelichting)

Samen met de gemeenten Gulpen-Wittem en Valkenburg aan de Geul voeren we het sportakkoord uit.

Voor 2024 betekent dit concreet dat we samen met onze partners (verenigingen, GGD, Envida etc) werken aan vier thema's:

- sportief en gezond opgroeien
- meedoen door bewegen
- sterk en vitaal verenigen
- ruimte om te bewegen.

Stimuleren participatie en ontmoeting van jongeren.

Omschrijving (toelichting)

Uitvoering geven aan het programma "jeugd aan zet". Voor 2024 betekent dit concreet dat er 10 activiteiten georganiseerd worden i.s.m. de jeugd. Jongeren worden uitgenodigd om ideeën te ontplooien gericht op participatie en ontmoeting.

1.6 Trendbreuk Eijsden-Margraten

Wat willen we bereiken?

Trendbreuk Eijsden-Margraten

Samen met de GGD zetten we in op een gezondere leefstijl. Hiertoe is een Preventie-akkoord Zuid-Limburg overeengekomen, dat bestaat uit een regionaal akkoord en 16 lokale preventie-agenda's. In het regionale akkoord zijn afspraken gemaakt met regionale partners met als doel lokale gezondheidswinst te boeken. Binnen de lokale preventie-agenda's hebben de gemeenten afspraken gemaakt op lokaal niveau.

In Eijsden-Margraten zetten we de komende jaren in op het terugdringen van alcoholgebruik, roken en overgewicht. We doen dit via een aantal lijnen: (a) bevorderen van bewegen en gezonde voeding op scholen waarbij we er naar streven om alle scholen te kunnen aanmerken als Gezonde School met beweegvriendelijke pleinen, (b) terugdringen overgewicht en obesitas bij kinderen via de Jongeren Op Gezond Gewicht (JOGG)-aanpak, (c) realiseren van meer rookvrije kind-omgevingen en (d) realiseren van meer gezonde sportomgevingen.

De preventieagenda van Eijsden-Margraten wordt verbonden met de uitvoering van al bestaande structuren rondom het Sportakkoord en JOGG Heuvelland. Hierdoor wordt op een integrale wijze duurzaam invulling gegeven aan positieve gezondheid voor al onze inwoners.

Wat gaan we ervoor doen in 2024?

Inzetten op positieve gezondheid en uitvoering geven aan preventie-akkoord.

Omschrijving (toelichting)

We ontwikkelen een plan van aanpak (i.h.k.v. het Gezond en Actief Leven Akkoord) voor het terugdringen van middelengebruik, het stimuleren van een gezonde leefstijl en het stimuleren van sport en bewegen. We zetten in op bewustwording.

We continueren de JOGG (Gezonde Jeugd, Gezonde Toekomst) aanpak en samenwerking binnen JOGG Heuvelland én JOGG Zuid-Limburg. We geven uitvoering aan het plan van aanpak JOGG Heuvelland en ontwikkelen een plan van aanpak JOGG Eijsden-Margraten.

We ontwikkelen een omgeving die bewegen, gezonde voeding en een gezonde leefstijl bevorderen. We geven uitvoering aan de actiepunten uit de Preventieagenda 2021-2023.

1.7 Zorg op maat met focus op kostenbeheersing

Wat willen we bereiken?

Zorg op maat met focus op kostenbeheersing

Vroeg of laat krijgen we allemaal met zorg te maken. We streven naar een kwalitatief goede, passende en liefdevolle ondersteuning dat zo dicht mogelijk bij de inwoner is georganiseerd zodat zij of hij zo lang mogelijk in hun eigen leefomgeving kunnen blijven wonen. Iedereen heeft recht op de hulp en ondersteuning die hij/zij nodig heeft.

In lijn met de landelijke trend stijgen ook in onze gemeente de kosten voor Maatschappelijke Ondersteuning (WMO) en rond de Jeugdzorg. Vanaf de decentralisatie in 2015 is het aantal meldingen per jaar gestegen van 1.000 naar ca 2.300 in 2021. Vergrijzing, demografische ontwikkelingen, een toenemende vraag naar specialistische jeugdhulpverlening en verhoging van tarieven zijn hiervan de belangrijkste oorzaken. De kostenontwikkeling wordt uiteraard maandelijks geanalyseerd, gemonitord en gecontroleerd. Door de jaren heen en ook nu vinden er actualisaties van beleidskaders plaats.

De belangrijkste knop die van invloed is op de kostenontwikkeling lijkt en blijkt de inzet op preventie en vroegsignalering: het voorkomen dan wel minimaliseren dat zorg nodig is. In dat licht wordt ingezet op en geïnvesteerd in algemeen toegankelijke welzijns- en zorgvoorzieningen, het "voorliggende veld" en de inzet van de consulent Welzijn WMO en consulent Welzijn Jeugd. Het doel is (en blijft) om alleen maatwerk voorzieningen aan te bieden indien de algemene voorzieningen geen of onvoldoende oplossing bieden.

Aandacht wordt ook gegeven op de (planologische) sturing op woonzorg-initiatieven voor huisvesting van jeugdigen.

In het licht van preventie en vroegsignalering werken we integraal (één aanspreekpunt per gezin en een goed ontsloten en herkenbare toegang voor vragen en voorzieningen). Tevens hebben we de hulpvraag binnen de gemeente goed in beeld, bouwen we (door) aan een sterk netwerk van lokale hulpverleners en overige deskundigen. Hierbij speelt de Praktijkondersteuner Huisartsen (POH) een belangrijke rol die we in 2023 verder (moeten) gaan verstevigen. Daarnaast streven we de inzet van jongerenwerkers te verhogen en ingezet op verhoging van activiteiten en voorlichtingen.

We bevorderen en ondersteunen de informele zorg- en mantelzorg. Mantelzorg blijven we waarderen en ondersteunen.

Daarnaast wordt ingezet op "normalisering" van de jeugdzorg. Dit betekent dat het product-denken wordt losgelaten en de leefwereld van het kind en het gezin centraal komt te staan. We doen dit zoveel als mogelijk lokaal en daar waar noodzakelijk regionaal.

Ondanks de focus op preventie en kostenbeheersing, blijven we te allen tijde ondersteuning bieden aan inwoners die hulp of een vangnet nodig hebben.

Wat gaan we ervoor doen in 2024?

Continueren en versterken jongerenwerk via Trajekt

Omschrijving (toelichting)

Jongerenwerk vormt een belangrijke schakel binnen het voorliggend veld van de gemeente. Middels jongerenwerk staan we in contact met de jongeren in onze samenleving, weten we wat er speelt en kunnen we proactief acteren op signalen. Om de rol van jongerenwerk te verstevigen, gaan we in 2024 actief aan de slag met de doorontwikkeling, e.e.a. vanuit de context van hoe kunnen we het jongerenwerk nog meer, beter en gericht benutten om meer effect te realiseren gericht op specifieke leeftijdsgroepen en problematiek.

Investeren in inzet consulent welzijn jeugd

Omschrijving (toelichting)

Om onze ambitie gericht op preventie van zorgvraag te realiseren, is er in 2023 een consulent welzijn jeugd gestart. Doel van deze consulent is om vroegtijdig bij beginnende hulpvragen jeugdigen te kunnen begeleiden, adviseren en verwijzen naar voorzieningen in het voorliggend veld en de directe omgeving van de jeugdige. Zo zorgen we ervoor dat zij vroegtijdig en laagdrempelig geholpen worden, voorkomen we een verergering van de hulpvraag en realiseren we een reductie in de instroom in maatwerkvoorzieningen. Hiertoe hanteren we 2024 als pilot jaar. Doel hierbij is om de consulent in positie te brengen, te leren, te evalueren en door te ontwikkelen. Daarbij dient uiteindelijk getoetst te worden of deze interventie een reducerend danwel dempend effect heeft op de instroom in de maatwerkvoorziening.

Stimuleren mantelzorg en maximeren het budget op € 100.000 per jaar

Omschrijving (toelichting)

We voeren het mantelzorg compliment uit conform de verordening Maatschappelijke Ondersteuning 2021 (een geldbedrag van maximaal 200 euro per jaar wordt uitbetaald aan zorgvragers om zijn/haar mantelzorger te complimenteren.)

Mantelzorgondersteuning: wij breiden inzet van mantelzorgondersteuning als een specifieke taak binnen onafhankelijke cliëntenondersteuning van stichting MEE Zuid-Limburg uit.

Inzetten op preventie vroegsignalering en integrale aanpak

Omschrijving (toelichting)

De consulent schuldhulpverlening, welke in vaste dienst is bij de gemeente, blijft inzetten op het vroegtijdig signaleren van schulden bij inwoners.

We voeren deels regie op het proces schuldhulpverlening door de toegang bij de gemeente te beleggen in plaats van bij de Kredietbank, waardoor de inwoner een integrale ondersteuning krijgt vanuit de vroeg signalering en de beoordeling aanmelding bij de Kredietbank.

1.8 Kunst en cultuur in verbinding met onze inwoners

Wat willen we bereiken?

Kunst en cultuur in verbinding met onze inwoners

We zijn trots op ons materieel en immaterieel erfgoed, waarbij we grensoverschrijdende samenwerkingen stimuleren. De gemeente neemt de rol op zich van beschermer en hoeder, die faciliteert, financiert en stimuleert. Maar onze gemeente is geen openlucht museum. Het is de plek waarbinnen het cultureel erfgoed opgemerkt en gekoesterd wordt. Het dient als inspiratie in het dagelijks leven, in hoe we met elkaar willen leven en omgaan met onze ruimtelijke ordening en gebiedsontwikkelingen. We zetten in op het beschermen, zichtbaar en beleefbaar maken van monumenten en karakteristiek erfgoed.

Veel waarde wordt gehecht aan kunst, cultuur en cultuureducatie. Dit geeft kleur aan onze gemeenschappen, verbindt en ontwikkelt talenten.

We koesteren ook de rijkdom aan kunst en cultuur binnen onze gemeente en willen dit dan ook graag delen met toekomstige generaties, inwoners en bezoekers van onze gemeente. Daarnaast juichen we nieuwe kunst toe op een manier die inwoners inspireert, verrast en verrijkt. Hierbij is kunst dus niet alleen een element in de openbare ruimte maar ook een verbindende factor tussen inwoners.

Wij moedigen kunst en cultuur aan, bij jongeren in het bijzonder, om daarmee de kunst en bovenal de rijke cultuur waar we trots op zijn toekomst te geven. We zetten daarbij in op het actief betrekken van inwoners, organisaties en bezoekers bij kunst- en cultuurprojecten. Dit alles ondersteund en geïnspireerd door het platform Kunst In Eijsden-Margraten (KIEM).

Cultuur ontwikkeling begint bij de basis en wordt vorm gegeven met een breed educatief programma op de basisscholen. Kinderen leren zo spelenderwijs in contact komen met onze cultuur enerzijds en anderzijds komen ze op een creatieve en inspirerende wijze in contact komen met maatschappelijke thema's zoals respect, duurzaamheid, landschap en natuur.

Ons bibliotheekwerk is toe aan herijking. Het is niet alleen de plek van het uitlenen van boeken. We zien om ons heen dat Bibliotheken zich ontwikkelen tot ontmoetingsplekken waar kennis, persoonlijke ontwikkeling, advies, contact en cultuur bij elkaar wordt gebracht. Daarom zetten we, lerend van anderen, in op innovatie samen met partners, vrijwilligers, organisaties en betrokken inwoners binnen. We koersen op een bibliotheekwerk dat aantrekkelijk is en uitnodigend is voor alle leeftijden.

Wat gaan we ervoor doen in 2024?

Inzetten op beschermen, zichtbaar en beleefbaar maken van materieel en immaterieel erfgoed

Omschrijving (toelichting)

Erfgoed is niet alleen een weerspiegeling van ons verleden, maar ook van onze toekomst. Het biedt inspiratie, identiteit en een gevoel van verbondenheid met de wereld om ons heen. Het is daarom van groot belang om ons erfgoed levend te houden en te laten resoneren met toekomstige generaties. Dit is waar de verduurzaming van erfgoed om draait.

We maken zowel immaterieel erfgoed (tradities en gebruiken) als materieel erfgoed (de tastbare invulling, ook wel bekend als 'levend erfgoed') zichtbaar en beleefbaar. We benutten het erfgoed als inspiratiebron voor het dagelijks leven, educatie en gebiedsontwikkeling.

We zetten het project 'Streektaal' voort, dat bijdraagt aan de verduurzaming van de Limburgse taal. In samenwerking met het Centrum voor Immaterieel Erfgoed wordt de verduurzaming van de Cramignon verder ontwikkeld. Denk hierbij aan educatieve presentaties, de Dag van de Cramignon en het project

'Erfgoed spotten'. Daarnaast wordt er onderzoek gedaan naar de mogelijkheden voor een UNESCO-status.

We starten de ontwikkeling van een culturele route die het onzichtbare (materiële) erfgoed in onze gemeente zichtbaar maakt. Deze route wordt in samenwerking met VisitZL geïmplementeerd, zodat een breed publiek wordt bereikt.

Tot slot maken we ons erfgoed zichtbaar tijdens nationale themadagen en wordt een verbinding gelegd met cultuureducatie.

Kunst en Cultuurprojecten verbinden met onze jongere inwoners en organisaties.

Omschrijving (toelichting)

Kunst- en cultuurprojecten zijn van essentieel belang voor maatschappelijke ontwikkeling. Ze vergroten de kennis en het begrip van inwoners ten aanzien van verschillende perspectieven, bouwen bruggen tussen diverse achtergronden en dragen bij aan het behalen van maatschappelijke doelen. We werken nauw samen met andere beleidsterreinen, bevorderen burgerparticipatie en betrekken jongeren actief bij projecten.

In 2024 continueren we verbindende projecten zoals het digitale KIEM-platform, het KIEM-brievenbuspakket en de Kunst-O-Maat. We zetten ook burgerparticipatieprojecten voort, zoals de culturele invulling van het Ireneplein in Cadier en Keer, en de culturele belevingsroute in Nieuw-Poelveld. Daarnaast gaan we door met sociale kunstprojecten, zoals Pas de Deux, dat een connectie tot stand brengt tussen kunst en dementerende ouderen.

Het project 'Kunstpunt', waarbij objecten in de openbare ruimte worden omgevormd tot verhalende kunstwerken, wordt eveneens voortgezet. Bovendien blijven we werken aan de ontwikkeling van onze culturele fiets- en wandelroutes.

Tot slot zullen we ook de urban culture (met name gericht op jongeren) meer zichtbaar maken en waar mogelijk verbinden met beleid overstijgende initiatieven.

Een selectie van bovengenoemde projecten zal worden gepresenteerd op de cultuurmuur in de gemeentehal, indien mogelijk in samenhang met een culturele route.

Uitvoering geven aan een breed educatief programma kunst en cultuur.

Omschrijving (toelichting)

Cultuureducatie vormt de kern van kunst, cultuur en maatschappelijke ontwikkeling. Daarom hebben we een uitgebreid educatief programma ontwikkeld voor onze basisscholen.

In 2024 bieden we naast de wekelijkse lessen op het gebied van muziek, drama en beeldende kunst ook inspirerende randprogramma's aan die op een speelse manier verbanden leggen met maatschappelijke thema's. Hierbij dienen de 17 duurzame ontwikkelingsdoelen als richtlijn, vertaald naar onze eigen gemeente. Bovendien werken we actief samen met lokale verenigingen, zoals de muziekverenigingen in Gronsveld en Eijsden.

Deelnemende scholen hebben de keuze uit het volledige basisprogramma van SKEM of een vereenvoudigde versie. In 2024 nemen 9 basisscholen en ongeveer 1700 leerlingen deel aan het SKEM cultuureducatieprogramma.

Het bibliotheekwerk herijken.

Omschrijving (toelichting)

De bibliotheek van de toekomst is meer dan alleen een plek waar boeken worden uitgeleend. Het is een levendig cultureel centrum waar mensen samenkomen om te leren, te delen en te creëren. Het biedt gelijke kansen voor mensen van alle leeftijden en achtergronden om zichzelf te ontwikkelen en te groeien, wat bijdraagt aan sociale cohesie en maatschappelijke vorming.

In 2024 zullen we de resultaten van het Herijkingsonderzoek, in samenwerking met de partnergemeentes Valkenburg en Vaals, vertalen naar een nieuwe visie voor de bibliotheek, ter voorbereiding op de zorgplicht in 2025. Naast de 5 wettelijke kerntaken die worden uitgevoerd door Stichting Heuvelland Bibliotheken, zullen we in 2024, parallel aan het herijkingstraject, gemeentespecifieke initiatieven voortzetten op het gebied van laaggeletterdheid en leesvaardigheid, zoals taalcafés en het project 'Bieb op School'.

Beleidsindicatoren

Beleidsindicatoren Programma 1: Mens & Samenleving					
Naam Indicator	Eenheid	Bron	Waarde	Waarde	Waarde
			E-M	25.000 - 50,000	NL
Verwijzingen halt	Aantal per 1.000 jongeren	Halt	12 2021	6 2021	11 2021
Winkeldiefstallen	Aantal per 1.000 inwoners	CBS	0,2 2021	1,0 2021	1,8 2021
Geweldsmisdrijven	Aantal per 1.000 inwoners	CBS	1,9 2021	3,0 2021	4,3 2021
Absoluut verzuim	Per 1.000 leerlingen	DUO/Ingrado	0 2021	1,9 2021	2,5 2021
Relatief verzuim	Per 1.000 leerlingen	DUO/Ingrado	11 2021	16 2021	19 2021
Voortijdige schoolverlaters totaal (vo MBO)	%	DUO/Ingrado	1,3 2021	1,6 2021	1,9 2021
Niet-sporters	%	CBS	52,8 2020	50,5 2020	49,3 2020
Banen	Aantal per 1.000 inwoners van 15-64 jaar	CBS	410,6 2021	590 2021	685,8 2021
Jongeren met een delict voor de rechter	% 12 t/m 21 jarigen	CBS	1% 2020	1% 2020	1% 2020
Kinderen in uitkeringsgezin	% kinderen tot 18 jaar	CBS	3,0 2020	4,0 2020	6,0 2020
Netto arbeidsparticipatie	% van de werkzame beroepsbevolking ten opzichte van de beroepsbevolking	CBS	67,80% 2020	69% 2020	70,40% 2021
Werkloze jongeren	% 16 t/m 22 jarigen	Verwey Jonker Instituut	2,00% 2020	2,00% 2020	2,00% 2020
Personen met een bijstandsuitkering	Aantal per 10.000 inwoners 18 jaar en ouder	CBS	178	275	432
Personen met een lopend re-integratietraject	Aantal per 1.000 inwoners van 15-74 jaar	CBS	3,6 2021	16,6 2021	17,3 2021
Jongeren (t/m 18 jaar) met jeugdhulp	% van alle jongeren tot 18 jaar	CBS	13,0% 2021	13,0% 2021	12,9% 2021
Jongeren (t/m 18 jaar) met jeugdbescherming	% van alle jongeren tot 18 jaar	CBS	1,50% 2021	1,20% 2021	1,20% 2021
Jongeren (t/m 23 jaar) met	% van alle jongeren van 12 tot 23 jaar	CBS	0,30% 2021	0,30% 2021	0,30% 2021

jeugdreclassering			2020	2020	2020
Cliënten met een maatwerkarrangement WMO	Aantal per 10.000 inwoners	CBS/MSD/WMO	570	608	650
			2021	2021	2021

Kaderstellende documenten

- Toekomstagenda Sociaal Domein Maastricht Heuvelland 2022.
- Verordening Maatschappelijke Ondersteuning gemeente Eijsden-Margraten 2022.
- Verordening Jeugdhulp Eijsden-Margraten 2019.
- Centrumregeling verwerving Jeugdhulp Zuid-Limburg 2019.
- Verwijsindex risicjongeren
- Preventie- en handavingsplan jeugd en alcohol Zuid-Limburg2021-2024.
- Centrumregeling verwerving WMO-ondersteuning en beschermd wonen.
- Regionale toekomstagenda informele ondersteuning en zorg.
- De nota Gezondheidsbeleid Zuid-Limburg 2020-2023 'Zuid Springt Eruit'
- Regionaal plan zicht op thuis 2021.
- Verordening cliëntenparticipatie Participatiewet Maastricht Heuvelland 2017.
- Uitvoeringsbesluit boetes participatiewet MH 2017.
- Beleidsnota schuldhulpverlening Eijsden-Margraten 2022-2025.
- Beleidsregels Bijzondere bijstand en Regeling tegemoetkoming premie aanvullende zorgverzekering.
- Afstemmingsverordening Participatiewet, IOAW en IOAZ 2016.
- Verordening handhaving Participatiewet, IOAW en IOAZ 2016.
- Verordening individuele inkomenstoelage Participatiewet 2015.
- Verordening individuele studietoelage Participatiewet 2015.
- Verordening re-integratie en tegenprestatie Participatiewet Maastricht-Heuvelland 2016.
- Beleidsregel subsidies maatschappelijke accommodaties (in eigendom van vereniging of stichting) gemeente Eijsden-Margraten 2018.
- Verordening GR leerlingenvervoer Maastricht-Heuvelland gemeente Eijsden-Margraten 2014.
- Verordening voorzieningen huisvesting onderwijs Eijsden- Margraten 2015.
- Uitvoeringsbesluit Kinderopvang op basis van Sociaal medische indicatie (SMI)
- Beleidsplan bibliotheekwerk heuvelland gemeenten 2008-2011.
- Subsidieverordening Welzijn Eijsden-Margraten 2017.
- Kadernota accommodatiebeleid 2017.
- Meerjarenonderhoudsplan Sportaccommodaties 2015.
- Verordening materiële en financiële gelijkstelling onderwijs Eijsden-Margraten 2012.
- Verordening leszwemmen gemeente Eijsden-Margraten 2018.
- Beleidsplan Cultureel Erfgoed 2018-2021.

- Subsidieverordening Cultureel Erfgoed.
- Erfgoedverordening Eijsden-Margraten eerste wijziging 2016.
- Subsidieverordening Kerkelijke Rijksmonumenten Cultureel Erfgoed.
- Nota bouwstenen kunst en cultuur 2014-2018.
- Regeling adviescommissie Kunst en Cultuur.
- Regeling kwijtschelding gemeentelijke belastingen Eijsden-Margraten 2023

Verbonden partijen

De volgende verbonden partijen dragen bij aan het programma Mens & Samenleving :

- Centrumregeling inkoop
- Gemeenschappelijke Gezondheidsdienst Zuid-Limburg (GGD Zuid Limburg).
- Omnibuzz.
- MTB Regio Maastricht NV.
- Stichting Podium24.
- Annex BV / Stichting Re-integratie Inbesteding Maastricht en Mergelland (SRIMM).
- Anti Discriminatie Voorziening Limburg.
- Regionale samenwerking leerplicht RMC.
- Regionale samenwerking leerlingenvervoer.

Voor nadere informatie over deze verbonden partijen verwijzen wij naar de paragraaf Verbonden partijen.

Bestuursakkoord 2023 - 2026

	Ambitie	Wat gaan we ervoor doen in 2023 t/m 2026	2024	2025	2026
1.1	Een inclusieve samenleving	we begeleiden statushouders en nieuwkomers actief en bieden taalcursussen aan, gericht op integratie in de gemeenschap.	X	X	X
		we continueren vroegsignalering van schuldenproblematiek	X	X	X
		we begeleiden inwoners via SEM actief naar werk of passende inkomensondersteuning. We ontwikkelen een visie hoe hieraan invulling te geven.	X	X	X
1.2	Een gezond verenigingsleven	Na afloop van de huidige van de lopende subsidieperiode 2021 t/m 2024) wordt het subsidiebeleid opnieuw tegen het licht gehouden	X	X	
		we ondersteunen verenigingen bij het verbreden van hun (maatschappelijke) rol in de kernen.	X	X	X
		we zetten een actief faciliterende vergunningenaanpak richting verenigingsleven op.	X	X	X
1.3	Toekomstbestendig onderwijs	we investeren vanuit het oogpunt van preventie in Voor- en Vroegschoolse interventie (VVE)	X	X	X
		we volgen de ontwikkeling van aantallen leerlingen in klassen kritisch.	X	X	X
1.4	Ontmoetingsruimten in elke kern	we faciliteren in elke kern een gemeenschapshuis of ontmoetingsruimte.	X	X	X
		we stimuleren en ondersteunen de 'Hoeskamers'.	X	X	X
1.5	Sporten en bewegen voor jong en oud	we continueren het accommodatiebeleid.	X	X	X
		Het Sportakkoord verder verdiepen en uitvoeren.	X	X	X
		we continueren het programma Jeugd aan zet en stellen € 10.000 per jaar extra budget beschikbaar zodat jongeren samen met de gemeente ideeën kunnen ontplooiën.	X	X	X
1.6	Trendbreuk Eijsden-Margraten	we geven uitvoering aan het Preventie-akkoord en de lokale Preventie-agenda. Voor de lokale preventie agenda wordt 50.000,- euro extra opgenomen ter stimulering van positieve gezondheid.	X	X	X
1.7	Zorg op maat met focus op kostenbeheersing	We zetten in op preventie, vroegsignalering en een integrale aanpak	X	X	X
		we continueren en versterken de inzet van de consulent welzijn	X	X	X
		Stimuleren mantelzorg en maximeren het budget op € 100.000	X	X	X
		we continueren en versterken het jongerenwerk via Trajekt. We vergroten de inzet op preventie.	X	X	X
1.8	Kunst en cultuur in verbinding met onze inwoners	we verbinden Kunst en Cultuurprojecten met onze jongere inwoners, organisaties en bezoekers	X	X	X
		we zetten in op het beschermen, zichtbaar en beleefbaar maken van materieel en immaterieel erfgoed	X	X	X
		we geven uitvoering aan een breed educatief programma kunst en cultuur en cultuureducatie	X	X	X
		We herijken het bibliotheek werk	X	X	X

Programma 2: Landbouw, Landschap en Plattelandseconomie

Gemeente Eijsden-Margraten is uniek. We herbergen welgeteld vier natura 2000 gebieden, te weten het Hoogbos-Noorbeemden, Eijsderbeemden, Bemelerberg-Schiepersberg en het Savelsbos.

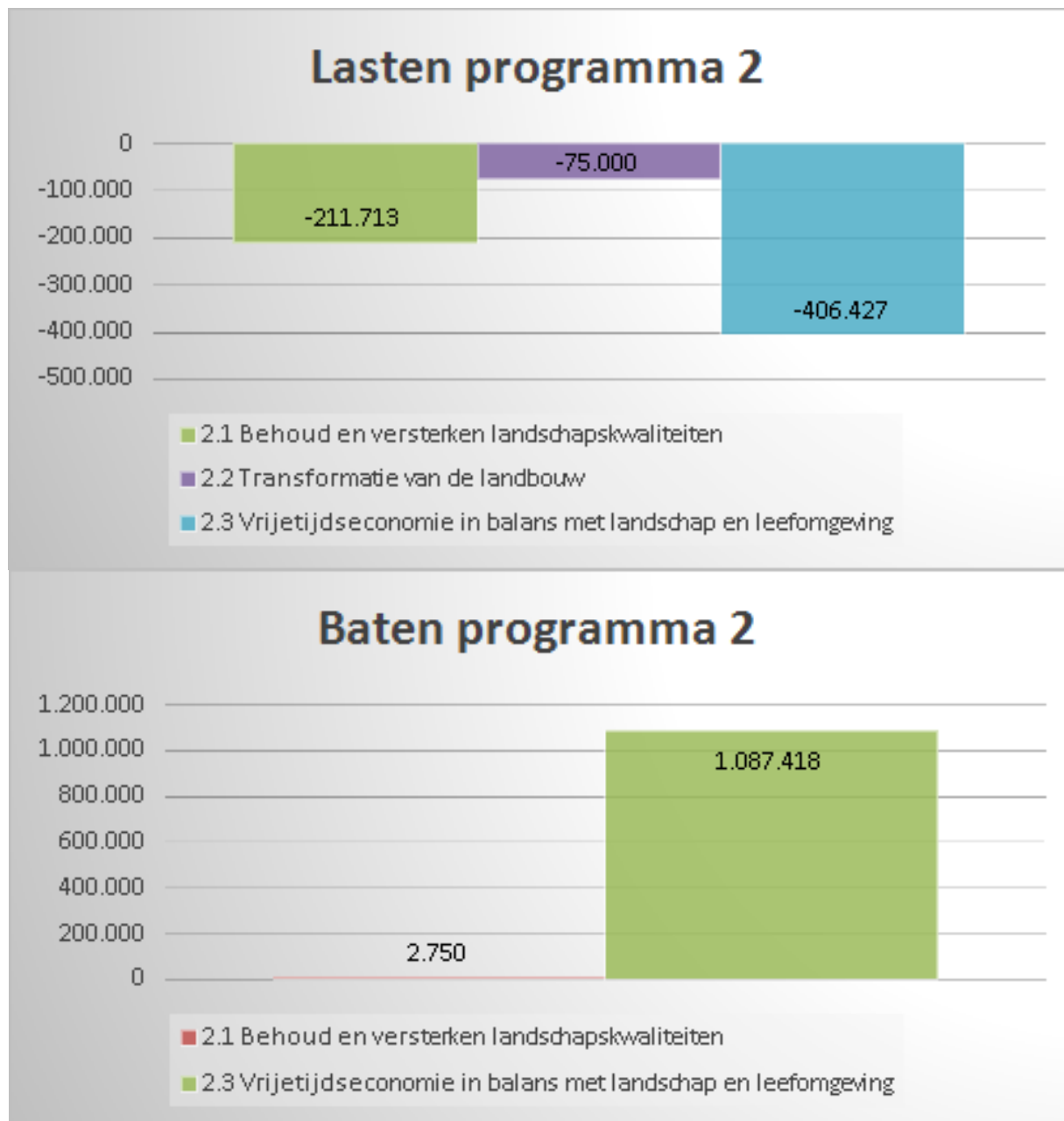
Daarnaast beschikt Eijsden-Margraten over een omvangrijk en prachtig buitengebied. De landschappelijke kwaliteiten die gekenmerkt worden door fijnschaligheid, diversiteit en het cultuur historisch erfgoed vormen de unieke waarden van ons buitengebied. Het landschap vormt het basiskapitaal voor een gezond leef- en verblijfsklimaat en bepaalt de belevingswaarde voor inwoner en bezoeker.

We zijn trots op dit authentieke landschap en de vele natuur die we rijk zijn. Het landschap en de natuur staan steeds meer onder druk. Middelen voor beheer nemen af. We zien een toename van het toerisme en recreatie, schaalvergroting in de landbouw en een toename van leegstaand vastgoed in het buitengebied (stallen, schuren en/of erfgoed). Daarnaast zien we de biodiversiteit afnemen en de effecten van stikstofvraagstukken toenemen. Ook klimaatverandering vormt een aandachtspunt: extremere neerslag en droogteperiodes vereisen maatregelen om voedsel-en drinkwaterproductie, bodemerrosie en wateroverlast te beheersen.

Het is zaak dat we de kwaliteiten van ons landschap ook naar de toekomst toe goed borgen. Dit vraagt om een adequate aanpak rondom beheer en ontwikkeling van landschappelijke en natuurlijke waarden in het buitengebied waarin ruimte blijft voor recreatieve en de agrarische sector. Voorwaarde is wel dat hun activiteiten de aanwezige kwaliteiten duurzaam versterken en in harmonie met het landschap plaatsvinden. De basis voor ons handelen vormt de vastgestelde visie Buitengewoon Buitengebied en de daaraan gekoppelde richtinggevende uitspraken.

2.0 Wat mag het kosten?

Wat mag het kosten?

Programma 2 Landbouw, Landschap en Plattelandseconomie					
	Begroting 2023NW	Begroting 2024	Meerjarenraming 2025	Meerjarenraming 2026	Meerjarenraming 2027
Lasten					
2.1 Behoud en versterken landschapskwaliteiten	-434.467	-211.713	-161.553	-161.393	-161.233
2.2 Transformatie van de landbouw	-90.000	-75.000	-75.000	-75.000	-75.000
2.3 Vrijtijdseconomie in balans met landschap en leefomgeving	-430.374	-406.427	-413.591	-415.271	-413.781
Totale lasten	-954.841	-693.140	-650.144	-651.664	-650.014
Baten					
2.1 Behoud en versterken landschapskwaliteiten	2.750	2.750	2.750	2.750	2.750
2.3 Vrijtijdseconomie in balans met landschap en leefomgeving	1.681.110	1.087.418	1.181.418	1.181.418	1.181.418
Totale baten	1.683.860	1.090.168	1.184.168	1.184.168	1.184.168
Saldo programma voor resultaatbestemming	729.019	397.028	534.024	532.504	534.154
Mutaties reserves	56.469	-220.000	-220.000	-220.000	-220.000
Saldo programma na resultaatbestemming	785.488	177.028	314.024	312.504	314.154

Toelichting

2.1 Behoud en versterken landschapskwaliteiten

De daling van de lasten wordt veroorzaakt doordat in 2023 kosten zijn gemaakt voor onderzoek naar de gebiedsdifferentiatiekaart.

2.3 Vrijtijdseconomie in balans met landschap en leefomgeving

De mindere baten hebben voornamelijk betrekking minder geraamd dividend van Enexis. Verder heeft in 2023 de verkoop van een onderdeel van Enexis plaatsgevonden hetgeen heeft geleid tot een incidenteel positief resultaat in 2023.

2.1 Behoud en versterken landschapskwaliteiten

Wat willen we bereiken?

2.1 Behoud en versterken landschapskwaliteiten

Ons landschap, een afwisseling van natuurgebieden, cultuurlandschap, de graften en holle wegen, de beekdalen, de Maas, maar ook de vele monumenten en de hoogstambomen maakt onze gemeente bijzonder en wordt door velen, zowel inwoners als bezoekers, gewaardeerd en gekoesterd. Dit landschap, onderdeel van het Nationaal landschap Zuid-Limburg, is een belangrijke drager van onze identiteit en onze economie.

Onze natuurgebieden maken onderdeel uit van Natuurnetwerk Limburg. Ze hebben een belangrijke functie voor de biodiversiteit, maar zorgen ook, samen met ons cultureel erfgoed en ons landschap, voor een gebied waar het zowel voor inwoner als bezoeker goed toeven is. Daarnaast kent onze gemeente het Maasdal, landschappelijk waardevolle beekdalen en bufferzones en verbindingzones tussen bestaande natuurgebieden (landbouwgebieden met kleine landschapselementen, waterlopen e.d.). In deze groenblauwe gebieden zijn er kansen om natuurwaarden en landschapskwaliteiten te laten samen gaan met andere functies. De herontwikkeling van het Noordal, groeve 't Rooth en de Zuidelijke Maasdalvisie zijn daarvan voorbeelden.

Biodiversiteit en landschappelijke attractiviteit hangen samen met een goed beheer van het landschap. Door het wegvallen van middelen voor beheer en de afname van de agrarische sector, zijn nieuwe verdienmodellen nodig om het landschap duurzaam te kunnen onderhouden. In dat licht wordt ingezet op het ontwikkelen van nieuwe verdienmodellen rondom beheer van het landschap, waarbij op innovatieve wijze op zoek gegaan wordt naar inbreng van ondernemers en de bezoekers alsmede onze eigen inwoners.

We zetten tevens in op het vergroten van de biodiversiteit en vergroening in het buitengebied. We passen ecologisch bermenbeleid toe en bevorderen het bijenwelzijn. Tevens leggen we flora en faunastroken aan en planten we hagen, (fruit)bomen en (pluk)bossen. Hierdoor ontstaan nieuwe leefgebieden voor bijvoorbeeld vogels en insecten, worden bestaande leefgebieden met elkaar verbonden en wordt de biodiversiteit versterkt. Mede door in te zetten op strategische grondaankopen wordt onder andere bijgedragen aan het realiseren van ecologische verbindingzones en natuurontwikkeling. Daarnaast wordt hiermee de belevingswaarde van ons landschap voor inwoner en bezoeker verhoogd.

Op plekken geven we ruimte voor aanplant van de fijnspaar, zodat het immaterieel cultureel erfgoed "denhalen" ook in de toekomst als traditie behouden blijft in onze dorpen. Lokale initiatieven die bijdragen aan bomen-, hagen- en bosaanplant alsmede bijdragen aan het vergroten van de biodiversiteit en het bijenwelzijn, stimuleren we. Tevens ondersteunen we, vanuit het gedachtegoed

“renderend landschap”, nieuwe ontwikkelingen indien deze versterkend zijn voor het beheer en ontwikkeling van het landschap en passend zijn in de omgeving. Hierbij hanteren we het principe dat in ruil voor de baat die het project of ontwikkeling heeft vanwege het landschap, een bijdrage geleverd wordt aan de ontwikkeling en bescherming er van.

Daarnaast zetten we in op bescherming, herstel en uitbreiding van authentieke landschapselementen. Juist de kleine landschapselementen (zoals hagen, bosjes, graften, bomenrijen) vormen, naast de functie die ze hebben voor dier- en plantensoorten, ook een visueel aantrekkelijk element in ons landschap en benadrukken de fijschaligheid.

Wat gaan we ervoor doen in 2024?

De herontwikkeling van het Noordal faciliteren.

Omschrijving (toelichting)

In 2023 is gezamenlijk met Waterschap Limburg, LLTB en Natuurmonumenten een intentieverklaring afgesloten om de doelen ten aanzien van natuur en water gezamenlijk op te pakken. Stichting Natuurmonumenten heeft tot doel de natuurwaarden in het Natura 2000-gebied Noordal te verbeteren, Waterschap Limburg staat aan de lat voor het landelijk water op te vangen, waar mogelijk te laten infiltreren en af te voeren. De LLTB heeft tot doel boerenbuffers of bufferstroken aan te leggen. In 2024 vindt de voorbereiding en de onderzoeken plaats om een optimalisatie te realiseren van de Droog Weer Afvoer (DWA) naar het bergbezinkbassin (BBB) de Wesch.

Ecologisch bermenbeheer toepassen en stimuleren van lokale initiatieven.

Omschrijving (toelichting)

Het bermenbeleid is in 2023 meerjarig aanbesteed. In 2024 wordt hieraan verdere uitvoering gegeven.

Een vervolg geven aan de Zuidelijke Maasdalvisie.

Omschrijving (toelichting)

Samen met de partners Provincie Limburg, Waterschap, Rijkswaterstaat, het Rijk en de gemeente Maastricht wordt in 2024 verder gewerkt aan de MIRT (Meerjarenprogramma Infrastructuur, Ruimte

en Transport)-verkenning voor het Zuidelijk Maasdal. Dit is een verdere uitwerking van de ontwikkelvisie Zuidelijk Maasdal. In deze verkenning worden de verschillende maatregelen voor het Zuidelijk Maasdal, voor Eijsden de groene geul bij de Oosterplas/Pieterplas, verder inhoudelijk onderzocht op o.a. haalbaarheid en impact voor de omgeving. In deze periode van de verkenningsfase zal Eijsden-Margraten ook haar eigen financiële positie en eventuele bijdragen verder gaan bepalen. Uit deze verkenningsfase - die naar verwachting wordt afgerond in 2026 - wordt er door partijen uiteindelijk een zogenaamde voorkeursbeslissing voorgelegd aan de Minister van Infrastructuur en Waterstaat (nu ook voorzien in 2026).

Nieuwe verdienmodellen ontwikkelen rondom beheer van het landschap.

Omschrijving (toelichting)

1. Agrariërs kunnen door het uitvoeren van beheermaatregelen aan landschapselementen bijdragen aan het in standhouden van het cultuurlandschap. De provincie heeft hiertoe een subsidiestelsel opgetuigd dat wordt begeleid door Natuurlijk Limburg. In relatie tot de stikstofdiscussie is de kans reëel dat de mogelijkheden tot verruiming van de regeling voor de hand liggen. Dit biedt kansen voor onze agrariërs. Als gemeente volgen we de ontwikkelingen op de voet, inspireren en faciliteren we de agrariërs om maximaal in te zetten op behoud en beheer van het landschap.

2. Daarnaast heeft de minister van Landbouw een perspectievennota gemaakt. Waar gewenst kunnen we agrariërs hiermee helpen.

Momenteel wordt er gewerkt aan het ontwikkelen van een meerjarig landbouwbeleid, eind 2024 gaat deze in uitvoering. Tijdens het realiseren van het beleid wordt onderzoek gedaan naar eventuele nieuwe verdien modellen.

Samen met de Provincie bezien hoe invulling te geven aan het bomenplan.

Omschrijving (toelichting)

We geven verdere uitvoering aan het bomenplan 2020-2024. Het bomenplan is gebaseerd op 5 activiteiten namelijk:

- aanplant hoofdgroenstructuur,
- aanplant groene dorpsranden
- stimuleringsregeling vergroenen van tuinen
- de actie herdenkingsboom

- bosaanplant.

Voor het plantseizoen 2023-2024 hebben we een subsidie ontvangen van € 100.000 van de provincie Limburg

2.2 Transformatie van de landbouw

Wat willen we bereiken?

2.2 Transformatie van de landbouw

De agrarische sector binnen onze gemeente staat de komende jaren voor grote inspanningen. Regelgeving op het gebied van stikstof, grond- en gewasbewerking, vergrijzing binnen de sector, de wereldeconomie en landschappelijke beperkingen zijn aspecten die hiervoor zorgdragen. Steeds meer agrarische bedrijven combineren de productie van voedsel met andere functies zoals zorg en recreatie.

Wij streven voor Eijsden-Margraten een vitale, toekomstbestendige en duurzame agrarische sector na, in harmonie met milieu, natuur en landschap. We streven naar een agrarische sector die bijdraagt aan het behoud van de unieke waarden in onze gemeente, hetgeen gekenmerkt wordt door fijnschaligheid in plaats van grootschaligheid, diversiteit in plaats van monocultuur en waarbij weidegronden en fruitteelt boven akkerland gaat. Verschraling van het landschap wordt door de sector zelf ook als onwenselijk ervaren. Landbouw en natuurontwikkeling kunnen goed met elkaar samen gaan in deze omgeving. Derhalve ondersteunen we initiatieven die hierin passen.

We staan constructief tegenover uitbreiding van bestaande bedrijven, mits deze uitbreiding leidt tot versterking van de gebiedskwaliteiten, de bedrijfsvoering op een duurzame wijze plaatsvindt en bebouwing noodzakelijk is voor de eigen bedrijfsvoering.

Multifunctionele landbouw heeft potentie die kansrijk is, mede ook vanwege het meer verbinden van boer en burger. Ook ten aanzien van andere vormen van landbouw zoals wijnbouw, paardenhouderij, agroforestry en streekgebonden productie zien wij kansen, mits deze passen binnen het streefbeeld. (agroforestry ofwel boslandbouw genaamd betreft landgebruiksystemen waarbij het planten en/of actief beheren van bomen wordt gecombineerd met landbouw of veeteelt).

Gezien de toename van het aantal stoppers in de landbouwsector wordt meegedacht en meegewerkt aan het wijzigen van agrarische kavels als die functie past binnen het landschap en de directe omgeving. Dit ter voorkoming van leegstand, verloedering en ongewenste ontwikkelingen.

Om de transformatie in de landbouw in goede banen te leiden, wordt samen met de sector – binnen de reeds vastgestelde kaders van Buitengewoon Buitengebied - op lokaal niveau een actieplan uitgewerkt. Ingezet wordt op een toekomstbestendige natuurinclusieve landbouw, waarin letterlijk en figuurlijk ruimte geboden wordt voor diversiteit en nieuw ondernemerschap. E.e.a. zoals ook voorzien is in de uitwerking van de gebiedsvisie Midenterras Bemelen-Mesch. Daarnaast zal in het actieplan antwoord gegeven worden op het tegengaan van vershraling van het landschap en ongewenst grondgebruik waarbij inzet van actieve grondpolitiek niet uitgesloten wordt. De gebiedsdifferentiatiekaart die opgesteld wordt geeft richting waar in welke mate ruimte is voor behoud en ontwikkeling van de landbouw alsmede voor teeltondersteunende voorzieningen (b.v. hagelnetten). Hiermee kan tevens antwoord gegeven worden op de vraag hoe vrijkomend vastgoed herin te vullen.

In het contact met individuele bedrijven streven wij zoveel mogelijk naar één gemeentelijk aanspreekpunt en faciliteren actief, via het netwerk van mede-overheden, kennisinstellingen, belangenorganisaties en maatschappelijke en financiële instellingen, de agrariërs die willen transformeren. Gezien het belang van de landbouwsector binnen onze gemeente specifiek en voor Zuid-Limburg algemeen blijven we onze vooraanstaande rol op het beleidsterrein landbouw en landschap binnen de regio voortzetten.

Op lokaal niveau stimuleren wij de bewuste productie en consumptie van duurzaam voedsel. Wij nemen het voortouw hierin door bij gemeentelijke activiteiten hieraan invulling te geven. Daarnaast zetten we in op de consument van de toekomst. Dit doen we door op scholen aandacht te vragen voor gezond en duurzaam lokaal voedsel en reductie van voedselverspilling. Dit past geheel binnen het concept van de Gezonde basisschool. Tevens faciliteren we initiatieven om de consument bewust te maken zodat “Koop Lokaal” ook omgezet wordt in daden. In dat licht wordt het burgerinitiatief Korte Keten Zeker (w)Eten verder ondersteund. Het doorontwikkelen van het stroop stoken binnen de gemeente als nationaal cultureel immaterieel erfgoed en initiatieven die bijdragen aan bewust produceren van duurzaam voedsel worden ondersteund.

De schooljeugd bewust maken van duurzaam lokaal voedsel en reductie van voedselverspilling.

Omschrijving (toelichting)

In samenwerking met o.a. het burgerinitiatief Korte Keten Zeker (W)eten en lokaal onderwijs wordt o.a. een lesbrief ontwikkeld.

Daarnaast beschikt elke school over een tiny forest, waarbij educatie over voedsel en natuur aan de hand van het tiny forest aan de basisschoolkinderen wordt gegeven

Op de basisscholen wordt aandacht gegeven aan gezonde voeding, waaronder het EU-project fruit op scholen en in samenwerking met lokale fruittelers wordt fruit beschikbaar gesteld aan scholen.

De trekkersrol van het programma Landbouw en Landschap in het Middengebied continueren.

Omschrijving (toelichting)

Zowel ambtelijk als bestuurlijk vervullen we in 2024 voor het programma-onderdeel Landbouw en Landschap binnen het samenwerkingsverband Middengebied de trekkersrol.

Een lokaal actieplan 'transformatie van de landbouw' uitwerken.

Omschrijving (toelichting)

In juli 2023 heeft de provincie Limburg het Limburgs programma landelijk gebied in concept aangeboden bij het Rijk. Welke consequenties dit zal hebben op gemeentelijk niveau is vooralsnog onbekend. Medio 2024 dient de provincie daar meer duidelijkheid over te verschaffen.

- In 2024 wordt de gebiedsdifferentiatiekaart vastgesteld
- wordt uitvoering gegeven aan het landschapsfonds
- wordt een landbouwvisie opgesteld
- gaan we beleid formuleren ten aanzien van de toeristische verblijfsaccommodaties

Het project Korte Keten Zeker (w)eten continueren en doorontwikkelen.

Omschrijving (toelichting)

Het project Korte Keten wordt samen met het burgerinitiatief Korte Keten Zeker (W)eten gecontinueerd en doorontwikkeld. De gemeente vervult hierin een faciliterende rol.

Het stroopgedachtegoed en initiatieven rondom 'koop lokaal' ondersteunen.

Omschrijving (toelichting)

Via ondersteuning van ondernemers en instellingen (o.a. Presidium Limburgse Stroop, Korte Keten Zeker (W)eten en continueren promotiecampagne Koop Lokaal en duurzaam produceren in het Uitvoeringsplan Plattelands- en Vrijetijdseconomie 2024) wordt Koop Lokaal verder ondersteund.

Concreet betekent dit:

- dat het stroopgedachtegoed (als immaterieel erfgoed) in samenwerking met lokale partners, regionale partners en het presidium Limburgs stroopstoken verder vorm en inhoud wordt gegeven.
- De gemeente bevordert ook in 2024 de campagne: 'ontdek, proef en Koop Lokaal', mede ondersteund door initiatieven vanuit de coöperatie met fruit erop uit, de werkgroep Korte Keten zeker (w) eten en de Citta Slow ambassadeurs.
- Daarnaast zal worden deelgenomen in de ontwikkeling van een regionaal voedsleconomie in Zuid-Limburg, waaraan ook ondernemers uit onze gemeente deel van uit maken.

2.3 Vrijtijdseconomie in balans met landschap en leefomgeving

Wat willen we bereiken?

2.3 Vrijtijdseconomie in balans met landschap en leefomgeving

Vrijtijdseconomie is een belangrijke economische motor voor onze samenleving.

De sector is goed voor circa 8% van het totaal aantal banen in de regio. Eijsden-Margraten is als het gaat om overnachtingen een kleine(re) speler in het Heuvelland. In 2021 kende onze gemeente bijna 400.000 overnachtingen die goed waren voor een opbrengst aan toeristenbelasting van ca. 650.000 euro.

Op basis van het Uitvoeringsprogramma Plattelands- en Vrijtijdseconomie 2024 stellen we middelen beschikbaar voor de stimulering, ontwikkeling, uitvoering, ondersteuning en facilitering van projecten, activiteiten en events, met name op basis van de vijf pijlers van de regionale Visie Vrijtijdseconomie 'Bestemming Zuid-Limburg 2030'. De totaalbegroting Plattelands- en Vrijtijdseconomie 2024 sluit (op basis van indexering) nauw aan bij de doelstellingen van de begroting 2023 en geldt als basis voor de verdere uitvoering en doorontwikkeling van de Plattelands- en Vrijtijdseconomie van Eijsden-Margraten, in verbinding met de regiogemeenten/ Middengebied/Zuid-Limburg en Euregio. Het UVP ondersteunt daarmee de ambities en doelen in het kader van de prioritaire thema's met Eijsden-Margraten als duurzame bestemming (GreenDestination) in de regio.

Het streven is dat ook in 2030 onze gemeente nog steeds gastvriendelijk, authentiek en bourgondisch is, waar bewoners, recreanten en ondernemers tot rust komen, met respect voor elkaar. We ontvangen dan ook graag gasten die de manier van "slow living" waarderen, genieten van fijnschaligheid en van onze lokale producten die duurzaam worden geproduceerd.

Vanuit deze optiek nemen we een positieve grondhouding aan rondom initiatieven en innovatieve ontwikkelingen van reeds gevestigde en nieuwe ondernemers in de vrijetijdseconomie. Samen met hen en in afstemming met de buurgemeenten in Nederland én België brengen we in beeld hoe hieraan invulling te geven.

We zullen echter waken voor toeristisch, recreatieve overdruk. Te veel bezoekers, te veel toeristisch verkeer, te veel evenementen legt een druk op de leefbaarheid van de kernen maar legt ook een druk op het landschap. Derhalve zetten we in op kwaliteit en spreiding.

Grootschalige ontwikkelingen worden uitgesloten. We faciliteren wel kwalitatief goede kleinschalige ontwikkelingen, passend bij het DNA van Eijsden-Margraten. Vanuit kwaliteitsoogpunt zetten we in op het faciliteren van ondernemers met verblijfsaccommodaties die willen doorontwikkelen en investeren in kwaliteitsverbetering. Dit wordt ondersteund via de aanpak 'Innovatief Investeren'. Daarnaast wordt het ambassadeurschap rondom Cittaslow verder uitgebouwd.

We sturen in samenwerking met het Huis van de Sport op het doseren en spreiden van het aantal toertochten binnen de gemeente. Daarbij zullen we gebieden in onze gemeente ontzien waar de druk op de leefomgeving en het landschap groot is. In dit licht houden we het aantal wielerevenementen dat wij faciliteren en ondersteunen ook beperkt.

We zijn en willen een aantrekkelijke wandel- en fietsgemeente blijven. Hierbij wordt ingezet op kwaliteit en niet op kwantiteit. Op het gebied van de wandelinfrastructuur wordt derhalve het Knopen Lopen geïntroduceerd. Hiermee wordt de kwaliteit van het wandelnetwerk sterk verbeterd. Uitbreiding van de wandel-infrastructuur wordt beperkt tot het realiseren van zgn. ommetjes in en rondom de kernen. Verder wordt geïnvesteerd in veilige fiets- en wandelverbindingen (zie programma Wonen en Leefomgeving).

Het MKB is dé banenmotor van onze gemeente. De coronacrisis heeft onze ondernemers hard geraakt. Zij hebben een moeilijke tijd achter de rug. En hoewel deze crisis nu voorbij lijkt, moeten we de lokale economie juist blijven stimuleren. Zo dragen we bij aan werkgelegenheid voor onze inwoners en innovatie voor de toekomst. In dit licht zal het vestigingsklimaat verder versterkt worden door op zoek te gaan naar het bieden van ruimte voor vestiging van (nieuw) ondernemerschap. Ook zal ingezet worden op een intensievere samenwerking tussen de gevestigde ondernemers binnen de gemeente als met de gemeente zelf.

Uitvoeringsprogramma Plattelands- en Vrijetijdseconomie 2024

Omschrijving (toelichting)

Het Uitvoeringsprogramma Plattelands- en Vrijtijdseconomie 2024 richt zich op:

1. Going-concern activiteiten, ontwikkeling en instandhouding toeristisch-recreatieve voorzieningen
2. Uitvoering geven aan het Convenant Visit Zuid-Limburg
3. Deelname in het project Landschapspark Grenzeloos Bocagelandschap
4. Deelname in het project Grenspark Jeker & Maas
5. Uitvoering geven aan het uitvoeringsprogramma visie VTE ZL 2030
6. Doorontwikkeling van de toeristisch-recreatieve fiets- en wandelinfrastructuur
7. Ontwikkelen en vaststellen van gemeentelijk beleid rondom vestiging verblijfsaccommodaties vrijetijdseconomie
8. Stimuleren van de lokale voedsel economie
9. Versterken van het ondernemersklimaat en het netwerk met lokale ondernemers(vertegenwoordigers)
10. Uitvoering geven aan het Keurmerk Veilig Ondernemen (inclusief uitbreiding KVO Buitengebied)
11. Doorontwikkeling van Cittaslow

De evenementendruk rondom toertochten doseren en spreiden.

Omschrijving (toelichting)

Spreiding en dosering van wielertoertochten vindt op regionaal niveau plaats via het Grensoverschrijdend Wielerbeleid i.s.m. Limburg Cycling. Er zijn afspraken gemaakt over aantal en grootte.

Het ambassadeurschap Cittaslow verder uitbouwen.

Omschrijving (toelichting)

In 2024 wordt het gedachtegoed Cittaslow verder doorontwikkeld. We gaan bezien op welke wijze bij beleids- en uitvoeringsactiviteiten Cittaslow op integrale wijze verankerd kan worden. Hierbij zullen de aanbevelingen van het rekenkameronderzoek 2024 worden meegenomen. Tevens wordt ingezet op verdere activering van het Cittaslow ambassadeursnetwerk. Samen met de Cittaslow ambassadeurs wordt onder andere opnieuw een Cittaslowmaand 'Beleef Eijsden-Margraten Cittaslow 2024' georganiseerd. Al naar gelang behoefte en erkenning worden tevens op basis van criteria ook in 2024 nieuwe ambassadeurs tot het netwerk toegelaten.

Ondersteuning geven aan wielerevenementen.

Omschrijving (toelichting)

De wielerevents Volta Limburg Classic, Jeugdwieler criterium, Bart Brentjens Challenge en Gravel Series worden ook ondersteund in 2024.

Samenwerking bevorderen tussen ondernemers onderling en met de gemeente

Omschrijving (toelichting)

In 2024 worden in deze de volgende acties ondernomen:

1. Ondersteunen van de overkoepelende Stichting Ondernemers Eijsden-Margraten
2. Structureel overleg voeren met ondernemers (-verenigingen)
3. Organiseren van bedrijfsbezoeken voor college en betrokken ambtenaren
4. Eens per jaar wordt door de gemeente een ondernemersavond / netwerkmoment georganiseerd, waarbij actuele thema's op de agenda komen.

Uitbreiding van Knopen lopen en de wandelinfrastructuur beperken tot realisatie van Ommetjes.

Omschrijving (toelichting)

In 2023 is gestart met de feitelijke aanleg van de Knopen Lopen infrastructuur, welke in het voorjaar van 2024 hopelijk volledig gerealiseerd is. Verder worden kwaliteitsvolle toevoegingen in de zin van gethematiseerde ommetjes meegenomen. In 2024 wordt de tweede Vuursteenroute ontwikkeld en aangelegd en wordt zo mogelijk ook de Geologieroute voorbereid om in 2024 te realiseren.

In beeld brengen locaties voor vestiging van (nieuw) ondernemerschap

Omschrijving (toelichting)

Mede in relatie tot de Structuurvisie Ruimtelijke Economie Zuid-Limburg SVREZL wordt in 2024 een extern onderzoek opgestart naar kansen en knelpunten voor vestiging van (nieuw) ondernemerschap binnen onze gemeente in of rondom de bestaande bedrijventerreinen.

Beleidsindicatoren

Beleidsindicatoren					
Programma 2: Landschap & Natuur					
Naam Indicator	Eenheid	Bron	Waarde	Waarde	Waarde
			E-M	25.000 - 50.000	NL
Funcziemenging	%	CBS	41,3 2020	49,8 2020	53,3 2020
Vestigingen (van bedrijven)	Aantal per 1.000 inwoners van 15-64 jaar	CBS	171,3 2021	158,5 2021	165,1 2021

Kaderstellende documenten

- Wijziging Gemeentelijk Kwaliteitsmenu Eijsden-Margraten 2013.
- Landschaps Ontwikkelings Plan.
- Integraal Omgevingsbeleidsplan VTH Vergunningverlening, Toezicht & Handhaving Wabo 2022
- Beleidsnotitie bed and breakfast 2012.
- Beleidsnotitie paardenbakken hobbymatig 2012.
- Beleidsnotitie veldschuren en schuilgelegenheden 2012.
- Rampenbestrijdingsplan Hoogwater Maas.
- Ontwikkelvisie Zuidelijk Maasdal.
- Bestuursopdracht buitengewoon buitengebied.
- Bestuursopdracht buitengewoon buitengebied – agrarische bouwkavels.
- Voorbereidingsbesluit grenscorrectie.
- Toeristisch-recreatieve nota 2008-2015 van Maas en Mergel.
- Toeristisch Recreatieve gebiedsvisie “beleef Eijsden-Margraten, knooppunt van Maas tot Mergelland 2015-2019.
- Verordening op de heffing en invordering (water)toeristenbelasting 2022.
- Gewijzigde Verordening winkeltijden Eijsden-Margraten 2017.
- Structuurvisie Ruimtelijke Economie Zuid Limburg.
- Wegenbeleidsplan Eijsden-Margraten 2021-2024
- Beleidsnotitie bermenbeheer “maaien wat moet, bloei waar mogelijk”.
- Uitvoeringsplan Openbare verlichting Eijsden-Margraten 2019-2026.
- Parkeerverordening Eijsden-Margraten 2015.
- Telecommunicatieverordening Eijsden-Margraten.

- Gladheidsbestrijdingsplan.
- Beeldkwaliteitsplan Bloesemgaard.
- Bomenverordening Eijsden-Margraten 2015.
- Verordening op de heffing en invordering van marktgelden 2013

Verbonden partijen

Het programma Landschap, natuur en water kent geen verbonden partijen.

Bestuursakkoord 2023 - 2026

Ambitie	Wat gaan we ervoor doen in 2023 t/m 2026	2024	2025	2026
2.1 Behoud en versterken landschapskwaliteiten	De herontwikkeling van het Noordal faciliteren.	x		
	Een vervolg geven aan de Zuidelijke Maasdalvisie.	x	x	x
	Nieuwe verdienmodellen ontwikkelen rondom beheer van het landschap.	x	x	x
	Ecologisch bermenbeheer toepassen en stimuleren van lokale initiatieven.	x	x	x
	Samen met de Provincie bezien hoe invulling te geven aan het bomenplan.	x		
2.2 Transformatie van de landbouw	Een lokaal actieplan 'transformatie van de landbouw' uitwerken.	x	x	x
	De trekkersrol van het programma Landbouw en Landschap in het Middengebied continueren.	x	x	x
	De schooljeugd bewust maken van duurzaam lokaal voedsel en reductie van voedselverspilling.	x	x	x
	Het project Korte Keten Zeker (w)eten continueren en doorontwikkelen.	x	x	x
	Het stroopgedachtegoed en initiatieven rondom 'koop lokaal' ondersteunen.	x	x	x
2.3 Vrijtijdseconomie in balans met landschap en leefomgeving	Het ambassadeurschap Cittaslow verder uitbouwen.	x	x	x
	Verdere uitvoering geven aan het programma Verantwoord op Weg.	x	x	x
	Ondersteuning geven aan wielerevenementen tot een maximum van 45.000 euro.	x	x	x
	De evenementendruk rondom toertochten doseren en spreiden.	x	x	x
	Uitbreiding van de wandelinfrastructuur beperken tot realisatie van Ommetjes.	x	x	x
	In beeld brengen locaties voor vestiging van (nieuw) ondernemerschap	x		
	Samenwerking bevorderen tussen ondernemers onderling en met de gemeente	x	x	x

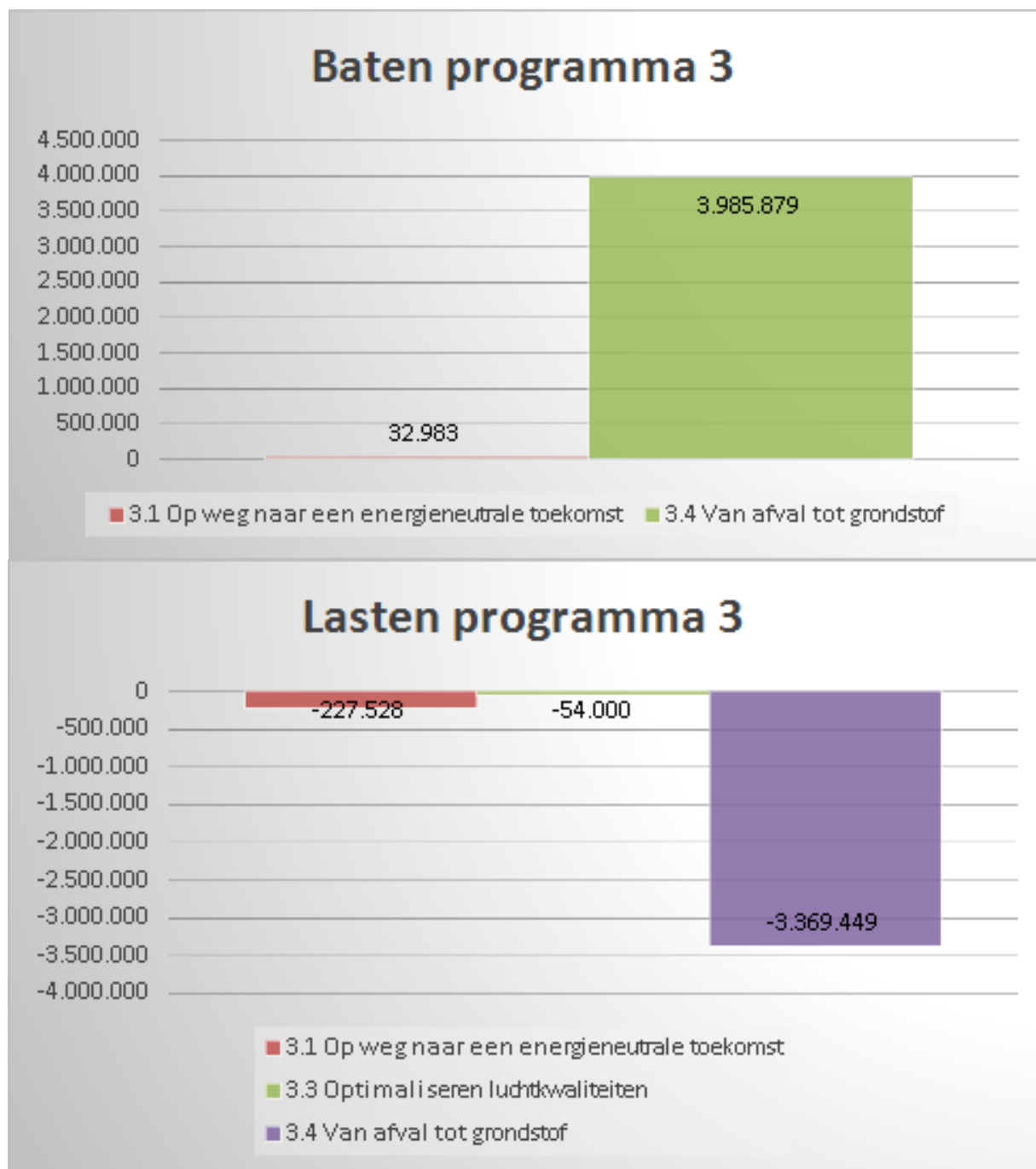
Programma 3: Duurzaamheid en Klimaatverandering

Omschrijving

Als gemeente Eijsden-Margraten staan wij vanwege het zeer grote aandeel particulier vastgoed en ons kwetsbare landschap voor een grote uitdaging op het gebied van duurzaamheid en klimaat. We doen het momenteel al best goed voor wat betreft het aantal woningen die voorzien zijn van zonnepanelen (39% in EM versus 19% in NL). Willen we echter in 2050 energieneutraal, volledig aardgasvrij en circulair zijn, zullen we de komende jaren veel energie moeten steken in het invullen van deze opgaven. Afwachten is derhalve geen optie, we zullen aan de slag moeten. Maar los van deze landelijke doelstellingen vinden wij het belangrijk dat we investeren in duurzaamheid en het inspelen op vraagstukken rondom klimaatverandering. Dat zijn wij immers verplicht aan onze huidige en toekomstige inwoners en generaties van onze prachtige gemeente Eijsden-Margraten.

3.0 Wat mag het kosten?

Wat mag het kosten?

Programma 3 Duurzaamheid en Klimaatverandering					
	Begroting 2023NW	Begroting 2024	Meerjarenraming 2025	Meerjarenraming 2026	Meerjarenraming 2027
Lasten					
3.1 Op weg naar een energieneutrale toekomst	-190.721	-227.528	-231.827	-337.331	-491.056
3.3 Optimaliseren luchtkwaliteiten	-54.000	-54.000	-30.000	-30.000	-30.000
3.4 Van afval tot grondstof	-3.027.259	-3.369.449	-3.639.342	-3.770.666	-3.863.542
Totale lasten	-3.271.980	-3.650.977	-3.901.170	-4.137.997	-4.384.598
Baten					
3.1 Op weg naar een energieneutrale toekomst	0	32.983	37.282	142.786	296.511
3.4 Van afval tot grondstof	3.512.956	3.985.879	4.255.773	4.398.762	4.491.639
Totale baten	3.512.956	4.018.862	4.293.055	4.541.548	4.788.150
Saldo programma voor resultaatbestemming	240.976	367.885	391.885	403.551	403.552
Mutaties reserves	0	0	0	0	0
Saldo programma na resultaatbestemming	240.976	367.885	391.885	403.551	403.552

Toelichting

3.1 Op weg naar een energieneutrale toekomst

De meer lasten en baten hebben betrekking op de ontvangen CDOKE uitkering en hiertegenover staande wekrbudgetten.

3.4 Van afval tot grondstof

De stijging van de lasten en baten van hebben voornamelijk betrekking op de meer kosten van RD4. Als gevolg van de kostendekkendheid zijn hierdoor ook meer baten geraamd.

3.1 Op weg naar een energieneutrale toekomst

Wat willen we bereiken?

3.1 Meerjaren uitvoeringsprogramma klimaat- en energieopgaven

Gezien de wereldwijde ontwikkelingen, de stijgende energieprijzen en de klimaatopgaven komen energievraagstukken in een stroomversnelling. Dit vraagt, in het licht van behoud van de kwaliteiten van ons waardevolle landschap en het tegengaan van energiearmoede bij onze inwoners, om het maken van keuzes, het treffen van maatregelen en het doen van investeringen.

Op weg naar een energieneutrale gemeente zetten we naast het opwekken van energie in op het verminderen van gebruik van energie. In de basis houden we vast aan het genomen raadsbesluit, waarbij zonne- en windenergie in het buitengebied is uitgesloten. Wel staan we open voor -en stimuleren we- innovatieve ontwikkelingen mits deze geen afbreuk doen aan het landschap en ons woon- en leefklimaat.

De focus voor de komende jaren ligt op het aardgasloos maken en isoleren van vastgoed alsmede het verder stimuleren van zonnepanelen op daken. Hierin nemen wij als gemeente onze verantwoordelijkheid en zullen wij het voorbeeld geven. Andere partijen zoals schoolbesturen, stichtingen en woningcorporaties proberen we te verleiden om versneld hun vastgoed te verduurzamen.

Ten aanzien van de Transitievisie Warmte die in 2021 is vastgesteld, wordt een uitvoeringsprogramma opgesteld dat beschrijft hoe en wanneer inwoners en bedrijven op een meer duurzame manier in hun warmtebehoefte voorzien. Voor wat betreft de Regionale Energie Strategie (RES) werken we samen met de RES-regio aan de transitie van onze energiemix.

Daarnaast verstrekken we actief informatie aan onze inwoners en ondernemers en organiseren we bijeenkomsten. Met als doel onze inwoners meer bewust te maken van de kansen en mogelijkheden, zowel in financiële als in technische zin. We sporen onze inwoners aan om op individueel dan wel collectief niveau energiemaatregelen te treffen. Dit ondersteunen we door een breed pakket aan (financiële) stimuleringsmaatregelen aan te bieden.

Naast het bevorderen van het integreren van duurzaamheidsmaatregelen bij nieuwbouw, gaat extra aandacht uit naar het verzilveren van kansen rondom duurzaamheid bij verbouw. De mogelijkheden rondom het stimuleren en verantwoord verduurzamen van monumentale panden of panden die in een beschermd stads- en dorpsgezicht liggen, worden verkend.

Actief stimuleren en ondersteunen we lokale initiatieven, zoals het oprichten van energie-corporaties en het realiseren van groen gas. We zien hierin kansen om wijken en kernen lokaal van energie te voorzien en delen van de agrarische sector energie-neutraler te maken.

We bevorderen het verduurzamen van mobiliteit. In dat licht stimuleren we het (elektrisch) fietsen. Als gemeente geven we hierin het voorbeeld en gaan dit actief promoten. Ook het elektrisch rijden stimuleren we. Gezien de verwachte groei van het aantal elektrische auto's en e-bikers is behoefte aan een integraal laadpalenbeleid; een toekomstgericht beleid dat aansluit bij de behoeften op recreatief en toeristisch gebied alsmede bij de mobiliteitsontwikkelingen binnen onze gemeente.

Wat gaan we ervoor doen in 2024?

Aansluiten bij een regionaal duurzaamheidsloket.

Omschrijving (toelichting)

Net als in 2023 biedt de gemeente haar inwoners de mogelijkheid om bij verduurzamingsvraagstukken individueel maatwerkadvies in te winnen alsook energie-bespaarmiddelen aan te schaffen. Dit via een zowel fysiek als digitaal benaderbaar regionaal energieloket. Waar in het verleden gebruik gemaakt werd van de dienstverlening van de WoonWijzerWinkel gevestigd te Kerkrade, wordt voor 2024 getracht deze dienstverlening 'dichter bij huis' te kunnen faciliteren teneinde de fysieke bereikbaarheid voor inwoners van Eijsden-Margraten te vergroten.

De projecten 'zorgeloos zonnepanelen', 'plus je huis', en 'dubbel duurzaam' voortzetten.

Omschrijving (toelichting)

Waar in 2023 gestart is met het verstrekken van verduurzamingsadviezen t.a.v. bestaand gemeentelijk vastgoed, wordt in 2024 een aanpak geformuleerd ter bevordering van duurzame nieuwbouw. In een samenwerkingsverband van het team Wonen en het team Duurzaamheid, worden de verschillende (on)mogelijkheden tot het beleidsmatig verankeren van (componenten van) duurzame bouw, bovenop de BENG-eisen zoals per 1-1-'21 belegd in het bouwbesluit, verkend.

Een uitvoeringsprogramma Transitievisie Warmte opstellen.

Omschrijving (toelichting)

Het uitvoeringsprogramma TVW, waar in Q3-2023 mee is gestart, wordt (eind) 2024 opgeleverd. In dit uitvoeringsprogramma worden de doelen en grofmazige aanpak vanuit de TVW geconcretiseerd op wijkniveau. Ze vormt daarmee het overkoepelende programma waaronder verschillende projecten belegd zijn die ten doel hebben de warmtevoorziening te verduurzamen en bij te dragen aan een

aardgasvrij Eijsden-Margraten in 2050. De concretisering van de TVW wordt toegespitst op (een aantal) wijken/ projecten teneinde de beheersbaarheid van het uitvoeringsprogramma te borgen.

Het fietsgebruik binnen de organisatie promoten.

Omschrijving (toelichting)

Het stimuleren van fietsgebruik onder medewerkers is belegd bij de afdeling HRM. Uit een verkenning in 2023 is gebleken dat er voor werknemers en de werkgever geen fiscaal (BTW) voordeel is verbonden aan de implementatie van een fietsplan. Vanuit de optiek van duurzaamheid, flexibel werken en vitaliteit is het desalniettemin wenselijk om het fietsgebruik binnen de organisatie te stimuleren. Daarom wordt in 2024 verder onderzocht op welke manier dit het beste vormgegeven kan worden.

Het gemeentelijk vastgoed verduurzamen en sturen op verdere verduurzaming van scholen, gemeenschapsaccommodaties en huurwoningen.

Omschrijving (toelichting)

Volgend op het totaaloverzicht van energieprestaties van het gemeentelijk vastgoed, welke verwacht wordt voor Q2-2024, wordt aan de hand van de inhoudelijke verduurzamingsadviezen een plan van aanpak voor het totaalportfolio van gemeentelijk vastgoed geformuleerd. Dit mondt uit in een integraal beleidsplan 'Verduurzaming gemeentelijk Vastgoed'. Naar verwachting wordt dit beleidsplan eind 2024/ begin 2025 opgeleverd.

Informatie- en kennisoverdracht organiseren

Omschrijving (toelichting)

Over de lopende projecten en ondersteuningsmogelijkheden van de gemeente t.b.v. verduurzaming worden informatiebijeenkomsten georganiseerd. In het geval van nieuwe ontwikkelingen wordt daarover actief gecommuniceerd via de gebruikelijke communicatiekanalen. De beschikbaarheid van een digitaal duurzaamheidsloket voor burgers en ondernemers wordt voortgezet.

Thematiek die aan bod zal komen:

- Luchtkwaliteit.
- Verduurzaming voor ondernemers.

- Verduurzaming voor verenigingen.
- Energietransitie.

Lokale initiatieven actief stimuleren en ondersteunen.

Omschrijving (toelichting)

Gestimuleerd worden lokale initiatieven die het energieverbruik en/of de CO₂-uitstoot verminderen, dan wel het aandeel duurzame energie vergroten. Dat geldt eveneens voor lokale initiatieven m.b.t. energiecorporaties en/of groen gas. Hierbij worden de kansen en randvoorwaarden voor gemeentelijke financiële ondersteuning betrokken, die de Verordening Stimuleringslening zakelijk Eijsden-Margraten 2023 biedt. Gerichte communicatie wordt ingezet en informatie- & netwerkbijeenkomsten worden georganiseerd om verduurzamingsinitiatieven van deze aard te bevorderen.

3.2 Aan de slag met klimaatadaptatie

Wat willen we bereiken?

3.2 Aan de slag met klimaatadaptatie

Verdroging en vernatting zijn vraagstukken waarop we de komende periode nadrukkelijk een antwoord moeten geven. Samen met onze waterpartners geven we op een dusdanige manier invulling aan de waterketen dat daarmee de volksgezondheid wordt beschermd, een goede leefomgeving wordt bevorderd en schade aan het milieu wordt voorkomen.

Middels het opstellen van een Waterplan voor de periode 2023 – 2027, maken we het watersysteem klimaatadaptief en duurzaam. In de basis zal dit betekenen dat we meer water gaan bergen en infiltreren, minder verhard en meer gaan vergroenen. Knelpunten ten aanzien van wateroverlast en droogte worden inzichtelijk gemaakt en worden aangepakt. Hiertoe worden de resultaten uit de klimaatstresstesten vertaald in een uitvoeringsprogramma Hitte en Droogte.

We blijven daarnaast inzetten op het scheiden van hemel- en afvalwater. Hierbij, wordt waar mogelijk, het hemelwater zolang mogelijk vastgehouden op de plekken waar deze valt en wordt gedoseerd afgevoerd naar bedoelde voorzieningen.

Klimaatadaptatie vraagt daarnaast bij onze inwoners en ondernemers om bewustwording en maatregelen die de gevolgen beperken. Afkoppelen van hemelwater wordt derhalve gestimuleerd. Het

aanbieden van regentonnen en het ontsteden en vergroenen van tuinen alsmede het vergroenen van daken geven we een impuls, zowel bij bestaande woningen als bij nieuwbouw. Aansluiting wordt in deze gezocht bij Stichting Steenbreek. Instrumenten zoals 'Water in Balans' worden nader onder de aandacht gebracht.

Het afkoppelen van hemelwater stimuleren: impuls geven aan regentonnenactie, ontsteden/vergroenen tuinen en Water in Balans.

Omschrijving (toelichting)

Binnen onze gemeente zijn twee regelingen van kracht die onze burgers bewust moeten maken van hun bijdrage aan het klimaat, namelijk:

- de stimuleringsregeling vergroenen tuinen
- de stimuleringsregeling afkoppelen hemelwater

In 2024 zullen we onze burgers regelmatig attenderen op beide regelingen. Daarnaast werken we als samenwerkingsverband Maas & Mergelland aan het communicatienetwerk Waterklaar waarin we burgers inzicht geven in de mogelijkheden om hun perceel waterklaar te maken. Dit kan door opvang van regenwater, hergebruik van regenwater, vergroenen van tuinen en daken etc. Daarnaast zal vanuit het waterschap middels Water in Balans het vergroenen en afkoppelen bevordert worden middels een Toolbox om burgers op eigen terrein maatregelen te laten treffen om wateroverlast op het perceel of in de woning te voorkomen.

3.3 Optimaliseren luchtkwaliteiten

Wat willen we bereiken?

Optimaliseren luchtkwaliteiten

De kwaliteit van het milieu is een belangrijke factor in hoe mensen hun leefomgeving waarderen en kwaliteit van leven ervaren. Lucht, water, bodem en geluid vervullen hierin een voorname rol. Daarom investeren we in een leefomgeving waarin de milieucondities op orde zijn. In deze bestuursperiode zetten we vanuit milieuoogpunt naast klimaatadaptatie nadrukkelijk in op het verbeteren van de luchtkwaliteit.

Stikstof is een vraagstuk dat veel impact heeft op onze inwoners en hun leefomgeving. Ook bepaalt de omvang van stikstof de ontwikkelmogelijkheden binnen onze gemeente. Te veel stikstof heeft ook een nadelige invloed op onze gezondheid via de verontreiniging van de lucht en het grond-,

oppervlakte- en drinkwater. Deze bestuursperiode gaan we inzetten op een aantal pijlers: het versterken van stikstofgevoelige natura 2000 gebieden, het aanpakken van stikstof bij de bron en het blijven bieden van ruimte voor nieuwe ontwikkelingen. Tevens simuleren we medeoverheden de bronnen, die luchtverontreiniging binnen onze gemeentegrenzen veroorzaken, aan te spreken om vervuiling aan te pakken. Via voorlichtingscampagnes worden de veroorzakers van gegronde overlast van houtstook en kachels bewust gemaakt van de schadelijke effecten.

Wat gaan we ervoor doen in 2024?

De luchtmetingen monitoren en vertalen in te nemen maatregelen.

Omschrijving (toelichting)

De data die de luchtmetingen in 2023 opgeleverd hebben worden in 2024, in een samenwerkingsverband met Universiteit Maastricht, voorzien van duiding/ conclusies. Deze conclusies vormen op hun beurt input voor het beleidsprogramma 'Schone lucht Eijsden-Margraten' welke, afhankelijk van de duur van het bovengenoemde onderzoekstraject, voorzien is voor eind 2024/ begin 2025.

Een aanpak stikstof-reductie uitwerken.

Omschrijving (toelichting)

De aanpak van stikstof reductie is een bevoegdheid van het rijk waarbij de opdracht is gegeven aan de provincie om voor 1 juli 2023 een gebiedsgerichte aanpak te formuleren. Wij hebben als gemeente vooralsnog hierin geen besluitvormende of beleidsmatige rol. We zullen wel gevraagd en ongevraagd deel gaan uitmaken van de beleidstafels bij de provincie inzake het stikstofdossier. We zijn ons bewust van de mogelijke gevolgen van de aanpak van de centrale overheden voor onze gemeente. De maatregelen kunnen namelijk gevolgen hebben voor landschap, activiteiten in het buitengebied, vastgoed in het buitengebied en de transitie van de landbouw. Om hier voldoende op te kunnen inspelen wordt vanuit Eijsden-Margraten ingezet op:

- opstellen

gebiedsdifferentiatiekaart;

- opstellen van een

landbouwvisie;

- uitvoering geven aan het landschapsfonds, waarbij geld beschikbaar is voor beheer

van het landschap;

- behoud, beheer en ontwikkeling van landschapselementen en ontwikkeling van het

landschap; - uitwerken visie ten aanzien van toeristisch recreatieve accommodatie. Daarnaast willen we in afstemming met gemeenten in het middengebied gezamenlijk optrekken naar de provincie om hun gevraagd en ongevraagd van advies te voorzien in dit complexe dossier.

3.4 Van afval tot grondstof

Wat willen we bereiken?

Van afval tot grondstof

Zoals is vastgelegd in het grondstoffenplan gaan we ons ervoor inzetten om, vanuit de circulaire economie gedachte, steeds meer richting te geven aan het beheer van grondstoffen en afval. In dit kader gaan we afvalscheiding en de vermindering van restafval verder bevorderen.

Wat gaan we ervoor doen in 2024?

Uitvoering geven aan het Grondstoffenplan.

Omschrijving (toelichting)

De doelen in het vastgestelde grondstoffenplan zijn gericht op het bereiken van meer afvalscheiding en minder restafval per jaar per burger. Om daaraan een bijdrage te leveren, wordt in 2024 wederom gewerkt met een lagere ophaalfrequentie van restafval teneinde zodoende het beter scheiden van restafval te stimuleren. In de samenwerking met Rd4 wordt ook ingezet op informatieoverdracht richting burgers en bewustzijns campagnes.

Beleidsindicatoren

Beleidsindicatoren		Programma 3: klimaat & Energie			
Naam Indicator	Eenheid	Bron	Waarde	Waarde	Waarde
			E-M	25.000 - 50.000	NL
Totaal huishoudelijk afval	KG per inwoner	CBS	106 2019	130 2019	161 2019
Percentage bekende hernieuwbare energie	%	Berekening	10,2 2019	25,4 2019	20,1 2019
Nieuw gebouwde woningen	Aantal per 1.000 woningen	BAG/ABF	8,4 2021	7,8 2021	8,9 2021
Demografische druk	%	CBS	83,5 2022	78,8 2022	70,3 2022

Kaderstellende documenten

- Wegenbeleidsplan Eijsden-Margraten 2021-2024.
- Parkeerverordening Eijsden-Margraten 2015.
- Telecommunicatieverordening Eijsden-Margraten.
- Beeldkwaliteitsplan Bloesemgaard.
- Bomenverordening Eijsden-Margraten 2015 (onderdeel APV)
- Verordening naamgeving en nummering gemeente Eijsden-Margraten 2011.
- Uitvoeringsvoorschriften huisnummering gemeente Eijsden-Margraten 2011.
- Kadernota woningbouwprogramma 2012-2022.
- Lokale woonvisie Eijsden-Margraten "samen bouwen aan de toekomst 2019-2025.
- Bouwverordening Eijsden-Margraten 2018.
- Kadernota accommodatiebeleid 2017.
- Integraal omgevingsbeleidsplan Vergunningverlening, toezicht en handhaving Wabo 2022.
- Verordening Starterslening Eijsden-Margraten 2022.
- Procedureverordening voor advisering tegemoetkoming in schade.
- Welstandsnota Eijsden-Margraten 2013.
- Beleidsnotitie bijbehorende bouwwerken.
- Uitvoeringsprogramma VTH Wabo 2022.
- Beleidsregel subsidies maatschappelijke accommodaties Eijsden-Margraten 2018.
- Structuurvisie Wonen Zuid-Limburg.
- Nota grondbeleid 2012.
- Gemeentelijk Rioleringsplan Eijsden –Margraten 2018-2022.

- Beleidsnota Duurzaamheid 2015-2018.
- Verordening duurzaamheidslening Eijsden-Margraten 2016, eerste wijziging.
- Gemeentelijk klimaat- en energiebeleidsplan 2018-2021 met bijbehorend uitvoeringsprogramma 2030.
- Afvalstoffenverordening Eijsden-Margraten 2011.
- Gemeentelijk milieubeleidsplan 2019-2022.
- Nota Bodembeheer Eijsden-Margraten 2017.
- Beleidsnotitie inzameling textiel en kleding gemeente Eijsden-Margraten 2017.
- Stimuleringsregeling vergroenen tuinen.
- Stimuleringsregeling afkoppelen hemelwater 2021.
- Regionale Energie Strategie 1.0
- Beleidskader Zonne- en Windenergie 2021
- Startnotitie Klimaat- en duurzaamheidsbeleid 2012

Verbonden partijen

De volgende verbonden partijen dragen bij aan het programma Klimaat & Energie:

- Sanering afvalwaterlozingen buitengebied.
- Reinigingsdiensten Rd4 (GR en NV).
- Regionale Uitvoeringdienst (RUD) Zuid-Limburg.
- Bodemzorg Limburg BV.
- RES (Regionale Energie Samenwerking Zuid Limburg)

Voor nadere informatie over deze verbonden partijen verwijzen wij naar de paragraaf Verbonden partijen.

Bestuursakkoord 2023 - 2026

	Ambitie	Wat gaan we ervoor doen in 2023 t/m 2026	2024	2025	2026
3.1	Op weg naar een energieneutrale toekomst	Informatie- en kennisoverdracht organiseren.	x	x	x
		Lokale initiatieven (b.v. energiecorporaties en groen gas) actief stimuleren en ondersteunen.	x	x	x
		Aansluiten bij een regionaal duurzaamheidsloket.	x		
		De projecten 'zorgeloos zonnepanelen', 'plus je huis', en 'dubbel duurzaam' voortzetten.	x	x	x
		Het gemeentelijk vastgoed verduurzamen en sturen op verdere verduurzaming van scholen, gemeenschapsaccommodaties en huurwoningen.	x	x	x
		Het fietsgebruik binnen de organisatie promoten.	x	x	x
		Een uitvoeringsprogramma Transitievisie Warmte opstellen.	x	x	x
3.2	Aan de slag met klimaatadaptatie	Het afkoppelen van hemelwater stimuleren: impuls geven aan regentonnenactie, ontsteden/vergroenen tuinen en Water in Balans.	x	x	x
3.3	Optimaliseren luchtkwaliteiten	De luchtmetingen monitoren en vertalen in te nemen maatregelen.	x		
		Een aanpak stikstof-reductie uitwerken.	x	x	x
3.4	Van afval tot grondstof	Uitvoering geven aan het Grondstoffenplan.	x	x	x

Programma 4: Wonen en Leefomgeving

Eijsden-Margraten is gezien haar ligging in de directe nabijheid van het stedelijk gebied, de landschappelijke kwaliteiten en aanwezige voorzieningen een aantrekkelijke woonomgeving en wil dat graag blijven. Wij streven naar een woningvoorraad met passende woningen voor onze inwoners in een leefomgeving die gezond, veilig en prettig is om in te wonen. Kwaliteit en duurzaamheid zijn daarbij belangrijke uitgangspunten.

Passende woningen zoeken we niet alleen in nieuwbouw maar ook in de transformatie van met name cultuur-historische waardevolle panden en vrijkomend agrarisch vastgoed. Door op innovatieve en creatieve wijze cultuur-historische waardevolle panden te herbestemmen worden deze behouden voor de toekomst. Vanuit de gedachte dat we een inclusieve gemeente willen zijn, wordt in het programma Wonen en Leefomgeving de komende jaren hierop verdere invulling geven. De basis is dat woningbouwplannen, waaraan medewerking wordt verleend, moeten passen bij de behoefte.

Volgens diverse bevolkingsprognoses blijft het aantal huishoudens tot 2030 stijgen. De meeste groei wordt verwacht in de groep alleenstaande 65-plussers. De groep tweepersoonshuishoudens 65-plussers groeit beperkt. De groep 23-65 jarigen neemt naar verwachting beperkt af. Volgens ons woonbehoefteonderzoek voor de periode 2022-2035 is de verwachting, dat in elk segment van de koopsector de behoefte toeneemt. Met name in de prijsklasse € 325.000 tot € 450.000 en boven de € 450.000.

Uit het recentelijk uitgevoerde woningbehoefteonderzoek volgt een opgave tot 2030 van ca. 710 woningen, waarvan 610 koopwoningen en 100 huurwoningen. Rekeninghoudende met een wenselijke schaarste van 1% dient uitgegaan te worden van het realiseren van in totaal circa 600 woningen waarvan ca. 465 (78%) koopwoningen en ca. 135 (22%) huurwoningen. Opvallend is dat de toename in de huursector veroorzaakt wordt door een groeiende behoefte aan zorgwoningen en woningen die noodzakelijk zijn voor woonurgente en aandachtsgroepen.

Jaarlijks krijgt de gemeente taakstellend een huisvestingsopgave vanuit het Rijk opgelegd om statushouders te huisvesten. Verwacht wordt dat deze doelgroep stijgende is t.o.v. de cijfers als voornoemd. Daarnaast is er in Eijsden-Margraten een opgave rondom de huisvesting van aandachtsgroepen, met name zorgvragers in diverse leeftijdscategorieën. Voor deze laatste doelgroep dienen de komende jaren ook extra investeringen gedaan te worden. Dit sluit aan bij het Rijksbeleid dat voorbereid wordt waarin gemeenten antwoord geven op de huisvestingsvraagstukken van deze mensen.

Verwacht wordt dat hiertoe een visie en een verordening dient te worden opgesteld waarmee een passende woningtoewijzing voor deze doelgroep wordt georganiseerd. In maart 2023 hebben de

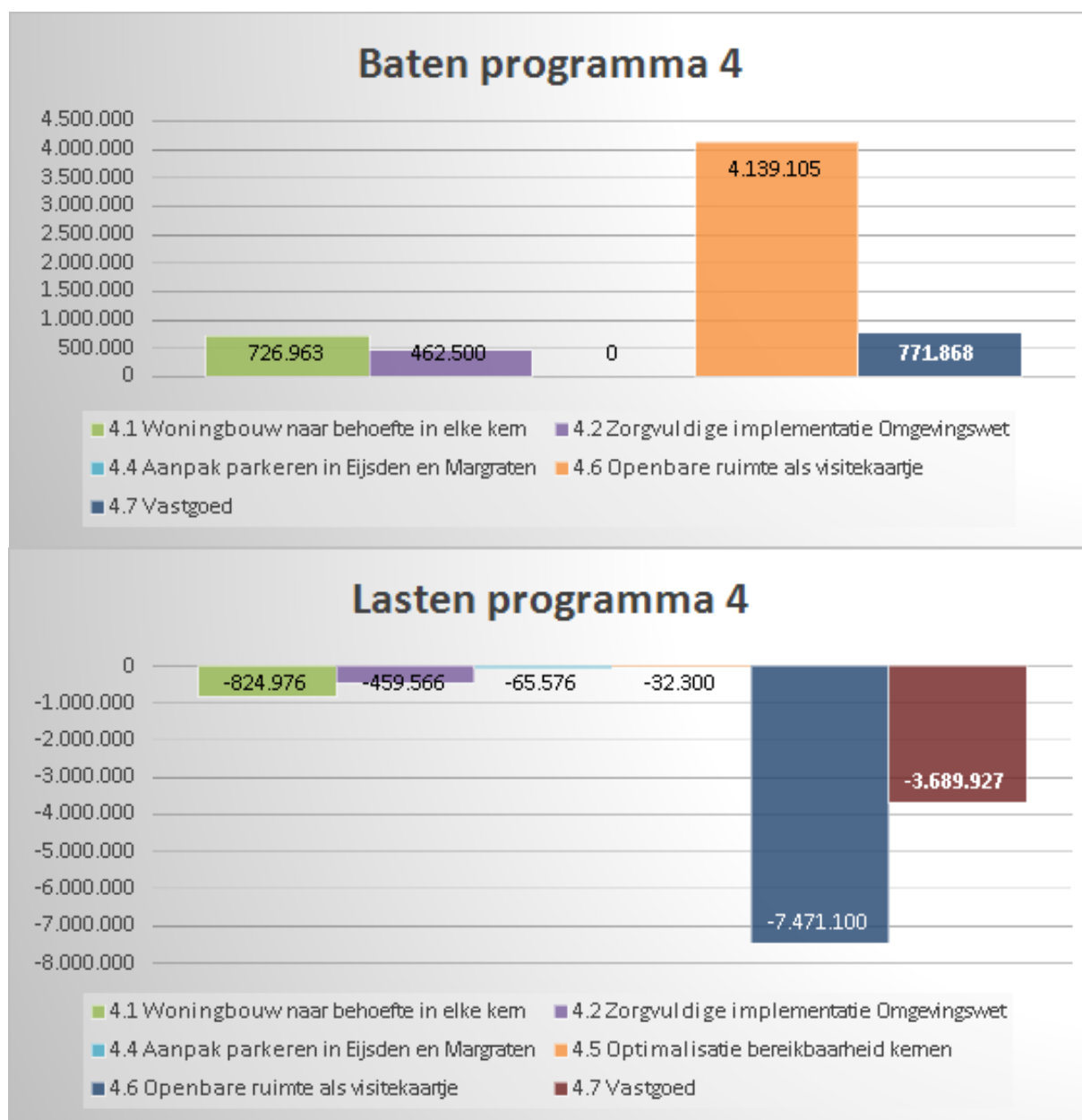
provincie, de Limburgse gemeenten en de Minister van Volkshuisvesting en Ruimtelijke Ordening de Limburgse Woondeal 2023-2030 afgesloten. Op basis van deze deal moet vanaf 2025 het aandeel van nieuwe woningbouwplannen voor 2/3 bestaan uit betaalbare woningen. Hieronder wordt verstaan koopwoningen tot maximaal € 355.000,-- en sociale en midden-huurwoningen. De behoefte aan betaalbare woningen is zowel bij jongeren/starters als ouderen stijgende.

Vanwege het groeiende aantal ouderen en alleenstaanden, de toenemende vraag om statushouders te huisvesten, de stijgende woonzorgbehoefte en de Limburgse Woondeal 2023-2030, staan wij voor een grote transformatieopgave waarvoor intensieve samenwerking met de woningcorporaties noodzakelijker wordt dan ooit om aan deze opgave tegemoet te komen.

Op het gebied van mobiliteit zetten we de komende jaren in op een veilige en duurzame infrastructuur met goed toegankelijke kernen waarin het parkeren goed geregeld is voor onze eigen inwoners als voor onze bezoekers. Onverkort wordt uitvoering gegeven aan het gemeentelijk verkeers- en vervoersplan, waarbij de accenten gelegd zullen worden op een drietal thema's: veiligheid, parkeren en bereikbaarheid. Tussentijds vindt hierop monitoring en zo nodig bijsturing plaats.

4.0 Wat mag het kosten?

Wat mag het kosten?

Programma 4 Wonen en Leefomgeving					
	Begroting 2023NW	Begroting 2024	Meerjarenraming 2025	Meerjarenraming 2026	Meerjarenraming 2027
Lasten					
4.1 Woningbouw naar behoefte in elke kern	-2.798.428	-824.976	-540.991	-227.943	-227.638
4.2 Zorgvuldige implementatie Omgevingswet	-439.520	-459.566	-472.566	-498.858	-505.358
4.4 Aanpak parkeren in Eijsden en Margraten	-98.469	-65.576	-65.204	-64.832	-64.459
4.5 Optimalisatie bereikbaarheid kernen	-57.000	-32.300	-12.300	-12.300	-12.300
4.6 Openbare ruimte als visitekaartje	-6.965.060	-7.471.100	-7.689.017	-7.814.302	-8.071.102
4.7 Vastgoed	-3.423.365	-3.689.927	-4.093.843	-4.254.229	-4.131.388
Totale lasten	-13.781.842	-12.543.445	-12.873.921	-12.872.464	-13.012.246
Baten					
4.1 Woningbouw naar behoefte in elke kern	2.744.240	726.963	413.252	102.502	102.502
4.2 Zorgvuldige implementatie Omgevingswet	644.249	462.500	462.500	462.500	462.500
4.4 Aanpak parkeren in Eijsden en Margraten	7.650	0	7.650	0	7.650
4.6 Openbare ruimte als visitekaartje	3.756.445	4.139.105	4.021.970	4.032.071	4.066.785
4.7 Vastgoed	754.537	771.868	761.068	761.068	761.068
Totale baten	7.907.121	6.100.437	5.666.440	5.358.141	5.400.505
Saldo programma voor resultaatbestemming	-5.874.721	-6.443.008	-7.207.481	-7.514.322	-7.611.741
Mutaties reserves	-44.902	-86.992	-53.789	19.219	19.219
Saldo programma na resultaatbestemming	-5.919.623	-6.530.000	-7.261.270	-7.495.103	-7.592.522

Toelichting

4.1 Woningbouw naar behoefte in elke kern

De daling van de lasten en baten van programma 4 wordt veroorzaakt door de afronding van de grondexploitatie "centrumplan Eijsden".

4.6 Openbare ruimte als visitekaartje

De hogere lasten worden veroorzaakt door hogere kapitaallasten op riolen en meer lasten voor het btw compensatiefonds. De hogere baten worden veroorzaakt door een hogere aanwending van de voorziening riolen en meer inkomsten rioolrechten.

4.7 Vastgoed

De hogere lasten worden voornamelijk veroorzaakt door hogere kapitaallasten.

4.1 Woningbouw naar behoefte in elke kern

Wat willen we bereiken?

4.1 Woningbouw naar behoefte in elke kern

De grote vraag naar woningen vraagt om een versnelling van nieuwbouw in de hele gemeente. Wij streven daarbij naar een gevarieerd aanbod in alle kernen dat aansluit bij de behoeften. Insteek is het behoud van vitale kernen en dat onze inwoners zoveel mogelijk in hun eigen leefomgeving kunnen blijven wonen. Focus komt primair te liggen op het realiseren van betaalbare en duurzame woningen voor starters. Daarnaast wordt middels nieuwbouw ingezet op het bevorderen van de doorstroming in de woningmarkt door levensloopgeschikte woningen te realiseren.

Op basis van een integraal woningbouwprogramma wordt in kwantitatieve zin op integrale wijze antwoord gegeven hoe invulling te geven aan de woonopgaven tot 2030 inclusief de reguliere opgaven rondom huisvesting van woonurgente en aandachtsgroepen. Jaarlijks zal de voortgang gemonitord worden en verantwoord worden richting raad.

In kwalitatieve zin hechten we veel waarde aan de instandhouding van de karakteristieken van onze kernen. We zetten dan ook in op realisatie van nieuwbouwplannen die niet alleen aansluiten bij de behoeften van onze inwoners maar die ook goed aansluiten bij de dorpse structuren en waarbij vraagstukken vanuit duurzaamheid, klimaatverandering en dit programma op passende wijze geïncorporeerd worden in de planvorming.

Om bij te dragen aan de transformatie-opgaven in de landbouw en verloederende van leegstaande panden te voorkomen, gaan we ruimhartig om met initiatieven die woonruimten realiseren in leegstaande en/of vrijkomende boerderijen en historische panden. Belangrijke voorwaarde blijft dat het initiatief past bij de plek en de omgeving.

Om de versnelling in de woningbouw kracht bij te zetten wordt buiten de gebaande paden gehandeld. Instrumentarium dat voorhanden is om te kunnen versnellen, wordt ingezet. Hierbij moet gedacht worden aan actieve strategische grondvererving en overige planologische instrumenten die beschikbaar zijn. Ook worden ontwikkelingen op rijksniveau in deze nauw gevolgd. Dit alles om op alle mogelijke manieren versnelling in de woningbouw te effectueren. Actief zal ook gestuurd worden op het maken en naleven van concrete prestatie-afspraken met woningcorporaties.

Door krapte op de woningmarkt, het kunnen (blijven) wonen in de eigen leefomgeving en het realiseren van betaalbare woningen worden nieuwe flexibele woonvormen verkend. De mogelijkheden rondom zelfbewoningsplicht en het instellen van een huisvestingsverordening worden eveneens verkend. Ruimte wordt geboden voor het realiseren van mantelzorgwoningen.

Voor het realiseren van betaalbare starterswoningen wordt gekeken hoe een aantrekkelijk startersarrangement aangeboden kan worden voor wat betreft typologie woning alsook in ondersteunende zin vanuit financieel oogpunt. Gestreefd wordt naar het realiseren van starterswoningen voor een bedrag van 265.000 euro. De starterslening wordt derhalve gecontinueerd. Instrumenten vanuit het grondbeleid zoals erfpacht worden in deze verkend. Als ook concepten die elders in het land worden gehanteerd zoals b.v. het Westland-model.

De vele wetten en regels die aan een omgevingsvergunning ten grondslag liggen zorgen voor een complexe situatie die bij inwoners vaak tot frustraties leiden. In combinatie met de grote omvang aan principe-verzoeken en vergunningaanvragen, wordt naast het versnellen van planvorming ingezet op het versnellen van het vergunningenproces en bestemmingsplanprocedures. Sturen op hoofdlijnen is het uitgangspunt en sturen op detailniveau waar noodzakelijk. Hiermee wordt niet alleen bijgedragen aan de dienstverleningsopgave en de versnelling van de woningbouw maar ook in het meer beheersbaar maken van de werkdruk in de organisatie.

Wat gaan we ervoor doen in 2024?

De mogelijkheden tot zelfbewoningsplicht en het instellen van een huisvestingsverordening verkennen.

Omschrijving (toelichting)

De zelfbewoningsplicht kan wettelijk alleen worden toegepast op nieuwbouw. Eind juli 2022 bent u via een raadsinformatiebrief (thema Wonen) geïnformeerd, dat wij de zelfbewoningsplicht voor gemeentelijke en projectmatige nieuwbouwplannen privaatrechtelijk gaan regelen via een met de ontwikkelaar af te sluiten anterieure overeenkomst.

Naar verwachting treedt met ingang van 1 januari 2024 de 'Wet versterking regie op de volkshuisvesting' in werking. Door deze wet worden o.a. de Woningwet en Huisvestingswet gewijzigd. Laatstgenoemde wet biedt de juridische grondslag om een huisvestingsverordening in te stellen. In hoeverre deze wet gaat regelen dat het instellen van een huisvestingsverordening daadwerkelijk voor gemeenten verplicht gaat worden, is momenteel nog niet met zekerheid te zeggen. Over dit voornemen is tijdens de consultatiefase van de conceptwet landelijk veel kritiek gekomen en de 1e en 2e Kamer dienen hierover nog een besluit te nemen. Zoals het er nu naar uitziet blijft het aantonen van schaarste een wettelijk vereiste om een huisvestingsverordening in te kunnen stellen. Desondanks blijft de meerwaarde voor het instellen van deze verordening voor de woningvoorraad van Eijsden-Margraten onze aandacht hebben.

De starterslening continueren / Nieuwbouw van starterswoningen stimuleren en faciliteren middels een starters-arrangement

Omschrijving (toelichting)

De verordening voor de startersleningen, vastgesteld in september 2022, zal voor de periode 2024-2027 worden voortgezet (gecontinueerd) en waar nodig en mogelijk worden geactualiseerd, met als doel koopwoningen voor starters binnen onze gemeente zo bereikbaar mogelijk te maken.

Eventuele haalbare mogelijkheden voor een starters-arrangement worden nader onderzocht.

Een TaskForce wonen instellen.

Omschrijving (toelichting)

Bij brief d.d. 15 september 2022 hebben wij uw raad reeds geïnformeerd over de instelling van de Taskforce Wonen.

Op basis van de besluitvorming in uw Raad over de woningbouwopgave voor de periode 2023-2024, zal de Taskforce invulling geven aan de noodzakelijke acties voor de feitelijke realisering van de benodigde woningbouwplannen en de voortgang hiervan monitoren. In de Taskforce zijn alle relevante interne disciplines vertegenwoordigd, waardoor het mogelijk is om snel te schakelen en af te stemmen op het moment dat vertraging bij bepaalde plannen of op bepaalde onderdelen blijkt te ontstaan.

Instrumentarium inzetten dat bijdraagt aan versnelling woningbouw

Omschrijving (toelichting)

In de praktijk blijkt dat geldende landelijke regelgeving, zoals milieuzoneringen (stank, geluid, spuitcirkels), bodem, water, lucht, stikstof etc. de vertragende factor vormt voor versnelde woningbouw. Hiermee kampen overigens vele gemeenten in Nederland. In samenwerking met de provincie en het Ministerie van BZK worden pilots opgezet om te kijken op welke wijze via een integrale aanpak hierin versnellingen mogelijk zijn. Dit heeft onze aandacht en waar mogelijk zullen wij een project als pilot hiervoor aandragen.

Daarnaast gaan wij op basis van een inventarisatie van potentieel haalbare woningbouwlocaties waar noodzakelijk en haalbaar deze gronden werven. Hiervoor is immers geld gereserveerd in onze begroting. Door zelf de regie in handen te nemen, proberen wij invloed te krijgen op het versneld invullen van onze woningbouwopgave.

Nieuwe flexibele woonvormen verkennen.

Omschrijving (toelichting)

Als gemeente staan wij in beginsel open voor alle woonvormen waarmee op een ruimtelijk verantwoorde wijze invulling gegeven kan worden aan onze woningbouwopgave. Dit kunnen dus ook flexibele woonvormen zijn, die voor meerdere doelgroepen geschikt zijn.

Veelal worden flexibele woonvormen gelijk verwant aan tijdelijke bouwwerken. Ook hier staan wij in beginsel niet negatief tegenover, maar in de realisatie hiervan gaan wij de komende jaren geen actieve rol in vervullen. De inzet van de benodigde middelen voor tijdelijke woningbouw (vooral tijd en geld) wegen niet op tegen het resultaat hiervan, namelijk een duurzame invulling van onze woningbouwopgave. Eventueel tijdelijke woningbouw laten wij dan ook aan particulieren of marktpartijen over.

Op basis van integraal woningbouwplan vastgestelde omgevingsplannen voorleggen aan de raad.

Omschrijving (toelichting)

Waar nodig zullen de voorbereidingen voor omgevingsplannen, benodigd voor de ontwikkeling van de gewenste woningbouwlocaties zoals voorzien in de Uitgangspunten voor de integrale woningbouwopgave Eijsden-Margraten 2023-2030, voor de kleinere plannen door particulieren of ontwikkelaars en de grotere plannen door de woningcorporaties in samenwerking met de gemeente worden opgepakt.

Opstellen en uitvoering geven aan prestatieafspraken

Omschrijving (toelichting)

Ook voor de komende jaren zullen prestatieafspraken worden gemaakt met de in onze gemeente werkzame woningcorporaties. Het uitvoeren/nakomen van deze afspraken wordt jaarlijks een aantal keren geëvalueerd, tijdens de bestuurlijke overleggen met de woningcorporaties, waaraan ook de voorzitters van de betreffende huurdersbelangenverenigingen deelnemen. Hiermee zijn dus ook de huurders vertegenwoordigd.

Woningcorporatie Vanhier Wonen uit Voerendaal is een nieuwe (vierde) corporatie waarmee wij voor de periode 2024-2027 afspraken zullen maken voor de sociale volkshuisvestelijke kerntaken.

Transformeren leegstaande en/of vrijkomende boerderijen en historische panden.

Omschrijving (toelichting)

Net als in 2023 wordt hieraan uitvoering gegeven, als sprake is van een ruimtelijk verbeterde en gewenste (her)ontwikkeling en hiermee tegemoet wordt gekomen aan de woonbehoefte. Dit beperkt zich dan niet alleen tot de 'reguliere' doelgroepen die gehuisvest moet worden, maar hierbij wordt zeker ook gekeken naar mogelijkheden voor de realisatie van de noodzakelijke woon-zorg-woningen en woningen voor specifieke doelgroepen, zoals statushouders en andere woonurgenten.

4.2 Zorgvuldige implementatie Omgevingswet

Wat willen we bereiken?

4.2 Zorgvuldige implementatie Omgevingswet

De inwerkingtreding van de Omgevingswet en de wet private kwaliteitsborging (Wpqb) is voorzien per 1 januari 2024. Beide wetten hebben grote impact op het werken van de gemeente. Zowel in de voorbereidende zin alsmede in de verdere uitvoering worden deze bestuursperiode belangrijke stappen gezet rondom de toekomstrichting van onze leefomgeving en de wijze waarop vanuit gemeentewege ontwikkelingen oppakken. We zorgen dan ook voor een zorgvuldig implementatietraject van de Omgevingswet. Hiervoor wordt gebruikt gemaakt van een daarvoor opgestelde routeplanner Omgevingswet.

Op het moment dat de Omgevingswet inwerking treedt, worden de vigerende bestemmingsplannen automatisch omgezet in omgevingsplannen. In het licht van de verplichting dat we uiterlijk eind 2029 voor de gehele gemeente moet beschikken over een of meerdere omgevingsplannen, hoe hieraan invulling te geven.

Als gevolg van de Wpkb gaat de toetsing van bouwaanvragen aan het bouwbesluit naar de private sector. De gemeente beoordeelt of dit goed gebeurt en treedt waar nodig handhavend op. Door deze wijziging vervalt een voornamelijk grondslag voor het heffen van legesinkomsten. Dit betekent dat gemeente minder baten krijgen terwijl de lasten niet navenant verminderen. Hierop is reeds begrotingstechnisch geanticipeerd. De daadwerkelijke (financiële) effecten zullen worden gemonitord en bezien wordt welke mogelijkheden er zijn om het financiële effect te dempen.

Betrekken raad bij implementatie Omgevingswet.

Omschrijving (toelichting)

Dit gebeurt ook in 2024 o.a. via de raadsinformatiebrieven, via de raads werkgroep Omgevingswet en waar nodig zullen er ook extra informatiebijeenkomsten en evt. opleidingen/cursussen worden aangeboden.

Het vergunningenproces versnellen en het nieuwe werken op grond van de Omgevingswet vorm en inhoud geven.

Omschrijving (toelichting)

Dit gebeurt via verschillende opleidingen en cursussen voor de medewerkers. De nieuwe manier van werken zoals doorgevoerd vanuit het Verbeterplan VVTH+, o.a. m.b.t. de doorlooptijden en het verbeteren van integrale toetsingen wordt verder geoptimaliseerd. Dit is een continu proces. Hierbij vindt aansluiting plaats met het traject rondom het verbeteren van de dienstverlening in het algemeen.

Impact Omgevingswet en Wpkb monitoren.

Omschrijving (toelichting)

De capaciteit in het licht van de werkzaamheden van de Omgevingswet en lopende vergunningstrajecten worden in 2024 nauwgezet gevolgd. Ook het effect van de Omgevingswet op inning van leges zal nauwgezet gevolgd worden. Bijsturing vindt plaats aan de hand van kwartaalrapportages. De effecten van de Wet private kwaliteitsborging (Wpqb) zullen in 2024 eveneens worden gemonitord. De raad zal periodiek op de hoogte worden gebracht van de ontwikkelingen.

Implementatie Omgevingsvisie.

Omschrijving (toelichting)

De Omgevingsvisie wordt - door extra participatie ronden en extra werksessie met de colleges en de raden van Lijn50 - later vastgesteld. Hierdoor vindt vaststelling plaats in de eerste helft van 2024. Het streven is om in de tweede helft van 2023 een concept-ontwerpvisie aan de drie raden voor te leggen. Met deze vaststellingsdatum wordt nog steeds voldaan aan de wettelijke termijnen.

De "nieuwe manier" van werken loopt door in 2024. Zowel op visie als op casus niveau. De komende jaren wordt dit in navolging van de Omgevingsvisie en in voorbereiding op het definitieve Omgevingsplan verder geoptimaliseerd.

Investeren in kennis en kunde rondom de Omgevingswet zowel bij de organisatie als het bestuur als de raad.

Omschrijving (toelichting)

In het licht van alle ontwikkelingen en voorbereidingen die getroffen zijn rondom de Omgevingswet en de rol van de gemeenteraad is een raads werkgroep Omgevingswet ingesteld. De raad en het bestuur zullen op basis van de routeplanner Omgevingswet (gegevens van de VNG) en de raadsinformatiebrieven periodiek worden meegenomen in de ontwikkelingen en de stappen die verder worden gezet ook na de inwerkingtreding van de nieuwe wet (nu voorzien op 1-1-2024). In eerste instantie wordt de informatie steeds gedeeld via de raads werkgroep. Daarnaast wordt waar nodig geïnvesteerd in kennis en kunde rondom de Omgevingswet zowel bij de organisatie, het bestuur als bij de raad. Dit wordt gedurende het jaar ook bekeken in relatie tot het werken met de nieuwe wet.

Voorbereiden totstandkoming Omgevingsplan.

Omschrijving (toelichting)

In 2023 is het handboek Omgevingsplan afgerond. In 2024 en 2025 wordt verder de ambitie bepaald voor het Omgevingsplan. Dit zal gebeuren op grond van praktijk ervaringen, het werken met de nieuwe wet en de ambities van onze gemeente. Waar mogelijk wordt er in de tweede helft van 2024 gestart met de inventarisatie van het nieuwe Omgevingsplan.

4.3 Veilige fiets- en wandelverbindingen

Wat willen we bereiken?

4.3 Veilige fiets- en wandelverbindingen

Eijsden-Margraten wil een aantrekkelijke wandel- en fietsgemeente zijn. Dit sluit goed aan bij onze duurzaamheids- en gezondheidsdoelstellingen om inwoners en bezoekers te verleiden om meer te bewegen, het autogebruik te verminderen en het elektrisch fietsen te stimuleren. Voorop hierin staat het bieden van meer veiligheid aan de kwetsbare verkeersdeelnemers, fietsers, wandelaars, mensen met een beperking en schoolgaande kinderen.

We streven naar een betere scheiding tussen gemotoriseerd en langzaam verkeer. Daar waar mogelijk worden vrijliggende fietspaden gerealiseerd dan wel krijgen fietsers voorrang op het gemotoriseerd verkeer door straten autoluw te maken. Indien noodzakelijk zal vanuit veiligheidsoogpunt het fietsnetwerk worden uitgebreid. Bij wegen gaat in dergelijke situaties de voorkeur uit naar het aanbrengen van open waterdoorlatende verharding.

Naast een veilig fietsnetwerk wordt – in samenspraak met de scholen – uitvoering gegeven aan veilige school-thuis-routes en veilige schoolomgevingen. Speciale aandacht gaat uit naar de oversteek Termaar in de kern Margraten.

Voor de wandelaar wordt in samenwerking met de Zuid-Limburgse gemeenten het Knopen-Lopen geïntroduceerd.

Extra aandacht gaat uit naar mensen met een beperking. Ook voor hen streven wij een gebruiksvriendelijke, veilige en comfortabele leefomgeving na.

Wat gaan we ervoor doen in 2024?

Samen met scholen invulling geven aan veilige school-thuis-routes en veilige schoolomgevingen.

Omschrijving (toelichting)

Samen met de ouder(vereniging) en directie de volgende taken uitvoeren

- voorlichting aan de ouders en leerling,
- waar nodig treffen van infrastructurele maatregelen, als maatwerk per schoolomgeving
- eventueel inzet van handhaving (als sluitstuk van te heffen maatregelen).

Uitvoering geven aan het Convenant Platform Zorgvragers: toegankelijkheid van de openbare ruimte voor minder validen verbeteren

Omschrijving (toelichting)

In lijn met de aanpak in 2023 wordt tijdens de voorbereiding van reconstructies van wegen overleg gevoerd met het platform Zorgvragers. Daarnaast neemt een afvaardiging van het platform zorgvragers deel aan de verkeerscommissie waarbij zij gevraagd en ongevraagd het college kunnen adviseren ten aanzien van maatregelen in de openbare ruimte om de openbare ruimte voor minder validen beter toegankelijk te krijgen.

Uitvoering geven aan het Gemeentelijke Verkeers- en Vervoersplan.

Omschrijving (toelichting)

In het meerjarenuitvoeringsprogramma behorende bij het vastgestelde gemeentelijke verkeers- en vervoersplan zijn diverse thema's opgenomen waaraan in 2024 uitvoering wordt gegeven, namelijk:

- verkeersveiligheid: zoals kleine maatregelen, aanpassen van belijning, wensbeeld wegencategorisering etc;
- doorstroming: zoals verkeersveiligheidsmaatregelen in diverse civieltechnische projecten bijvoorbeeld Withuis, Catharinastraat; maatregelen aan landbouwverkeerroutes in overleg met VVN en LLTB; overleg met de provincie Limburg en de gemeente Valkenburg ten aanzien van een andere inrichting van de Prinses Amaliaaan.
- onderzoek naar de randweg rondom Margraten.
- duurzaamheid: zoals autolaadpaalsystemen, alternatieve wandel- en fietsroutes etc;
- educatie en voorlichting, bij scholen, voor motorrijders en ouderen in het verkeer.

4.4 Aanpak parkeren in Eijsden en Margraten

Wat willen we bereiken?

4.4. Aanpak parkeren in Eijsden en Margraten

De parkeerproblematiek in een aantal kernen neemt toe. Met name doet zich dat voor in de historische kern Eijsden. In mindere mate is dat aan de orde in de kern Margraten. Vanwege de aanwezige voorzieningen in deze centra is hier sprake van een grote parkeervraag. Bovendien blijkt uit de opgehaalde reacties binnen het GVVP dat in beide kernen de bewoners en bezoekers aangeven dat het huidige parkeerbeleid hier onduidelijk is en voor verbetering vatbaar is.

Wat gaan we ervoor doen in 2024?

Parkeeronderzoeken uitvoeren in de kern Margraten en Eijsden.

Omschrijving (toelichting)

In 2024 worden de uitkomsten van het parkeeronderzoek Eijsden dat in 2022/2023 is gehouden vertaald in parkeerbeleid en verkeerscirculatiebeleid. Concrete maatregelen, worden in 2024 uitgevoerd.

Voor de kern Margraten zullen wij in 2024 de parkeersituatie rondom het Amerikaplein nader laten bestuderen.

4.5 Optimalisatie bereikbaarheid kernen

Wat willen we bereiken?

Optimalisatie bereikbaarheid kernen

Het toenemende auto- en vrachtverkeer tussen Aken en Maastricht, het recreatief verkeer op de Mergellandroute en het landbouwverkeer zorgen voor druk op onze infrastructuur met sluiptverkeer tot gevolg. Ook grens-overschrijdend sluiptverkeer via grensovergang "Withuis" van zwaar vrachtverkeer en autoverkeer via "de Schans" vraagt om onderzoek en oplossingen.

Het leefklimaat en de bereikbaarheid van de kern Margraten staat onder druk door zwaar- en toeristisch verkeer komende en gaande vanuit Valkenburg a/d Geul. In het kader hiervan wordt onderzoek gedaan naar de mogelijkheden om de doorstroming van het verkeer te verbeteren en daarmee de verkeersveiligheid in en rondom de kern te verbeteren.

Het openbaar vervoer is een provinciale aangelegenheid. We blijven ons inzetten voor een goed functionerend vervoersnetwerk binnen onze gemeente. Dit betekent dat naast het reguliere openbaar vervoer bezien wordt welke alternatieven er zijn om de bereikbaarheid en ontsluiting van onze kernen te optimaliseren.

Wat gaan we ervoor doen in 2024?

De verkeersproblematiek Keerderberg via de 'Poort van het Heuvelland' aanpakken.

Omschrijving (toelichting)

De gemeente is met de provincie in gesprek over de Poort van het Heuvelland, waarbij de oversteekbaarheid en verkeersveiligheid van deze weg belangrijke aandachtspunten zijn. Het is de bedoeling om langere termijnoplossingen in dit kader te bespreken en hierover afspraken te maken. E.e.a zal meegenomen worden in de aanpak van het op te stellen Masterplan Poort van het Heuvelland.

4.6 Openbare ruimte als visitekaartje

Wat willen we bereiken?

Openbare ruimte als visitekaartje

De inrichting en het onderhoud van de openbare ruimte, onze leefomgeving, dragen in hoge mate bij aan de kwaliteit van leven van onze inwoners. Op dit moment vormt de openbare ruimte een belangrijk visitekaartje van onze gemeente. Dit willen we ook zo houden naar de toekomst. We zijn er trots op hoe de eigen buitendienst mede hieraan invulling geeft.

Daarbij komt nog dat de coronacrisis er mede voor heeft gezorgd dat inwoners en bezoekers de openbare ruimte meer zijn gaan waarderen. Het buitenleven in de vorm van wandelen, sporten en ontmoeten is toegenomen.

Het is evenwel een grote financiële opgave om de openbare ruimte en meer specifiek de kwaliteit van de infrastructuur op niveau te houden. Zeker in het licht van de stijgende kosten.

Onverkort wordt uitvoering gegeven aan het wegenbeleidsplan. Achterstallig onderhoud op wegen wordt voor 2025 weggewerkt.

We streven naar een openbare ruimte die de gevolgen van de klimaatverandering kan opvangen. Groen vermindert hittestress en helpt bij het afvoeren van regenwater. We zetten derhalve in op een openbare ruimte die qua inrichting bestand is tegen de effecten van de klimaatverandering en de impact van langdurige droogte en hevige neerslag zo beperkt mogelijk is. We bevorderen het verminderen van verharding en de aanplant van meer bomen en groen (dus meer biodiversiteit). Ook het realiseren van voorzieningen om het water zoveel mogelijk vast te houden en te kunnen infiltreren in de bodem bevorderen we.

Vergroening van de kernen is een manier om hiermee om te gaan en draagt bovendien bij aan het goede leefklimaat dat we nastreven.

Actief wordt ingezet op het inrichten van bloemrijke stroken of percelen in en rondom de kernen. Hiermee wordt niet alleen de biodiversiteit versterkt, maar wordt ook meer kleur gegeven aan de kernen, hetgeen bijdraagt aan onze ambitie "openbare ruimte als visitekaartje".

Ook willen we een openbare ruimte met meer ruimte voor beweging, ontspanning en ontmoeting. Dat bevordert de gezondheid van jong en oud. Bij nieuwbouwplannen en reconstructies van wegen wordt op integrale wijze bezien hoe op voornoemde onderdelen de kwaliteit van de openbare ruimte verder versterkt kan worden.

Wat gaan we ervoor doen in 2024?

Bij nieuwbouwplannen en bij reconstructie van wegen vergroening en ruimtes voor ontspanning/ontmoeting integreren.

Omschrijving (toelichting)

Tijdens de planvorming van reconstructies van wegen en nieuwbouwplannen wordt gezocht naar mogelijkheden om vergroening en ruimte voor beweging, ontspanning en ontmoeting te realiseren.

Bloemrijke stroken of percelen in en rondom de kernen realiseren.

Omschrijving (toelichting)

In 2024 zullen we een plan van aanpak formuleren om gazons aan of nabij kernen deels om te vormen naar kruidenrijke groenstroken. Het groenstructuurplan binnen de bebouwde kom zal hiertoe de kaders scheppen.

Onverkort uitvoering geven aan het wegenbeleidsplan en verankeren het MIP en MOP meerjarig in de begroting.

Omschrijving (toelichting)

Het Meerjaren Investeringsplan Wegen/Riool/Verkeer en het Meerjaren onderhoudsplan Wegen wordt conform vastgesteld beleid uitgevoerd. In de paragraaf kapitaalgoederen van deze begroting wordt dit uitvoerig toegelicht.

Ruimte scheppen voor het adopteren van de inrichting en/of het beheer van de openbare ruimte.

Omschrijving (toelichting)

Daar waar zich initiatieven voordoen worden bewoners of bewonersgroepen gefaciliteerd om openbaar groen te adopteren of gezamenlijk her in te richten. Voor 2024 hebben we geen concrete initiatieven in procedure, mogelijk dat deze zich lopende het planjaar aandienen.

Vergroening door inwoners stimuleren.

Omschrijving (toelichting)

De raad heeft in 2021 de vergroeningsregeling tuinen vastgesteld, in 2021 hebben bewoners een half jaar gebruik gemaakt van deze regeling met als doel stenen eruit en groen erin, een alternatief op de initiatieven van de stichting Steenbreek. In 2022 is de regeling gecontinueerd en neemt het aantal deelnemers toe. In 2024 wordt de regeling eveneens gecontinueerd.

Daarnaast wordt reeds jaren de aanplantregeling van hagen en bomen gepropageerd wat in onze gemeente een groot succes is. Deze regeling wordt eveneens gecontinueerd en wordt gefinancierd uit het Landschapsfonds.

Tijdens diverse memorabele momenten in een mensen leven, geboorte en 50/60 jarige huwelijksfeesten stellen wij als gemeente een herdenkingsboom te beschikking. Ook deze regeling wordt gecontinueerd in 2024.

Middels deze regelingen worden bewoners gestimuleerd en bewust gemaakt van de bijdrage aan hun welzijn, door een steeds groenere omgeving.

Beleidsindicatoren

Beleidsindicatoren		Programma 4: Wonen & Mobiliteit			
Naam Indicator	Eenheid	Bron	Waarde	Waarde	Waarde
			E-M	25.000 - 50.000	NL
Verwijzingen halt	Aantal per 1.000 jongeren	Halt	12 2021	6 2021	11 2021
Winkeldiefstallen	Aantal per 1.000 inwoners	CBS	0,2 2021	1,0 2021	1,8 2021
Geweldsmisdrijven	Aantal per 1.000 inwoners	CBS	1,9 2021	3,0 2021	4,3 2021
Diefstallen uit woning	Aantal per 1.000 inwoners	CBS	1,0 2021	1,1 2021	1,3 2021
Vernielingen en beschadigingen (in de openbare ruimte)	Aantal per 1.000 inwoners	CBS	2,3 2021	4,7 2021	6,1 2021

Verbonden partijen

Het programma Wonen & Mobiliteit kent geen verbonden partijen.

Kaderstellende documenten

- Lokale woonvisie Eijsden-Margraten "samen bouwen aan de toekomst 2019- 2025"
- Beleidsregel Ruim baan voor goede woningbouwplannen 2021
- Bouwverordening Eijsden-Margraten 2018.

- Kadernota accommodatiebeleid 2017
- Integraal omgevingsbeleidsplan VVTH 2022
- Procedureverordening voor advisering tegemoetkoming in schade
- Beleidsregel subsidies maatschappelijke accommodaties Eijsden-Margraten 2018
- Nota grondbeleid 2012
- Verordening starterslening gemeente Eijsden-Margraten 2022,
- Parkeerverordening Eijsden-Margraten 2015
- Bomenverordening Eijsden-Margraten 2015 (onderdeel APV)
- Verordening naamgeving en nummering gemeente Eijsden-Margraten 2011
- eerste wijziging van de Wegsleepverordening Eijsden-Margraten 2021,
- Bestuursopdracht Poort van het Heuvelland
- Bestuursopdracht Stationsgebied Eijsden en omgeving
- Integraal omgevingsbeleidsplan Vergunningverlening, toezicht en handhaving Wabo 2022

Bestuursakkoord 2023 - 2026

Ambitie	Wat gaan we ervoor doen in 2023 t/m 2026	2024	2025	2026	
4.1	Woningbouw naar behoefte in elke kern	Actief sturen op maken en naleven prestatie-afspraken met woningbouwcorporaties.	x	x	x
		De starterslening continueren.	x	x	x
		Een TaskForce wonen instellen.	x	x	x
		Instrumentarium inzetten dat bijdraagt aan versnelling woningbouw	x	x	x
		Nieuwe flexibele woonvormen verkennen.	x	x	x
		Op basis van het integraal woningbouwplan voor 1 januari 2025 vastgestelde omgevingsplannen aan de raad voorleggen.	x		
		Ruimhartig omgaan met initiatieven die woonruimten realiseren in leegstaande en/of vrijkomende boerderijen en historische panden.	x	x	x
		Verdere uitvoering geven aan de gebiedsontwikkelingen Poort van het Heuvelland, de stationsomgeving Eijsden en de kern Cadier & Keer.	x	x	x
4.2	Zorgvuldige implementatie Omgevingswet	Het vergunningenproces versnellen en het nieuwe werken op grond van de Omgevingswet vorm en inhoud geven.	x		
		Implementatie Omgevingsvisie	x		
		In 2023 het ambitieniveau rondom het gemeentelijk Omgevingsplan bepalen.	x		
		De effecten van de Wpkb en Omgevingswet monitoren monitoren.	x		
		De raad periodiek meenemen in de ontwikkelingen en de stappen die gezet worden rondom de Omgevingswet.	x	x	x
		Investeren in kennis en kunde rondom de Omgevingswet zowel bij de organisatie als het bestuur als de raad.	x		
4.3	Veilige fiets- en wandelverbindingen	Onverkort uitvoering geven aan het Gemeentelijke Verkeers- en Vervoersplan.	x	x	x
		Samen met scholen invulling geven aan veilige school-thuis-routes en veilige schoolomgevingen.	x	x	x
		Uitvoering geven aan het Convenant Platform Zorgvragers: toegankelijkheid van de openbare ruimte voor minder validen verbeteren	x	x	x
4.4	Aanpak parkeren in Eijsden en Margraten	Parkeeronderzoeken uitvoeren in de kern Margraten en Eijsden.	x		
4.5	Optimalisatie bereikbaarheid kernen	De verkeersproblematiek Keerderberg via de 'Poort van het Heuvelland' aanpakken.	x		
4.6	Openbare ruimte als visitekaartje	Onverkort uitvoering geven aan het wegenbeleidsplan en verankeren het MIP en MOP meerjarig in de begroting.	x	x	x
		Bloemrijke stroken of percelen in en rondom de kernen realiseren.	x		
		Vergroening door inwoners stimuleren.	x	x	x
		Ruimte scheppen voor het adopteren van de inrichting en/of het beheer van de openbare ruimte.	x	x	x
		Bij nieuwbouwplannen en bij reconstructie van wegen vergroening en ruimtes voor ontspanning/ontmoeting integreren.	x	x	x

Programma 5: Bestuur en dienstverlening

Het programma Bestuur en Dienstverlening richt zich op de relatie inwoner, organisatie, college en raad. De thema's financiën, regionale Samenwerking, digitalisering en openbare orde & veiligheid maken eveneens deel uit van dit programma.

De uitdaging voor de komende jaren vormt het herstellen van vertrouwen in het bestuur en het verbeteren van de dienstverlening. Dit alles met het oogpunt op het vergroten van de tevredenheid van onze inwoners en het verbeteren van het imago.

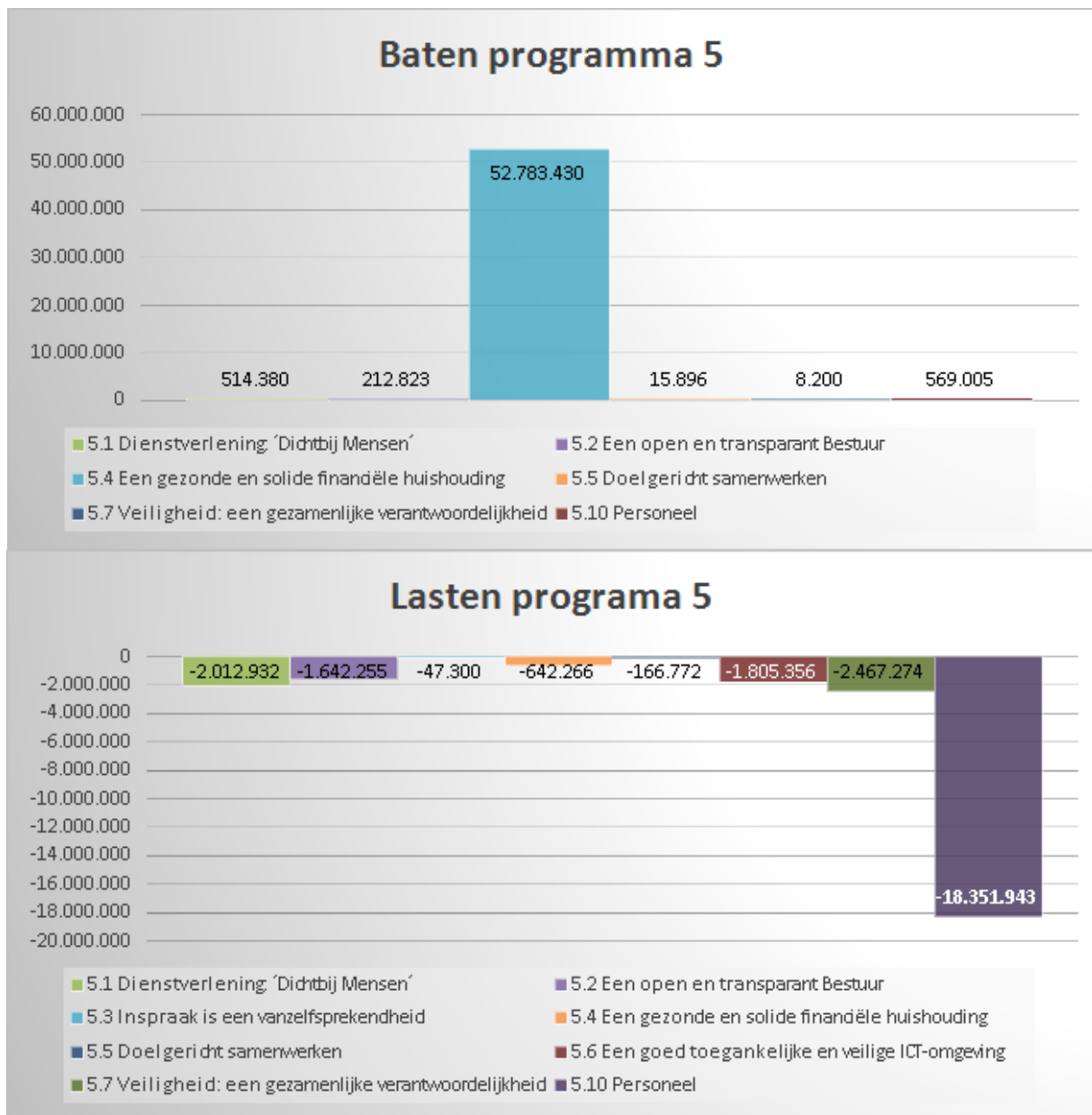
Er wordt een beweging in gang gezet waarbij vanuit de organisatie als het bestuur gezamenlijk de interne gerichtheid omgebogen wordt naar een externe georiënteerdheid, waarbij met een open en verbindende houding actief naar buiten getreden wordt.

Hierbij wordt ingezet op vernieuwing van de democratische cultuur, waarbij onze inwoners serieus worden genomen en ruimte wordt geboden om invloed te hebben op hetgeen hen direct aangaat.

Centraal hierin staat het verder investeren in de dienstverlening, de communicatie, de informatievoorziening (analoog en digitaal) en archivering. Maar ook het adequaat betrekken van onze inwoners, maatschappelijke instellingen en organisaties bij beleidsvorming en planuitvoering alsmede het ruimte bieden aan burgerinitiatieven waarin eigenaarschap getoond wordt, krijgt in deze nadrukkelijk aandacht.

5.0 Wat mag het kosten?

Wat mag het kosten?

**Programma 5 Bestuur en
Dienstverlening**

	Begroting 2023NW	Begroting 2024	Meerjarenraming 2025	Meerjarenraming 2026	Meerjarenraming 2027
Lasten					
5.1 Dienstverlening: 'Dichtbij Mensen'	-2.081.851	-2.012.932	-2.095.891	-2.132.014	-2.131.741
5.2 Een open en transparant Bestuur	-1.674.015	-1.642.255	-1.522.255	-1.522.255	-1.522.255
5.3 Inspraak is een vanzelfsprekendheid	-47.300	-47.300	-47.300	-47.300	-47.300
5.4 Een gezonde en solide financiële huishouding	-1.418.334	-642.266	-2.153.564	-2.909.670	-3.882.489
5.5 Doelgericht samenwerken	-166.772	-166.772	-166.772	-166.772	-166.772
5.6 Een goed toegankelijke en veilige ICT-omgeving	-1.561.972	-1.805.356	-1.945.056	-1.968.733	-1.921.544
5.7 Veiligheid: een gezamenlijke verantwoordelijkheid	-2.282.379	-2.467.274	-2.499.145	-2.535.813	-2.536.162
5.10 Personeel	-16.261.122	-18.351.943	-18.319.243	-18.425.493	-18.320.493
Totale lasten	-25.493.745	-27.136.099	-28.749.225	-29.708.049	-30.528.756
Baten					
5.1 Dienstverlening: 'Dichtbij Mensen'	514.380	514.380	514.380	514.380	514.380
5.2 Een open en transparant Bestuur	151.823	212.823	212.823	212.823	212.823
5.4 Een gezonde en solide financiële huishouding	48.811.054	52.783.430	55.914.920	53.813.180	55.862.648
5.5 Doelgericht samenwerken	15.896	15.896	15.896	15.896	15.896
5.7 Veiligheid: een gezamenlijke verantwoordelijkheid	8.200	8.200	8.200	8.200	8.200
5.10 Personeel	214.639	569.005	569.005	459.202	305.477
Totale baten	49.715.992	54.103.734	57.235.224	55.023.680	56.919.424
Saldo programma voor resultaatbestemming	24.222.247	26.967.635	28.485.999	25.315.631	26.390.668
Mutaties reserves	-715.439	222.500	222.500	222.500	222.500
Saldo programma na resultaatbestemming	23.506.808	27.190.135	28.708.499	25.538.131	26.613.168

Toelichting

5.4. Een gezonde en solide financiële huishouding

De mutatie tussen 2023 en 2024 heeft betrekking op enerzijds een hogere algemene uitkering en anderzijds een hogere doorbelasting van rente naar de individuele programma's. Daarnaast is de stelpost btw compensatiefonds hoger dan in 2023 en is de ozb opbrengst met 3,1% gestegen.

5.6 Een goed en toegankelijke en veilige ICT omgeving

De verhoging van de kosten hebben betrekking op informatiemanagement. In 2024 zijn onder andere extra lasten opgenomen voor de nieuwe applicatie van het sociale domein en is indexatie meegenomen.

5.7 Veiligheid: een gezamenlijke verantwoordelijkheid

De verhoging van kosten zijn voornamelijk veroorzaakt door een verhoging aan GR Veiligheidsregio.

5.10 Personeel

De verhoging van de kosten heeft met name betrekking op hogere personele lasten. De verhoging van de baten heeft betrekking op de ontvangen CDOKE uitkering in verband met duurzaamheid. De uitbreiding van personeel voor duurzaamheid is opgenomen in de staat van salarissen en sociale lasten.

5.1 De zichtbaarheid en communicatie over dienstverlening, burgerparticipatie en de activiteiten vergroten.

Wat willen we bereiken?

5.1. De zichtbaarheid en communicatie over dienstverlening, burgerparticipatie en de activiteiten vergroten.

Dicht bij mensen, dat is het motto van onze dienstverlening. We zetten ons continu in om dit merkbaar en zichtbaar te maken voor onze inwoners. Het contact met onze inwoners is altijd persoonlijk en professioneel. De dienstverlening is gericht en afgestemd op het perspectief van de inwoner, ondernemer, vereniging, organisatie of de bezoeker. Hierbij wordt een houding aangenomen van wat is wél mogelijk in plaats van wat is níét mogelijk. Kernbegrippen bij de servicegerichtheid zijn: tijdig, begripvol, deskundig, eerlijk en duidelijk.

Uitgangspunt is dat onze gemeente gemakkelijk bereikbaar blijft; zowel digitaal als telefonisch als ook fysiek. Tevens organiseren we dat elke burger binnen vijf werkdagen voorzien wordt van een reactie waarin weergegeven wordt wie contactpersoon is, hoe het behandelproces verder gaat verlopen en het voorziene tijdspad van afhandeling. Om dit alles voor elkaar te krijgen wordt doorgepaktd op de in

2020 vastgestelde dienstverleningsvisie en het daaraan gekoppelde organisatie-ontwikkeltraject dat lopende is.

Middelen en menskracht worden beschikbaar gesteld om verbetering van de dienstverlening ook daadwerkelijk mogelijk te maken. Tevens wordt de waardering van onze inwoner over de dienstverlening door periodieke metingen gemonitord, zodat de ontwikkelingen in de klanttevredenheid goed in beeld komen.

De visie op dienstverlening updaten en verder tot uitvoering brengen.

Omschrijving (toelichting)

Op basis van de staande dienstverleningsvisie wordt via de lijn van de organisatieontwikkeling ingezet op het verbeteren van de dienstverlening.

Gekozen is voor een teamgerichte ontwikkeling: opgavegericht en zelforganiserend.

Binnen de geformeerde teams wordt op basis van de vier organisatieprincipes, zijnde (1) slagvaardig organiseren, (2) vitaliteit, (3) wendbaarheid en (4) resultaatgerichtheid (lees klantgerichtheid en realiseren bestuurlijke ambities), geïnvesteerd in de kwaliteit en slagkracht.

De teamgerichte aanpak wordt ondersteund door de inzet van business consultants (één per domein) die binnen de teams onder meer gaan zorgdragen voor een optimalisatie van processen én het stimuleren van de klantgerichte aanpak. De aansturing van de teams die met name bezig zijn met primaire processen, het verlenen van producten en diensten aan inwoners, wordt versterkt in de vorm van de introductie van teamregisseurs (vijf stuks). Dit alles met als doel tevreden inwoners, bestuurders en medewerkers.

Met deze organisatie-ontwikkeling worden de ambities en afspraken van het bestuursakkoord verrijkt. De verantwoordelijkheid rondom dienstverlening is naast de persoon die hier vanuit het MT op stuurt op een lager niveau belegd bij de teams zelf en de leidinggevende van de betreffende teams. Hiermee zal adequatere sturing en uitvoering plaatsvinden ten aanzien van hetgeen afgesproken is in het kader van de dienstverlening in het bestuursakkoord en conform het kader dat is vastgelegd in de visie op Dienstverlening.

Het budget van € 150.000 voor dienstverlening wordt voor € 100.000 ingezet voor extra menskracht ter ondersteuning van de verbetering van de dienstverlening.

Inwoners actief betrekken bij verbeterprocessen rondom dienstverlening.

Omschrijving (toelichting)

De resultaten van 'waar staat je gemeente.nl' en het in 2022 uitgevoerde 'Telan-onderzoek' (betreft een onderzoek naar hoe de inwoner het telefonisch contact met de gemeente ervaart) worden meegenomen in de aanpak/ontwikkelplannen van de teams die de primaire dienstverlening verzorgen richting inwoners, ondernemers en organisaties.

Tweejaarlijks een benchmarkonderzoek uitvoeren.

Omschrijving (toelichting)

In 2024 worden voorbereidingen getroffen om te komen tot een vervolgonderzoek "waar staat je gemeente" en het "Telan-onderzoek (betreft een onderzoek naar hoe de inwoner het telefonisch contact met de gemeente ervaart) .

5.2 Goed bestuur

Wat willen we bereiken?

5.2 Goed bestuur

De kwaliteit en de integriteit van het openbaar bestuur, en dus ook onze gemeente, zijn in belangrijke mate bepalend voor het vertrouwen van burgers in de overheid en de legitimiteit van overheidshandelen. Dit vraagt om zorgvuldigheid en permanente aandacht bij raad, college en ambtelijke organisatie, waarbij de burgemeester een bijzondere (wettelijke) zorgplicht heeft.

Bestuurlijke vernieuwing

Omschrijving (toelichting)

De ingeslagen weg van bestuurlijke vernieuwing wordt in 2024 doorgezet, gericht op het doorontwikkelen van goed bestuur in de gemeente en het bevorderen van het samenspel tussen raad,

college en ambtelijke organisatie. De basis hiervoor is gelegd in 2023 tijdens de in het voorjaar gehouden raadsbijeenkomst.

Kwaliteit openbaar bestuur

Omschrijving (toelichting)

Een goed samenspel tussen raad, college en ambtelijke organisatie draagt bij aan de kwaliteit van het openbaar bestuur. Afhankelijk van de precieze behoefte bij de verschillende deelnemers zullen een of meerdere bijeenkomsten worden georganiseerd, waarbij het onderlinge samenspel (de bestuurscultuur) en de onderscheiden rollen en posities centraal zullen staan.

Integriteitsbewustzijn

Omschrijving (toelichting)

Daarnaast zal geïnvesteerd worden in het integriteitsbewustzijn. Lokale regelgeving en protocollen zullen worden geactualiseerd naar aanleiding van landelijke wetgeving en al dan niet gewijzigde inzichten. Ook zullen trainingen worden aangeboden aan raad, college en ambtelijke organisatie, gericht op verinnerlijking van normen en vermindering van kwetsbaarheden. Integriteit is niet zwartwit maar kent een groot grijs gebied. Dat maakt dat het vooral van belang is “het goede gesprek” met elkaar te blijven voeren. In het verlengde hiervan zal ook aandacht worden besteed aan weerbaarheid, mede in relatie tot ondermijning.

5.3 Inspraak is een vanzelfsprekendheid

Wat willen we bereiken?

5.3. Inspraak is een vanzelfsprekendheid

Het meepraten en meedoen van inwoners is van groot belang, net als het in een vroeg stadium betrekken van inwoners, verenigingen, ondernemers en organisaties bij onze maatschappelijke opgaven en activiteiten/plannen die we willen gaan oppakken. Ervaringen en signalen zijn cruciaal bij beleidsvorming en zeker bij het verbeteren van de uitvoering. Inspraak dient een vanzelfsprekendheid te zijn. Derhalve wordt bij nieuw beleid maar ook bij de uitvoering iedereen die het raakt betrokken om draagvlak en beter beleid te realiseren. Signalen, feedback en klachten worden structureel opgehaald en serieus genomen. Dat is een permanente zoektocht en opdracht. De opgedane ervaringen met

burgerparticipatie in de afgelopen jaren worden verder meegenomen en doorontwikkeld. Hierbij wordt tevens een beweging gemaakt waarin ruimte ontstaat voor vormen van participatie vanuit de overheid: zgn. overheidsparticipatie.

Mede vanuit het oogpunt van inclusiviteit gaat bijzondere aandacht uit naar de doelgroep kinderen en jongeren. Zij zijn immers ónze toekomst. Bovendien neemt de politiek beslissingen die ook hen nu aangaat. Door het betrekken van jongeren wordt reeds in een vroeg stadium een zaadje geplant op het gebied van actief burgerschap en betrokkenheid nu én later bij het wel en wee in de gemeente, de gemeenschap en de politiek. We gaan dan ook ruimte geven aan hun inbreng. Ook zij hebben recht hierop. Daarbij komt dat kinderen op andere manieren tegen vraagstukken aankijken. Met hun inzichten gaan we nieuw beleid en activiteiten verrijken. Daarnaast krijgen ze ruimte voor het aandragen van ideeën en de verwezenlijking daarvan.

Een vitale gemeente steunt op een vitale lokale gemeenschap. Wij willen dan ook ruimte geven aan inwoners met lokale initiatieven die gericht zijn op het mede vormgeven aan de toekomst van hun dorp en vanuit eigenaarschap hierin hun verantwoordelijkheid nemen.

De inzet rondom burger- en overheidsparticipatie doorontwikkelen.

Omschrijving (toelichting)

Vanuit de lopende processen rondom het optimaliseren van de dienstverlening alsmede het opgavegericht werken worden door de adviseur participatie - mede op basis van signalen, klachten en verkregen inzichten - verbetervoorstellen gedaan rondom het (door)ontwikkelen van werkwijzen gericht op het versterken van burger- en overheidsparticipatie.

Een pilot 'stimuleren gemeenschapskracht' uitwerken en implementeren.

Omschrijving (toelichting)

In 2024 wordt een plan van aanpak uitgewerkt en geïmplementeerd gericht op het introduceren van een inwonersbegroting. Dit betreft een pilot voor twee jaar. Na twee jaar wordt de pilot geëvalueerd.

Een plan 'kinderinspraak' uitwerken en implementeren.

Omschrijving (toelichting)

In 2024 implementeren we zowel een plan van aanpak rondom het vergroten van inspraak van kinderen tot 12 jaar en jongeren tussen 12 en 18 jaar en werken dit ook uit.

5.4 Een gezonde en solide financiële huishouding

Wat willen we bereiken?

5.4 Een gezonde en solide financiële huishouding

De gemeente Eijsden-Margraten is een financiële gezonde gemeente. Ons weerstandsvermogen ligt eind 2022 met een ratio van 4,16 ruim boven de gestelde norm van 1 en is daarmee als uitstekend te kwalificeren. Met een Algemene Reserve van 7,9 mln euro per 1 januari 2023 is een gezonde buffer voorhanden om eventuele tegenvallers op te vangen op de korte termijn. De financiële situatie op de middellange termijn is echter zorgwekkend.

Onze inkomsten vanuit de Algemene Uitkering van het Gemeentefonds staan vanaf 2026 zwaar onder druk, het zogenaamde "ravijnjaar". Vanaf 2026 wordt de omvang van het Gemeentefonds gekort met € 3 miljard. Dat is in onze begroting voor 2026 en 2027 met een fors negatief saldo terug te zien. De VNG is in gesprek met het Rijk over de korting van het Gemeentefonds en doet onderzoek naar de gemeentelijke taken en versus mensen en middelen.

Daarnaast zien we een aantal ontwikkelingen die een druk op de exploitatie leggen. Het betreft in deze ontwikkelingen op het gebied van de rente, de inflatie en stijgende loonkosten en materiele kosten bij organisaties, instellingen en ons personeel. Daarnaast zijn er onzekerheden op het gebied van de zorgkosten (WMO en Jeugd), kosten rondom infrastructurele werken en rondom de verwerkingskosten van het afval. De effecten van de klimaatadaptatie voor ons rioleringsfonds zijn ook nog ongewis.

Een belangrijk uitgangspunt is dat onze financiën structureel op orde blijven en er ruimte blijft om te investeren zodat de kwaliteit van de leefomgeving en de zorg voor onze inwoners op orde blijft. Het OZB-tarief zal in dat licht met maximaal de inflatiecorrectie stijgen en de gemeentelijke producten zullen daarbij kostendekkend zijn.

Met het verwachte forse negatieve begrotingssaldo in 2026 en 2027 zijn structurele baten en lasten niet meer in evenwicht. Indien er geen aanvullende middelen vanuit het Rijk beschikbaar worden gesteld, staan wij voor een uitdaging.

De uitkomsten van het provinciaal financieel verdiepingsonderzoek zullen in deze bestuursperiode ter hand genomen worden.

Vanaf boekjaar 2023 dient de gemeente te voldoen aan de nieuwe vereisten rondom rechtmatigheid. Dit betekent dat het college zelf verantwoordelijk is voor het afgeven van een rechtmatigheidsverklaring en dat de controleverklaring van de jaarrekening hierdoor verschuift van de accountant naar de gemeente.

Wat gaan we ervoor doen in 2024?

Behoud van de ratio van het weerstandsvermogen boven de norm van 2.

Omschrijving (toelichting)

Voor het bepalen van de hoogte van de weerstandscapaciteit heeft uw raad de nota weerstandvermogen en risicobeheersing vastgesteld. Jaarlijks wordt op basis van deze nota het weerstandsvermogen zowel bij de begroting als jaarrekening vastgesteld. De minimale vereiste waar het weerstandsvermogen conform de nota aan dient te voldoen is 1.

Indien het Rijk niet met additionele middelen komt om het Gemeentefonds vanaf 2026 aan te vullen, zullen we starten met het opbouwen van de begroting van onderop in samenspraak met de Raad zodat op middellange termijn de structurele baten en lasten weer met elkaar in evenwicht zijn.

De OZB maximaal laten stijgen met de inflatiecorrectie.

Omschrijving (toelichting)

Per begrotingsjaar wordt het inflatiepercentage geactualiseerd op basis van de informatie uit de meicirculaire. In de begroting wordt dan ook rekening gehouden met een maximale OZB stijging conform het inflatiepercentage.

Uitvoering geven aan het provinciaal verdiepingsonderzoek.

Omschrijving (toelichting)

Op onderstaande aandachtspunten, zoals genoemd in het provinciaal verdiepingsonderzoek, zullen de navolgende actie worden uitgevoerd:

- onderhoud kapitaalgoederen: kwaliteitsniveau bewaken;
- tekorten jeugdzorg: inzicht in ontwikkelingen en maatregelen voorstellen;
- omgevingswet: impact financiële gevolgen en bijsturingmaatregelen voorstellen;
- duurzaamheid: voldoende ruimte in begroting creëren om duurzaamheidopgaven te realiseren;

5.5 Doelgericht samenwerken

Wat willen we bereiken?

Doelgericht samenwerken

Er is sprake van een toenemende complexiteit van vraagstukken en een toename van opgaven die niet langer alleen op lokaal niveau kunnen worden aangepakt en opgelost. Ook zien we – mede door het feit dat Zuid-Limburg als NOVI-gebied is aangewezen en de ontwikkelingen rondom de Regiodeal – dat de schaal van Zuid-Limburg een toenemend belang gaat krijgen waarbinnen strategische vraagstukken worden opgepakt.

Momenteel kent de gemeente vele vormen van samenwerken binnen Zuid-Limburg. Naast de samenwerking rondom verbonden partijen, betreft het onder meer de samenwerking binnen Lijn50, het Middengebied en op Zuid-Limburgse schaal. Daarnaast zijn op diverse beleidsterreinen samenwerkingsverbanden op subregionaal niveau (Maastricht-Heuvelland) te onderkennen.

Samenwerken vinden we belangrijk. Immers, samen staan we sterker. Wij geloven in samen werken, mits er voldoende uitvoeringskracht ingezet wordt die doelgericht te werk gaat.

Samenwerken met de burens beoogt – net als dienstverlening – de bestuurskracht van de gemeente en de regio te versterken. Het belang van een krachtige regio Zuid-Limburg met een aantrekkelijk toekomstperspectief en waarbij gezamenlijk antwoord gegeven wordt op (inter)nationale vraagstukken wordt dan ook nadrukkelijk onderkend. De NOVI Zuid-Limburg en de Regiodeal vormt hierbij een belangrijke impuls. Daarnaast blijven wij derhalve investeren in samenwerking met buurgemeenten en Provincies in binnen- en buitenland, de regio en op Zuid-Limburgse schaal. Veel waarde wordt gehecht aan de relatie en samenwerking met de centrumgemeente Maastricht. We schuiven aan bij verschillende samenwerkingstafels; uit belang van onszelf als voor Zuid-Limburg in z'n geheel.

Uitgangspunt voor samenwerken vormt behoud van autonomie en dat de inhoud van samenwerken aansluit bij de identiteit van onze gemeente. Dit vormt de basis voor verdieping en het verder uitbouwen van (eu)regionale samenwerking. Voor het bepalen van het niveau van samenwerken wordt de vuistregel gehanteerd dat bij voorkeur samenwerking dichtbij georganiseerd wordt daar waar dat kan en van toegevoegde waarde is voor onze inwoners en/of ondernemers. Andere vraagstukken worden in een groter verband georganiseerd. Het betreft in deze veelal strategische vraagstukken, die

opgepakt worden vanuit het Middengebied dan wel binnen de regio Maastricht-Heuvelland. Op projectniveau kan daarbij worden gedacht aan het realiseren van een gezamenlijke Omgevingsvisie Lijn 50 en de verdere uitvoering van het project scan agrarische bouwkavels en inzet vitaliteitsmanager in de programmalijn Landbouw en Landschap van de samenwerking Middengebied.

Het Eindrapport Bestuurlijk Regionaal Ecosysteem (BRE) vormt het vertrekpunt voor een heroriëntatie op de (bestuurlijke) samenwerking in Zuid-Limburg. Die heroriëntatie is daarmee ook van invloed op de samenwerking binnen Lijn50, het Middengebied en/of Maastricht-Heuvelland. Een belangrijk afwegingscriterium voor de gemeente Eijsden-Margraten betreft de vraag met welke samenwerkingspartner(s) het beoogde doel of effect voor onze inwoners of ondernemers het beste wordt bereikt.

We zetten daarnaast in op een intensievere en constructieve samenwerking met gemeenten aan de andere kant van de landsgrens. Samen met onder meer de gemeenten Voeren, Visé en Riemst worden de uitdagingen op het gebied van milieu als ook de kansen op het gebied van vrijetijdseconomie, cultuur, natuur en landschap nader verkent en verdiept. Initiatieven zoals het Landschapspark grenzeloos Boccagelandschap, het Grenspark Jeker & Maas en de samenwerking met Clervaux, worden in het licht van het bovenstaande serieus op hun toegevoegde waarde beoordeeld. Verder zal rondom de herdenking en viering van 80 jaar bevrijding in september 2024 intensief worden samengewerkt met de provincie Limburg en de gemeente Maastricht .

5.6 Een goed toegankelijke en veilige ICT-omgeving

Wat willen we bereiken?

Een goed toegankelijke en veilige ICT-omgeving

De informatiesamenleving neemt steeds grootsere vormen aan. Onze samenleving vraagt en verlangt dat onze informatie snel, adequaat en digitaal beschikbaar is. De behoeften en mogelijkheden veranderen in een snel tempo. Onze bedrijfsvoering, informatievoorziening en dienstverlening dient zich hierop voortdurend aan te passen. Ook de uitwisseling van persoonlijk dataverkeer neemt toe waardoor onze digitale kwetsbaarheden toenemen. Het borgen van de digitale veiligheid en privacy wordt steeds belangrijker en uitdagender.

Een goed toegankelijke en veilige ICT infrastructuur vinden we cruciaal vanuit het oogpunt van dienstverlening, bedrijfsvoering en informatievoorziening. Dit betekent dat we continu blijven investeren in een goed functionerende ICT-infrastructuur die ingericht is op de nieuwste standaarden en inzichten rond ICT-dienstverlening. Daarnaast dienen we er voor zorg te dragen dat de

informatiebeveiliging en privacybescherming aanhaken op de nieuwe ontwikkelingen en kwetsbaarheden.

De Wet Open Overheid (W.O.O)(de opvolger van de W.O.B.) is medio 2022 in werking getreden. In het licht hiervan dienen we er voor te zorgen dat de informatie van de gemeente – met inachtneming van de AVG-regels - beter vindbaar, uitwisselbaar, eenvoudig te ontsluiten en goed te archiveren is. Daarnaast staan we voor de opgaven om ons digitale archief duurzaam te organiseren.

Wat gaan we ervoor doen in 2024?

Een ontwikkelagenda ICT/informatiemanagement inclusief een meerjaren investeringsagenda opstellen.

Omschrijving (toelichting)

Op basis van een ontwikkel- en investeringsagenda gaan wij aan de slag met de doorontwikkeling van onze informatievoorziening. Hierbij wordt de ontwikkeling van onze dienstverlening en organisatie gevolgd. Gelijktijdig waarborgen wij een veilige ICT omgeving die voldoet aan de wettelijke verplichtingen zoals de Wet Open Overheid en de Archiefwet.

Voor 2024 worden voorbereidingen getroffen voor een nieuwe toekomst vaste IT omgeving en een optimalisatie van de financiële informatievoorziening.

Planmatig uitvoering geven aan de W.O.O.

Omschrijving (toelichting)

Nu fase 1 van de WOO is afgerond (invoering contactfunctionaris, openbaar maken 1e tranche informatie categorieën en aanpassing proces) wordt vanaf 2024 bekeken hoe we meerjarig invulling geven aan de vervolgfases van de invoering van de WOO (aanvullende informatiecategorieën). Hierbij volgen wij de bestuurlijke ambitie in combinatie met de ontwikkelagenda van de VNG. Zie ook paragraaf 5 Bedrijfsvoering.

5.7 Veiligheid; een gezamenlijke verantwoordelijkheid

Wat willen we bereiken?

Veiligheid; een gezamenlijke verantwoordelijkheid

In Eijsden-Margraten is het goed wonen, recreëren en ondernemen. Hierbij hoort dat onze inwoners, bezoekers en ondernemers zich veilig voelen. Een veilige en prettige leefomgeving is een verantwoordelijkheid van ons allemaal. Hoe meer inwoners en ondernemers meedoen, hoe groter het preventieve effect en hoe hoger de objectieve (meetbare) en subjectieve veiligheid. Bij de aanpak van veiligheidsopgaven willen we daarom de rol van inwoners en ondernemers optimaal inzetten. Want zij kunnen het beste aangeven welke plekken binnen de gemeente als onveilig ervaren worden. In dat licht wordt gestuurd op het gebruik van de fixi-app, bewonersplatforms, buurtnetwerken en buurtbemiddeling. Daarnaast moedigen we buurtpreventie aan in de vorm van WhatsApp-groepen of preventieteams. Ook wordt het Keurmerk Veilig Ondernemen (KVO) gecontinueerd. Via het project veilig buitengebied wordt gewerkt aan verbreding hiervan richting de agrarische sector.

Als gemeente voeren we de regie, brengen partijen bij elkaar, bevorderen en bewaken verbindingen met partners en aanverwant beleid. Hiervoor wordt begin 2024 het nieuwe Integraal veiligheidsplan (IVP) 2024-2027 vastgesteld. Dit plan wordt in samenwerking met de andere heuvellandgemeenten en onze zorg- en veiligheidspartners opgesteld. De raad heeft het college per motie verzocht structureel extra budget beschikbaar te stellen voor de versterking van veiligheid en leefbaarheid. Dit aanvullend budget wordt ingezet voor het uitbreiden van de (strategische) ambtelijke capaciteit op dit belangrijke en kwetsbare onderdeel, om zo de slagkracht van de organisatie te versterken en de landelijke, regionale en lokale ontwikkelingen en uitdagingen te kunnen bijhouden. De burgemeester zal waar mogelijk een bijdrage leveren aan het Netwerk Veilig Limburg om een sterke Lobby in de richting van Den Haag op te starten voor het uitbreiden van de (Zuid-)Limburgse politiecapaciteit. Daarnaast wordt de Heuvellandbrede ondermijningstafel in stand gehouden en ontvangt de burgemeester als voorzitter van de driehoek ondersteuning voor de doorontwikkeling van de robuuste driehoek en regievoering op het nieuwe IVP. Verder neemt de gemeente deel aan een pilot met Maastricht en de Heuvellandgemeenten voor het opzetten van een interbestuurlijk handhavingsteam. Bij de aanpak leggen we het accent op preventie, maar zullen we krachtig optreden daar waar nodig. Hiervoor zetten we goed uitgeruste BOA's in die in samenwerking met het netwerk van wijkagenten, politie, Openbaar Ministerie, het RIEC, FIOD, belastingdienst en sociale partners sturen op het voorkomen van recidives. Samen met bewoners benoemen we knelpunten in de leefomgeving en bepalen een aanpak. Dit werkt door in de woonkwaliteit, sociale samenhang en subjectieve (beleefde) veiligheid. Veel sociaal-maatschappelijke vraagstukken pakken we integraal op (zoals overlast van personen met verward gedrag, overlastgevende burens, huiselijk geweld, ondermijning, jeugdoverlast).

Wat gaan we ervoor doen in 2024?

Bewonersplatforms, buurtnetwerken en buurtbemiddeling instellen.

Omschrijving (toelichting)

Sinds 1 juli 2023 is buurtbemiddeling in onze gemeente actief. Er zijn inwoners geworven om tijdens burenruzies te bemiddelen. Zij hebben hier ook trainingen voor gevolgd. We verwachten in 2024 50 casussen middels buurtbemiddeling te kunnen oppakken.

Het gebruik van de fixi-app stimuleren voor het melden van onveilige situaties.

Omschrijving (toelichting)

Samen met communicatie wordt regelmatig aandacht gevraagd voor het gebruik van de Fixi app. Ten tijde van meldingen van burgers wordt het verzoek gedaan om dit via de Fixi app te doen. Deze strategie houden we vast.

In beeld brengen van overlastgevende bedrijven in de wijk en ondernemers die willen verplaatsen. Tevens aanpak uitwerken.

Omschrijving (toelichting)

Vanuit deze optiek wordt een onderzoek ingesteld naar overlastgevende bedrijven in de wijk en de verplaatsingsbehoefte van ondernemers naar elders in de gemeente. Op grond van dit onderzoek wordt een nadere (verplaatsings)strategie bepaald hoe hiermee om te gaan.

Inzet van het Keurmerk Veilig Ondernemen (KVO) op bedrijventerreinen continueren.

Omschrijving (toelichting)

KVO gaat onverminderd door. Op de volgende plaatsen is een KVO actief: de bedrijventerreinen te Eijsden, Gronsveld en Margraten, alsmede het Retailpark Gronsveld. In 2023 is een start gemaakt met het project veilig buitengebied. Deze projecten zetten we in 2024 voort.

5.8 Ondermijning een halt toeroepen

Wat willen we bereiken?

Ondermijning een halt toeroepen

De precieze aard en omvang van drugshandel en -productie, fraude en witwassen, mensenhandel, arbeidsuitbuiting en cybercrime binnen onze gemeente is niet bekend. Door de grensligging, het grote buitengebied en de goede ontsluiting is onze gemeente interessant voor dit soort activiteiten.

Drugscriminaliteit en ondermijning roepen we een halt toe. In samenwerking met het RIEC (Regionaal Informatie- en Expertise Centrum), en op basis van Integrale Ondernijningsbeelden wordt de problematiek steeds inzichtelijker gemaakt en de strategie rondom de aanpak aangescherpt, zodat daadkrachtig opgetreden kan worden.

Wat gaan we ervoor doen in 2024?

Bewustwordingscampagnes rondom ondermijning opzetten.

Omschrijving (toelichting)

Met bewustwordingscampagnes wordt in 2024 verder ingezet op herkenning en bewustwording van risico's die inwoners en ondernemers rondom ondermijning lopen. Daarbij bevorderen wij het vergroten van de meldingsbereidheid. Hierin werken wij samen met de Heuvellandgemeenten.

De integrale ondernijningsbeelden verdiepen en de aanpak ondermijning hierop afstemmen.

Omschrijving (toelichting)

Voor wat betreft de aanpak van ondermijning is op heuvelland schaal een ondermijningstafel ingericht. Hierin zorgen we voor de afstemming en eenduidige aanpak in het Heuvelland. Dit zetten we onverminderd voortgezet.

In 2024 wordt de informatiepositie van de gemeente rondom vakantieparken en het buitengebied verder verbeterd. Daar waar nodig worden nadere acties ondernomen.

Flankerend beleid (zoals bibob, damocles, drank- en horecaregels etc.) actief inzetten.

Omschrijving (toelichting)

Genoemd beleid wordt daar waar nodig onverkort ingezet.

Gerichte acties met inzet van Flexteams uitvoeren.

Omschrijving (toelichting)

Flexteam acties zijn en blijven een middel om inzicht en grip te krijgen op ongewenste situaties. Met de actieve inzet van onder andere flexteams gaan we de ondermijning te lijf.

5.9 Jeugdproblematiek in de greep

Wat willen we bereiken?

Jeugdproblematiek in de greep

Jeugd kan zowel veroorzaker als slachtoffer zijn van onveiligheid. Bij het veroorzaken van onveiligheid gaat het om overlast en soms om criminaliteit. Dit kan zich concentreren op specifieke plaatsen.

Om de jeugdproblematiek te beteugelen zorgen we er voor dat jongerenwerkers, Boa's en wijkagenten in nauw contact staan met de jeugd, de ouders en omwonenden. Samen met hen en partners in het sociaal domein wordt de koers bepaald en uitgevoerd. De focus ligt op preventie, vroegtijdig signaleren en oplossen. Zo nodig wordt handhavend opgetreden en wordt opgeschaald bij ernstige problemen.

Scholen zijn bij uitstek 'vindplaatsen' van problematiek. Daarom zetten we de bestaande samenwerking met het onderwijs voort en vernieuwen we deze waar nodig.

Alcohol en drugs zijn stevige risicofactoren voor gezondheid en veiligheid. Preventievoorlichting, controle en handhaving zetten we voort. Hierbij werken we samen met instellingen, horeca- en toerisme ondernemers, onderwijs, verenigingen, ouders en uiteraard de jongeren zelf.

Wat gaan we ervoor doen in 2024?

Inzetten op een gezamenlijke aanpak van de jeugdproblematiek.

Omschrijving (toelichting)

Jeugdproblematiek blijven we net als vorige jaren samen met onze partners aanpakken. Er is een maandelijks jeugdoverleg onder regie van de gemeente waardoor het onderwerp altijd de aandacht krijgt die het verdient.

Preventievoorlichting, controle & handhaving rondom alcohol en drugs voortzetten.

Omschrijving (toelichting)

In 2024 vinden niet alleen preventievoorlichtingen plaats, maar ook controles en handhaving rondom alcohol en drugs.

5.10 Personeel

Personeel

In deze kerntaak geven we inzicht in de personele ontwikkeling. Een goede personele invulling is van groot belang voor de realisatie van de doelen van de organisatie. Er wordt inzicht geboden in de personele inzet op de programma's 1 tot en met 4 en de personele inzet die tot de overhead wordt gerekend. Binnen de personele inzet is een onderverdeling te maken naar overhead en direct toewijsbare personele inzet.

Overhead is het geheel van functies gericht op de sturing en ondersteuning van de medewerkers in het primaire proces. Tot de overhead horen alle functies die dit doel dienen. De overheadfuncties staan derhalve niet rechtstreeks ten dienste van de (externe) klant. Dat betekent dat in ieder geval de kosten in verband met de volgende elementen tot kosten van overhead worden gerekend en moeten worden opgenomen:

- financiën, toezicht en controle gericht op de eigen organisatie;
- personeel en organisatie;
- inkoop (incl. aanbesteding en contractmanagement);
- interne en externe communicatie met uitzondering van klantcommunicatie;
- juridische zaken;
- bestuurszaken en bestuursondersteuning (exclusief griffie)
- informatievoorziening en automatisering van PIOFACH-systemen;
- facilitaire zaken en huisvesting;
- documentaire informatievoorziening en
- managementondersteuning primaire proces.

Verdeling personele kosten en inzet van personeel naar Overhead.

Gemeenten dienen een apart overzicht van de kosten van de overhead op te nemen in het programmaplan. Dat is afgesproken om zo de raad meer inzicht te geven in de totale kosten van de overhead voor de gehele organisatie en haar meer zeggenschap te geven over die kosten.

Toelichting op onderstaande tabel:

De salariskosten voor 2024 zijn begroot op 16,2 mln. euro. We zien een stijgende lijn in deze kosten ten opzichte van voorgaande jaren. Dit wordt voor een groot deel veroorzaakt door gestegen loonkosten (CAO). Daarnaast neemt het aantal fte na een afname in 2023 toe met ca. 12,5 fte. Een deel hiervan wordt veroorzaakt door uitbreiding van het personeel op het gebied van duurzaamheid. Hiertegenover ontvangen wij evenwel inkomsten van het Rijk. Daarnaast wordt op basis van een raadsnotie uitbreiding voorzien op het gebied van OOV. Tevens wordt geïnvesteerd in het versterken van uitvoeringskracht van de organisatie in aansturing van teams die zich bezighouden met de primaire dienstverlening. Daarnaast is reeds in 2023 geïnvesteerd in de versterking van de ambtelijke capaciteit op het vlak van burgerparticipatie, regionale samenwerking en verkeer en vervoer. Door deze investering in de organisatie dragen we zorg voor een robuuste organisatie die uitvoering geeft aan de ambities van het bestuur en meebeweegt met de ontwikkelingen in de samenleving.

Personeel 2024 excl. Bestuur en Griffie	Totaal		Directe personele lasten programma 1 t/m 4		Overhead	
	Euro	Formatie in Fte	Euro	Formatie in Fte	Euro	Formatie in Fte
Salarislasten / FTE	€ 16.235.978	191,31	€ 9.491.245	113,83	€ 6.744.733	77,48
Overige overhead					€ 5.440.973	
Totaal	€ 16.235.978	191,31	€ 9.491.245	113,83	€ 12.185.706	77,48

Overhead

Toelichting op onderstaande tabel:

Doordat de salariskosten in 2024 stijgen en de organisatie in omvang toeneemt, nemen ook de

overheadskosten in absolute zin toe. Ten opzichte van jaarrekening 2022 is de stijging geringer een en ander is het gevolg van hogere inhuur in 2022 dan geraamd.

Overhead in euro's	Totaal			Per inwoner		
	Jaarrekening 2022	Begroting 2023	Begroting 2024	Jaarrekening 2022	Begroting 2023	Begroting 2024
Eijsden-Margraten	€ 11.814.325	€ 10.918.336	€ 12.185.706	€ 456	€ 420	€ 460

Beleidsindicatoren

Beleidsindicatoren		Programma 5: Bestuur & Bedrijfsvoering			
Naam Indicator	Eenheid	Bron	Waarde E-M	Waarde 25.000 - 50,000	Waarde NL
Formatie	Fte per 1.000 inwoners	Eigen gegevens	7,0	onbekend	onbekend
Bezetting	Fte per 1.000 inwoners	Eigen gegevens	5,82	onbekend	onbekend
Apparaatskosten	Kosten per inwoner	Eigen gegevens	743,00	onbekend	onbekend
Externe inhuur	Kosten als % van totale loonsom	Eigen gegevens	6%	onbekend	onbekend
Overhead	% van totale lasten	Eigen gegevens	16%	onbekend	onbekend
Gemiddelde WOZ waarde	Duizend euro	CBS	317 2021	onbekend	315
Gemeentelijke woonlasten eenpersoonshuishouden	In Euro's	COELO	920 2022	onbekend	onbekend
Gemeentelijke woonlasten meerpersoonshuishouden	In Euro's	COELO	1023 2022	onbekend	onbekend

Kaderstellende documenten

- Algemene Plaatselijke Verordening Eijsden-Margraten 2015 vijfde wijziging
- Beleidslijn wet BIBOB
- Beleidsvisie externe veiligheid.
- Beleidsregels hulpacties/ hulp bij rampen
- Gemeentelijk Beleidsplan Verkeer en Vervoer Eijsden-Margraten
- Integraal Veiligheidsplan Heuvelland 2020-2023
- Verordening Gegevensverstrekking Basisregistratie Personen gemeente Eijsden-Margraten 2020
- Reglement Burgerlijke Stand Eijsden-Margraten 2020
- Verordening gemeentelijke onderscheidingen Eijsden-Margraten
- Regeling van tarieven openbaarheid van bestuur
- Verordening interne klachtenbehandeling gemeente Eijsden-Margraten
- Nota reserves en voorzieningen Eijsden-Margraten 2023
- Nota waarden en afschrijven Eijsden-Margraten 2023
- Controleverordening Eijsden-Margraten 2023
- Financiële verordening Eijsden-Margraten 2023
- Verordening onderzoeken doelmatigheid en doeltreffendheid Eijsden-Margraten 2023
- Verordening op de commissie Planning en Control Eijsden-Margraten
- Controle protocol Eijsden-Margraten 2022
- Normenkader gemeente Eijsden-Margraten 2022
- Verordening Duurzaamheidslening Eijsden-Margraten
- Verordening op de heffing en invordering van rioolheffing 2023 Eijsden-Margraten
- Verordening op de heffing en invordering van hondenbelasting 2022 Eijsden-Margraten
- Verordening forensenbelasting Eijsden-Margraten 2023
- De verordening op de heffing en invordering van afvalstoffenheffing en reinigingsrechten 2023
- Legesverordening en tarieventabel Eijsden-Margraten 2023
- Verordening wet Onroerende Zaakbelasting Eijsden-Margraten 2023
- Verordening op de heffing en invordering van lijkbezorgingsrechten Eijsden-Margraten 2015
- Verordening rechten voor van gemeentewege verleende diensten onder, in of op de openbare weg Eijsden-Margraten 2020
- Treasurystatuut Eijsden-Margraten 2023
- Mandaat en machtigingsregeling tweede wijziging Eijsden-Margraten 2017
- Wet elektronische publicaties
- Aanbestedingsbeleid 2016
- Verordening op de heffing en invordering van lijkbezorgingsrechten

Verbonden partijen

De volgende verbonden partijen dragen bij aan het programma Bestuur & Bedrijfsvoering :

- NV Bank Nederlandse Gemeenten (BNG Bank).
- Veiligheidsregio Zuid-Limburg.
- Waterleiding Maatschappij Limburg NV.
- Enexis Holding NV.
- Publiek Belang Elektriciteitsproductie BV.
- Belasting Samenwerking Gemeenten en Waterschappen.
- GR Gegevenshuis.

Voor nadere informatie over deze verbonden partijen verwijzen wij naar de paragraaf Verbonden partijen.

Bestuursakkoord 2023-2026

Ambitie	Wat gaan we ervoor doen in 2023 t/m 2026	2024	2025	2026
5.1 Dienstverlening: 'Dichtbij Mensen'	De visie op dienstverlening updaten en verder tot uitvoering brengen.	x	x	x
	Tweejaarlijks een benchmarkonderzoek uitvoeren.	x	x	x
	Inwoners actief betrekken bij verbeterprocessen rondom dienstverlening.	x	x	x
5.2 Een open en transparant Bestuur	Fasegewijs uitvoering geven aan de Wet Open Overheid.	x	x	x
	De aanbevelingen van Necker van Naem vertalen in een plan van aanpak.	x	x	x
5.3 Inspraak is een vanzelfsprekendheid	De inzet rondom burger- en overheidsparticipatie doorontwikkelen.	x	x	x
	Een plan 'kinderinspraak' uitwerken en implementeren.	x	x	x
	Een pilot 'stimuleren gemeenschapskracht' uitwerken en implementeren.	x		
5.4 Een gezonde en solide financiële huishouding	Behoud van de ratio van het weerstandsvermogen boven de norm van 2.	x	x	x
	De OZB maximaal laten stijgen met de inflatiecorrectie.	x	x	x
	Uitvoering geven aan het provinciaal verdiepingsonderzoek.	x	x	x
5.6 Een goed toegankelijke en veilige ICT-omgeving	Een ontwikkelagenda ICT/informatiemanagement inclusief een meerjaren investeringsagenda opstellen.	x	x	x
	Planmatig uitvoering geven aan de W.O.O.	x	x	x
5.7 Veiligheid; een gezamenlijke verantwoordelijkheid	Het gebruik van de fixi-app stimuleren voor het melden van onveilige situaties.	x	x	x
	Bewonersplatforms, buurtnetwerken en buurtbemiddeling instellen.	x	x	x
	Inzet van het Keurmerk Veilig Ondernemen (KVO) op bedrijventerreinen continueren.	x	x	x
	In beeld brengen de overlastgevende bedrijven in de wijk en ondernemers die willen verplaatsen. Tevens aanpak uitwerken.	x		
5.8 Ondernijning een halt toeroepen	De integrale ondernijningsbeelden verdiepen en de aanpak ondernijning hierop afstemmen.	x	x	x
	Bewustwordingscampagnes rondom ondernijning opzetten.	x	x	x
	Gerichte acties met inzet van Flexteams uitvoeren.	x	x	x
	Flankerend beleid (zoals bibob, damocles, drank- en horecaregels etc.) actief inzetten.	x	x	x
5.9 Jeugdproblematiek in de greep	Inzetten op een gezamenlijke aanpak van de jeugdproblematiek.	x	x	x
	Preventievoorlichting, controle & handhaving rondom alcohol en drugs voortzetten.	x	x	x

Paragrafen

Paragraaf 1: Lokale heffingen

De lokale heffingen vormen na de algemene uitkering de belangrijkste inkomstenbron van de gemeente. Deze heffingen kunnen worden gesplitst in:

- heffingen die dienen als algemeen dekkingsmiddel van de gemeentelijke uitgaven;
- heffingen waartegenover een aanwijsbare prestatie staat die door de gemeente ten dienste van de inwoner wordt uitgevoerd.

Alle heffingen zijn gebaseerd op door de raad vastgestelde verordeningen, met de daarbij behorende tarieventabellen. Met betrekking tot het tarievenbeleid zijn de volgende uitgangspunten gehanteerd:

- De gemeentelijke belastingen stijgen niet hoger dan de inflatie.
- Een kostendeckende afvalstoffenheffing en rioolheffing.
- We gaan uit van het profijtbeginnel: diegene die van een gemeentelijke dienst of voorziening gebruik maakt, betaalt voor de daarmee gemoeide kosten.
- Over de hoogte van het tarief van de toeristenbelasting vindt zoveel als mogelijk afstemming plaats met de Lijn 50 gemeenten.

Onderstaand treft u een overzicht aan van de heffingen die door onze gemeente worden opgelegd en de bijbehorende opbrengsten.

Bedragen in duizenden euro's	Begroting 2024	Meerjarenraming 2025	Meerjarenraming 2026	Meerjarenraming 2027
Onroerende zakenbelasting (OZB)	6.074	6.289	6.509	6.704
Rioolheffing	3.647	3.766	3.887	4.012
Afvalstoffenheffing en reinigingsrecht	3.669	3.926	4.063	4.150
Toeristenbelasting	879	879	879	879
Hondenbelasting	178	178	178	178
Forensenbelasting	107	107	107	107
Totaal	14.554	15.145	15.623	16.030

Paragraaf 1: Lokale heffingen

Onroerende zaakbelastingen

Doel van de belasting/heffing

De opbrengst van deze belastingen dient als algemeen dekkingsmiddel. Tegenover de belastingopbrengsten staan geen specifieke uitgaven.

Wie is belastingplichtig?

De Ozb wordt geheven van:

- de eigenaren van alle woningen en
- de eigenaren en gebruikers van alle bedrijfspanden, overige gebouwen en bouwgrond binnen de gemeentegrenzen.

Grondslag van de heffing

De grondslag voor de heffing is de WOZ-waarde (waarde volgens de Wet Onroerende Zaken). De tarieven voor de Ozb zijn mede afhankelijk van de op grond van de WOZ getaxeerde waarden.

Tarieven

Voor de Ozb worden verschillende tarieven gehanteerd voor woningen en niet-woningen. De tarieven zijn opgenomen in onderstaande tabel.

Onroerende Zaakbelasting (ozb)	Begroting 2023	Begroting 2024
Eigenaren woning	0,1095%	nrb
Eigenaren niet-woning	0,1752%	nrb
Gebruikers niet-woning	0,1505%	nrb

*het tarief zal in de decemberraad op basis van de nieuwe taxaties worden vastgesteld

Rioolheffing

Doel van de belasting/heffing

De opbrengsten van deze belasting worden specifiek benut ter dekking van de uitgaven voor het in standhouden van de riolering.

Wie is belastingplichtig?

Belastingplichtig zijn:

- a) de eigenaar van een perceel dat direct of indirect is aangesloten op de gemeentelijke riolering (eigenarendeel) en
- b) de gebruiker van een perceel van waaruit water direct of indirect op de gemeentelijke riolering wordt afgevoerd (gebruikersdeel), zie ook grondslag van de heffing.

Grondslag van de heffing

Het eigenarendeel wordt geheven naar een vast bedrag per perceel en het gebruikersdeel wordt geheven naar een vast bedrag per perceel voor zover het aantal kubieke meters water dat vanuit het perceel wordt afgevoerd uitgaat boven 300 m³.

Rioolheffing	Begroting 2023	Begroting 2024
Vast bedrag per woning/eigendom	€ 285	€ 294
Vast bedrag per niet-woning/eigendom	€ 285	€ 294
Vast bedrag per gebruik > 300m ³	€ 127	€ 131

Rioolheffing	
	Begroting 2024
Lasten taakvelden (incl. (omslag)rente)	
5.7 Openbaar groen en (openlucht) recreatie	66.700
7.2 Riolering	4.062.406
-/- Correctie BTW-compensatiefonds	-651.810
Totale lasten	3.477.295
Baten taakvelden (excl. heffingen en mutatie voorziening)	
7.2 Riolering	-4.129.106
-/- Correctie rioolheffing	3.647.081
-/- Mutatie voorziening	482.024
Totale baten	0
Netto kosten	3.477.295
Overig toe te rekenen kosten	
BTW-compensatiefonds	651.810
A. Totale kosten	4.129.106
Opbrengst heffingen	
Rioolheffing	3.647.081
B. Totale opbrengsten	3.647.081
C. Mutatie voorziening (= A -/- B)	-482.024
Dekkingspercentage (= B / A * 100%)	88%

Afvalstoffenheffing en reinigingsrechten

Doel van de belasting/heffing

De opbrengsten van deze belasting worden specifiek benut ter dekking van de uitgaven voor het verwijderen en verwerken van huishoudelijke afvalstoffen.

Wie is belastingplichtig?

De gebruiker van een perceel waar huishoudelijke afvalstoffen kunnen ontstaan is belastingplichtig. Dit kan een woning zijn, maar ook bijvoorbeeld een vakantiehuis naast een woonhuis.

Grondslag van de heffing

Voor de afvalstoffenheffing gelden twee grondslagen.

Op de eerste plaats wordt er een vastrecht gehanteerd.

Daarnaast is er een prijs per kilo aangeboden afval.

Tarieven

Uitgangspunt bij de bepaling van de tariefstelling is kostendekkendheid. Om schommelingen in de tariefstelling te voorkomen is een voorziening ingesteld.

Vast recht per jaar 1-persoonshuishouden	€ 141,00	€ 170,00
Vast recht per jaar meerpersoonshuishouden	€ 188,50	€ 226,00
Prijs per lediging restafval & GFT :		
• 40 liter	€ 0,90	€ 1,10
• 140 liter	€ 2,25	€ 2,90
• 240 liter	€ 2,90	€ 3,90
Prijs per kilo :		
• GFT	€ 0,00	€ 0,00
• Restafval	€ 0,33	€ 0,35
Ondergrondse straatvoorziening restafval :		
• Storting in ondergrondse straatvoorziening	€ 2,05	€ 2,80

Afvalstoffenheffing en reinigingsrechten	
	Begroting 2024
Lasten taakvelden (incl. omslag)rente	
2.1 Verkeer en vervoer	423.992
7.3 Afval	3.679.370
-/- Correctie BTW-compensatiefonds	-567.299
7.4 Milieubeheer	6.500
Totale lasten	3.542.563
Baten taakvelden (excl. heffingen)	
7.3 Afval	-4.109.862
-/- Correctie reinigingsrechten	3.669.132
-/- Mutatie voorziening	124.983
Totale baten	-315.747
Netto kosten	3.226.816
Overig toe te rekenen kosten	
BTW-compensatiefonds	567.299
A. Totale kosten	3.794.115
Opbrengst heffingen	
Reinigingsrechten	3.669.132
B. Totale opbrengsten	3.669.132
C. Mutatie voorziening (= B -/- A)	-124.983
Dekkingspercentage (= B / A * 100%)	97%

(Water)toeristenbelasting

Doel van de belasting/heffing

De opbrengst van deze belasting dient als algemeen dekkingsmiddel. Daarnaast wordt een deel van de opbrengst aangewend voor de revitalisering van het (water)toerisme en de recreatie in onze gemeente.

Wie is belastingplichtig?

Belastingplichtig is die persoon die verblijft (overnacht) in de gemeente zonder in het bevolkingsregister van de gemeente te zijn opgenomen.

Grondslag van de heffing

Op grond van de verordening is per persoon per overnachting een bedrag verschuldigd.

Tarieven

In de tariefstelling is een differentiatie aangebracht. De tarieven zijn opgenomen in onderstaande tabel.

(Water)toeristenbelasting	Begroting 2023	Begroting 2024
Watertoeristenbelasting: bedrag per persoon per etmaal.	€ 2,20	€ 2,20

Toeristenbelasting: bedrag per persoon per overnachting op camping of kampeerboerderij.	€ 2,20	€ 2,20
Toeristenbelasting: bedrag per persoon per overnachting op overige verblijfsaccommodaties.	€ 2,20	€ 2,20

In 2024 wordt voorgesteld de toeristenbelasting te verhogen tot € 2,20. Vanaf 2024 zal € 0,30 per overnachting worden ingezet t.b.v. landschapsfonds/natuurontwikkeling.

Hondenbelasting

Doel van de belasting/heffing

De opbrengst van deze belasting dient als algemeen dekkingsmiddel. Tegenover de belastingopbrengsten staan geen specifieke uitgaven.

Wie is belastingplichtig?

Deze belasting wordt geheven van de binnen de gemeentegrenzen wonende houder van één of meerdere honden.

Grondslag van de heffing

De heffing heeft een fiscaal karakter en is gebaseerd op het aantal honden dat door een belastingplichtige wordt gehouden.

Tarieven

De tarieven zijn opgenomen in onderstaande tabel.

Overige informatie

De aanslag hondenbelasting wordt tegelijkertijd met de onroerende zaakbelastingen en rioolheffing opgelegd.

Hondenbelasting

Begroting 2023

Begroting 2024

1ste hond	€ 70,00	€ 70,00
2de hond	€ 75,00	€ 75,00
3de en volgende hond	€ 80,00	€ 80,00
Kennel	€ 600,00	€ 600,00

Forensenbelasting

Doel van de belasting/heffing

De opbrengst van deze belasting dient als algemeen dekkingsmiddel. Tegenover de belastingopbrengsten staan geen specifieke uitgaven.

Wie is belastingplichtig?

Deze belasting wordt geheven van personen die niet binnen onze gemeente wonen, maar wel een gemeubileerde woning voor zichzelf of hun gezin ter beschikking houden gedurende meer dan 90 dagen van het belastingjaar.

Grondslag van de heffing

Als maatstaf voor de heffing geldt de waarde van de onroerende zaak zoals deze op grond van de Wet Waardering Onroerende Zaken is vastgesteld.

Tarieven

De tarieven zijn opgenomen in onderstaande tabel.

Overige informatie

De aanslag forensenbelasting wordt achteraf per jaar opgelegd.

Forensenbelasting	Begroting 2023	Begroting 2024
Vast bedrag per woning	€ 533,00	€533,00
Percentage van de WOZ waarde	1,07%	1,07%

*het tarief zal in de decemberraad op basis van de nieuwe taxaties worden vastgesteld

Lokale lastendruk

Hieronder is de gecombineerde aanslag voor 2024 voor een gezin met 2 kinderen in een woning met een WOZ waarde van € 319.000 en bij een afvalaanbod van 200 kg restafval en 22 ledigingen.

Belastingsoort	Begroting 2023	Begroting 2024
Ozb eigenaar woning	€ 439	€ 453
Rioolheffing	€ 285	€ 294
Avalstoffenheffing	€ 304	€ 360
Totaal	€ 1028	€ 1.107

Kwijtschelding

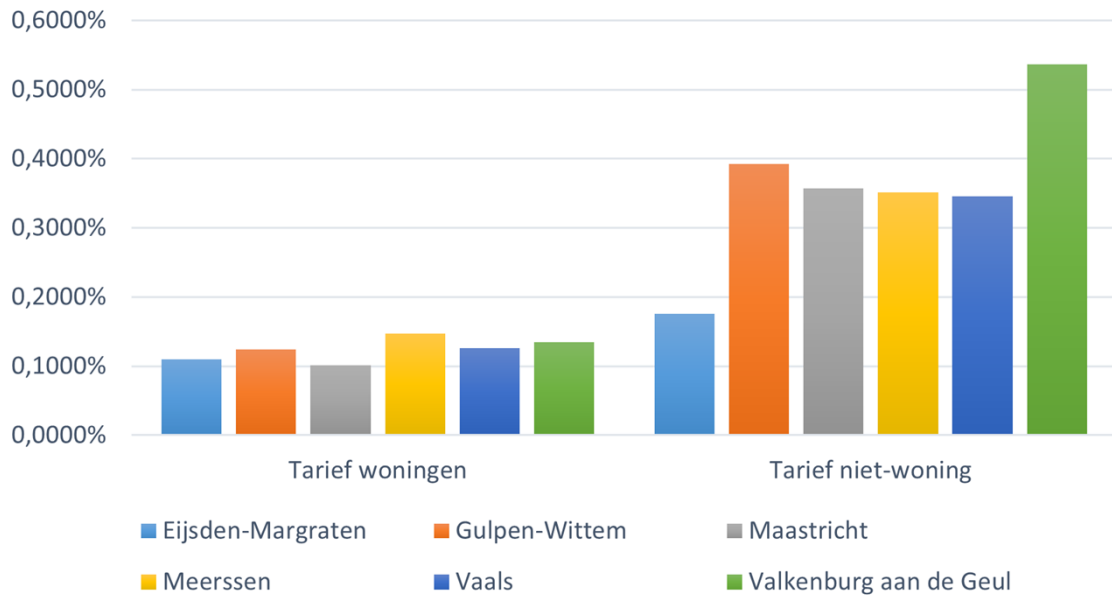
Wij hanteren de zogenaamde 100% norm voor de kwijtschelding van gemeentelijke heffingen. Of een belastingplichtige in aanmerking komt voor kwijtschelding wordt beoordeeld aan de hand van een inkomens- en/of vermogenstoets. Bij deze toets worden de kosten van bestaan conform de bijstandsnorm voor 100% meegenomen. Kwijtschelding kan alleen worden verleend voor het vastrecht gedeelte van een aanslag afvalstoffenheffing.

Beleidslijnen van termijnen en invordering

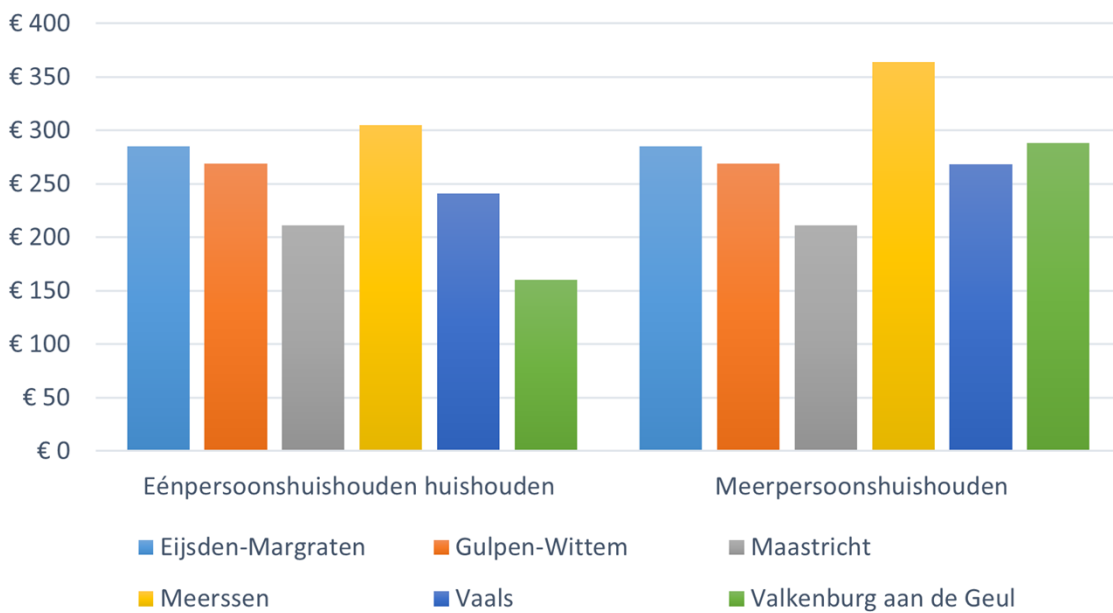
Met ingang van 2015 zijn de heffingen en invorderingen van belastingen overgedragen aan de BsGW. De heffing en invordering verloopt dan ook via de BsGW. De termijnen van heffing zijn vastgesteld in de betreffende belastingverordeningen.

Tarieven 2023 vergeleken met omliggende gemeenten

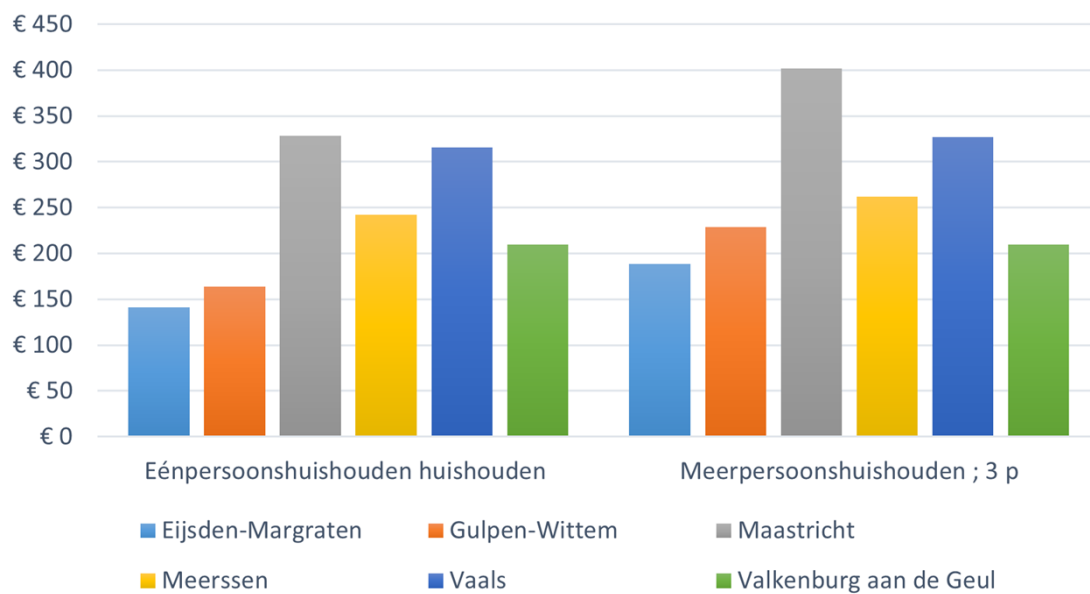
Onroerende Zaakbelasting

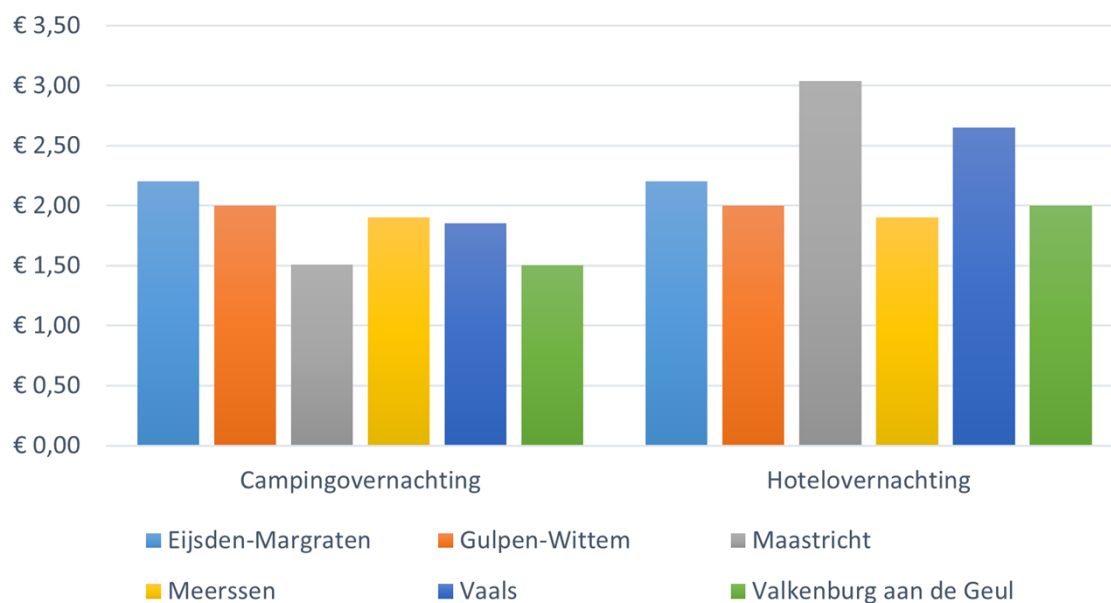
Rioolheffing huishoudens

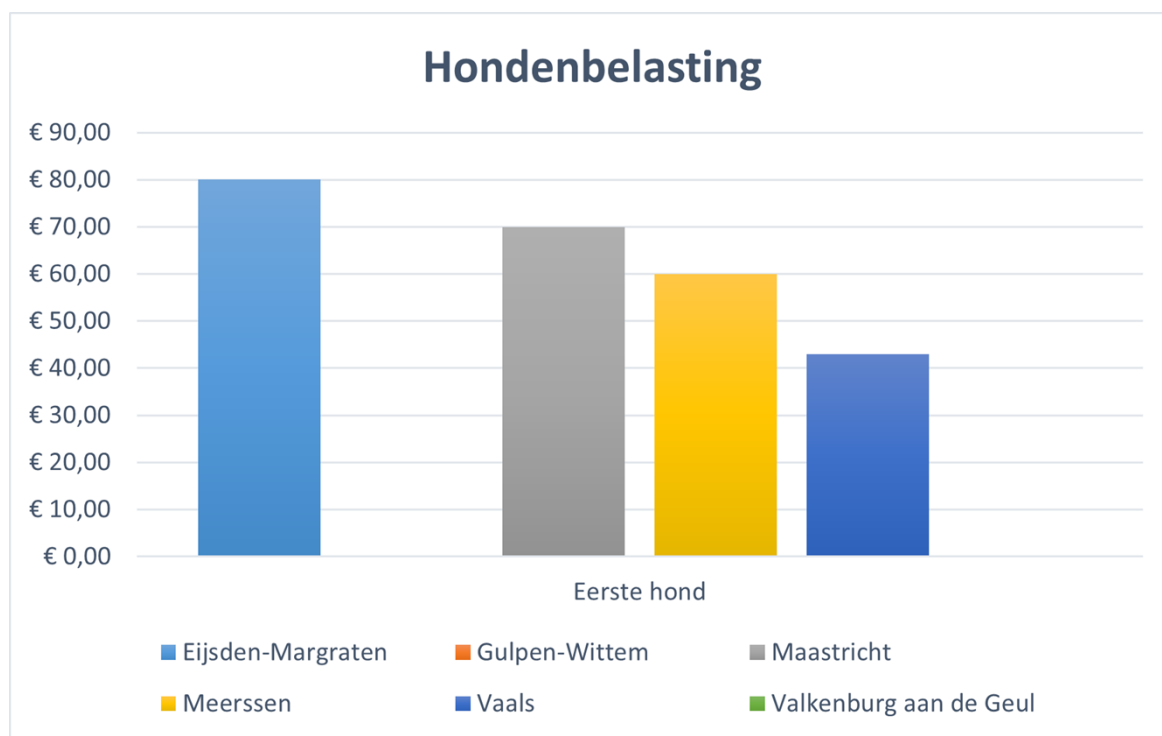

Afvalstoffenheffing huishoudens

Toeristenbelasting

Kaderstellende documenten

- Verordening wet Onroerende Zaakbelastingen Eijsden-Margraten 2023.
- Verordening rioolheffing Eijsden-Margraten 2023
- Verordening afvalstoffenheffing en reinigingsrechten Eijsden-Margraten 2023.
- Verordening toeristenbelasting Eijsden-Margraten 2023
- Verordening hondenbelasting Eijsden-Margraten 2022.
- Verordening forensenbelasting Eijsden-Margraten 2023
- Legesverordening en tarieventabel Eijsden-Margraten 2023

Paragraaf 2: Weerstandsvermogen en risicobeheersing

Paragraaf 2: Weerstandsvermogen en risicobeheersing

Het Besluit begroting en verantwoording provincies en gemeenten bepaalt dat de paragraaf over het weerstandsvermogen en risicobeheersing ten minste bevat:

1. een inventarisatie van de weerstandscapaciteit
2. een inventarisatie van de risico's
3. het beleid omtrent de weerstandscapaciteit en de risico's.

1. Inventarisatie van de weerstandscapaciteit

Het BBV omschrijft de weerstandscapaciteit als zijnde de middelen en mogelijkheden waarover de gemeente beschikt of kan beschikken om niet begrote kosten te dekken. Bij de bepaling van de weerstandscapaciteit betrekken we:

- de algemene reserve;
- de bestemmingsreserves;
- de stille reserves;
- de post onvoorziene uitgaven;
- de onbenutte belastingcapaciteit.

We maken onderscheid tussen de incidentele weerstandscapaciteit en de structurele weerstandscapaciteit. Incidentele weerstandscapaciteit staat voor het vermogen calamiteiten en andere eenmalige tegenvallers op te kunnen vangen zonder dat dit invloed heeft op de voortzetting van de taken op het gewenste niveau. Hiertoe kunnen in zijn algemeenheid de reserves worden gerekend. Met de structurele weerstandscapaciteit worden de middelen bedoeld die permanent ingezet kunnen worden om tegenvallers in de lopende exploitatie op te vangen zonder dat dit ten koste gaat van de uitvoering van de bestaande taken. Tot de structurele weerstandscapaciteit behoren de onbenutte belastingcapaciteit en de structurele ruimte in de begroting.

De algemene reserve

Meerjarig vertoont de algemene reserve het volgende beeld:

Jaar	Stand per 1 januari (* 1 mln)	Stand per 31 december (* 1 mln)
2024	10,31	10,45
2025	10,45	10,52

2026	10,52	10,52
2027	10,52	10,52

De bestemmingsreserves

Een bestemmingsreserve is een afgezonderd vermogensbestanddeel waaraan uw gemeenteraad een specifieke bestemming voor bepaalde doeleinden heeft gegeven. Dit betekent dat een groot gedeelte van de bestemmingsreserve niet zondermeer vrij inzetbaar is. Uiteraard kunt u een bestemming c.q. het te bereiken doel door de inzet van een reserve altijd wijzigen. Meerjarig vertonen de bestemmingsreserves het volgende beeld:

Jaar	stand per 1 januari (* 1 mln)	Waarvan bruteringsreserve	stand per 31 december (* 1 mln)
2024	8,72	7,32	8,64
2025	8,64	7,05	8,59
2026	8,59	6,78	8,53
2027	8,53	6,51	8,48

2. Een inventarisatie van de risico's

Reguliere risico's – risico's die zich regelmatig voordoen en die veelal vrij goed meetbaar zijn – maken geen deel uit van de risico's in de paragraaf weerstandsvermogen. Hiervoor kunnen immers verzekeringen worden afgesloten of voorzieningen worden gevormd. Risico's die in het kader van de weerstandsvermogen wel relevant zijn kunnen – volgens het BBV – onderverdeeld worden in:

- A. financiële risico's;
- B. risico's op eigendommen;
- C. risico's die samenhangen met de interne organisatie.

A. Financiële risico's

Structurele risico's zijn financieel vertaald en in de meerjarenbegroting verwerkt. Ons weerstandsvermogen is ten opzichte van eerdere begrotingen afgenomen maar is nog steeds gezond te noemen. Door de stagnerende economie en door de val van het kabinet zullen de risico's voor de gemeente sterk toenemen. De rijksoverheid is niet langer de voorspelbare partner. Wet- en regelgeving veranderen in een hoog tempo, taken worden naar de gemeente verlegd zonder dat duidelijkheid bestaat over de beleidsvrijheid en de financiële gevolgen c.q. dekking ervan voor ons. De VNG is inmiddels een discussie opgestart m.b.t. taken versus mensen en middelen waarbij de stelling is dat de gemeente over onvoldoende middelen beschikken om de taken uit te voeren.

Garantieverplichtingen

Onder een garantieverplichting wordt verstaan het borg staan door de gemeente voor een door een stichting of vereniging aangegane geldlening. Door de borgstelling door de gemeente kan de stichting of vereniging gunstigere voorwaarden bedingen.

Voor verdere uitwerking zie toelichting op de balans, niet in de balans opgenomen verplichtingen. Per 31 december 2022 staan we garant voor:

- Woonpunt: een 7-jarige geldlening ter grootte van € 17.000.000 aan Woonpunt bestemd voor de financiering van woonegelegenheden. Aflossing vindt geheel plaats aan het einde van de looptijd in 2028. Voor de onderliggende woonegelegenheden geldt dat ze volledig eigendom zijn van Woonpunt en dat de gemeente het eerste recht van hypotheek gevestigd heeft.
- Woonpunt: een 10-jarige geldlening ter grootte van € 9.500.000 aan Woonpunt bestemd voor de financiering van woonegelegenheden. Aflossing vindt plaats aan het einde van de looptijd op 3 juli 2024. Voor de onderliggende woonegelegenheden geldt dat ze volledig eigendom zijn van Woonpunt en dat de gemeente het eerste recht van hypotheek gevestigd heeft.
- Oos Heim : een garantstelling van € 250.000 inzake een uitgegeven obligatielening van 1.000 obligaties met een nominale waarde van € 250 per stuk. Per 1-6-2016 zijn alle obligaties uitgegeven. Per 31-12-2022 is € 50.750 (203 obligaties) afgelost, waarna resteert € 199.250. De gemeente heeft als onderpand een hypothecair recht op de opstallen (gemeenschapshuis) verkregen ad € 250.000 .
- Servatius/WSW: eind jaren 80 zijn de risico's van hypothecaire geldleningen met gemeentegarantie ondergebracht bij het Waarborgfonds Sociale woningbouw (WSW) tegen een eenmalige betaling. Per 31 december 2022 staan we garant voor € 544.637.

Leningen verstrekt aan derde partij in het kader van de publieke taak:

- In het kader van de publieke taak heeft de gemeente een lening verstrekt aan de Koninklijke Oude Harmonie te Eijsden ad. € 185.000. De lening bedraagt per 1-1-2024 € 157.764 . Als onderpand is het recht van eerste hypotheek gevestigd op het pand. De executiewaarde na verbouwing is € 365.000 .
- In het kader van de publieke taak heeft de gemeente in 2018 een lening van € 400.000 verstrekt aan het Cultureel Centrum te Eijsden. De lening bedraagt per 1-1-2024 € 365.556. Als onderpand is het recht van eerste hypotheek gevestigd op het pand. De marktwaarde bedraagt € 629.000 en de executiewaarde van de marktwaarde bedraagt € 440.300 .
- In het kader van de publieke taak heeft de gemeente in 2017 een lening ad € 208.600 verstrekt aan het Dorpshuis te Mheer. De lening bedraagt per 1-1-2024 € 163.983 . Als onderpand is het recht van eerste hypotheek gevestigd op het pand. Conform het taxatierapport bedraagt de marktwaarde in verhuurde staat € 298.000. De executiewaarde is 70%, zijnde € 208.600.
- Lening Stichting Sociaal Centrum Eijsden: In 2019 is een lening van € 433.300 verstrekt in het kader van de publieke taak aan de Stichting Sociaal Centrum Eijsden. De gemeente heeft als onderpand het pand gelegen aan de Prins Hendrikstraat 21 te Eijsden. Per 1-1-2024 bedraagt het openstaande saldo van deze lening € 373.420 .
- Lening Stichting Gemeenschapshuis Cadier & Keer: In 2021 is een lening van € 250.000 verstrekt in het kader van de publieke taak aan de Stichting Gemeenschapshuis Cadier & Keer. De gemeente heeft als onderpand het pand gelegen aan de Limburgerstraat 78 te Cadier en Keer. Conform het taxatierapport bedraagt de marktwaarde € 620.000. De executiewaarde is 70%, zijnde € 434.000. Per 1-1-2024 bedraagt het openstaande saldo van deze lening € 250.000 .
- Lening Enexis: n het kader van de publieke taak is per 30 november 2020 een lening van € 1.871.465 verstrekt aan Enexis. De lening dient ter financiering van extra investeringen in het kader van de verduurzaming van de energievoorziening. De lening is in de vorm van een converteerbare hybride aandeelhouderslening op verzoek van Enexis aan de aandeelhouders. De aflossing van de lening kan eenzijdig door Enexis plaatsvinden, voor het eerst na 10 jaar (per 30-11-2030) en vervolgens jaarlijks.

Overige leningen:

- Lening Stichting Ir. D.C. Van Schaik: In 2021 is een lening van € 134.050 verstrekt aan de Stichting Ir. D.C. Van Schaik in het kader van het project “Realisatie infocentrum archeologie en kwaliteitsimpuls vuursteenmijn Savelsbos”. Per 31 december 2022 bedraagt het openstaande saldo van deze lening € 134.050 .

Onvoorziene uitgaven

In de begroting 2024 – 2027 is conform de financiële verordening een post voor onvoorziene uitgaven opgenomen van € 25.000. De aanwending van de post onvoorziene uitgaven is voorbehouden aan het college. In de jaarrekening wordt over de aanwending verslag gedaan.

De onbenutte belastingcapaciteit

De onbenutte belastingcapaciteit is de ruimte die de gemeente heeft om nog extra eigen inkomsten via belastingen en heffingen te genereren. De onbenutte belastingcapaciteit kan bepaald worden aan de hand van de norm die het rijk hanteert voor het bepalen van de artikel 12-status Financiële verhoudingen wet. Volgens deze norm zijn de eigen Ozb inkomsten op peil als het rekestarief 0,1614% voor de eigenaren van woningen bedraagt (bron: meicirculaire gemeentefonds 2023). De onbenutte belastingcapaciteit bedraagt derhalve voor het jaar 2024 € 2.141.589. Voor de afvalstoffenheffing en het rioolrecht streven we naar kostendekkendheid en deze worden dus bij het bepalen van de onbenutte belastingcapaciteit buiten beschouwing gelaten.

Jaar	Onbenutte belastingcapaciteit
2024	€ 2.141.589
2025	€ 1.926.958
2026	€ 1.706.605
2027	€ 1.511.339

Algemene uitkering

De algemene uitkering vormt een belangrijke risicofactor binnen de begroting. Bij het gemeentefonds is de normeringsystematiek van toepassing. Dit betekent dat de groei van het gemeentefonds is gekoppeld aan de ontwikkeling van de gecorrigeerde netto rijksuitgaven. Dalen de rijksuitgaven dan daalt ook het volume van de gemeentefondsuitkering en andersom. Aangezien de definitieve vaststelling van de netto rijksuitgaven achteraf plaatsvindt, bestaat de mogelijkheid dat een gedeeltelijke verrekening van de algemene uitkering, in zowel positieve als negatieve zin, kan plaatsvinden.

Sociaal Domein

Het sociaal domein blijft een prioriteit voor onze gemeente, waarbij we ons inzetten voor de welzijnsbehoeften van onze inwoners en het creëren van een inclusieve samenleving. Inmiddels zijn we ruim 8 jaar verantwoordelijk voor de Jeugdwet, nieuwe taken binnen de Wmo en de Participatiewet. De uitdagingen zijn echter onveranderd groot en worden nog steeds groter. We constateren een groei van een aantal groeiende maatschappelijke opgaves zoals bijvoorbeeld de

vergrijzing, toenemende jeugdproblematiek, etc. Daarnaast worden we ook geconfronteerd met de gevolgen van de Covid-pandemie en de onzekerheid die dit brengt naar de toekomst toe. Ook wordt de uitdaging om aan de gestelde taakstelling om statushouders op te nemen in de gemeente en te huisvesten te voldoen steeds groter. De reden hiervoor is het gebrek aan geschikte woningen in onze gemeente.

Het grootste (financiële) risico blijft dat de toenemende vraag naar zorg en ondersteuning leidt tot overschrijding van het budget. Met name t.a.v. de Jeugdwet kunnen naast het Sociaal Team, ook huis- en jeugdartsen, rechters en gecertificeerde instellingen zoals Bureau Jeugdzorg, zorg toekennen. De gemeente is verplicht om de toegekende zorg te betalen.

De regelingen binnen het Sociaal Domein zijn open einde regelingen. Naast het risico dat er een groter beroep op de regeling wordt gedaan, is de beheersbaarheid moeilijk. Dit omdat de financiële verplichtingen niet zijn beperkt tot een vast budget of een einddatum. In plaats daarvan kunnen de kosten van de regeling blijven toenemen naarmate de vraag toeneemt, en dit kan aanzienlijke gevolgen hebben voor de financiële stabiliteit en duurzaamheid van de organisatie.

Daarnaast vloeit nog een financieel risico voort uit de Hervormingsagenda Jeugd. De Hervormingsagenda Jeugd is opgelegd vanuit een samenwerking tussen het Rijk en de VNG naar aanleiding van bestuurlijke afspraken en heeft 2 doelen. Deze zijn nadrukkelijk aan elkaar gekoppeld: Betere en tijdige zorg en ondersteuning, op de juiste plek en wanneer dit nodig is en een beheersbaar en daarmee duurzaam financieel houdbaar stelsel. Uit deze doelen is een taakstelling naar voren gekomen samen met extra middelen voor de gemeenten. Aangezien deze nog niet definitief zijn vastgesteld kan hier nog een bijstelling op plaatsvinden, zowel negatief als positief. De verwachte extra inkomsten zijn wel reeds opgenomen in de begroting of de instructies van Rijk en Provincie.

Met ingang van 2023 is er een nieuwe inkoopsystematiek binnen Jeugd geïntroduceerd. Een deel van deze nieuwe systematiek wordt nog op regio niveau door ontwikkeld in de komende jaren. Dit zorgt ervoor dat het moeilijker is om een inschatting te maken van de kosten.

In de begroting 2024 is er zowel op Jeugd als WMO een kostenbeheersingsmaatregel ingezet, hiervoor wordt voor zowel Jeugd als Wmo een actieplan ontwikkeld. Dit was tevens het geval voor 2023, het is op dit moment nog niet duidelijk in hoeverre de ingezette maatregelen vanuit het actieplan effect hebben op de kosten.

Om de risico's in beeld te brengen en te volgen is voor alle 3 domeinen een maandelijkse monitoring opgezet. In deze maandelijkse monitoring worden de hierboven geschetste ontwikkelingen nauwlettend in de gaten gehouden. In de begroting is de meest realistische inschatting van de uitgaven aan Participatie, Wmo en Jeugdzorg verwerkt. De situatie en met name de ontwikkeling van de kosten wordt steeds beter gemonitord onder andere door middel van ontwikkelde dashboards, die

naast inzicht in de financiën ook informatie verschaffen over inhoudelijke kwesties zoals aantallen, gemiddeld verbruik per cliënt, regievoering, etc.

Sociale werkvoorziening

De Rijkssubsidie voor de Sociale Werkvoorziening loopt jaarlijks terug mede hierdoor kent MTB (waar de sociale werkvoorziening van onze gemeente is ondergebracht) een verlies. De gemeente Eijsden-Margraten heeft jaarlijks op basis van haar aandelen belang een aandeel van 11% in het tekort van de MTB. Op basis hiervan is een aanvullende bijdrage aan MTB opgenomen in de begroting van afgerond € 450.000.

De afgelopen jaren is onderzoek gedaan naar de re-integratieketen van Maastricht-Heuvelland naar aanleiding van de positie van MTB. Dit heeft geleid tot het KplusV rapport. Op basis van dit rapport hebben de gemeenten gekozen om een business case uit te werken voor de fusie van de organisaties (MTB, Annex en Podium24). Dit traject loopt nog waardoor eventuele uitkomsten meerjarig nog niet in de begroting zijn verwerkt.

Jeugd

Financiële positie Xonar:

In september 2022 zijn de afzonderlijke raden van de 16 gemeenten die deel uit maken van de inkooporganisatie jeugdhulp Zuid-Limburg geïnformeerd over de financiële problemen bij één van de grootste zorgaanbieders van onze regio. De brief volgt op de opschaling van de problematiek naar trede 3 (zorgelijk) uit het draaiboek "Continuïteit Jeugdhulp". Xonar werkt samen met de Jeugdautoriteit en de gemeenten aan een herstelplan dat binnen 6 maanden de financiële positie moet herstellen. Het herstelplan bevat een aantal vastgelegde elementen waaronder een heldere analyse van het probleem en herstel mogelijkheden waaronder een realistische financieringsvraag. Er is medio 2023 vanuit Xonar een verzoek om financiële steun gekomen aan de gehele regio, in de raadsvergadering van 26 september 2023 is door Eijsden-Margraten besloten deze steun te verlenen. Deze verlening van financiële steun is eenmalig en uitzonderlijk echter sluit deze niet uit dat in de toekomst en weer een dergelijke vraag komt van deze of een andere aanbieder. Indien dit het geval is zal een zelfde zorgvuldig proces worden door lopen.

Inkomsten uit beleggingen

De gemeente heeft een aantal deelnemingen, waarvan de aandelen in de BNG (Bank Nederlandse Gemeenten) en Enexis de belangrijkste deelnemingen met een hoog rendement zijn. De dividend uitkering van Enexis is voor 2024 met € 150.000 naar beneden bijgesteld. De neerwaartse bijstelling van het dividend is een gevolg van de toegenomen kosten van Enexis als netwerkbeheerder in de energietransitie. De verwachte opbrengsten zijn begroot.

Financiering

Financiering van het financieringstekort vindt plaats binnen de marges van de Wet Fido. Op dit moment is de korte rente hoger dan de lange rente en financieren we het financieringstekort met een mix van lang en kortlopende leningen. In de wet Fido zijn echter restricties opgenomen betreffende het aangaan van kortlopende leningen. In het verleden zijn hierin de volgende risico's erkent:

De korte rente kan stijgen tot boven het niveau van de gehanteerde begrotingsrente;

De lange rente kan stijgen tot boven het niveau van de gehanteerde begrotingsrente;

De korte rente kan stijgen tot boven het niveau van de lange rente;

Voor zover zich één of meerdere van deze risico's voor zouden doen, heeft dit een nadelig effect op het begrotingssaldo.

In 2022 is een nieuwe langlopende financiering aangetrokken waardoor wij de komende jaren verwachten binnen de bandbreedte van de wet Fido te blijven. De aangegeven risico's zijn derhalve ook gemitigeerd tot minimaal.

Open einde regelingen

Een open einde regeling is een regeling waarbij gerechtigden geld toekomt, zonder dat van te voren te overzien is wie van deze regeling in welke mate gebruik zullen gaan maken. In de begroting zijn hiervoor bedragen geraamd conform de opgaven van de instanties die belast zijn met de uitvoering van de regelingen. Enkele relevante open einde regelingen zijn:

- Participatiewet;
- GGD Zuid-Limburg;
- Veiligheidsregio Zuid-Limburg;
- Leerlingenvervoer en leerlingplicht;
- WMO;
- Jeugd.

Daarnaast is de gemeente Eijsden-Margraten aangesloten bij nog een aantal Verbonden Partijen, zie paragraaf 6. Hierin is een bepaalde afhankelijkheid ontstaan. Bij stijgende kosten van een Verbonden Partij is er niet altijd de mogelijkheid om direct uit te stappen. De zeggenschap van de gemeente Eijsden-Margraten in de Verbonden Partijen was veelal beperkt. De WGR die in 2024 ingaat is bedoeld om meer invloed uit te oefenen vanuit de Raad m.b.t. de Verbonden Partijen.

B. Risico's op eigendommen

Bouwgrondexploitatie

Voor een uitvoerige financiële analyse verwijzen we naar de paragraaf grondbeleid.

Planschadevergoedingen

Een planschadevergoeding is een vergoeding van de gemeente aan een derde voor schade geleden als gevolg van een planologische maatregel. De planschadevergoeding is, voor zover deze te verwachten was, opgenomen in de exploitatieopzet van betreffende uitbreidingslocatie dan wel bestemmingsplan.

Aansprakelijkheidsstellingen

De landelijke tendens is dat het aantal schadeclaims toeneemt. Als oorzaken kunnen worden genoemd het Nieuwe Burgerlijk Wetboek (invoering risico aansprakelijkheid), de Algemene Wet Bestuursrecht (aanzienlijke versterking van de positie van de burger ten opzichte van de overheid) en de toenemende mondigheid van de burgers. De risico's op het gebied van aansprakelijkheidsstelling kunnen aanzienlijk zijn, zodat het van groot belang is om schadepreventief te werken. Een goed en regelmatig onderhoud van wegen, speeltoestellen etc. (de gemeente beschikt over beheers- c.q. onderhoudsprogramma's), een klachtenlijn, het nauwkeurig naleven van procedures, adequate behandeling van ingediende bezwaarschriften etc. behoren in het kader van preventief werken tot de aandachtspunten. De gemeente is voor de wettelijke aansprakelijkheid en de bestuurdersaansprakelijkheid verzekerd. Wij kunnen echter niet uitsluiten dat, buiten het al bestaande eigen risico, de gemeente met claims krijgt te maken die niet via de verzekering zijn afgedekt.

Beheers- c.q. onderhoudsplannen

Om de risico's op het gebied van onderhoud en beheer zoveel mogelijk in te perken is het noodzakelijk dat de gemeente beschikt over beheers- en onderhoudsplannen. Korthedshalve wordt voor het inhoudelijke hieromtrent verwezen naar de paragraaf onderhoud kapitaalgoederen.

Bodemverontreiniging

In onze gemeente is dit een risico dat niet geheel inzichtelijk is. De financiële gevolgen van bodemverontreiniging zijn niet in kaart te brengen en zullen als het zich voordoet van geval tot geval bekeken dienen te worden.

Energiekosten

Op dit moment is sprake van een nog zeer onzekere energiemarkt waardoor de energielasten lastig zijn in te schatten.

C. Risico's die samenhangen met de interne organisatie

In de vorm van zorgvuldige toepassing van de in de gemeentelijke organisatie ingebedde bedrijfsvoeringprocessen in zijn algemeenheid, interne controlemaatregelen in het bijzonder en de planning- en control cyclus zijn waarborgen aanwezig om eventuele calamiteiten (tijdig) zichtbaar en beheersbaar te houden. Dit betekent echter niet dat hierin geen risico's worden gelopen.

Bij de bedrijfsvoering loopt onze gemeente diverse risico's, hierbij denken wij aan de administratieve organisatie, automatisering (o.a. uitval van de computer), informatievoorziening, de interne controle en het personeelsbeleid. Te late of verkeerde informatieverstrekking, onvolkomenheden in zowel de administratieve organisatie als in de interne controle kunnen financiële consequenties hebben. De gemeente is tevens leverancier van heel veel informatie. Indien deze informatie onjuist is, is het risico aanwezig dat wij daarvoor aansprakelijk worden gesteld.

Het ziekteverzuim blijft relatief hoog en daarnaast kennen we veel uitstroom het afgelopen jaar. (Tijdelijke) vervanging blijft noodzakelijk bij uitval of vertrek van personeel, als andere opties niet beschikbaar of niet mogelijk zijn. Het risico bestaat dat de post ziek/ziek/expertise ad. € 625.000 ontoereikend is.

3. Het beleid omtrent de weerstandscapaciteit en de risico's

In 2013 heeft de raad de beleidsnota voor risicomanagement en weerstandsvermogen vastgesteld, waarin het beleid omtrent de weerstandscapaciteit en de risico's is beschreven.

De benodigde weerstandscapaciteit kan bepaald worden op basis van de risico inventarisatie in relatie tot de in de beleidsnota vastgestelde gevolgmatrix en tolerantiematrix.

Hierbij is voorgesteld aan de tolerantiematrix onderstaand procentueel financieel risico te hangen:

Punten			Percentage	Risico
0	tot en met	4 punten	0%	financieel risico
5	tot en met	9 punten	25%	financieel risico
10	tot en met	25 punten	100%	financieel risico

Op basis van deze percentages kan het volgende financieel risico in kaart worden gebracht:

Kengetallen

Jaarlijks neemt de gemeente de landelijk voorgeschreven financiële kengetallen in de begroting op. De opgenomen kengetallen zijn gebaseerd op de geprognosticeerde balans en gaan uit van ongewijzigd beleid. De combinatie van de kengetallen en de geprognosticeerde balans zijn een indicatie voor de ontwikkeling van de financiële positie van de gemeente in de komende jaren.

Het is niet mogelijk een individueel kengetal te gebruiken voor de beoordeling van de financiële positie.

De kengetallen zullen altijd in samenhang moeten worden gezien, omdat ze alleen gezamenlijk en in hun onderlinge verhouding een goed beeld kunnen geven van de financiële positie van een gemeente.

Daarom dienen ze te worden voorzien van een adequate toelichting. De waarden van de kengetallen kunnen worden ingedeeld in drie categorieën:

- categorie A is het minst risicovol,
- categorie B is neutraal,
- categorie C het meest risicovol.

Kengetal	Categorie A	Categorie B	Categorie C
1 Netto schuldquote	< 90%	90 - 130%	> 130%
2 Netto schuldquote gecorrigeerd	< 90%	90 - 130%	> 130%
3 Solvabiliteitsratio	> 50%	20 - 50%	< 20%
4 Structurele exploitatieruimte begroting	> 0%	0%	< 0%
5 Grondexploitatie	< 20%	20 - 35%	> 35%
6 Belastingcapaciteit	< 95%	90 - 105%	> 105%

Tabel kengetallen

Op basis van onderstaand overzicht en op basis van het weerstandsvermogen kan worden geconcludeerd dat de financiële positie van de gemeente Eijsden-Margraten stabiel is. 2 van de 6 onderdelen bevinden zich in categorie A (minst risicovol), 1 onderdeel in de categorie B (medium risicovol) en 3 onderdelen in de categorie C (risicovol). Het weerstandsvermogen van de gemeente Eijsden-Margraten is uitstekend.

	Jaarstukken 2021	Programma-begroting 2023	Programma-begroting 2024	Programma-begroting 2025	Programma-begroting 2026	Programma-begroting 2027
1. Netto schuldquote	124%	138%	133%	127%	126%	117%
2. Netto schuldquote met correctie	112%	126%	121%	115%	114%	106%
3. Solvabiliteitsratio	17%	14%	16%	16%	17%	17%
4. Structurele exploitatieruimte	4%	1%	2%	1%	-5%	-5%
5. Grondexploitatie	0%	-1%	0%	0%	0%	0%
6. Belastingcapaciteit	106%	125%	117%	123%	127%	131%

Kengetallen

1. Netto schuldquote

(= (A+B+C-D-E-F-G)/H * 100%)	Jaarstukken 2022	Programma- begroting 2023	Programma- begroting 2024	Programma- begroting 2025	Programma- begroting 2026	Programma- begroting 2027
A. Het totaal van de vaste schulden	€ 82.264	€ 58.392	€ 74.706	€ 66.020	€ 62.334	€ 58.648
B./C. Het totaal van de netto vlottende schulden en overlopende passiva	€ 9.412	€ 33.047	€ 21.574	€ 27.939	€ 28.097	€ 28.037
D. Het totaal van de volgende financiële vaste activa: uitzettingen in 's Rijks schatkist met een rentetypische looptijd langer dan één jaar, uitzettingen in NL schuldpapier met een rentetypische looptijd langer dan één jaar, overige uitzettingen met een rentetypische looptijd langer dan één jaar	€ 0	€ 0	€ 13	€ 13	€ 13	€ 13
E./F./G. Het totaal van de uitzettingen met een rentetypische looptijd korter dan 1 jaar, liquide middelen en overlopende activa	€ 6.597	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0
H. Het totaal saldo van de baten, bedoeld in artikel 17 onderdeel c BBV, exclusief de mutaties reserves	€ 68.656	€ 66.042	€ 72.355	€ 74.086	€ 71.688	€ 73.947

2. Netto schuldquote gecorrigeerd voor alle leningen

(= (A+B+C-D-E-F-G)/H * 100%)	Jaarstukken 2022	Programma- begroting 2023	Programma- begroting 2024	Programma- begroting 2025	Programma- begroting 2026	Programma- begroting 2027
A. Het totaal van de vaste schulden	€ 82.264	€ 58.392	€ 74.706	€ 66.020	€ 62.334	€ 58.648
B./C. Het totaal van de netto vlottende schulden en overlopende passiva	€ 9.412	€ 33.047	€ 21.574	€ 27.939	€ 28.097	€ 28.037
D. Het totaal van alle financiële activa met uitzondering van kapitaalverstrekkingen	€ 8.502	€ 8.015	€ 8.464	€ 8.451	€ 8.439	€ 8.426
E./F./G. Het totaal van de uitzettingen met een rentetypische looptijd korter dan 1 jaar, liquide middelen en overlopende activa	€ 6.597	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0
H. Het totaal saldo van de baten, bedoeld in artikel 17 onderdeel c BBV, exclusief de mutaties reserves	€ 68.656	€ 66.042	€ 72.355	€ 74.086	€ 71.688	€ 73.947

3. Solvabiliteitsratio

(= (A/B) * 100%)	Jaarstukken 2022	Programma- begroting 2023	Programma- begroting 2024	Programma- begroting 2025	Programma- begroting 2026	Programma- begroting 2027
A. Het totale eigen vermogen	€ 19.959	€ 16.179	€ 19.083	€ 19.105	€ 19.054	€ 19.003
B. Het totaal van de passiva	€ 117.960	€ 113.272	€ 120.119	€ 117.418	€ 113.403	€ 109.463

4. Structurele exploitatieruimte

(= (((B-A)+(D-C)) / E) * 100%)	Jaarstukken 2022	Programma- begroting 2023	Programma- begroting 2024	Programma- begroting 2025	Programma- begroting 2026	Programma- begroting 2027
A. Structurele lasten (= totaal van de lasten bedoeld in artikel 17 onderdeel c BBV, minus het totaal van de incidentele lasten per programma bedoeld in artikel 19 onderdeel c BBV)	€ 67.323	€ 66.593	€ 69.504	€ 73.638	€ 76.088	€ 77.973
B. Structurele baten (= totaal van de baten bedoeld in artikel 17 onderdeel c BBV, minus het totaal van de incidentele baten per programma bedoeld in artikel 19 onderdeel c BBV)	€ 69.759	€ 66.635	€ 70.661	€ 73.757	€ 71.959	€ 74.218
C. Het beoogde totaal van de structurele toevoegingen aan de reserves bedoeld in artikel 19 onderdeel d BBV	€ 230	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0
D. Het totaal van de structurele onttrekkingen aan de reserves bedoeld in artikel 19 onderdeel d BBV	€ 474	€ 498	€ 271	€ 271	€ 271	€ 271
E. Het totaal saldo van de baten, bedoeld in artikel 17 onderdeel c BBV, exclusief de mutaties reserves	€ 68.656	€ 66.042	€ 72.355	€ 74.086	€ 71.688	€ 73.947

5. Grondexploitatie

(= (A+B) / C * 100%)	Jaarstukken 2022	Programma- begroting 2023	Programma- begroting 2024	Programma- begroting 2025	Programma- begroting 2026	Programma- begroting 2027
A. Het totaal van de activa van de "niet in exploitatie genomen bouwgronden"	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0
B. Het totaal van de "bouwgronden in exploitatie"	-€ 271	-€ 471	-€ 89	€ 0	€ 0	€ 0
C. Het totaal saldo van de baten, bedoeld in artikel 17 onderdeel c BBV, exclusief de mutaties reserves	€ 68.656	€ 66.042	€ 72.355	€ 74.086	€ 71.688	€ 73.947

6. Belastingcapaciteit

(= E / F * 100%)	Jaarstukken 2022	Programma- begroting 2023	Programma- begroting 2024	Programma- begroting 2025	Programma- begroting 2026	Programma- begroting 2027
A. OZB-lasten voor gezin bij gemiddelde WOZ-waarde	€ 399	€ 439	€ 453	€ 467	€ 481	€ 496
B. Rioolheffing voor gemiddeld gezin*	€ 280	€ 285	€ 294	€ 303	€ 312	€ 322
C. Afvalstoffenheffing voor een gemiddeld gezin	€ 280	€ 304	€ 360	€ 385	€ 398	€ 412
D. Eventuele heffingskorting voor een gezin	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0
E. Totale woonlasten voor gezin bij gemiddelde WOZ-waarde (A+B+C-D)	€ 959	€ 1.028	€ 1.107	€ 1.155	€ 1.192	€ 1.230
F. Woonlasten landelijk gemiddelde voor gezin in het voorafgaande begrotingsjaar	€ 905	€ 942	€ 942	€ 942	€ 942	€ 942

Toelichting kengetallen

1 Netto schuldquote

De netto schuld weerspiegelt het niveau van de schuldenlast van de gemeente ten opzichte van de eigen middelen. De netto schuldquote geeft een indicatie van de druk van de rentelasten en de aflossingen op de exploitatie en zegt het meest over de financiële vermogenspositie van een gemeente. De netto schuldquote geeft aan of een gemeente investeringsruimte heeft of juist op haar tellen moet passen. Daarnaast zegt het kengetal ook wat over de flexibiliteit van de begroting. Hoe hoger de schuld is, hoe meer kapitaallasten er zijn (rente en aflossing) waardoor een begroting minder flexibel wordt.

2 Netto schuldquote gecorrigeerd voor alle verstrekte leningen

Om een goed beeld te krijgen van de verstrekte leningen aan derden dient de netto schuldquote hiervoor te worden gecorrigeerd. Zo kan een hoge schuld worden veroorzaakt doordat er leningen zijn afgesloten en die gelden vervolgens worden doorgeleend aan bijvoorbeeld woningbouwcorporaties die op hun beurt weer jaarlijks aflossen.

3 Solvabiliteitsratio

De solvabiliteitsratio geeft de mate aan waarmee de gemeentelijke bezittingen zijn betaald met eigen middelen. Anders gezegd: het aandeel van het eigen vermogen in het totaal vermogen. Hoe hoger de verhouding eigen vermogen ten opzichte van het totale vermogen hoe gezonder de gemeente.

4 Structurele exploitatieruimte

Voor de beoordeling van het structurele en reële evenwicht van de begroting wordt het onderscheid gemaakt tussen structurele en incidentele lasten. Bij incidentele lasten of baten gaat het om eenmalige zaken die zich gedurende maximaal drie jaar voordoen. Voorbeelden van structurele baten zijn de algemene uitkering en eigen belastinginkomsten. Bij structurele lasten zijn dat bijvoorbeeld de personeelslasten, kapitaallasten en bijdragen aan gemeenschappelijke regelingen. Een begroting waarvan de structurele baten hoger zijn dan de structurele lasten is meer flexibel dan een begroting waarbij structurele baten en lasten in evenwicht zijn. Het kengetal geeft hiermee aan hoe groot de structurele vrije ruimte binnen de vastgestelde begroting is. Daarnaast geeft dit kengetal ook aan of de gemeente in staat is om structurele tegenvallers op te vangen dan wel of er nog ruimte is voor nieuw beleid.

5 Grondexploitatie

De afgelopen jaren is gebleken dat grondexploitatie een forse impact kan hebben op de financiële positie van gemeentes. De boekwaarde van de voorraad gronden is van belang, omdat deze waarde moet worden terugverdiend bij de verkoop. Het kengetal geeft aan hoe de waarde van de grond zich verhoudt tot de totale (geraamde) baten van de gemeente als geheel. Hiermee wordt het belang van de grondexploitatie op de financiële positie van de gemeente inzichtelijk.

6 Belastingcapaciteit: Woonlasten meerpersoonshuishouden

De belastingcapaciteit geeft inzicht hoe de belastingdruk zich verhoudt ten opzichte van het landelijk gemiddelde. De ruimte die een gemeente heeft om haar belastingen te verhogen om bijvoorbeeld opgetreden risico's op te vangen wordt vaak gerelateerd aan de totale woonlasten. Onder de woonlasten worden verstaan de OZB, de rioolheffing en de reinigingsheffing voor een woning met gemiddelde WOZwaarde in de gemeente.

Risico's

Risico's	Bruto Bedrag per 1-1-2024	Bedrag risico	Klasse kans %	Gevolg	Tolerantie	financieel risico
A. Financiële risico's						
<i>Garantieplichtingen, gemeente staat borg voor een door een stichting of vereniging aangevane geldlening</i>						
1. 7 -Jarige geldlening € 17.000.000 Woonpunt looptijd tot 2028, onder vesting van hypothecaire lening.	17.000.000	0	1	1	1	0
2. Lening Woonpunt € 9.500.000	9.500.000	0	1	1	1	0
3. Garantstelling obligatielening Stichting gemeenschapshuis Oos Heim tbv nieuwbouw.	199.250	199.250	1	1	1	0
4. Risico's hypothecaire geldleningen met gemeentegarantie ondergebracht bij Waarborgfonds Sociale Woningbouw (WSW) ultimo 2015.	544.637	0	1	1	1	0
<i>Langlopende leningen, gemeente verstrekt lening aan derde partij, die handelt uit hoofde van een publieke taak</i>						
5. Lening Cultureel Centrum Eijsden	365.556	0	1	1	1	0
6. Lening zaal KOH Eijsden	157.764	0	1	1	1	0
7. Lening Dorpshuis Mheer	163.983	0	1	1	1	0
8. Lening Stichting Sociaal Centrum Eijsden	373.420	0	1	1	1	0
9. Lening Stichting Gemeenschapshuis Cadier en Keer	250.000	0	1	1	1	0
10. Lening Enexis	1.871.465	1.871.465	1	5	5	467.866
<i>Overige leningen</i>						
11. Lening Stichting Ir. D.C. Van Schaik	134.050	134.050	3	2	6	33.513
<i>Algemene uitkering</i>						
12. Algemene uitkering, de algemene uitkering vormt momenteel een belangrijke risicofactor binnen onze meerjarenbegroting.	44.457.830	745.100	3	4	12	745.100

Beleggingen							
13. Inconvenientenvergoeding	66.000	66.000	3	2	6	16.500	
14. Enexis	128.858	128.858	3	3	9	32.214	
15. BNG	131.138	131.138	3	2	6	32.784	
Open einde regelingen							
16. SEM, meerkosten uitkeringen, verhaal en loonkostensubsidies, eigen risico 7,5%	3.608.935	270.670	4	3	12	270.670	
17. Participatiebudget	0	0	4	1	4	0	
18. GGD (open eind financiering 15% totale budget)	1.761.461	264.219	4	2	8	66.055	
19. Brandweer-GHOR Zuid Limburg (open eind financiering, 15%)	2.013.667	302.050	4	3	12	302.050	
20. Gem. regeling Leerlingenvervoer (meer aanvragen dan begroot, 15%)	325.000	48.750	3	1	3	0	
<i>Ontwikkelingen sociale zekerheid</i>							
21. Jeugdzorg (15% van budget)	6.081.000	912.150	4	4	16	912.150	
22. WMO (15% van budget)	4.584.000	687.600	4	4	16	687.600	
23. Omnibuzz (15% van budget)	659.000	98.850	4	2	8	24.713	
B. Risico's op eigendommen							
<i>Risico's die samenhangen met de eigen gemeentelijke organisatie</i>							
24. Planschade	50.000	50.000	3	2	6	12.500	
25. Aansprakelijkheidsstellingen	50.000	50.000	3	2	6	12.500	
C. Risico's die samenhangen met de organisatie							
26. Ziekteverzuim	1.300.000	675.000	3	3	9	168.750	
27. Implementatie Bestuurlijke Boete	119.000	119.000	3	2	6	29.750	
Totaal						3.814.715	

Toelichting volgnummers tabel

1 t/m 3 Het risicobedrag is het bedrag van de verstrekte garantieverplichting dan wel lening minus 70% van de marktwaarde (= executiewaarde) van het onderpand (recht van 1e hypotheek) met minimum nul.

4 Het risicobedrag is op nul ingeschat aangezien:

- a. WSW zelf circa € 274 miljoen borgstellingsreserve heeft om de aanspraak te voldoen.
- b. WSW zal obligo innen bij de corporaties vóórdat het WSW bij de gemeenten en het rijk zal aankloppen.
- c. WSW kan bij in dit geval Servatius onderpand opeisen en te gelde maken.
- d. pas in 4e instantie zal WSW een renteloze lening afsluiten en deze lening verdelen over rijksoverheid (50%) en alle WSW-gemeenten (samen 50%); dit betekent dat een solidariteitsprincipe tussen rijk en alle aan WSW deelnemende gemeenten van toepassing is.

5 t/m 9 Het risicobedrag is het bedrag van de verstrekte garantieverplichting dan wel lening minus 70% van de marktwaarde (= executiewaarde) van het onderpand (recht van 1e hypotheek) met minimum nul.

10 Het risicobedrag is op € 467.866 (25%) ingeschat aangezien Enexis opereert in een gereguleerde markt; de aandelen Enexis zijn enkel in het bezit van publieke partijen.

11 Het risicobedrag is gelijk aan het bedrag van de verstrekte lening.

12 Het risicobedrag is gebaseerd op 25 procent punten, waarbij één procentpunt overeenkomt met € 29.804. Met andere woorden als de uitkeringsfactor met 1 procentpunt verandert, heeft dit een financiële consequentie van € 29.804

13 t/m 15 Opbrengsten beleggingen zijn meerjarig geraamd.

16 Het risicobedrag is gebaseerd op 7,5% eigen risico.

17 Vanaf 2024 is er geen sprake van een open-einderegeling voor het participatiebudget

18 t/m 23 Het risicobedrag is gebaseerd op 15% eigen risico

24 en 25 Dit betreft een schattingspost op basis van ervaring.

26 Het laatst vastgestelde ziekteverzuim bedraagt 8% in 2022. Het opgenomen bedrag ad. € 675.000 ontstaat uit 8% van de begrote personele lasten minus de begrotingspost ziek/ziek/expertise.

27 Dit betreft een schattingspost op basis van ervaring.

Het weerstandsvermogen wordt bepaald door de beschikbare weerstandscapaciteit te delen door de benodigde weerstandscapaciteit.

De beschikbare weerstandscapaciteit bedraagt € 12.453.138 en is de som van:

- de stand van de algemene reserve per 1-1-2024 ad € 10.311.550;
- de onbenutte belastingcapaciteit 2023 ad € 2.141.588.

De benodigde weerstandscapaciteit bedraagt € 3.814.715 zoals blijkt uit bovenstaande tabel. Het weerstandsvermogen kan als volgt berekend worden:

Weerstandsvermogen= beschikbare weerstandscapaciteit/benodigde weerstandscapaciteit:

In cijfers: € 12.453.138 / € 3.814.715 = 3,3

Op basis van de door uw raad vastgestelde weerstandsvermogenmatrix, kan worden geconcludeerd dat de ratio uitstekend is (zie onderstaande tabel).

Score	Ratio weerstandsvermogen					Oordeel
A				>	2,0	Uitstekend
B	1,4	<	X	<	2,0	Ruim voldoende
C	1,0	<	X	<	1,4	Voldoende
D	0,8	<	X	<	1,0	Matig
E	0,6	<	X	<	0,8	Onvoldoende
F				<	0,6	Ruim onvoldoende

Toelichting op kolommen klasse kans %, gevolg en tolerantie in tabel

Risico's beoordelen

De analyse bestaat uit een inschatting van de kans dat een gebeurtenis optreedt, en wat daarvan de gevolgen kunnen zijn. Met behulp van beoordelingstechnieken kan worden afgewogen hoe groot het risico is. Ieder individueel risico wordt bepaald als: kans x gevolg. Doel is om de hoge risico's te

identificeren. Het waarderen van risico's behoort zoals gezegd tot de normale managementverantwoordelijkheid. In zijn aard is het een proces van taxeren en inschatten, en heeft daarmee altijd in bepaalde mate een subjectief karakter. Deze subjectiviteit beperken we zoveel mogelijk, door enerzijds ervoor te zorgen dat er altijd meerdere personen bij het proces betrokken zijn, en anderzijds waar mogelijk met onze accountant van gedachten te wisselen over risicoprofielen binnen de overheid. Voor elk risico wordt een inschatting gemaakt van de kans dat het risico zich voordoet.

Daarbij wordt gebruik gemaakt van de volgende indeling:

Kansmatrix		
Klasse	Referentiebeelden	Kans
1	Onwaarschijnlijk (eens in de dertig jaar)	3%
2	Zelden (eens in de tien jaar)	10%
3	Mogelijk (eens in de vijf jaar)	20%
4	Zo goed als zeker (eens per jaar)	90%
5	Zeker (vaker dan eens per jaar)	100%

De inschatting van de kans kan voor verschillende risico's plaatsvinden op basis van eigen historische gegevens. Ook hier kan een beroep worden gedaan op de expertise van de accountant bij het inschatten van risico's.

Om tot een waardering van een risico te komen moeten ook de financiële gevolgen van een risico worden ingeschat. Vaak is niet exact aan te geven wat de omvang van een risico in financiële zin zal zijn. Daarom wordt bij het bepalen van de gevolgen gebruik gemaakt van een indeling in klassen:

Gevolgmatrix				
Klasse	Bandbreedte in €			
1	<	50.000		
2		50.000	-	200.000
3		200.000	-	500.000
4		500.000	-	1.000.000
5	>	1.000.000		

Met behulp van de kansmatrix en de gevolgmatrix worden individuele risico's uniform gewaardeerd. Om vervolgens de risico's uit te drukken in een getalswaarde als uitkomst van kans x gevolg, stellen we een tolerantie matrix op.

Tolerantiematrix					
	Kans				
Gevolg	1	2	3	4	5
	2	4	6	8	10
	3	6	9	12	15
	4	8	12	16	20
	5	10	15	20	25

Geprognosticeerde balans per 31-12-2024

Activa (bedragen x 1.000)	31-12- 2022	31-12- 2023	31-12- 2024	31-12- 2025	31-12- 2026	31-12- 2027
(Im)materiële vaste activa	94.201	107.254	110.994	108.395	104.392	100.465
Financiële vaste activa: Kapitaalverstrekingen	559	559	559	559	559	559
Financiële vaste activa: Leningen	8.489	8.476	8.464	8.451	8.439	8.426
Financiële vaste activa: Uitzettingen > 1 jaar	13	13	13	13	13	13
Totaal Vaste Activa	103.262	116.302	120.030	117.418	113.403	109.463
Vorraden: Onderhanden werk & Overige grond- en hulpstoffen	-271	-30	89	0	0	0
Vorraden: Gereed product en handelsgoederen & vooruitbetalingen	0	0	0	0	0	0
Uitzettingen <1 jaar	7.848					
Liquide middelen	253					
Overlopende activa	6.868					
Totaal Vlottende Activa	14.698	-30	89	0	0	0
Totaal Activa	117.960	116.272	120.119	117.418	113.403	109.463
Passiva (bedragen x 1.000)	31-12- 2022	31-12- 2023	31-12- 2024	31-12- 2025	31-12- 2026	31-12- 2027
Eigen vermogen	19.960	19.028	19.083	19.105	19.054	19.003
Voorzieningen	6.324	6.151	5.153	4.682	4.336	4.168
Vaste schuld	82.264	78.392	74.706	66.020	62.334	58.648
Totaal Vaste Passiva	108.548	103.571	98.942	89.807	85.724	81.819
Vlottende schuld	3.647					
Overlopende passiva	5.765	12.701	21.177	27.611	27.679	27.644
Totaal Vlottende Passiva	9.412	12.701	21.177	27.611	27.679	27.644
Totaal Passiva	117.960	116.272	120.119	117.418	113.403	109.463

Paragraaf 3: Kapitaalgoederen

Paragraaf 3: Kapitaalgoederen

Inleiding

In het Besluit Begroting en Verantwoording provincies en gemeenten (BBV) staat dat de paragraaf over het onderhoud van kapitaalgoederen ten minste de volgende kapitaalgoederen bevat:

- a. Wegen.
- b. Verlichting.
- c. Riolering.
- d. Groen.
- e. Gebouwen.

Van deze kapitaalgoederen wordt aangegeven:

1. Het beleidskader.
2. De uit het beleidskader voortvloeiende financiële consequenties.
3. De vertaling van de financiële consequenties.

Het beleid met betrekking tot het onderhoud van de kapitaalgoederen van Eijsden-Margraten is vastgelegd in een aantal vigerende beleidsnota's:

- Wegenbeleidsplan Eijsden-Margraten 2021-2024.
- Gemeentelijke beleidsplan Verkeer en Vervoer 2021.
- Beleidsplan Openbare Verlichting Eijsden-Margraten 2019-2026.
- Waterprogramma Eijsden-Margraten 2023-2027
- Klimaatadaptatiestrategie Eijsden-Margraten 2023-2027.
- Waterketenplan Maas en Mergelland 2022.
- **LandschapsOntwikkelingsPlan (LOP) Buitengewoon Eijsden 2013.**

- LandschapsOntwikkelingsPlan (LOP) Buitengewoon Margraten 2009.
- Groenstructuurplan binnen de bebouwde kom Eijsden 2004.
- Bomenbeleid Eijsden–Margraten 2015.

- Bermenbeleid 2016-2026 Maaien wat moet, bloei waar mogelijk.
- Groenbeleidsplan 2020.

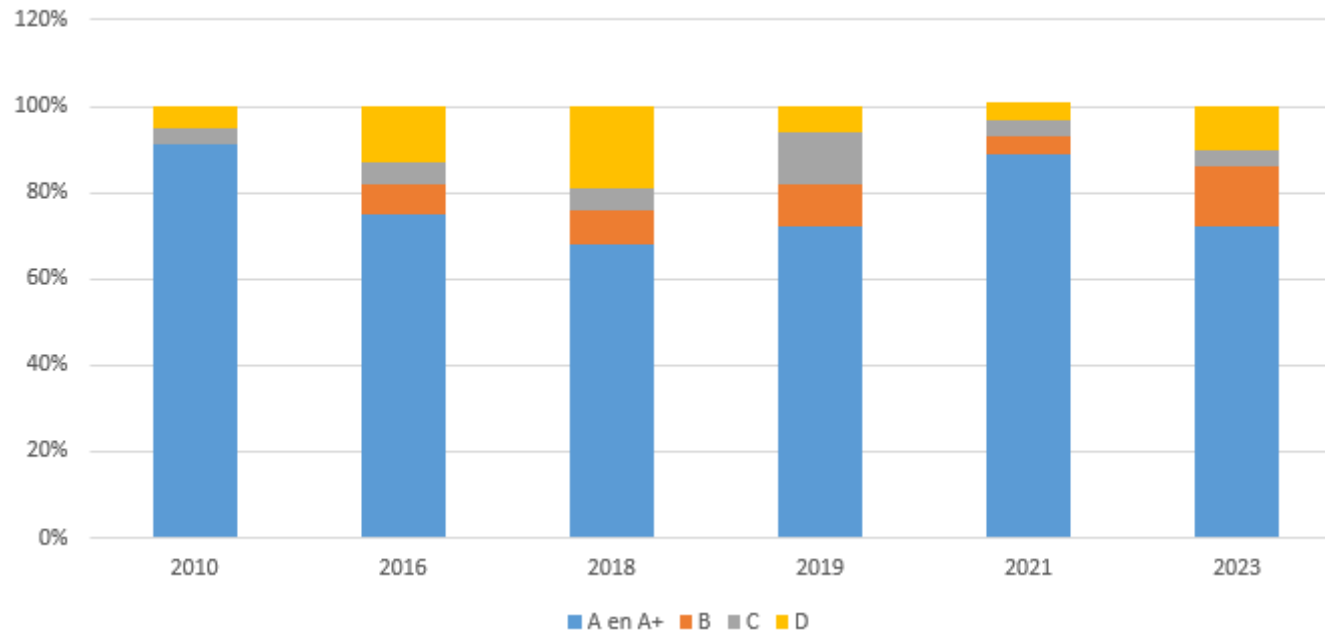
- Kadernota accommodatiebeleid 2017 (Sociaal Domein).

Financiële recapitulatie beheers- en onderhoudsplannen	2024 begroting	2025 begroting	2026 begroting	2027 begroting
Wegen				
Regulier onderhoud	888.500	888.500	888.500	888.500
Levensduurverlengend groot onderhoud (25 jaar)	1.750.000	1.750.000	1.750.000	1.750.000
Rehabilitaties (50 jaar)	3.530.000	3.530.000	3.530.000	3.530.000
Openbare verlichting				
Projectmatige vervanging	94.974	94.974	94.974	94.974
Beheer en onderhoud	186.000	186.000	186.000	186.000
Riolen (GRP)				
Exploitatie	846.096	846.096	846.096	846.096
Investerings	2.310.650	1.723.734	1.523.734	1.523.734
Groen / Landschap				
Groen	700.066	700.066	700.066	700.066
Landschap	120.650	120.650	120.650	120.650
Gebouwen				
Saldo voorziening onderhoud gemeentebouwen 01-01	485.570	208.224	208.810	131.354
Dotaties	505.000	646.000	684.000	572.500
Onttrekkingen	-782.346	-645.413	-761.457	-678.703
Saldo voorziening onderhoud gemeentebouwen 31-12	208.224	208.810	131.354	25.151

3.1 Wegen

Het wegenbeleidsplan Eijsden-Margraten 2021-2024 is door de raad vastgesteld op 14 februari 2022 aan de hand van de inspectie uit 2019 en de prijsindexcijfers van 2021. In deze beleidsperiode is een verhoging van het onderhoudsbudget voor wegen en voor vervangingen wegen in de begroting opgenomen. Met deze verhoging wordt de opgelopen achterstand op onderhoud op termijn ingelopen. Het budget van levensduurverlengend onderhoud bedraagt € 1.750.000 en kent een afschrijvingstermijn van 25 jaar. Het investeringsbudget voor rehabilitaties bedraagt € 3.530.000 en kent een afschrijvingstermijn van 50 jaar.

onderhoudstoestand verhardingen

Vergelijk onderhoudstoestand na inspectie

	beeldkwaliteit	2010	2016	2018	2019	2021	2023	planjaren
voldoende	A en A+	91%	75%	68%	72%	89%	72%	geen maatregel nodig
matig	B		7%	8%	10%	4%	14%	maatregelen plannen binnen 3 tot 5 jaar
onvoldoende	C	4%	5%	5%	12%	4%	4%	maatregelen plannen binnen 1 tot 2 jaar
achterstand	D	5%	13%	19%	6%	4%	10%	onderhoudsmaatregelen nodig

In 2023 is een nieuwe wegininspectie uitgevoerd. We zien dat de onderhoudstoestand van ons wegennet lager uitvalt dan in 2021. In 2021 was nog 93% van ons wegennet voldoende onderhouden en in 2023 is dit 86%. Met name het percentage achterstallig onderhoud niveau is toegenomen. In het meerjarig investeringsplan wegen 2024-2025 en de projecten die inmiddels zijn opgestart (Aanpak Cadier en Keer Noord) geven aan dat het achterstallige onderhoud de komende jaren wordt weggewerkt. Om dit te bewerkstelligen wordt het onderhoudsprogramma ieder jaar geactualiseerd. Daarnaast zal in 2024 een nieuw wegenbeleidsplan 2025-2029 worden opgesteld. Deze rapportage wordt gemaakt mede aan de hand van de nieuwe wegininspecties. Uit efficiency-oogpunt streven wij er naar werkzaamheden parallel te laten lopen met de uitvoering van het rioolbeheerprogramma.

Het gemeentelijke beleidsplan Verkeer en Vervoer is in december 2021 door de gemeenteraad vastgesteld. De voortvloeiende maatregelen zijn opgenomen in de meerjaren onderhouds- en investeringsprogramma's (MOP en MIP).

In 2024 voeren we de maatregelen uit die genomen dienen te worden naar aanleiding van het parkeer- en circulatieonderzoek in de oude kern van Eijsden. Daarnaast wordt in 2024 gestart met een parkeeronderzoek in de kern Margraten en met een studie naar een alternatieve verkeersafwikkeling rondom de kern in Margraten, zoals in het bestuursakkoord is opgenomen.

De investeringsprojecten bestaan uit fases, namelijk:

1. Planvoorbereiding.
2. Uitvoering.
3. Nazorg.
4. Oplevering.

Door de fasering worden de kosten soms in opeenvolgende jaren geboekt. Dit heeft invloed op de kasstromen. De planvoorbereiding neemt vaak, gelet op de burgerparticipatie en de nodige onderzoeken die moeten plaatsvinden, veel tijd in beslag en kost relatief weinig geld; circa 8-12% van het projectbudget. De daadwerkelijke werkzaamheden (uitvoering) duren vaak tussen de 3-4 maanden en vormen circa 80-90% van de projectkosten. De kasstromen van de projecten worden geoptimaliseerd en middels een liquiditeitenplanning bewaakt.

Voor 2024 zijn de volgende investeringen aan wegen gepland; uitgesplitst naar levensduurverlengend onderhoud met een afschrijvingstermijn van 25 jaar en naar rehabilitatie met een afschrijvingstermijn van 50 jaar :

Levensduurverlengend (LDV)	Rehabilitatie
-----------------------------------	----------------------

De La Margellelaan	
Ulvend en Ulvenderweg	Industrieweg en Zoerbeemden (gedeeltelijk) te Eijsden inclusief studie naar afkoppelmogelijkheden € 1.300.000 (2023)
Parkeerplaats sportcomplex Cadier en Keer	
Bemelerweg (wegvak Groenerein_Zwarte Weg)	Rotonde Sint Geertruid € 680.000 (2024)
	Withuis € 1.100.000 (2023)
	Gebiedsgerichte aanpak Cadier en Keer (2023-2025) € 7.000.000
	Catharinastraat-Kloppenbergweg inclusief verkeersaanpassing € 2.293.000 (2024)
	Pastoor Kikkenweg € 345.000 (2024)

Op dit moment vindt de aanleg van het glasvezelnetwerk plaats. De planning van deze werkzaamheden kan invloed hebben op de planning van de LDV-projecten of de rehabilitatie van wegen. We willen voorkomen dat we een weg opknappen die enige tijd later weer opgebroken moet worden om glasvezel aan te brengen.

Naast het investeringswerk aan wegen, vindt groot asfaltonderhoud plaats op basis van 2 jaarlijkse inspecties, worden de wegen periodiek geveegd, wordt onkruid op verhardingen bestreden en worden jaarlijks - voor het winterseizoen - de wegmarkeringen vernieuwd op basis van een tweejaarlijkse inspectie.

Het onderhoud aan de wegen wordt conform het wegenbeleidsplan uitgevoerd waardoor erop termijn geen achterstand meer is.

3.2 Openbare verlichting

Het vigerende beleidsplan OVL 2013 t/m 2017 is verlopen maar de vastgestelde beleidskaders zijn nog steeds actueel en er is geen aanleiding deze te wijzigen. De raad is in 2018 geïnformeerd dat geen nieuw beleidsplan wordt voorgelegd en dat het college de vastgestelde beleidskaders hanteert om de openbare verlichting te onderhouden. Op 28 mei 2018 heeft het college het Uitvoeringsplan Openbare verlichting Eijsden-Margraten 2019-2026 vastgesteld. In het gemeentelijk milieubeleidsplan zijn de klimaat-doelstellingen uit het Energieakkoord opgenomen. Om deze doelstelling te halen is in 2017 het contract met onderhoudsaannemer vernieuwd met toevoeging van een financieel plan. Op

basis van deze overeenkomst – light as a service (LAAS) - is een berekening gemaakt van de benodigde budgetten tijdens de contractduur. Deze budgetten zijn opgenomen in de begroting.

In 2023 heeft de raad besloten alle armaturen in een keer om te zetten naar LED-verlichting

Er is geen sprake van achterstallig onderhoud.

3.3 Riolering

Op 13 december 2022 is het waterprogramma gemeente Eijsden-Margraten 2023-2027 vastgesteld in de raad, evenals het Waterketenplan Maas & Mergelland en de klimaatadaptatiestrategie 2023-2027. Uit efficiency -oogpunt streven we ernaar om de uitvoering van rioleringswerkzaamheden parallel te laten verlopen met de wegenwerkzaamheden. In 2023 en 2024 wordt een groot gedeelte van de riolering in Cadier en Keer vervangen, vervangen we de hoofdpomp van de telemetrie (een systeem dat de besturing van de pompen op afstand regelt) en wordt de blusvijver op het bedrijventerrein Aan de Fremme “waterdicht” gemaakt.

Eens per 10 jaar wordt elk riool geïnspecteerd waarna onvolkomenheden worden opgelost en reparaties uitgevoerd. Derhalve is er geen achterstallig onderhoud. In 2024 worden ook de volgende onderhoudswerkzaamheden uitgevoerd dan wel voorbereid:

- Reiniging en inspecties van ongeveer 25 km riolen per jaar.
- Onderhoudsbestek pompinstallaties.
- Reiniging van 6.200 kolken en 200 zandvangens.
- Renovatie pompinstallaties.
- Voorbereiding en aanbesteding reparatiebestek 2024.
- Relining riolering.
- Vervanging riolering.

Het onderhoud voldoet aan het noodzakelijke niveau, er zijn geen achterstanden.

3.4 Groen

Voor het openbaar groen binnen de bebouwde kom zijn de volgende beleidsplannen actueel:

- Groenbeleidsplan 2020.
- Bomenbeleid gemeente Eijsden-Margraten 2015.
- Groenstructuurplan binnen de bebouwde kom Eijsden 2004.

Het groenbeleidsplan is in 2020 vastgesteld door de gemeenteraad. Dit beschrijft op welke wijze de gemeente haar openbaar groen wil ontwikkelen. Het vormt de basis voor het actualiseren van het groenbeheerplan. We onderhouden 15 ha. plantsoen, scheren 65 km hagen, onderhouden ruim 14.000 bomen en maaien 33 ha. gazons.

Voor het landschap zijn de volgende beleidsplannen actueel:

- Bomenbeleid gemeente Eijsden-Margraten 2015.
- Bermenbeleid 2016-2026 : maaien wat moet, bloei waar mogelijk.
- Landschapsontwikkelingsplannen (LOP) Buitengewoon Margraten en Buitengewoon Eijsden.
- Gemeentelijk Kwaliteitsmenu Eijsden-Margraten 2013.
- Midenterras.

Op 5 februari 2013 heeft de raad het landschapsontwikkelingsplan Buitengewoon Eijsden vastgesteld. We beschikken nu over een landschappelijke visie voor het gehele buitengebied van de gemeente Eijsden-Margraten. In 2023 hebben we een groenstructuurplan binnen de bebouwde kom opgesteld, zoals aangegeven in het bestuursakkoord.

Het onderhoud van openbaar groen en landschap wordt uitgevoerd conform de beleidsplannen en er is derhalve geen achterstallig onderhoud.

3.5 Gebouwen

De gemeente heeft 40 gebouwen in eigendom waarvoor ze ook het beheer uitvoert : schoolgebouwen, sportaccommodaties (binnen- en buitensport), gebouwen voor de gemeentelijk bedrijfsvoering, voor de huisvesting van statushouders en voor enkele overige, vaak sociaal-maatschappelijke, doeleinden. In de vastgestelde kadernotitie accommodatiebeleid 2017 is bepaald dat vitale verenigingen een essentiële rol spelen in de leefbaarheid en de sociale cohesie in de kernen en dat de huisvesting hiervan gefaciliteerd dient te worden.

Het benodigde onderhoud aan gemeentelijke gebouwen leggen we vast in een meerjarig onderhoudsplan. Dit vormt de onderlegger van het werkplan dat jaarlijks wordt uitgevoerd. Het doel van onderhoud is de instandhouding van de gemeentelijke gebouwen op een afdoende kwalitatief niveau voor het gebruiksdoel waarvoor deze voorzieningen zijn gerealiseerd.

Middels inspecties en voortschrijdend inzicht wordt het meerjarig onderhoudsplan jaarlijks geactualiseerd. In een werk(plan) wordt bepaald welke werkzaamheden daadwerkelijk tot uitvoering worden gebracht in enig jaar. Van dit werkplan maken o.a. de volgende onderdelen deel uit:

- het benodigde jaarlijkse reguliere service-onderhoud;
- het (niet) planbare correctieve onderhoud zoals :
 - buitenschilderwerk en

- noodzakelijke reparaties aan deuren en kozijnen, dakbedekkingen en technische installaties, maar vooral het (groot) vervangingsonderhoud aan dakbedekkingen, gevels, technische installaties en (sport)vloerafwerkingen en
- kleine aanpassingen uit veiligheidsoverwegingen.

Voor de instandhouding van gemeentelijke gebouwen is de voorziening onderhoud gemeente gebouwen gevormd. De onderhoudsuitgaven worden jaarlijks ten laste van deze voorziening geboekt. Er is geen sprake van achterstallig onderhoud.

Paragraaf 4: Financiering

Paragraaf 4: Financiering

Treasury-functie

De gemeentelijke treasury-functie heeft als doel het financieren van het gemeentelijk beleid (zorgen voor tijdige beschikbaarheid van voldoende geldmiddelen) en het uitzetten van de overtollige geldmiddelen. De risico's en kosten worden daarbij geminimaliseerd en het renteresultaat geoptimaliseerd. Het college biedt de raad eens in de vier jaar een (herziend)Treasurystatuut aan. Dit document is het uitvoeringsbesluit van het Treasurystatuut.

Financieringsbeleid

De gemeente zet de overtollige geldmiddelen uit bij de Nederlandse Staat (schatkistbankieren). Om het renteresultaat te optimaliseren wordt financiering met externe middelen beperkt door eerst de eigen liquide financieringsmiddelen te gebruiken. Als deze laatste ontoereikend zijn kunnen er externe middelen worden aangetrokken.

Overzicht leningenportefeuille

Bedragen (x € 1.000)				
	2024	2025	2026	2027
Opgenomen leningen	78.392	74.706	66.020	62.334
Aflossingen	3.686	8.686	3.686	3.686
Leningschuld per 31 december	74.706	66.020	62.334	58.648

EMU-saldo

Voor het berekenen van het EMU-saldo is het exploitatiesaldo vóór toevoeging aan c.q. onttrekking uit

reserves. Het verschil tussen het exploitatiesaldo en het EMU-saldo is dat het exploitatiesaldo bestaat uit het door de gemeente gehanteerde stelsel van lasten en baten, terwijl het EMU-saldo bestaat uit uitgaven en inkomsten (kasstelsel).

Begrotingsgegevens EMU		2023	2024	2025	2026	2027
		primitief				
	Exploitatiesaldo vóór toevoeging aan cq onttrekking uit reserves	-€ 404	€ 82	€ 46	-€ 4.390	-€ 4.025
+	Afschrijvingen ten laste van exploitatie	€ 3.777	€ 4.093	€ 4.051	€ 4.007	€ 3.931
+	Dotaties aan voorzieningen ten laste van de exploitatie	€ 525	€ 412	€ 706	€ 847	€ 767
-	Onttrekkingen aan voorzieningen ten gunste van de exploitatie	-€ 382	-€ 695	-€ 458	-€ 347	-€ 257
-	Bruto-investeringsbedragen beleidsplan 2024-2027	-€ 10.148	-€ 10.741	-€ 13.872	-€ 13.453	-7.959
+	Kapitaallasten investeringen beleidsplan 2024-2027	€ 31	€ 31	€ 478	€ 828	€ 1.145
-	Vermeerderingen bestaande activa	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0
+	Verminderings bestaande activa	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0
-	Boekwinst desinvesteringen vaste activa	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0
+	Toegekende bijdragen inzake investeringen van Rijk, Provincie en EU	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0
-	Uitgaven aankoop grond en uitgaven bouw- en woonrijp maken	-€ 285	-€ 273	€ 0	€ 0	€ 0
+	Opbrengst verkoop grond	€ 268	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0
-	Boekwinst op verkoop grond	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0
-	Betalingen direct ten laste van reserves	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0
-	Boekwinst op verkoop van deelnemingen en aandelen	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0
0	Berekend EMU-saldo	-€ 6.618	-€ 7.091	-€ 9.049	-€ 12.508	-€ 6.398

Welke betekenis dient toegekend te worden aan het berekende EMU-saldo?

Het BBV schrijft voor dat gemeenten in de begroting een meerjarige berekening van het EMU-saldo opnemen. De berekening van het EMU-saldo vindt plaats op kasbasis, terwijl gemeenten sturen op een sluitende begrotingspositie volgens het stelsel van baten en lasten. De omrekening in de tabel hieronder is daardoor niet direct relevant voor de financiële sturing en kaderstelling door de raad. Volgens het BBV is het wel de bedoeling dat het gemeentelijk EMU-saldo gerelateerd wordt aan de individuele referentiewaarde die het Ministerie van BZK jaarlijks voor elke gemeente vaststelt. Hiermee wordt inzichtelijk welk aandeel de gemeente heeft in de toename of afname van het EMU-saldo.

Het Ministerie heeft in de septembercircularie 2022 individuele referentiewaarden voor de gemeenten gepubliceerd. Een individuele EMU-referentiewaarde betreft geen norm, maar een indicatie van het

nadeel dat een gemeente in de gezamenlijke tekortnorm heeft. De Wet Hof bepaalt dat de individuele referentiewaarde voor het EMU-saldo van de individuele overheden naast het eigen aandeel ook het aandeel in openbare lichamen betreft. Met het aandeel in openbare lichamen wordt bedoeld het deel van het EMU-saldo van de gemeenschappelijke regelingen waar een individuele decentrale overheid aan deelneemt dat aan de betreffende individuele overheid wordt toegerekend. Een deel van het EMU-saldo van de gemeenschappelijke regelingen maakt dus onderdeel uit van het EMU-saldo van de deelnemende decentrale overheden.

De referentiewaarde (aandeel in het tekort) voor de gemeente Eijsden-Margraten bedraagt € 2.477.000 (conform septembercirculaire 2022). De gemeente Eijsden-Margraten heeft voor 2024 een overschrijding van € 4.614.000 (€ 7.091.000-€ 2.477.000) ten opzichte van de norm. Pas als het plafond voor het EMU-tekort van de gezamenlijke gemeenten wordt overschreden kan de individuele referentiewaarde voor het EMU-tekort een rol gaan spelen. Dat is op dit moment nog niet aan de orde.

Indicatoren

Om vooral de financieringsrisico's (renterisico's) te beperken, staan in de Wet FIDO twee instrumenten: renterisiconorm en de kasgeldlimiet. Daarnaast is met het schatkistbankieren een drempelbedrag bepaald. De provincie toetst of de gemeente aan deze normen voldoet.

Renterisiconorm

Het doel van de renterisiconorm is om tot een spreiding binnen de langlopende lening portefeuille te komen zodat het renterisico wordt beperkt. De jaarlijks verplichte aflossingen en renteherzieningen mogen niet meer bedragen dan 20% van het begrotingstotaal.

Renterisiconorm					
		2024	2025	2026	2027
1a	Renteherzieningen opgenomen leningen	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0
1b	Renteherzieningen uitgezette leningen	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0
2	Aflossingen	€ 3.686	€ 8.686	€ 3.686	€ 3.686
3	Renterisico (1a - 1b +2)	€ 3.686	€ 8.686	€ 3.686	€ 3.686
4a	Begrotingstotaal	€ 72.607	€ 74.341	€ 76.314	€ 78.263
4b	Percentage regeling	20%	20%	20%	20%
4	Rentersiconorm (4a x 4b)	€ 14.521	€ 14.868	€ 15.263	€ 15.653
5a	Ruimte onder renterisiconorm (4 > 3)	€ 10.835	€ 6.182	€ 11.577	€ 11.967
5b	Overschrijding renterisiconorm (3 > 4)	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.

Rentebeleid investeringen en omslagrente

De gemeente hanteert voor specifieke investeringen (investeringen in riool, afval en grondexploitatie)

een vast rentepercentage van 2,75%. Dit rentepercentage vloeit voort uit de gehanteerde percentages in de vastgestelde onderliggende meerjarenbeleidsplannen, respectievelijk exploitatie-opzetten. Voor overige investeringen is een omslagpercentage berekend. Voor 2024 tot en met 2027 bedraagt het omslagpercentage 0,65%.

Rentescema		2024
a.	Externe rentelasten kort en lang	1.599.919
b.	Externe rentebaten	-79.871
	<i>Saldo externe rentelasten en rentebaten</i>	<i>1.520.048</i>
c.	1. Rente grondexploitatie	4.329
	2. Projectfinanciering	-
	3. Doorverstrekte leningen	-
		4.329
	Totaal aan de taakvelden toe te rekenen externe rente *	1.524.377
d.	1. Rente Eigen Vermogen	-
	2. Rente Voorzieningen	-
		-
	Totaal aan de taakvelden toe te rekenen rente *	1.524.377
e.	De aan de taakvelden toegerekende rente	-1.524.377
f.	Renteresultaat	-
*	Totaal aan de taakvelden toe te rekenen rente	1.524.377
	-/-	Reeds toegerekende rente met specifiek %
	0	596.189
	Toe te rekenen aan overige activa	

Kasgeldlimiet

Het doel van de kasgeldlimiet is om de directe gevolgen van een snelle rentestijging te beperken. Gemeenten mogen hun financieringsbehoeften slechts voor een beperkt bedrag met kort geld (looptijd < 1 jaar) financieren. De norm is op 8,5% van het begrotingstotaal gesteld.

Kasgeldlimiet	3e kw 2022	4e kw 2022	1e kw 2023	2e kw 2023
Bedragen (x € 1.000)				
Totaal jaarbegroting (lasten)	€ 67.071	€ 68.698	€ 66.987	€ 66.987
Toegestane kasgeldlimiet				
in procenten van de grondslag	8,50%	8,50%	8,50%	8,50%
in een bedrag	€ 5.701	€ 5.839	€ 5.694	€ 5.694
Totaal netto vlottende schuld	€ 5.295	-€ 5.286	-€ 2.895	-€ 6.301
(vlottende schuld -/- vlottende middelen)				
Overschrijding kasgeldlimiet	€ 406	€ 0	€ 0	€ 0
Ruimte ten opzichte van kasgeldlimiet	€ 0	€ 11.125	€ 8.589	€ 11.995

Op 26 juli 2019 heeft een consolidatie van de kortlopende schuld plaatsgevonden. Hierdoor blijven we weer ruimschoots binnen de gestelde limiet van de Wet Fido. De Provincie Limburg is hierover geïnformeerd.

Drempelbedrag schatkistbankieren

De lagere overheden zijn verplicht overtollige middelen aan te houden bij het Ministerie van Financiën (schatkist). Om het dagelijkse kasbeheer doelmatig uit te kunnen voeren is een drempelbedrag bepaald wat buiten de schatkist mag worden gehouden: een bedrag van 2% van het begrotingstotaal. Wij mogen in 2024 dus een positief rekening-courantsaldo bij de bank hebben van €1.452.000. Al het meerdere zal dagelijks naar de schatkist worden overgemaakt.

	2024	2025	2026	2027
1. Totaal jaarbegroting (lasten)	€ 72.607	€ 74.341	€ 76.314	€ 78.263
Percentage	2%	2%	2%	2%
Drempelbedrag schatkistbankieren 2% (van 1.)	1.452	1.487	1.526	1.565

Kaderstellende documenten

- Uitvoeringsbesluit treasury 2023

Paragraaf 5: Bedrijfsvoering

Paragraaf 5: Bedrijfsvoering

5.1. Algemeen

Om de ambities van het gemeentebestuur te realiseren investeren we in mensen en middelen. De paragraaf bedrijfsvoering schetst de manier waarop de organisatie hier invulling aan geeft en welke instrumenten hiervoor nodig zijn.

Bedrijfsvoering van de organisatie is het domein en de verantwoordelijkheid van het college. Het college informeert de raad hierover via de paragraaf Bedrijfsvoering in de begroting en de jaarrekening. Deze paragraaf beschrijft op hoofdlijnen de ontwikkelingen in de bedrijfsvoering die in 2024 worden verwacht. Door doelstellingen vast te stellen en de kaders daarvoor aan te geven, kan de gemeenteraad invloed uitoefenen op de bedrijfsvoering van de gemeente.

5.2. Organisatie in ontwikkeling

In 2024 bouwen we voort op de reeds ingezette lijnen die ondersteund worden in het Bestuursakkoord 2022-2026.

5.2.1. organisatieontwikkeling

De kracht van onze organisatie is de grote betrokkenheid van onze medewerkers. De verbondenheid met Eijsden-Margraten en je daarvoor inzetten. Ruimte voor initiatieven, een hands-on mentaliteit, samen optrekken, bestuurlijk en ambtelijk. Er zijn als er een beroep op je wordt gedaan. Dit alles komt samen in de missie "Dicht bij het leven, vanuit het hart".

Op basis van deze missie "dicht bij het leven, vanuit het hart" wordt in 2024 verder ingespeeld op wat de samenleving van ons vraagt. Hierbij wordt focus gelegd op het verbeteren van de dienstverlening, met een bedrijfsvoering die dat ondersteunt en een samenspel tussen mensen (bestuurders en ambtenaren) die dat mogelijk maakt. Met het nieuwe Bestuursakkoord in de rug, is in 2023 een organisatiewijziging doorgevoerd en zijn in samenwerking met onze medewerkers rondom het organisatieontwikkeltraject doelen en tijdpad geconcretiseerd. Teams, kleine resultaatgerichte eenheden, die samenwerken aan een opgave of reguliere dienstverlening zijn de basiseenheden waarin we investeren.

Begin 2024 wordt de nieuwe organisatiestructuur geïmplementeerd. Alsdan zal de ontwikkelrichting van de bedrijfsvoering verder zijn vervolg krijgen op grond van de vier organisatieprincipes.

1. **Slagkracht organiseren**; *is gericht op het versterken van de bedrijfsvoering*
2. **Veerkracht en wendbaarheid**; *is gericht op het adequaat kunnen inspelen op ontwikkelingen*
3. **Vitaliteit**; *is gericht op bestuur, medewerkers en teams in hun kracht zetten*
4. **Resultaatgerichtheid**; *is gericht op het realiseren van correcte dienstverlening en gedragen activiteiten*

Werkzaamheden en verbetervoorstellen dienen te passen binnen deze vier organisatieprincipes en ten doel te hebben dat ze bijdragen aan de ontwikkelrichting 'opgavegericht werken met zelforganiserende teams'. Deze vier organisatieprincipes vormen als het ware de meetlat waaraan getoetst wordt.

Het ontwikkeltraject richt zich op het werken vanuit opgaven die uitgevoerd worden door teams. De route om te komen tot opgavegericht werken met zelforganiserende teams is niet op voorhand middels een blauwdruk uitgewerkt. Onze organisatie bestaat uit verschillende bedrijfssonderdelen met uiteenlopende uitdagingen. Maar ook omdat niet structuren, systemen en procedures leidend moeten zijn, maar de opgaven en onze medewerkers. Het organisatieontwikkeltraject betreft dan ook een beweging op weg naar het geschetste ontwikkelperspectief. Hiervoor is een structureel bedrag opgenomen van € 433.000.

Ingezet wordt op resultaatgerichte teams die vanuit een opgavegerichte en zelforganiserende aanpak inspelen op ontwikkelingen en vraagstukken in de samenleving, waarbij de uitgangspunten van de dienstverleningsvisie en het Bestuursakkoord 2022-2026 een belangrijke basis vormen. Dit vraagt om een andere - toekomstbestendige - manier van organiseren, waarbij de opgave centraal staat en waarbij we sturing anders gaan inrichten, met minder hiërarchie en meer gedeeld leiderschap.

5.2.2. binden, boeien en waarderen

De arbeidsmarktkrapte die vorig jaar reeds werd beschreven heeft grote consequenties. We worden geconfronteerd met moeilijk vervulbare vacatures met name in de fysieke hoek worden plekken moeizaam ingevuld. Door de grote vraag naar personeel is onze mobiliteit groter dan ooit. Dit heeft gevolgen voor onze dienstverlening en productiviteit. Het behouden van gekwalificeerd en gemotiveerd personeel is, zeker gezien de huidige krapte op de arbeidsmarkt, van cruciaal belang voor het bereiken van onze organisatiedoelstellingen en het leveren van een hoogwaardige dienstverlening aan onze gemeenschap. Het binden en boeien van medewerkers helpt niet alleen om de kennis en ervaring binnen onze organisatie te behouden, maar draagt ook bij aan een positieve werksfeer, hogere productiviteit en een betere dienstverlening aan onze inwoners. We willen investeren in het binden, boeien en waarderen van medewerkers om een positieve en stimulerende werkomgeving te creëren. In dit kader worden een aantal instrumenten en acties ingezet:

- *employee branding*, betreft de aanpak om huidige medewerkers aan je te binden en nieuw talent aan te trekken. In 2023 is in dit kader een recruiter aangesteld om ons te adviseren hoe we dit beter vorm kunnen geven. Employee branding moet er voor zorgen dat wij als een aantrekkelijke werkgever worden gepositioneerd op de arbeidsmarkt. Het gaat leiden tot een betere opzet van ons wervingsproces en meer zichtbaarheid als aantrekkelijke werkgever voor potentieel nieuwe medewerkers.
- *onboardingsprogramma* door medewerkers een goede introductie te geven landen zij warm in onze organisatie en als dit goed wordt uitgevoerd ontstaat meer (ver)binding met onze organisatie.
- *CAO-gemeenten*: deze wordt uiteraard gevolgd, maar daarnaast kijken we ook naar onze secundaire arbeidsvoorwaarden om een aantrekkelijke werkgever te zijn en te blijven.
- *implementatie nieuwe organisatiestructuur*: deze zal plaatsvinden in 2024. Dit houdt in dat er minder hiërarchische lagen zullen zijn en veel aandacht voor de ontwikkeling van medewerkers. Er is meer ruimte voor de professional om het werk zelf (met hun teams) vorm te geven. Meer autonomie en ruimte voor de talenten van medewerkers zal wederom leiden tot meer binding en ons interessant maken als werkgever.
- *investering in opleidingen*: we bieden onze medewerkers mogelijkheden voor professionele groei en ontwikkeling. Dit omvat trainingen, opleidingen en coaching op maat om hun vaardigheden en kennis te verbeteren. Dit maakt ons als werkgever boeiend voor nieuwe maar ook huidige medewerkers. Voor adviseurs loopt reeds de training advieskracht, reeds 2 groepen hebben hier aan deelgenomen en groep 3 en 4 gaan in 2024 hun traject doorlopen. Daarnaast zal een traject inzake opgavegericht werken worden ingekocht om onze adviseurs hierin te ondersteunen. Voor alle andere medewerkers wordt een training persoonlijk leiderschap ingezet waarbij wij zullen starten met een pilot. Voor alle leidinggevendenden zal ook een ontwikkeltraject worden vormgegeven in 2024 en uiteraard zullen de teams gefaciliteerd worden met opleiding en coaching.

5.2.3. vitaliteit en duurzame inzetbaarheid van medewerkers

We erkennen het belang van een gezonde balans tussen werk en privéleven voor het welzijn van onze medewerkers. Flexibiliteit in werktijden en thuiswerkmogelijkheden, indien de aard van het werk dit toelaat, behoren al tot ons instrumentarium. Ook bieden wij al vitaliteitsprogramma's, gericht op lichaam en geest, aan via ons bedrijfszorgsysteem. Onze werkplekken en werkomgeving worden regelmatig onderzocht en indien nodig aangepast zodat ergonomisch verantwoord gewerkt kan worden en voldoende wordt aangesloten bij de behoeften van de aard van werken en werkzaamheden. Uiteraard hebben we continu aandacht voor onze zieke collega's. We moedigen een cultuur van open communicatie en betrokkenheid aan, waarin medewerkers zich gehoord voelen en worden aangemoedigd om ideeën en suggesties aan te dragen. We plannen regelmatig overlegmomenten om medewerkers te informeren over belangrijke ontwikkeling.

Zoals in paragraaf 5.2.2. aangegeven gaan we investeren in onze leidinggevenden zodat zij leiding geven op een manier die past bij onze organisatie en medewerkers. Het ontwikkelen van een positieve en stimulerende werkomgeving om personeel te binden en boeien is hierbij het doel.

In 2024 zullen we extra aandacht gaan geven aan de actualisering van ons Arbo-beleid dat moet bijdragen aan de vitaliteit en duurzame inzetbaarheid van onze medewerkers.

5.2.4. vast personeel op cruciale functies

De formatie van de organisatie beweegt mee met de ambities van het bestuur.

Er kunnen valide redenen zijn voor inhuur van tijdelijk personeel, zoals bij ziektevervanging, piekwerkzaamheden of specifieke expertise. Desalniettemin willen we ook in 2024 zorgdragen voor een robuuste organisatie waarbij inhuur meer in balans is. Er zal actief gestuurd blijven worden op afbouw van inhuur. We blijven streven naar vast personeel dat zich verbonden voelt aan onze organisatie. Dat geeft rust en stabiliteit in een dynamisch en complex speelveld.

5.2.5 vernieuwen democratische cultuur

In 2023 is gestart met een beweging waarbij vanuit de organisatie en het bestuur gezamenlijk ingezet wordt op vernieuwing van de democratische cultuur. Centraal hierin staat dat we met een open vizier en verbindende instelling actief naar buiten treden. We nemen onze inwoners serieus en bieden ruimte om invloed te hebben op hetgeen hen direct aangaat. Periodiek zal het MT samen met het College hierover in gesprek gaan, de ontwikkelstappen met elkaar delen en bijsturen daar waar nodig. De drie onderstaande aspecten maken hiervan onderdeel uit.

Goed Bestuur: de afspraken die in 2023 met de raad in deze worden gemaakt worden in 2024 actief ter hand genomen;

Participatie & Communicatie: De eerste stappen naar meer transparantie en dialoog als basis voor democratische besluitvorming zijn gezet. Met de vaststelling van de participatieverordening zijn spelregels vastgelegd hoe we participatie vormgeven en welke kaders daarvoor gelden. Met behulp van de inzet van de adviseur burgerparticipatie die medio 2023 is gestart, doen we in 2024 meer praktijkervaringen op in het meepraten, meedoen van onze inwoners, alsook met het reageren op initiatieven vanuit onze inwoners. Het nieuwe reglement van orde van de raad en de verordening op de Dialoogvergaderingen draagt bij aan vernieuwing van de democratische cultuur. De training advieskracht en de training persoonlijk leiderschap, de vernieuwde website en de informatievoorziening in het weekblad zal dit verder ondersteunen.

Dienstverlening: In lijn met de organisatiemissie "Dicht bij het leven, vanuit het hart" wordt in 2024 verder ingezet op het optimaliseren van de dienstverlening. Dienstverlening, gericht op tevreden inwoners, tevreden bestuurders en tevreden medewerkers, vormt daarbij integraal onderdeel van de stappen die gezet worden in het kader van de organisatieontwikkeling. Het perspectief van de inwoner, de ondernemer, de vereniging, de organisatie of de bezoeker staat centraal. Kernbegrippen die hierbij gehanteerd worden zijn begripvol, deskundig, eerlijk, tijdig en duidelijk.

Op het gebied van bedrijfsvoering en organisatie-ontwikkeling zijn voor 2024 de volgende maatregelen voorzien:

Slagkracht organiseren:

- HRM verstevigen om de implementatie van de organisatieontwikkeling te ondersteunen en binden, boeien en waarden uit te kunnen voeren
- P&C cyclus stroomlijnen
- bedrijfsvoeringsprocessen inwonergericht en rechtmatig inrichten
- communicatie- en informatievoorziening optimaliseren

Veerkracht en wendbaarheid:

- ontwikkelkracht van teams versterken op basis van ontwikkelplannen per domein
- organiseren teamcoaching
- organiseren organisatiebrede ontwikkeldagen

Vitaliteit:

- plan uitwerken duurzame inzetbaarheid

- trainingen advieskracht continueren en pilot persoonlijk leiderschap starten

Resultaatgerichtheid:

- sturen op en monitoren van resultaten bestuursakkoord

- sturen op en monitoren van resultaten dienstverlening

- sturen op verankeren participatie- en dienstverleningsvisie

	2024	2025	2026	2027
Ziek/piek/expertise	625.000	625.000	625.000	625.000
Ontwikkelbudget	433.000	433.000	433.000	433.000

5.3 I&A (informatie & automatisering)

De maatschappij verandert steeds meer in een informatiesamenleving, die vraagt dat onze informatie snel, accuraat en digitaal beschikbaar is. Voor onze gemeente betekent dit dat onze dienstverlening, bedrijfsvoering en informatievoorziening voortdurend moeten worden aangepast aan de ontwikkelingen binnen deze informatiesamenleving. Dit proces wordt versterkt onder invloed van nieuwe wet- en regelgeving.

Wij ontwikkelen onze informatievoorziening planmatig op basis van onze meerjarige investeringsagenda. Deze investeringsagenda combineert bestuurlijke ambities met noodzakelijke vernieuwingen en nieuwe kaders die voortvloeien uit wet- en regelgeving.

De voornaamste opgaven voor 2024 zijn:

- Doorontwikkeling van de informatievoorziening van de Omgevingswet. Na de verwachte ingang van de Omgevingswet per 1 januari 2024, wordt een optimalisatieslag doorgevoerd in de uitvoeringsprocessen en de bijhorende systemen.
- Het informatiesysteem van het sociaal domein voldoet niet aan de normen die wij tijdens een recente aanbesteding hebben gesteld. Zo wordt gevraagde functionaliteit niet geleverd en is de kwaliteit van de geleverde dienstverlening ontoereikend. Daarnaast heeft de huidige leverancier niet adequaat gereageerd op benodigde verbeteringen rondom een cyberincident in 2022. Doordat de leverancier van dit informatiesysteem onvoldoende verbetering laat zien, wordt de overeenkomst beëindigd. Inmiddels heeft een nieuwe aanbesteding plaatsgevonden

en is aan een nieuwe leverancier gegund. Het nieuwe informatiesysteem en de bijbehorende uitvoeringsprocessen worden in het eerste kwartaal van 2024 ingevoerd.

- In het kader van duurzame digitale archivering vindt bestuurlijke afstemming plaats over de mogelijkheid toe te treden tot de gemeenschappelijke regeling Historisch Centrum Limburg. Alvorens een eventuele toetreding aan de orde is, zal de raad hierover worden geconsulteerd.
- Diverse IT-gerelateerde contracten lopen in 2025 af. Het betreft de overeenkomsten voor IT-beheer en onze financiële informatievoorziening. In 2024 wordt gestart met de voorbereidingen voor nieuwe aanbestedingen.
- Het lopende beleid om onze dienstverlenings- en bedrijfsprocessen lean te verbeteren en te digitaliseren wordt in 2024 gecontinueerd. Dit ter ondersteuning van de doelen van de opgavegerichte teams. Daarnaast werken wij verder aan datagestuurd werken en sturen door de verdere ontsluiting van informatiebronnen, zodat de gemeente als geheel beter kan sturen op te behalen resultaten.

Informatiebeveiliging

Gemeenten zijn net als andere organisaties uitermate kwetsbaar als het gaat om hun (digitale) dienstverlening. Deze kwetsbaarheid wordt versterkt doordat gemeenten bronhouder en bewerker zijn van veel privacygevoelige informatie. Het is dus van belang om privacybescherming en informatiebeveiliging goed op orde te hebben. De informatiebeveiliging binnen onze gemeente wordt geborgd vanuit de Baseline Informatiebeveiliging Overheid (BIO). Het principe van de BIO is dat het gemeentebestuur op basis van risico-inventarisaties afgewogen keuzes maakt over informatiebeveiliging. Daarnaast beschrijft de BIO een aantal normen die voor iedere gemeente als verplichting gelden. Voorbeelden hiervan zijn werkende instroom- doorstroom- en uitstroom processen, diverse ICT-beveiligingsvoorzieningen en bewustwordingsprogramma's voor medewerkers. Jaarlijks wordt gewerkt aan verbetering van de informatiebeveiliging. Hierover wordt ook in 2024 horizontale verantwoording (naar de gemeenteraad) en verticale verantwoording (naar het Ministerie van Binnenlandse Zaken) afgelegd.

5.4 Wet open overheid (Woo)

Sinds 1 mei 2022 is de Wet open overheid (Woo) gedeeltelijk in werking getreden als vervanger van de Wet openbaarheid van bestuur (Wob). Deze wet zal over een periode van 8 jaar gefaseerd worden uitgewerkt en doorgevoerd. De Woo kenmerkt zich door actieve en passieve openbaarmaking van overheidsinformatie.

De bepalingen over de actieve informatieplicht zijn nog niet in werking getreden. Dit gebeurt gefaseerd in de vorm van de onderstaande 4 tranches:

- Tranche 0: Wetten, voorschriften, besluiten van algemene strekking.

- Tranche 1: Inzicht in de organisatie en werkwijze (taken, bevoegdheden en bereikbaarheid), Woo-verzoeken en -besluiten en verstrekte informatie.
- Tranche 2: Agenda's en besluitenlijsten van de hoogste bestuurlijke organen, adviezen, klachtoordelen, onderzoeksrapporten en convenanten, ontwerpen van wetten, andere algemeen verbindende voorschriften en overige besluiten van algemene strekking waarover extern advies is gevraagd.
- Tranche 3: jaarplannen en jaarverslagen, beschikkingen, bij de gemeenteraad ter behandeling ingekomen stukken, verplichtingen tot verstrekking van subsidies.

De informatie uit tranche 0 wordt in Eijsden-Margraten nu reeds actief op een centrale plek openbaar gemaakt. De overige informatiecategorieën uit tranches 1,2 en 3 worden nog niet structureel openbaar gemaakt. Deze tranches worden vanuit het Ministerie van BZK nog door werkgroepen voorbereid.

De actieve openbaarmaking zal gaan plaatsvinden via een door het ministerie van BZK in stand te houden digitale infrastructuur. Doel is alle informatie van bestuursorganen die onder werking van de Woo actief geopenbaard dienen te worden, op een plaats aan te bieden, en daarmee vindbaar en doorzoekbaar te maken. Hiertoe is onze gemeente aangesloten op de landelijke Woo-index. Door middel van deze infrastructuur zal onze organisatie stapsgewijs via de gefaseerde wettelijke verplichting per informatiecategorie informatie hier actief openbaren.

Passieve openbaarmaking

Ook onder de Woo blijft het mogelijk een verzoek om publieke informatie in te dienen, de zogenaamde passieve openbaarmaking. Bij passieve openbaarmaking wordt op verzoek van de indiener bepaalde informatie openbaar gemaakt. Naast schriftelijke verzoeken kan een Woo-verzoek ook online worden ingediend. De gemeentelijke website is hierop ingericht.

Contactpersoon Woo

Conform art. 4.7 van de Woo heeft de gemeente een contactpersonen (uitgevoerd door 2 personen) Woo aangesteld. Deze contactpersonen zijn gericht op het beantwoorden van vragen over de beschikbaarheid van overheidsinformatie binnen de organisatie.

5.5 Rechtmatigheidsverantwoording

Vanaf 2023 moet het College van B&W een rechtmatigheidsverantwoording opnemen in de jaarrekening. Hiermee wordt verantwoording afgelegd over de naleving van de regels, die relevant zijn voor het financiële reilen en zeilen van de gemeente. Over de naleving van de voorwaarden voor subsidies en Europese bestedingen bijvoorbeeld, maar ook over misbruik en oneigenlijk gebruik en lasten, waarvoor geen voorafgaande dekking opgenomen was in de begroting. Het college van B&W is al staatsrechtelijk en bestuurlijk verantwoordelijk voor de rechtmatigheid. Voorheen was de accountant die hierover verslag uitbracht en het gesprek voerde met de gemeenteraad. Nu moet het college van B&W zelf een verantwoording opstellen, die opgenomen wordt in de jaarrekening. De gemeenteraad gaat hierover in gesprek met het College van B&W en kan zo zijn controlerende rol

beter vervullen. De accountant geeft alleen nog maar een getrouwheidsoordeel af, dus ook over de rechtmatigheidsverantwoording.

Kaderstellende documenten

Budgethoudersregeling 2020.

Visie op Informatiemanagement.

Plan van aanpak informatiemanagement.

Informatiebeveiligingsplan.

Algemene Verordening Gegevensbescherming.

Mandaat en machtigingsregeling tweede wijziging Eijsden-Margraten 2017.

Verordening op de elektronische bekendmaking en kennisgeving Eijsden-Margraten.

Communicatiebeleid 2012-2016.

Aanbestedingsbeleid 2016.

Paragraaf 6: Verbonden partijen

De gemeente Eijsden-Margraten heeft bestuurlijke en/of financiële belangen in een aantal verbonden partijen, waaronder gemeenschappelijke regelingen en vennootschappen.

Een verbonden partij is een derde rechtspersoon, waarin de gemeente een bestuurlijk en een financieel belang heeft. Onder bestuurlijk belang wordt verstaan: een zetel in het bestuur van een verbonden partij of het hebben van stemrecht. Met een financieel belang wordt bedoeld dat de gemeente middelen ter beschikking heeft gesteld die ze kwijt is in geval van faillissement van de betreffende rechtspersoon en/of als de gemeente aangesproken kan worden door derden ingeval van financiële problemen bij de verbonden partij.

Deze verbonden partijen voeren beleid uit voor de gemeente. Uiteraard behoudt de gemeente Eijsden-Margraten beleidsmatige en financiële verantwoordelijkheden ten aanzien van deze partijen.

In de Nota Verbonden Partijen wordt het door de gemeente Eijsden-Margraten gevoerde beleid inzichtelijk gemaakt. Ook wordt ingegaan op de begrippen en juridische kaders waaraan verbonden partijen moeten voldoen.

De uitgangspunten voor deelname in een verbonden partij zijn uitvoerig vastgelegd in de Nota Verbonden Partijen. Belangrijke uitgangspunten zijn:

- De gemeente participeert alleen in derde partij (verbonden partij) indien daarmee publiek belang gediend wordt.

- De financiële gevolgen en mogelijke risico's van deelname in een verbonden partij dienen inzichtelijk te worden gemaakt.

Voor meer inhoudelijke informatie wordt verwezen naar deze nota.

Onderstaande tabel toont de begrote bijdragen voor 2024 van de gemeente Eijsden-Margraten per verbonden partij.

		Bijdrage Eijsden-Margraten 2024
Programma 1 Kwaliteit van Leven		
Centrumregeling inkoop Jeugd	Overige	€ 130.000
Centrumregeling inkoop WMO		€ 40.000
Gemeenschappelijke Gezondheidsdienst Zuid-Limburg (GGD Zuid Limburg)	GR	€ 1.737.212
Omnibuzz	GR	€ 579.863
MTB Regio Maastricht NV	NV	€ 1.878.800
Stichting Podium24	Stichting	€ 265.000
Annex BV / Stichting Re-integratie Inbesteding Maastricht en Mergelland (SRIMM)	BV	€ 140.000
Anti Discriminatie Voorziening Limburg	Stichting	€ 11.500
Regionale samenwerking leerplicht RMC	Centrumregeling	€ 158.319
Regionale samenwerking leerlingenvervoer	Centrumregeling	€ 343.282
Programma 3 Duurzaamheid en Klimaatverandering		
Gemeenschappelijke regeling sanering afvalwaterlozingen buitengebied	Centrumregeling	nvt
Reinigingsdiensten RD4	GR	€ 2.049.372
Regionale uitvoeringsdienst Zuid-Limburg	GR	€ 165.994
Bodemzorg Limburg BV	BV	€ 6.464
Programma 5 Bestuur en Dienstverlening		
Veiligheidsregio Zuid-Limburg	GR	€ 1.852.897
Bank Nederlandse Gemeenten	NV	nvt
Waterleiding Maatschappij Limburg N.V.	NV	nvt
Enexis Holding NV	NV	nvt
Publiek Belang Elektriciteitsproductie BV	BV	nvt
BsGW	GR	€ 510.000
Gegevenshuis	GR	€ 299.368

Centrumregeling inkoop Jeugd	
Soort	Overige verbonden partijen
Vestigingsplaats	Maastricht
Betrokken partijen	De gemeenten in Zuid-Limburg. Gemeente Maastricht is centrumgemeente.
Openbaar belang	Het gezamenlijk uitvoeren van taken op het gebied van jeugdzorg (inkoop en backoffice).
Visie	Profiteren van de al aanwezige administratieve slagkracht en knowhow van Maastricht.
Beleidsvoornemens	Continueren.
Financieel belang	Voor de uitvoeringskosten (€ 130.000) die wij aan gemeente Maastricht betalen wordt voor ruim € 4.5 miljoen per jaar aan zorg ingekocht.
Bestuurlijk belang	Wethouder Piatek is lid van de stuurgroep Jeugdzorg.
Financiële situatie	Lokale overheid.
Ontwikkelingen	Inkoop jeugd wordt de komende jaren verder doorontwikkeld. Vanaf 01-01-2024 start een nieuw contract van waaruit er een verdere doorontwikkeling binnen de segmenten gaat plaatsvinden op sub-regionaal niveau.
Risico's	Financieel: beperkt risico faillissement zorgaanbieders. Dit wordt beperkt door monitoring van verstrekte voorschotten door Maastricht en evaluatie prestaties zorgaanbieders door inkoopteam Maastricht.

Centrumregeling inkoop Wmo	
Soort	Overige verbonden partijen
Vestigingsplaats	Maastricht

Betrokken partijen	De gemeenten Eijsden-Margraten, Maastricht, Valkenburg aan de Geul, Gulpen-Wittem, Meerssen en Vaals. Maastricht is centrumgemeente.
Openbaar belang	Het gezamenlijk uitvoeren van taken op het gebied van jeugdzorg (inkoop en backoffice).
Visie	Het gezamenlijk optrekken en verdelen van de administratieve lasten en kennisdeling in de regio Maastricht Heuvelland met schaalvoordelen t.a.v. inkoop.
Beleidsvoornemens	Continueren.
Financieel belang	Voor de uitvoeringskosten (circa € 40.000) die wij aan gemeente Maastricht betalen wordt voor ruim € 1,5 miljoen per jaar aan zorg ingekocht.
Bestuurlijk belang	Wethouder Piatek is lid van het Pho Maastricht-Heuvelland.
Financiële situatie	Lokale overheid.
Ontwikkelingen	Niet specifiek, betreft continue functie.
Risico's	Financieel: beperkt risico t.a.v. faillissement zorgaanbieders. Dit wordt beperkt door monitoring van verstrekte voorschotten door Maastricht en evaluatie prestaties zorgaanbieders door inkoopteam Maastricht.

Gemeenschappelijke Gezondheidsdienst Zuid-Limburg (GGD Zuid Limburg)	
Soort	Gemeenschappelijke regeling
Vestigingsplaats	Geleen
Betrokken partijen	Alle 16 gemeenten in Zuid-Limburg.
Openbaar belang	De GGD Zuid Limburg beschermt, bewaakt en bevordert de gezondheid van alle Zuid-Limburgers met speciale aandacht voor mensen in een kwetsbare positie. Daarmee wil de GGD eraan bijdragen dat iedereen, van jong tot oud, actief kan deelnemen aan onze samenleving.

	<p>De GGD Zuid Limburg is een gemeenschappelijke regeling, die is ingesteld door de gemeenten in Zuid-Limburg. Gemeenten hebben de taak om de lokale publieke belangen op het gebied van publieke gezondheid te behartigen. Gemeenten bepalen het gezondheidsbeleid en voeren hierop regie. De</p> <p>GGD adviseert gemeenten, levert data en kennis, verbindt partijen en is aanjager van processen die moeten leiden tot een betere gezondheid van de Zuid-Limburgers. Ook zorgt de GGD voor de uitvoering van de wettelijke taken uit de Wet publieke gezondheid en aanvullende taken die door de gemeenten aan de GGD zijn opgedragen.</p> <p>De GGD Zuid Limburg kent vier programma's: GGD, Jeugdgezondheidszorg, Acute Zorg en Veilig Thuis. De taken van de GGD staan beschreven in het dienstverleningspakket en hebben een wettelijke grondslag in respectievelijk de Wet publieke gezondheid, de Wet ambulancezorg en de Wet maatschappelijke ondersteuning.</p>				
Visie	<p>Bij de GGD Zuid Limburg staat de gezondheid van de Zuid-Limburgers centraal. Dat geldt zowel voor acute situaties (ongevallen en incidenten) als voor de lange termijn waar preventie een rol speelt.</p> <p>De GGD is hét regionale centrum voor kennis over en onderzoek naar volksgezondheid. Kennis en informatie worden actief beschikbaar gesteld aan professionals én burgers.</p> <p>De GGD stimuleert en ondersteunt andere partijen om bij te dragen aan een gezonder Zuid-Limburg. De GGD stuurt aan op een gezamenlijke en integrale aanpak door diverse samenwerkingspartners.</p>				
Beleidsvoornemens	Uitvoeren van het meerjarenperspectief 2024-2028.				
Financieel belang	<p>Het totaal van alle gemeentelijke bijdragen aan de GGD in 2023 bedraagt:</p> <table border="1" data-bbox="496 1776 978 1944"> <thead> <tr> <th data-bbox="496 1776 794 1854">Programma</th> <th data-bbox="794 1776 978 1854">Regio</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td data-bbox="496 1854 794 1944">Programma GGD</td> <td data-bbox="794 1854 978 1944">8.945.295</td> </tr> </tbody> </table>	Programma	Regio	Programma GGD	8.945.295
Programma	Regio				
Programma GGD	8.945.295				

	<table border="1"> <tr> <td>Programma Jeugdgezondheidszorg</td> <td>19.442.796</td> </tr> <tr> <td>Programma Veilig Thuis</td> <td>6.974.679</td> </tr> <tr> <td>RVP</td> <td>1.144.000</td> </tr> <tr> <td>Totaal 2024</td> <td>36.506.770</td> </tr> </table> <p>De aandeel van de gemeente Eijsden-Margraten hierin bedraagt € 1.737.212</p>	Programma Jeugdgezondheidszorg	19.442.796	Programma Veilig Thuis	6.974.679	RVP	1.144.000	Totaal 2024	36.506.770				
Programma Jeugdgezondheidszorg	19.442.796												
Programma Veilig Thuis	6.974.679												
RVP	1.144.000												
Totaal 2024	36.506.770												
	<table border="1"> <tr> <td>x1.000</td> <td>01-01- 2024</td> <td>31-12- 2024</td> </tr> <tr> <td>eigen vermogen</td> <td>€ 1.739</td> <td>€ 1.739</td> </tr> <tr> <td>vreemd vermogen</td> <td>€ 36.190</td> <td>€ 36.190</td> </tr> <tr> <td>verwacht resultaat</td> <td></td> <td>€ 0</td> </tr> </table>	x1.000	01-01- 2024	31-12- 2024	eigen vermogen	€ 1.739	€ 1.739	vreemd vermogen	€ 36.190	€ 36.190	verwacht resultaat		€ 0
x1.000	01-01- 2024	31-12- 2024											
eigen vermogen	€ 1.739	€ 1.739											
vreemd vermogen	€ 36.190	€ 36.190											
verwacht resultaat		€ 0											
Bestuurlijk belang	In het algemeen bestuur wordt de gemeente Eijsden-Margraten vertegenwoordigd door wethouder Piatek.												
Financiële situatie	Begin 2024 bedraagt het eigen vermogen € 1.739.708 en het vreemd vermogen € 36.190.680. De solvabiliteitsratio bedraagt 4,59%. Voor 2024 is een omzet van € 48.127.373 begroot die volledig wordt gebruikt om de kosten te dekken.												
Ontwikkelingen	De GGD heeft zowel te maken met een bezuinigingstaakstelling als met veranderingen in het sociaal domein.												
Risico's	Bij uittreden of opheffing participeert de gemeente in de aanwezige schulden en kosten van liquidatie.												

	Als bijzondere en onvoorspelbare, maar wel belangrijke opmerking, moet vermeld worden dat de Coronapandemie voor onvoorziene kosten zou kunnen zorgen in het jaar 2024. Tot nu toe heeft het Rijk alle meerkosten gedragen, die de GGD-ZL maakte gedurende de pandemie.
--	---

Omnibuzz													
Soort	Gemeenschappelijke regeling												
Vestigingsplaats	Geleen												
Betrokken partijen	Alle gemeenten in Limburg met uitzondering van de gemeente Mook en Middelaar.												
Openbaar belang	Het bevorderen van openbaar vervoer (op maat) ten behoeve van de inwoners van de deelnemende gemeenten in het algemeen, en bewoners met een WMO indicatie in het bijzonder. Zorg dragen voor een goede uitvoering van collectief en individueel vervoer van die reizigers, die aangewezen zijn op één van de door de gemeenten te behartigen vormen van doelgroepenvervoer. Vooralsnog beperkt dit vervoer zich tot het regiotaxi-vervoer, gebaseerd op de Wet maatschappelijke ondersteuning.												
Visie	Het voorzien in goed, veilig, betrouwbaar en betaalbaar doelgroepenvervoer.												
Financieel belang	Bijdrage in de exploitatie voor 2024 is begroot op € 579.863 (=2,17% van de totale gemeentelijke bijdragen).												
Bestuurlijk belang	Wethouder Piatek maakt deel uit van het algemeen bestuur.												
Financiële situatie	Ultimo 2024 bedraagt het eigen vermogen € 1.011 Geprognosticeerde balans:												
Vermogen	<table border="0"> <tr> <td>x 1.000</td> <td>1-1-2024</td> <td>31-12-2024</td> </tr> <tr> <td>eigen vermogen</td> <td>€ 1.017</td> <td>€ 1.011</td> </tr> <tr> <td>vreemd vermogen</td> <td>€ 5.436</td> <td>€ 6.127</td> </tr> <tr> <td>verwacht resultaat</td> <td colspan="2">€ 0</td> </tr> </table>	x 1.000	1-1-2024	31-12-2024	eigen vermogen	€ 1.017	€ 1.011	vreemd vermogen	€ 5.436	€ 6.127	verwacht resultaat	€ 0	
x 1.000	1-1-2024	31-12-2024											
eigen vermogen	€ 1.017	€ 1.011											
vreemd vermogen	€ 5.436	€ 6.127											
verwacht resultaat	€ 0												
Ontwikkelingen	Aan de hand van de 1ste begrotingswijziging 2024 kunnen wij vaststellen dat de begroting Omnibuzz gaat stijgen. Ten opzichte van de primaire begroting 2022 valt												

	de gewijzigde begroting 2022-1 lager uit. Echter, verwacht wordt dat het aantal ritten in 2022 sterker zal stijgen dan eerder verwacht. In Eijsden-Margraten was in 2021, tijdens de coronacrisis, al sprake van een hogere vervoersvraag in vergelijking met andere Omnibuzz-gemeenten. Wij houden er rekening mee, dat de in begroting 2022-1 opgenomen kostendaling niet zal worden gerealiseerd en dat ook over 2022 een bedrag extra moeten worden betaald. Voor het jaar 2023 voor Eijsden-Margraten zullen wij daarop een opslagpercentage van 5% toepassen. De jaren erna worden de uitgaven tevens verhoogd met een prijsindex van 1,5%.
Risico's	De regelingen op grond waarvan aanspraak bestaat op doelgroepenvervoer zijn open-eind-regelingen. Daarmee is een overschrijding van de kosten niet uit te sluiten.

MTB Regio Maastricht NV	
Soort	Naamloze vennootschap
Vestigingsplaats	Maastricht
Betrokken partijen	De gemeenten Eijsden-Margraten, Maastricht en Meerssen.
Openbaar belang	<p>Uitvoering (en afbouw) 'oude' Wet Sociale Werkvoorziening voor de drie deelnemende gemeenten alsook diverse buitengemeenten.</p> <p>Leerwerkbedrijf voor de brede doelgroep Participatiewet van de zes Maastricht-Heuvellandgemeenten.</p> <p>Uitvoeringsorganisatie arbeidsmatige dagbesteding voor de zes Maastricht-Heuvellandgemeenten. (Primair in het kader van het Maastricht-Heuvelland alternatief beschut werk, maar daarnaast ook vanuit de zorginkoop Wmo.)</p>
Visie	In opdracht van de gemeenten ondersteunt MTB inwoners met een afstand tot de arbeidsmarkt actief bij het vergroten van de kansen op de arbeidsmarkt (arbeidsfit maken). Van oorsprong betreft het een uitvoeringsorganisatie voor de Wet Sociale Werkvoorziening maar inmiddels ook voor de brede doelgroep Participatiewet. Dit gebeurt in hoofdzaak door mensen een leer-werktraject aan te bieden, onder zo regulier mogelijke omstandigheden en zo mogelijk bij reguliere bedrijven (inclusief samenwerkingspartners, eigen joint ventures en dochterondernemingen). Zo kunnen mensen zich ontwikkelen en zelf hun arbeidsmarktkansen vergroten. Voor inwoners die daar blijvend op zijn aangewezen, blijft MTB een beschutte werkomgeving bieden.

Financieel belang	<p>De gemeenten Eijsden-Margraten, Maastricht en Meerssen zijn allen aandeelhouder van MTB. Het belang van Eijsden-Margraten in het geplaatste aandelenkapitaal (99 aandelen) is 11% met een verkrijgingprijs van € 4.950.</p> <p>Door de gemeente Maastricht is aan de MTB een achtergestelde renteloze lening verstrekt ter grootte van € 12.100.000 (nominale waarde) onder zekerheidstelling van het eerste recht van hypotheek op de panden van de MTB. Het aandeel van de gemeente Eijsden-Margraten in deze gegarandeerde kasgeldlening bedraagt € 1.331.000. Voor deze zekerheidsstelling is een voorziening gevormd. De stand van deze voorziening bedraagt € 787.003 per 31-12-2022. Dit volstaat op basis van de thans geldende inzichten rekening houdende met de boekwaarde van de gebouwen van de MTB.</p> <p>De begrote bijdrage 2024 voor de gemeente Eijsden-Margraten bedraagt € 1.878.800.</p>
Bestuurlijk belang	De portefeuillehouder Financiën, wethouder Gerritsen, heeft zitting in de Algemene Vergadering van Aandeelhouders MTB en heeft daarbij formeel stemrecht.
Financiële situatie	<p>Per 31-12-2022 bedraagt het eigen vermogen € 8,4 miljoen negatief; -/- € 8,4 miljoen plus achtergestelde lening € 11,7 miljoen (boekwaarde) brengt garantievermogen op € 3,2 miljoen.</p> <p>Het operationeel resultaat over 2022 bedraagt -/- € € 3.859.855. Daarmee wordt het jaar 2022 binnen de afgesproken financiële kaders met de gemeentelijke aandeelhouders afgesloten.</p> <p>Ten behoeve van de actuele reorganisatie heeft MTB een voorziening gevormd ter grootte van € 46.437. Het aandeel van onze gemeente hierin bedraagt € 259.390 (maximumbedrag). Deze voorziening bedraagt per ultimo 2022 € 46.437.</p>
Ontwikkelingen	Vanaf 2017 krijgt niet langer de gemeente waar een Sw'er woont, maar de gemeente waar deze werkt de rijksbijdrage op haar rekening gestort. Onderlinge verrekening met de buitenschappen, is daardoor niet meer nodig (Sw'ers die in gemeente Eijsden-Margraten wonen maar bijvoorbeeld werkzaam zijn voor Sw-bedrijf Wozl). Er is onderzoek verricht door de MTB naar de bedrijfseconomische houdbaarheid. In dit verband is ook gekeken naar de participatieketen. Het rapport is inmiddels klaar. In 2022 is opdracht gegeven om de MTB, Podium24 en Annex juridisch samen te voegen.
Risico's	De taken die MTB voor de gemeenten uitvoert, zijn onderhevig aan veranderingen als gevolg van gewijzigd rijksbeleid. Een wijziging van taken brengt uiteraard ook gevolgen voor de organisatie en bedrijfsvoering met zich mee. De gemeenten hebben hier lang niet altijd (voldoende) invloed op, terwijl ze uiteindelijk wel

	financieel verantwoordelijk zijn. Het risico bestaat dan ook dat autonome ontwikkelingen een negatief effect hebben op het resultaat van MTB en daarmee op het kostenaandeel van de gemeenten.
--	--

Stichting Podium24	
Soort	Stichting
Vestigingsplaats	Maastricht
Betrokken partijen	De gemeenten Eijsden-Margraten, Gulpen-Wittem, Maastricht, Meerssen, Vaals en Valkenburg aan de Geul.
Openbaar belang	Uitvoering van de regionale werkgeversdienstverlening, vraaggericht en aanbodgeschikt.
Visie	In opdracht van de gemeenten verbindt Podium24 vraag en aanbod op de arbeidsmarkt. De organisatie versterkt de samenwerking tussen het bedrijfsleven en gemeentelijke partijen en fungeert daarbij als centraal aanspreekpunt. Primair staat hierbij de werkgeversvraag centraal, maar ook worden nadrukkelijk werkzoekenden aan het werk geholpen, waardoor voor de gemeenten schadelastbeperking (besparing op de uitkeringen) wordt gerealiseerd. Daarbij heeft Podium24 speciale aandacht voor de (gemeentelijke) doelgroep met een afstand tot de arbeidsmarkt waarmee tevens de werkgever geholpen wordt diens maatschappelijke verantwoordelijkheid in te vullen.
Beleidsvoornemens	Podium24 is hét werkgeversservicepunt voor de regio Maastricht-Heuvelland en daarbij verantwoordelijk voor de plaatsing van inwoners op (zo) regulier (mogelijk) werk. Vanuit het uitgangspunt van een 'vraaggerichte en aanbodgeschikte dienstverlening' ligt hier voor Podium24 een belangrijke taak ten aanzien van het aanbodgeschikt maken van de werkgeversvraag. Dit in nauwe samenwerking met SEM die verantwoordelijk is voor het vraaggeschikt maken van het aanbod (van werkzoekenden).
Financieel belang	De bijdrage in de uitvoering van de arbeidsmarkttoeleiding (groeibanen, loonkosten- en uitstroomb subsidies) inclusief aandeel in de schadelastbeperking voor 2024 is begroot op €265.000 (€ 100.000 voor begeleiding en fees en € 165.000 voor loonkostensubsidies).
Bestuurlijk belang	De portefeuillehouder sociale zekerheid en arbeidsmarkt (wethouder Piatek) heeft zitting in het bestuur van Stichting Podium24. Dit stichtingsbestuur ziet toe op de uitvoeringsorganisatie als ware het het Dagelijks Bestuur.
Financiële situatie	In de komende jaren wordt (vooralsnog) geen tekort verwacht. Dit in verband met het verdienmodel, doorlopende opbrengsten uit de markt en een doorlopend aandeel in de (groeibende) schadelastbeperking voor de gemeenten.

Ontwikkelingen	<p>Podium24 is gestart per 1 januari 2016. Daarbij is een herverdeling van taken afgesproken met de andere uitvoeringsorganisaties langs de routing die de burger doorloopt; diagnose-plaatsing-ontwikkeling.</p> <p>In 2022 is opdracht gegeven om de MTB, Podium24 en Annex juridisch samen te voegen</p>
Risico's	<p>Het verdienmodel van Stichting Podium24 bestaat uit opbrengsten uit de markt, het aandeel in Podium24 BV, opbrengsten vanuit de werkzaamheden voor de gemeenten (inclusief een aandeel in de schadelastbeperking) en opbrengsten vanuit detachering van eigen medewerkers naar Podium24 BV en SEM. Het risico bestaat dat opbrengsten (om uiteenlopende redenen) tegenvallen, wat uiteraard gevolgen heeft voor het resultaat van de stichting.</p> <p>Het wordt weliswaar niet verwacht, maar mocht een exploitatietekort zich in de toekomst onverhoopt voordoen, dan komt dit (conform vastgestelde statuten) allereerst ten laste van de financiële reserves van Stichting Podium24. Indien deze reserves ontoereikend zijn, dan wordt het tekort door de deelnemende gemeenten gedragen volgens de afgesproken verdeelsleutel SEM. Hierbij moet worden opgemerkt dat aanpassing van die verdeelsleutel SEM dus ook doorwerkt in geval van een eventueel tekort bij Podium24.</p>

Annex BV / Stichting Re-integratie Inbesteding Maastricht en Mergelland (SRIMM)	
Soort	Besloten vennootschap / onderdeel van stichting
Vestigingsplaats	Maastricht
Betrokken partijen	De gemeenten Eijsden-Margraten, Gulpen-Wittem, Maastricht, Meerssen, Vaals en Valkenburg aan de Geul.
Openbaar belang	Uitvoering van praktijk- en aanvullende diagnostiek in het kader van re-integratie voor de zes Maastricht-Heuvellandgemeenten. Dit middels een quasi in house constructie. Het betreft in hoofdzaak het Transferium Werk en Bijstand (TWB), daarnaast andere diagnostische activiteiten en aanvullende testen alsmede de werkleiding van het Buurtteam Eijsden-Margraten.
Visie	Vanuit de 'work first' aanpak, die de zes Maastricht-Heuvellandgemeenten voorstaan, wordt iedere burger die een beroep doet op ondersteuning bij werk en inkomen al vanaf het eerste contact geconfronteerd met werk. (Zo) regulier (mogelijk) werk gaat immers boven een uitkering. In dit kader kan ook Annex / het TWB worden ingezet. Hierin komen mensen meteen in een reële werkomgeving (geen simulatie) terecht en kunnen zij hun werknemers- en

	<p>vakvaardigheden onderhouden en ontwikkelen. Ook wordt aan de hand van het werk in het TWB de diagnose gesteld, op grond waarvan samen met de consultant het verdere re-integratietraject kan worden bepaald.</p>
Beleidsvoornemens	<p>De verdiepende diagnose vindt plaats in een praktijkomgeving, bij voorkeur bij reguliere werkgevers. Als dat geen optie is, wordt het TWB binnen de infrastructuur van MTB georganiseerd, waardoor ook de samenwerkingspartners en joint ventures van MTB kunnen worden ingezet. De medische en arbeidskundige diagnostiek alsmede aanvullende testen worden door Annex uitgevoerd.</p>
Financieel belang	<p>De bijdrage in de uitvoering van de praktijkdiagnostiek in het kader van re-integratie (TWB, diagnostiek en Buurtteam) voor 2024 is begroot op € 140.000.</p>
Vermogen	<p>De netto vermogenswaarde ultimo 2022 van Annex bedraagt € 703.915. In 2022 heeft B.V. Annex een positief resultaat behaald van € 341.262.</p>
Bestuurlijk belang	<p>De portefeuillehouder sociale zekerheid en arbeidsmarkt (wethouder Piatek) heeft zitting in het bestuur van BV Annex alsook het bestuur van SRIMM. De portefeuillehouder vertegenwoordigt daarbij (vooralsnog) ook de (voormalige Pentasz) gemeenten Gulpen-Wittem, Meerssen en Vaals. Dit bestuur ziet toe op de beheersstichting alsook de uitvoeringsorganisatie als ware het het Dagelijks Bestuur.</p>
Financiële situatie	<p>BV Annex heeft 2022 afgesloten met een bedrijfsresultaat van € 341.262 na belastingen. De financiën gemoeid met de Stichting Re-integratie Inbesteding Maastricht en Mergelland zijn zeer beperkt, gezien het de beheersstichting van BV Annex betreft. De omzet bestaat dan ook uit de vergoeding van de beheerskosten door de BV en de stichting kent geen eigen vermogen.</p>
Ontwikkelingen	<p>Bij het regionaal collegebesluit tot omvorming van MTB en een andere organisatie van de re-integratieactiviteiten in juli 2015 is o.a. besloten om SRIMM en Annex BV op te heffen. Tevens is besloten om de diagnostische functionaliteiten over te brengen van Annex BV naar MTB.</p> <p>In 2022 is opdracht gegeven om de MTB, Podium24 en Annex juridisch samen te voegen.</p>
Risico's	<p>De ontwikkelingen ten aanzien van de positionering van Annex BV hebben mogelijk gevolgen voor het takenpakket en daarmee het exploitatieresultaat van MTB. Daar waar Annex een organisatie van de zes gemeenten in de regio Maastricht-Heuvelland is, is MTB de financiële verantwoordelijkheid van slechts drie van die gemeenten. Het risico bestaat dan ook dat een herpositionering van Annex die door allen gewenst is vanuit regionale samenwerkingsoptiek, mogelijk financiële gevolgen (nadelig dan wel voordelig) met zich mee brengt voor de</p>

	eigen vermogen € 222,0 € 221,3 te bestemmen resultaat -/- € 21,2 -/- € 697 vreemd vermogen € 79,1 € 101,5
Bestuurlijk belang	De wethouder (wethouder Platek) heeft hierin geen formele rol.
Financiële situatie	De Stichting bestaat voornamelijk uit de bijdragen van de deelnemende gemeenten. Het resultaat in 2022 bedroeg -/- € 697. Het negatieve resultaat is ten laste van de overige reserve gebracht.
Ontwikkelingen	Aan het Regionaal Discriminatie Overleg (RDO) nemen portefeuillehouders en contactpersonen discriminatie van politie-eenheid Limburg, het Openbaar Ministerie (OM) arrondissementsparket Limburg, gemeenten Roermond en Maastricht en ADV Limburg deel. Het overleg vindt twee maal per jaar plaats en bestaat uit een zaakinhoudelijk deel en een strategisch deel (met ambtelijk vooroverleg). Tijdens het zaakinhoudelijke deel worden de meldingen en aangiften van discriminatie, of met een discriminatieaspect, in Limburg besproken. Doel van dit overleg is het uitwisselen van informatie om een juiste aanpak en afhandeling van de meldingen en aangiften te bespreken. Door het periodieke contact met de politie is er voldoende vertrouwen ontstaan om vanaf 2018 een slag te maken met het geven van voorlichting aan het korps door ADV Limburg.
Risico's	ADV Limburg voert voor de gemeente Eijsden-Margraten de taken uit de Wet Gemeentelijke Antidiscriminatievoorzieningen uit. Financieel dienen de deelnemende gemeente mogelijke tekorten op te vangen echter de algemene reserve bedraagt € 222.029. Het risico op een extra bijdrage, bovenop de reguliere, is zeer gering.

Regionale samenwerking leerplicht en RMC	
Soort	Centrumregeling
Vestigingsplaats	Maastricht
Betrokken partijen	De gemeenten Eijsden-Margraten, Gulpen-Wittem, Maastricht, Meerssen, Vaals en Valkenburg aan de Geul.
Openbaar belang	Doel van de leerplichtwet is te waarborgen dat jongeren in de Gemeente Eijsden-Margraten onderwijs volgen en gebruik maken van hun recht op onderwijs. Door regionale samenwerking ontstaat ruimte voor kwaliteitsverbetering, het toezicht op het handhaven van de leerplicht wordt eenduidiger en meer direct en de continuïteit

	van de uitvoering van de functie is gewaarborgd. Voor scholen en instellingen is er één adres waar gemeld moet worden, ze worden meer betrokken in het verdere proces en zien sneller resultaat van hun melding.
Financieel belang	Er is sprake van een vergoeding voor de kosten voor het personeel op basis van een vooraf vastgestelde kostprijs en formatieberekening. Besluitvorming betreft een bevoegdheid van de raden van de deelnemende gemeenten, het portefeuillehoudersoverleg adviseert hierin. De begrote kosten voor gemeente Eijsden-Margraten voor 2023 bedragen € 158.319.
Bestuurlijk belang	Geen formele rol (wethouder Piatek).
Ontwikkelingen	Sluitende aanpak kwetsbare jongeren naar mbo en arbeid. Attitude maatwerk, preventie in de keten. Snelle reparatie op maat, effectieve verbindingen op het snijvlak van voortgezet onderwijs, middelbaar onderwijs, passend onderwijs, Jeugdwet en Participatiewet.
Risico's	Lichte vorm van een gemeenschappelijke regeling. Beleidsuitgangspunten, begroting en jaarrekening worden in gezamenlijk overleg jaarlijks vastgesteld.

Regionale Samenwerking Leerlingenvervoer	
Soort	Centrumregeling (lichte gemeenschappelijke regeling)
Vestigingsplaats	Maastricht
Betrokken partijen	De gemeenten Eijsden-Margraten, Gulpen-Wittem, Maastricht, Meerssen, Vaals en Valkenburg aan de Geul.
Openbaar belang	Leerlingenvervoer is bedoeld voor kinderen die niet zelf naar school kunnen. Bijvoorbeeld door een handicap of doordat de school ver weg ligt. Het kan gaan om een leerling van een basisschool, het (voortgezet) speciaal onderwijs of een gehandicapte leerling van een reguliere basisschool of het voortgezet onderwijs. Leerlingen uit de deelnemende gemeenten kunnen gebruik maken het leerlingenvervoer. Samenwerking leidt niet alleen tot kostenbesparing, maar ook tot meerwaarde voor leerlingen. Zo leidt efficiëntie in rijtijden tot minder lange ritten.
Financieel belang	Er is sprake van een vergoeding van de kosten voor het personeel waarbij het aantal afgegeven beschikkingen de maatstaf is en een vergoeding voor de praktische uitvoering van het leerlingenvervoer waarbij het aantal aan een vervoersvoorziening deelnemende leerlingen de maatstaf is. De begrote kosten voor gemeente Eijsden-Margraten 2023 bedragen € 278.000 (vervoerskosten) en € 65.282 (kantoorkosten).

Bestuurlijk belang	Geen formele rol (wethouder Piatek).
Ontwikkelingen	Onbekend.
Risico's	De bijdrage hangt samen met het gebruik van het leerlingenvervoer. Hierin schuilt een financieel risico.

Programma 3 Klimaat en energie

Centrumregeling sanering afvalwaterlozingen buitengebied	
Soort	Centrumregeling
Vestigingsplaats	Roermond
Betrokken partijen	Waterschapsbedrijf Limburg en Limburgse gemeenten.
Openbaar belang	Doelmatige en duurzame sanering van ongezuiverde lozingen van huishoudelijk afvalwater in het buitengebied. Gemeenten hebben zorgplicht voor bewoners in het buitengebied die niet op riolering zijn aangesloten. Ze dienen deze een IBA (individuele behandeling afvalwater) aan te bieden. WBL heeft als zuiveraar taak om beheer en onderhoud van IBA's te verrichten.
Visie	De inzameling (en verwerking) van huishoudelijk afvalwater in het buitengebied dient op duurzame en efficiënte wijze te gebeuren.
Financieel belang	Niet van toepassing.
Bestuurlijk belang	Wethouder Gerritsen maakt deel uit van het algemeen bestuur.
Financiële situatie	Niet van toepassing.
Ontwikkelingen	In de regio worden momenteel plannen uitgewerkt met als doel samenwerking in de (afval)waterketen. Deze samenwerking wordt van overheidswege gestimuleerd. Samenwerking in de afvalwaterketen is een noodzaak om de drie doelstellingen (3 K's) kostenvermindering, kwaliteitsverbetering en vermindering kwetsbaarheid te realiseren.
Risico's	De gemeente is eigenaar van de aangelegde IBA's en een eventuele vervanging is voor rekening van de gemeente. De kosten worden dan gedekt uit het vGRP. Het onderhoud wordt uitgevoerd door WBL.

GR Reinigingsdiensten Rd4										
Soort	Gemeenschappelijke regeling									
Vestigingsplaats	Heerlen									
Betrokken partijen	De gemeenten Eijsden-Margraten, Beekdaelen, Brunssum, Gulpen-Wittern, Heerlen, Kerkrade, Landgraaf, Simpelveld, Vaals en Voerendaal.									
Openbaar belang	Het verzorgen van de inzameling en verwerking van afvalstromen voor diverse gemeenten. Het beheren van milieuparken in deelnemende gemeenten, het verzorgen van straatreiniging, transport, kringloopactiviteiten en gladheidbestrijding. Daarnaast het adviseren van gemeenten bij hun afvalbeleid.									
Financieel belang	Begrote bijdrage in 2024 bedraagt € 2.049.372.									
Bestuurlijk belang	Wethouder Gerritsen maakt deel uit van het algemeen bestuur.									
Financiële situatie	Ultimo 2022 bedraagt het eigen vermogen € 2.494.718 en het vreemd vermogen €40.447.718. Positief resultaat van boekjaar 2022 is € 2.183.511 (Er is € 0 gestort in weerstandsvermogen en € 496.896 uitgekeerd aan gemeenten). De Gemeente Eijsden-Margraten is in 2014 toegetreden tot de GR Reinigingsdiensten Rd4. Als maatschappelijke organisatie is er geen winstdoelstelling.									
Vermogen	<p>Geprognosticeerde balans</p> <table border="1"> <thead> <tr> <th>x 1.000</th> <th>1-1-2024</th> <th>31-12-2024</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>eigen vermogen</td> <td>€ 2.858</td> <td>€ 3.001</td> </tr> <tr> <td>vreemd vermogen</td> <td>€ 52.076</td> <td>€ 53.896</td> </tr> </tbody> </table>	x 1.000	1-1-2024	31-12-2024	eigen vermogen	€ 2.858	€ 3.001	vreemd vermogen	€ 52.076	€ 53.896
x 1.000	1-1-2024	31-12-2024								
eigen vermogen	€ 2.858	€ 3.001								
vreemd vermogen	€ 52.076	€ 53.896								
Ontwikkelingen	<p>M.i.v. 1 januari 2014 is de gemeente Eijsden-Margraten toegetreden tot de GR Reinigingsdiensten Rd4. De inwoners van onze gemeente kunnen hun afval kwijt bij twee milieuparken; in Margraten en in Rijckholt.</p> <p>Uitgangspunt is dat in alle Rd4-gemeenten gestart wordt met de invoering van nieuw afvalbeleid. Belangrijk punt blijft het terugdringen van de hoeveelheid restafval per inwoner. Doelstelling is < 100kg afval per persoon per jaar. Dit is in Eijsden-Margraten al, als enige gemeente van de GR, gerealiseerd.</p>									
Risico's	Het financiële risico is beperkt aangezien er weerstandsvermogen is opgebouwd om risico's te dekken.									

Regionale Uitvoeringsdienst Zuid-Limburg													
Soort	Gemeenschappelijke regeling												
Vestigingsplaats	Maastricht												
Betrokken partijen	De provincie Limburg en 16 andere gemeenten in de regio Zuid-Limburg.												
Openbaar belang	Uitvoering van de gemeentelijke milieutaken voor vergunningverlening, toezicht en handhaving conform het Besluit Omgevingsrecht (BOR).												
Visie	De missie en visie van de organisatie zijn recentelijk opnieuw geformuleerd in het Koersdocument dat eind 2017 is vastgesteld door het algemeen bestuur en luiden als volgt: Missie: "Wij als RUD Zuid-Limburg werken samen met onze partners aan de totstandkoming van een veilige leefomgeving en een goede omgevingskwaliteit". Visie: "Wij zijn voor onze opdrachtgevers de gezaghebbende milieu-autoriteit en wij bieden meerwaarde door bundeling van specialistische kennis, een goede kennis van de lokale situatie, een efficiënte bedrijfsvoering en continuïteit van dienstverlening". In deze missie en visie komen tot uiting dat de RUD Zuid Limburg zich richt op aspecten van veiligheid naast omgevingskwaliteit, daarbij actief samenwerkt met de deelnemers en externe partners, meerwaarde wil bieden door expertise op het gebied van (complexe) milieutaken en met oog voor de lokale problematiek. De kernwaarden voor de organisatie zijn: flexibel, professioneel, deskundig, dienstverlenend, betrokken en samenwerkingsgericht.												
Financieel belang	Voor 2024 is een bijdrage van € 159.401 gereserveerd voor activiteiten van de RUD.												
Vermogen	<table border="0"> <tr> <td>x 1.000</td> <td>1-1-2024</td> <td>31-12-2024</td> </tr> <tr> <td>eigen vermogen</td> <td>€ 619</td> <td>€ 609</td> </tr> <tr> <td>vreemd vermogen</td> <td>€ 2.025</td> <td>€ 2025</td> </tr> <tr> <td>verwacht resultaat</td> <td>€ 0</td> <td></td> </tr> </table>	x 1.000	1-1-2024	31-12-2024	eigen vermogen	€ 619	€ 609	vreemd vermogen	€ 2.025	€ 2025	verwacht resultaat	€ 0	
x 1.000	1-1-2024	31-12-2024											
eigen vermogen	€ 619	€ 609											
vreemd vermogen	€ 2.025	€ 2025											
verwacht resultaat	€ 0												
Bestuurlijk belang	Wethouder Gerritsen maakt deel uit van het algemeen bestuur.												
Financiële situatie	De totale lasten van de RUD voor 2024 worden begroot op € 17.796.335 (inclusief taakstelling RUD ad € 165.994). Dit bedrag wordt volledig gedekt uit de bijdragen van de deelnemende gemeenten en de provincie Limburg.												

Ontwikkelingen	<p>Opgaven RUD Zuid-Limburg</p> <p>De opgaven voor onze organisatie laten zich als volgt samenvatten: het zijn van een robuuste, deskundige, vernieuwende en efficiënte omgevingsdienst, die de door de bevoegde gezagen aan ons opgedragen taken met gezag en professionaliteit kan uitvoeren en waarbij de informatiehuishouding tussen alle partijen in de VTH'-keten op orde is.</p> <p>Commissie Van Aartsen</p> <p>De wereld staat niet stil en dat geldt ook voor de omgevingsdiensten. Eind 2021 is een kamerbrief verschenen, waarin door de toenmalige staatssecretaris voor Infrastructuur en Milieu de bouwstenen zijn aangereikt om het VTH-stelsel, waar omgevingsdiensten een fundament van zijn, te versterken. Aanleiding voor de in te zetten versterking is het rapport van de Adviescommissie Vergunningverlening, Toezicht en Handhaving c.q. de commissie Van Aartsen van 4 maart 2021 "Om de leefomgeving. Omgevingsdiensten als gangmaker voor het bestuur". Deze commissie heeft 10 aanbevelingen gedaan om te komen tot een effectief, slagvaardig en toekomstvast stelsel.</p> <p>De komende invoering van de Omgevingswet is ook een reden om meer aandacht te hebben voor het VTH-stelsel Omgevingswet. De huidige wetgeving gaat nagenoeg beleidsneutraal over, maar de regelgeving zal wel anders zijn. Ook de processen rondom vergunningverlening, toezicht en handhaving worden aangepast. Daarnaast voorzien wij onze deelnemers van advies bij het opstellen van omgevingsplannen. Onze specialistische kennis op het gebied van milieuregelgeving, en zeker ook het behoud hiervan, kwalitatief en kwantitatief, vraagt om investeringen.</p> <p>In het regeerakkoord 2021 — 2025 is € 18 miljoen structureel gereserveerd voor de opvolging van het rapport van de commissie Van Aartsen en de aanpak van milieucriminaliteit. Het proces is gestart om de besteding van deze gelden in kaart te brengen en voor de zomer aan de Tweede Kamer te communiceren.</p> <p>Toekomstagenda 2021- 2025</p> <p>Al eerder, in 2020, hebben wij onderkend dat het nodig is om in te zetten op een door ontwikkeling (transformeren) van de RUD Zuid-Limburg. Eind 2020 heeft het algemeen bestuur daartoe het strategisch document voor de periode 2021 - 2025,</p>
----------------	--

de Toekomstagenda', vastgesteld. In 2021 zijn wij gestart met het gefaseerd oppakken van de zeven thema's uit de Toekomstagenda, zijnde:

1. Het voeren van een strategische discussie over koers: uitvoeringsdienst of omgevingsdienst;
2. Een verkennende pilot verdergaande samenwerking gemeenten - RUD Zuid-Limburg starten, op voorwaarde van voldoende interesse;
3. Groeien naar partnerschap, met als instrumenten:
 - a. een programma om de politiek-bestuurlijke sensitiviteit te vergroten voor alle niveaus binnen de dienst;
 - b. het inrichten en inbedden van een communicatiefunctie gericht op stakeholders, met als speciale doelgroep gemeenteraadsleden en leden Provinciale Staten;
 - c. het versterken van relatiemanagement;
4. Positionering/zichtbaarheid van de dienst;
5. Interne ontschotting, om de organisatie nog integraler, efficiënter *en* effectiever te maken, ook richting invoering van de Omgevingswet;
6. Het zijn van een aantrekkelijke werkgever;
7. RUD Zuid-Limburg als Kenniscentrum.

De start van de uitwerking van het thema 'RUD als kenniscentrum' is gepland voor het eerste half jaar 2022. Het versterken van de kennisinfrastructuur, de -ontwikkeling en -deling van omgevingsdiensten is essentieel voor het toekomstproof maken van de omgevingsdiensten. Het voorstel vanuit de commissie Van Aartsen is om de kennisinstututen Omgevingsdienst NL (vereniging van directeuren van omgevingsdiensten) en BRZO+ (samenwerkingsverband overheidsinstanties m.b.t. de uitvoering van het Besluit risico's zware ongevallen) te versterken.

De thema's 'Groeien naar partnerschap' en 'Interne ontschotting' bevinden zich in de implementatiefase. Het thema 'Aantrekkelijk werkgeverschap' staat gepland om einde eerste kwartaal 2023 te zijn geïmplementeerd.

Ontwikkelingen in wet- en regelgeving

De Omgevingswet

De beoogde inwerkingtredingsdatum van de Omgevingswet is een aantal malen verschoven. Deze datum is nu, naar alle verwachting, 1 januari 2023. In de afgelopen periode is aanzienlijk veel werk gestoken in het klaarstomen van de organisatie voor de stelselherziening die de Omgevingswet met zich meebrengt. We verwachten warmgedraaid te zijn om in onze dagelijkse werkzaamheden om te gaan met de nieuwe wet- en regelgeving, nieuwe werkwijzen, en de nieuwe afspraken met onze opdrachtgevers.

Duidelijk dat de Omgevingswet ook na inwerkingtredingsdatum gevolgen zal blijven hebben voor de inzet van onze organisatie, onze medewerkers en onze opdrachtgevers en ketenpartners.

Een van de onderwerpen is onze ondersteuning bij het ontwikkelen van omgevingsvisies en omgevingsplannen. Tot op heden hebben deze werkzaamheden zich geconcentreerd op het verder ontwikkelen van één bouwstenendocument t.b.v. omgevingsplannen en omgevingsplannen en het voeren van individuele gesprekken hierover met de opdrachtgevers. De opdrachtgevers hebben tot 2024 de tijd om hun omgevingsvisies vast te stellen, en zelfs tot 2029 voor de omgevingsplannen. Wij verwachten daarom dat er tot aan die tijd beroep gedaan zal worden op de kennis die wij hebben in relatie tot de lokale regels en de Omgevingswet, waarmee we de opdrachtgevers kunnen bijstaan in het vormgeven van omgevingsvisies en omgevingsplannen.

Een volgende implementatie-activiteit die tot na inwerkingtreding en daarmee tot minstens in 2023 aandacht zal vereisen is de omzetting van het inrichtingenbestand. Waar onder de huidige wetgeving bedrijven worden gecategoriseerd als een bepaald type inrichting, wordt er onder de Omgevingswet gesproken van - losse milieubelastende activiteiten (mba's). Deze omzetting van inrichtingen naar mba's heeft als voornaamste doel om regels beter, en waar nodig minder, te kunnen toepassen.

Onder de Omgevingswet wordt het na ruim 20 jaar afwezigheid van de wettelijke grondslag voor milieuleges, wederom mogelijk om leges te heffen voor het in behandeling nemen van omgevingsvergunningen. Dit betekent voor de bevoegd gezagen een mogelijke nieuwe inkomstenstroom. Als uitvoeringsdienst zijn wij in staat de vooraankondiging leges voor onze opdrachtgevers af te handelen, waarna de initiatiefnemer het verschuldigde bedrag aan hen doet toekomen. Momenteel verrichten wij deze handeling reeds voor de Provincie, in het kader van de

bouwleges. Voor de milieuleges kunnen hierover in aanloop naar inwerkingtreding afspraken gemaakt te worden.

Ten slotte is de verwachting dat als gevolg van de Omgevingswet minder activiteiten vergunningplichtig zullen zijn.

Bodemtaken onder de Omgevingswet

Bodem is de discipline waar het meest voor gaat veranderen met de komst van de Omgevingswet. Niet alleen de provincie Limburg, gemeenten Heerlen en Maastricht, maar alle gemeenten worden onder het regiem van de Omgevingswet bevoegd gezag bodem. Gemeenten zijn dan primair beheerder van de bodemkwaliteit voor hun grondgebied. Door deze bevoegdheidswijziging komen alle taken voor de bodem(sanering) bij de gemeenten te liggen. Reeds beschikte en lopende saneringen blijven onder de bevoegdheid van de provincie.

Binnen de regio is nu de noodzakelijke bodemkennis aanwezig. Het is belangrijk dat deze specifieke bodemkennis voor de regio behouden blijft en dat de toekomstige bodemwerkzaamheden op het juiste schaalniveau ingericht worden.

Becijferd is dat de overdracht van bodemtaken 4 FTE met zich meebrengt. Als de bodemtaken naar de RUD Zuid-Limburg worden overgeheveld is de impact op de begroting: € 381.322. Met dit scenario is *in* de voorliggende begroting geen rekening gehouden, in afwachting van landelijke besluitvorming over middelen.

Focus 2023

Ook in 2023 ligt onze focus op de uitvoering van de taken rondom vergunningverlening, toezicht, handhaving, klachtenafhandeling, advisering en onze specialistische taken rondom omgevingsveiligheid, bodem, lucht, geluid, energie, asbest en juridische advisering. De inzet van het VTH-instrumentarium beweegt mee met de veranderde omgeving en wensen vanuit de samenleving. Wij willen het effect van onze inzet zo groot mogelijk maken en tegelijkertijd zo efficiënt mogelijk de taken voor onze deelnemers uitvoeren. Uit de Benchmark RUD Zuid-Limburg d.d. oktober 2021, uitgevoerd door TwynstraGudde blijkt dat wij een efficiënte uitvoeringsdienst zijn. De conclusie van de onderzoekers is in deze: "Zowel de gehanteerde kentallen op de producten als de productiviteitsnorm, overhead% en het inhuur% zijn op zijn minst marktconform en op een aantal punten presteert de RUD Zuid-Limburg aantoonbaar beter dan het gemiddelde. De dienst is financieel in control." Wel kunnen wij nog stappen zetten op het vlak van strafrecht. Ontwikkelmogelijkheden zijn er op het gebied van programmeren, de

financieringsmethodiek, het professionaliseren van het informatie- en datamanagement en doorontwikkeling van business control.

Ten aanzien van de VTH-taakuitvoering zetten wij in op:

- Steeds meer risicogerichte en resultaatgerichte toezicht en handhaving. Daarvoor zijn data onmisbaar, evenals goed een functionerend(e) VTH-applicatie, Digitaal Stelsel Omgevingswet en Inspectiewet Milieu. Een en ander past geheel in de modernisering van het VTH-instrumentarium, zoals branche- en gedragsgericht toezicht.
- Meer en meer organiseren rondom maatschappelijke thema's en risico's in de leefomgeving, zoals Zeer Zorgwekkende Stoffen en energie, ketens van asbest, grond en afstromen vanuit de omgevingswaarden van een gebied.
- Goede invulling van een rol in het vooroverleg met een vergunningaanvrager, samen met het bevoegd gezag en andere stakeholders. En daarmee het leveren van (VTH-)expertise aan de voorkant van een aanvraag.
- Een adviserende rol in de (regionale) beleidsvorming van omgevingsvisies en -plannen. Onze inzet richt zich op de uitvoerbaarheid van onze VTH-taken en inbreng van onze VTH-expertise. Maar ook het belang van regionale afstemming van omgevingsplannen om onder andere wildgroei en versnippering van verschillende regels voor geluid en lucht tegen te gaan. Daarmee voorkomen we complexere en duurdere uitvoering van VTH.
- Versterken van het samenspel in de Big Eight. De Big Eight is een visuele weergave van de procescriteria die wettelijk zijn vastgelegd. Deze procescriteria gelden voor alle bestuursorganen die verantwoordelijk zijn voor beleid- en uitvoering van VTH-taken.
- Meer focus op monitoring van data van omgevingskwaliteit om de kwaliteit in de leefomgeving te kunnen volgen en maatregelen te kunnen beoordelen.

Richting de toekomst betekent dit dat het informatie gestuurd werken de basis zal moeten vormen voor ons handelen in de breedste zin van het woord. Hierbij gaat het om een het gerichte proces van dataontwikkeling tot informatie en het ontsluiten van deze data zodat deze kan worden toegepast in besluitvormingsprocessen.

Energie en bedrijven

Volgens het regeerakkoord 2021 — 2025 wordt de klimaatverandering gezien als een van de grootste uitdagingen voor onze generatie. Een en ander betekent dat

	<p>een goed klimaatbeleid kansen biedt om een duurzame en sterke economie op te bouwen. Onderdeel daarvan is met behulp van bepaalde toekomstplannen de industrie in de toekomst te laten draaien op zo weinig mogelijk schone energie en op zogenaamde biograndstoffen. Om deze aanpak te doen slagen is afstemming tussen overheden, bedrijfsleven en samenleving noodzakelijk. Niet alleen op basis van vrijblijvendheid, maar ook op basis van bepaalde maatwerkafspraken zullen we ervoor moeten zorgen dat de Nederlandse industrie hierbij bepaalde duurzame normen stelt. Daarmee versterken we niet alleen het vestigingsklimaat, maar trachten we ook de duurzame werkgelegenheid voor Nederland te behouden.</p> <p>Een van de consequenties van deze industrietaakstelling is dat we er rekening mee moeten houden dat de landelijke energieaanpak bij alle bedrijven in de nabije toekomst meer aandacht moet gaan krijgen en daarmee ook zal leiden tot een toename van inzet op dit milieuaspect. Inmiddels is ook aangekondigd dat hiervoor op termijn extra middelen ter beschikking zullen komen en zal rekening gehouden moeten worden met een toename van uitvoering van dit soort werkzaamheden door ons in 2023 en volgende jaren. Voorbeelden van specifieke aandachtsgebieden daarbij zijn o.a. de informatie- en energiebesparingsplicht o.b.v. het Activiteitenbesluit, het verduurzamen van het MKB en de label C-verplichting voor kantoren.</p>
Risico's	<p>Risico's kunnen worden onderscheiden in reguliere en strategische risico's:</p> <p>Reguliere risico's doen zich regelmatig voor en zijn over het algemeen goed meet- en beheersbaar. Voorbeelden van beheersmaatregelen zijn het afsluiten van verzekeringen, het vormen van voorzieningen, het creëren van bestemmingsreserves en het adequaat inrichten van de administratieve organisatie en de interne controle.</p> <p>Strategische risico's zijn niet of nauwelijks beïnvloedbaar. De kans dat het risico zich voordoet is vaak klein maar de financiële gevolgen kunnen groot zijn. Dergelijke risico's kunnen samenhangen met rijksbrede bezuinigingen, onvoorziene kostenstijgingen, productiviteitsverlies en veranderingen in de vraag.</p> <p>Op basis van de gemeenschappelijke regeling wordt weerstandsvermogen opgebouwd. De opbouw van weerstandsvermogen is vastgelegd in artikel 30 van de gemeenschappelijke regeling en het beleid aangaande het weerstandsvermogen is bepaald in de beleidsnota Weerstandsvermogen die is vastgesteld door het Algemeen Bestuur op 8 oktober 2014. Bij de risico inventarisatie is het gewenste weerstandsvermogen berekend op € 562.252.</p>

	Het weerstandsvermogen zegt iets over het vermogen van de RUD om de gevolgen van niet-begrote strategische risico's op te vangen zonder ingrijpende maatregelen in de eigen bedrijfsvoering te moeten nemen.
--	--

Bodenzorg Limburg BV													
Soort	Besloten vennootschap												
Vestigingsplaats	Maastricht Airport												
Betrokken partijen	Bodenzorg Limburg bestaat als zelfstandige organisatie met de gemeenten in Limburg als aandeelhouders.												
Openbaar belang	Het vinden van duurzame oplossingen voor gesloten stortplaatsen en andere verontreinigde locaties. Daarbij dient als uitgangspunt dat de nieuwe activiteiten het duurzaamheidsbeleid van de overheid ondersteunen.												
Financieel belang	De jaarlijkse solidariteitsafdracht voor Eijsden-Margraten bedraagt € 6.464 (€ 0,25 per inwoner).												
Vermogen	<table border="0"> <tr> <td><i>x 1.000</i></td> <td>1-1-2022</td> <td>31-12-2022</td> </tr> <tr> <td>eigen vermogen</td> <td>€ 8.744</td> <td>€ 6.380</td> </tr> <tr> <td>te bestemmen resultaat</td> <td></td> <td>€ -/2.363</td> </tr> <tr> <td>vreemd vermogen</td> <td>€ 32.736</td> <td>€ 32.568</td> </tr> </table>	<i>x 1.000</i>	1-1-2022	31-12-2022	eigen vermogen	€ 8.744	€ 6.380	te bestemmen resultaat		€ -/2.363	vreemd vermogen	€ 32.736	€ 32.568
<i>x 1.000</i>	1-1-2022	31-12-2022											
eigen vermogen	€ 8.744	€ 6.380											
te bestemmen resultaat		€ -/2.363											
vreemd vermogen	€ 32.736	€ 32.568											
Bestuurlijk belang	De gemeente Eijsden-Margraten is als aandeelhouder vertegenwoordigd door wethouder Gerritsen.												
Financiële situatie	Ultimo 2022 bedraagt het eigen vermogen € 6,3 miljoen (inclusief resultaat 2022) en het vreemd vermogen € 32,5 miljoen. Het resultaat 2022 bedraagt € 2.363.724 positief en is toegevoegd aan de algemene reserve van Bodenzorg Limburg BV.												
Ontwikkelingen	In samenwerking met de gemeente Eijsden-Margraten wordt onderzocht of het mogelijk is om op Het Tiende Vrij in Eijsden een parcours aan te leggen voor mountainbikers. Er is inmiddels een onderzoek afgerond naar de natuurwaarden van deze locatie. De provincie Limburg heeft dit onderzoek beoordeeld en heeft geconstateerd dat de aanleg van de mountainbikeroute niet strijdig is met de voorwaarden die in de Natuurbeschermingswet worden gesteld, mits een aantal specifieke maatregelen in acht wordt genomen.												
Risico's	Het financiële risico is zeer beperkt.												

Programma 5 Bestuur en Bedrijfsvoering

Veiligheidsregio Zuid Limburg											
Soort	Gemeenschappelijke regeling										
Vestigingsplaats	Maastricht										
Betrokken partijen	16 Gemeenten in Zuid-Limburg, brandweer en Geneeskundige Hulpverleningsorganisatie in de Regio (GHOR).										
Openbaar belang	Het realiseren van een efficiënte en kwalitatief hoogwaardige organisatie van brandweertzorg, geneeskundige hulpverlening, gemeentelijke bevolkingszorg, rampenbestrijding en crisisbeheersing.										
Visie	“De zorg voor veiligheid binnen de samenleving blijft bij de Veiligheidsregio Zuid-Limburg voorop staan. Daarom richten we ons op het zo goed mogelijk bestrijden van incidenten, rampen en crises en op het verminderen van risico's. We leren van incidenten en passen waar nodig de werkwijze aan, zodat we burgers, bedrijven en instellingen in Zuid-Limburg nog beter kunnen (be)dienen.”										
Financieel belang	<p>Voor 2023 zijn de volgende bijdragen aan de Veiligheidsregio Zuid-Limburg begroot; bedragen in Euro's :</p> <table style="margin-left: auto; margin-right: auto;"> <thead> <tr> <th></th> <th style="text-align: right;">Begroot</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>Brandweer</td> <td style="text-align: right;">€ 1.799.026</td> </tr> <tr> <td>GHOR</td> <td style="text-align: right;">€ 47.985</td> </tr> <tr> <td>MCC</td> <td style="text-align: right;">€ 5.886</td> </tr> <tr> <td>Totaal</td> <td style="text-align: right;">€ 1.852.897</td> </tr> </tbody> </table>		Begroot	Brandweer	€ 1.799.026	GHOR	€ 47.985	MCC	€ 5.886	Totaal	€ 1.852.897
	Begroot										
Brandweer	€ 1.799.026										
GHOR	€ 47.985										
MCC	€ 5.886										
Totaal	€ 1.852.897										
Bestuurlijk belang	Het algemeen bestuur bestaat uit de burgemeesters van de deelnemende regiogemeenten.										
Financiële situatie	Het begrote eigen vermogen per ultimo 2024 bedraagt € 4.550.000. De totale uitgaven (exclusief dotaties reserves) in begroting 2024 van de Veiligheidsregio										

	bedragen € 56.547.000. De dekking hiervan bestaat hoofdzakelijk uit de bijdragen van de deelnemende gemeenten (circa 78%) en het Rijk.
Vermogen	<p>x 1.000 1-1-2024 31-12-2024</p> <p>eigen vermogen € 3.586 € 2.602</p> <p>vreemd vermogen € 56.614 € 57.598</p> <p>verwacht resultaat € 0</p>
Ontwikkelingen	<p>De vijf thema's binnen het samenhangende stelsel van brandweezorg zullen zoals aangegeven de thema's binnen de bestuurlijke dialoog gaan vormen. De relevante ontwikkelingen in de nabije toekomst worden onderstaand per thema verder toegelicht.</p> <p><u>Risicoprofiel en risicobeheersing</u></p> <p>In 2020 is een nieuw regionaal crisisplan vastgesteld voor de periode 2020-2023 waarin alle maatregelen in het kader van voorkomen van risico's in gezamenlijkheid omschreven worden.</p> <p>Het plan beschrijft (op basis van artikel 16 Wet veiligheidsregio) hoe de crisisorganisatie bij een incident of crisis functioneert. Het regionaal crisisplan omvat:</p> <ul style="list-style-type: none"> • een beschrijving van de crisisorganisatie en de alarmering hiervan; • de verantwoordelijkheden; • de taken; • de bevoegdheden. <p>Het doel van de crisisorganisatie is:</p> <ul style="list-style-type: none"> • het leveren van adequate noodhulp aan burgers, bedrijven en betrokkenen; • het bieden van leiding en coördinatie aan operationele eenheden die de ramp of crisis bestrijden;

- zo snel mogelijk communiceren van relevante feiten zodat de samenleving (zelf)redzaam kan zijn;
- zo snel mogelijk terug te keren naar de 'normale' situatie door een (voorbereide) gecoördineerde nafase.

Dekkingsplan

In het vigerende dekkingsplan staan de voor de brandweer geldende opkomsttijden en een beschrijving van de voorzieningen en maatregelen die de brandweer nodig heeft om aan de opkomsttijden te voldoen.

Gebiedsgerichte opkomsttijden:

Er wordt landelijk gewerkt aan het project RemBrand. Belangrijke (tussen)uitkomsten van dit project zijn de beweging naar de voorkant van de veiligheidsketen (voorkomen van brand door risicobeheersing) en de introductie van gebiedsgerichte opkomsttijden.

Met name de gebiedsgerichte opkomsttijden -waarbij afhankelijk van de risico's en de genomen risicobeheersingsmaatregelen ook gezien wordt of en in welke mate de opkomst flexibeler kan zijn- biedt mogelijkheden om de (kwaliteit van de) brandweezorg in de regio opnieuw te modelleren.

Daaruit vloeien voorstellen voort om de opkomsttijden van objectgebonden naar gebiedsgericht aan te passen en voor gebieden andere opkomsttijden te gaan hanteren.

Een andere opkomsttijd voor een gebied betekent een andere basis voor modellering. Een van de effecten van gebiedsgerichte opkomsttijden kán zijn dat andere locaties van kazernes noodzakelijk zijn om het niveau van brandweezorg te realiseren.

Bestuurlijk is inmiddels de ontwikkeling van gebiedsgerichte opkomsttijden omarmd. Het veiligheidsberaad heeft er op 18 maart 2019 mee ingestemd en de minister verzocht de gewenste aanpassingen ook in het besluit veiligheidsregio's te verwerken.

De aanpassingen van dat besluit als uitwerking van de Wet veiligheidsregio's is niet eerder voorzien dan dat de evaluatie van de Wet veiligheidregio's heeft

plaatsgevonden. Dan kunnen de uitkomsten van deze evaluatie ook verwerkt worden in een nieuw besluit. Het rapport van de evaluatie van de Wet veiligheidsregio's is december 2020 opgeleverd.

Voor de opkomsttijden stelde het rapport een nieuwe methodiek voor, de 'gebiedsgebonden opkomsttijd', die gold als alternatief voor de wettelijke opkomsttijd.

Hoewel het rapport een uniforme norm en werkwijze voorstelde voor deze gebiedsgebonden opkomsttijd en het Veiligheidsberaad de aanbevelingen unaniem overnam, wordt door individuele veiligheidsregio's verschillend invulling gegeven aan de gebiedsgebonden opkomsttijd. Een uniforme standaard is nog niet gerealiseerd.

Met het bestuur worden momenteel gesprekken gevoerd over de mogelijke impact van de gebiedsgerichte opkomsttijden. Besluitvorming daarover kan echter pas definitief worden wanneer deze mogelijkheid ook in wet- en regelgeving is aangepast.

Het effect van dergelijke besluiten (andere kazerneconfiguratie) is daarna afhankelijk van praktische factoren zoals bestaande huurcontracten, afschrijvingstermijnen van materieel.

Evaluatie Wet veiligheidsregio's:

De Wet veiligheidsregio's (Wvr) is in 2010 tot stand gekomen met als doel om de brandweezorg, de rampenbestrijding, de crisisbeheersing en de geneeskundige hulpverlening, met behoud van de bestuurlijke verhoudingen, te integreren en onder één regionale bestuurlijke regie te brengen. Het doel dat daarmee bereikt diende te worden was om een "doelmatige en slagvaardige hulpverlening te verzekeren".

In 2013 vond een eerste evaluatie van de Wvr plaats. Uit deze evaluatie kwam een aantal verbeterpunten naar voren. Tegelijkertijd was de conclusie dat het, gezien het korte bestaan van de wet en de veranderende context (onder andere de recente invoering van de Politiewet), te vroeg was om conclusies te trekken over de effecten van de wet.

Eind 2018 werd de tweede evaluatie van de Wet veiligheidsregio's aangekondigd. De wet is bijna tien jaar van kracht en het stelsel van crisisbeheersing dat met de veiligheidsregio's werd beoogd zou inmiddels voldoende ontwikkeld moeten zijn. De minister van JenV heeft daarom de opdracht gegeven om de wet te evalueren. De

minister benutte de periode tussen deze aankondiging en de feitelijke instelling van de commissie medio 2019 om het veld te consulteren.

In deze periode werden onderwerpen, relevante evaluatievragen en zienswijzen opgehaald. Deze consultatieronde leidde tot een breed geformuleerde evaluatieopdracht waarin een groot aantal onderwerpen is benoemd:

“De commissie heeft tot taak de doeltreffendheid en de effecten van de Wet veiligheidsregio’s en onderliggende regelgeving in de praktijk te onderzoeken en te bezien of de huidige wet bruikbaar is in het licht van actuele en toekomstige dreigingen, maatschappelijke ontwikkelingen en ontwikkelingen in de crisisbeheersing in het algemeen.

De commissie besteedt in dit onderzoek in ieder geval aandacht aan de volgende onderwerpen:

- *de vormgeving van (het stelsel van) de veiligheidsregio’s, mede in het licht van het gehele stelsel van de rampenbestrijding en crisisbeheersing;*
- *de wijze waarop de taken, de verantwoordelijkheden en de bevoegdheden van de verschillende actoren in het stelsel zich tot elkaar verhouden;*
- *de samenwerking tussen de bedoelde actoren;*
- *brandweer, GHOR en bevolkingszorg;*
- *informatievoorziening;*

Instituut Fysieke Veiligheid.”

Het is volgens de taakstelling de bedoeling dat de evaluatie zo wordt uitgevoerd dat deze inzicht biedt in wat goed werkt, waar er verbetermogelijkheden zijn, en wat bij knelpunten de oplossingsrichtingen zijn.

Op 5 juli 2019 stemde de ministerraad in met de benoeming van de Evaluatiecommissie Wet veiligheidsregio’s (Wvr) onder voorzitterschap van prof. mr. dr. Erwin Muller.

In september 2019 ging de commissie formeel van start.

Opzet en aanpak van de evaluatie

De commissie formuleerde bij de start van de evaluatie een aantal vertrekpunten die bepalend zijn geweest voor de verschillende stappen in het evaluatietraject:

1. Het evaluatieonderzoek richt zich op de wet en op de uitvoering van de wet in de praktijk. De evaluatie start daarom aan de basis: wat staat er in de wet en hoe functioneert de wet in de praktijk?
2. In het veld is veel kennis, expertise en informatie over het functioneren van het stelsel van rampenbestrijding en crisisbeheersing aanwezig. De commissie hanteert de informatie in het veld, inclusief onderzoeksinstituten, over de belangrijkste succespunten en aandachtspunten als vertrekpunt.
3. De commissie gaat actief de dialoog aan met het veld en luistert naar wat partijen te zeggen hebben.
4. De commissie werkt open en transparant en communiceert op die manier ook met de buitenwereld.

Het rapport van de evaluatie van de Wet veiligheidsregio's is december 2020 opgeleverd.

Gekoppeld aan de Wet veiligheidsregio's kennen we het Besluit veiligheidsregio's. Daarin worden aanvullende zaken zoals bijvoorbeeld de opkomsttijden omschreven en vastgelegd. Gebiedsgerichte opkomst kan pas geëffectueerd worden wanneer na de evaluatie van de Wvr ook het bijbehorende Besluit is aangepast. Dat kan enige tijd in beslag nemen.

Vrijwilligheid binnen de brandweerzorg

De vrijwilligheid, die nu de kurk vormt waar de organisatie op drijft, staat in toenemende mate onder druk. Er zijn knelpunten in de beschikbaarheid (overdag) en het vinden en binden van vrijwilligers wordt steeds lastiger vanwege het tijdsbeslag in privétijd en de opstelling van werkgevers.

Ook spelen er vraagstukken rond de rechtspositie van brandweervrijwilligers binnen de regelgeving voor ambtenaren.

Deze ontwikkelingen maken dat de komende jaren wordt gekeken naar andere invulling van de vrijwilligheid. Geconstateerd wordt zelfs dat het huidige organisatiemodel van de brandweer met de huidige inzet van vrijwilligers op de langere termijn tegen de grenzen van het stelsel aanloopt. Dit is een landelijke trend; er zijn diverse maatschappelijke, demografische en juridische ontwikkelingen die steeds moeilijker verenigbaar zijn met het huidige stelsel van vrijwilligheid. Om

die reden is dit een goed moment om fundamenteel naar de rol van vrijwilligheid binnen de brandweezorg te kijken.

Landelijk is gestart met een programma vrijwilligheid, waarmee gezocht wordt naar nieuwe oplossingen. Beelden die daaruit naar voren komen zijn verschillende vormen van vrijwilligheid, die in de hele lijnorganisatie zijn vertegenwoordigd en in alle domeinen (risicobeheersing, vakbekwaamheid en incidentbestrijding). De belasting van vrijwilligers moet afnemen en daarom komen er waarschijnlijk meer andere vormen van vrijwilligheid (naast de gangbare 'allround vrijwilliger').

Te denken valt aan speciale functies voor voorlichtingstaken, maar ook voor bepaalde specialismen.

Om deze organisatie mogelijk te maken, moet integraal gekeken worden naar de wijze waarop de risicobeheersing en incidentbestrijding wordt ingericht. Een andere inzet van vrijwilligers, betekent ook een andere inzet van beroepspersoneel en dus een fundamenteel andere inrichting van de brandweezorg. Een dergelijke majeure ontwikkeling vraagt tijd omdat het samenhangt met aanpassingen van het stelsel, de wet- en regelgeving en de mogelijkheden in strategische personeelsplanning, nog los van de eerder genoemde ontwikkelingen rondom de WNRA en de impact op vrijwilligheid. Daarbij wordt meegegeven dat vrijwilligheid, ondanks een aantal aankomende wijzigingen, nog steeds een betaalbare basis vormt voor de inrichting van de brandweezorg. Andere varianten vragen per definitie om meer beroepsmatige capaciteit en leiden dan tot kostenuitzetting.

Zodra het onderzoek naar nieuwe oplossingen is afgerond zullen de resultaten gepresenteerd worden.

Vakbekwaamheid

De kwalificatiedossiers stellen steeds strengere eisen aan onze brandweermensen. Daarbij breidt de taak uit (voorbeelden energietransitie, elektrische voertuigen, terrorismegevolgbestrijding en de gevolgen van klimaatveranderingen) zonder dat andere taken verminderen. Dat maakt dat vakbekwaam worden en blijven gepaard gaat met meer en intensiever opleiden, trainen en oefenen.

Als brandweerorganisatie moeten we daarbij "concurreren" met andere vrijetijdsbestedingen. Om onze -met name vrijwillige- brandweermensen daarbij tegemoet te komen zal er in toenemende mate geïnvesteerd moeten worden in instrumenten die het mogelijk maken om op voor de vrijwilliger passende momenten bij te scholen. Denk daarbij aan instructiefilms waarbij nieuwe informatie

	uitgelegd en toegelicht wordt, elektronische leeromgevingen waar mensen op in kunnen loggen en herhalingslessen kunnen volgen, gebruik van you-tube-achtige omgevingen en dergelijke. Om aansluiting te houden met nieuwe generaties van vrijwilligers moeten de in te zetten leermiddelen aansluiten bij de behoeften van die groepen.
Risico's	Bij uittreden of opheffing participeert de gemeente in de aanwezige schulden en kosten van liquidatie.

NV Bank Nederlandse Gemeenten (BNG Bank)																	
Soort	Naamloze vennootschap																
Vestigingsplaats	Den Haag																
Betrokken partijen	Gemeenten en andere publiekrechtelijke lichamen in Nederland.																
Openbaar belang	Met gespecialiseerde dienstverlening en kredietverlening tegen gunstige voorwaarden bijdragen aan zo laag mogelijke kosten van gemeenschappelijke voorzieningen voor de burger.																
Financieel belang	Een belang van 0,0942% in het geplaatste aandelenkapitaal, zijnde 52.455 aandelen, met een verkrijgingprijs van € 131.137,50. 2022 is een bedrag ad € 94.944 aan dividend 2021 worden ontvangen. het dividend over 2022 zal in 2023 worden verantwoord.																
Bestuurlijk belang	De burgemeester vertegenwoordigt de gemeente in de aandeelhoudersvergadering.																
Financiële situatie	Ultimo 2022 bedraagt het eigen vermogen € 4,6 miljard en het vreemd vermogen € 107.459 miljoen. De nettowinst van € 300 miljoen is na belasting beschikbaar voor uitkering aan dividend (€ 139 mln.) en het restant word toegevoegd aan de reserves.																
Vermogen	<table border="0"> <tr> <td></td> <td>x 1.000.000</td> <td>1-1-2022</td> <td>31-12-2022</td> </tr> <tr> <td>eigen vermogen</td> <td></td> <td>€ 5.062</td> <td>€ 4.615</td> </tr> <tr> <td>te bestemmen resultaat</td> <td>€ 236</td> <td></td> <td>€ 300</td> </tr> <tr> <td>vreemd vermogen</td> <td></td> <td>€ 143.995</td> <td>€ 107.459</td> </tr> </table>		x 1.000.000	1-1-2022	31-12-2022	eigen vermogen		€ 5.062	€ 4.615	te bestemmen resultaat	€ 236		€ 300	vreemd vermogen		€ 143.995	€ 107.459
	x 1.000.000	1-1-2022	31-12-2022														
eigen vermogen		€ 5.062	€ 4.615														
te bestemmen resultaat	€ 236		€ 300														
vreemd vermogen		€ 143.995	€ 107.459														

Ontwikkelingen	Hoewel kernklanten terughoudend zijn met nieuwe investeringen, nam de kredietverlening toe. De strategische doelstellingen op het gebied van rendement en marktaandeel zijn gerealiseerd en mede dankzij een toename van de nettowinst en de plaatsing van hybride kapitaal verstevigde het eigen vermogen en de balans van de bank. BNG handhaaft haar missie te allen tijde te voorzien in goedkope financiering van overheden en instellingen van maatschappelijk belang.
Risico's	Het financiële risico is zeer beperkt.

Waterleiding Maatschappij Limburg NV													
Soort	Naamloze vennootschap												
Vestigingsplaats	Maastricht												
Betrokken partijen	Limburgse gemeenten en Provincie Limburg.												
Openbaar belang	WML stelt de drinkwatervoorziening in Limburg veilig en doet dit op duurzame wijze. Ook toont WML haar maatschappelijke betrokkenheid in Limburg en daarbuiten.												
Financieel belang	Een belang van 1,8% in het geplaatste aandelenkapitaal, zijnde negen aandelen, met een verkrijgingprijs van € 40.842. In 2021 is geen dividend ontvangen. De directie heeft AVA heeft met goedkeuring van de raad van commissarissen aan de algemene raad van aandeelhouders voorgesteld het positieve resultaat over 2021 ad € 6.063.000 toe te voegen aan de algemene reserve van WML.												
Bestuurlijk belang	Wethouder Gerritsen vertegenwoordigt de gemeente in de aandeelhoudersvergadering.												
Financiële situatie	Per 1-1-2023 bedraagt het eigen vermogen € 200 miljoen en het vreemd vermogen € 382,6 miljoen. De verhouding tussen eigen vermogen en het totale vermogen (solvabiliteit) bedraagt 33,4%. De Raad van Commissarissen heeft voorgesteld het positieve resultaat 2022 van € 6,3 miljoen toe te voegen aan de algemene reserve.												
Vermogen	<table border="0"> <thead> <tr> <th></th> <th>1-1-2022</th> <th>31-12-2022</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>eigen vermogen</td> <td>€ 194.003</td> <td>€ 200.306</td> </tr> <tr> <td>te bestemmen resultaat</td> <td>€6003</td> <td>€6.303</td> </tr> <tr> <td>vreemd vermogen</td> <td>€ 387.395</td> <td>€ 382.643</td> </tr> </tbody> </table>		1-1-2022	31-12-2022	eigen vermogen	€ 194.003	€ 200.306	te bestemmen resultaat	€6003	€6.303	vreemd vermogen	€ 387.395	€ 382.643
	1-1-2022	31-12-2022											
eigen vermogen	€ 194.003	€ 200.306											
te bestemmen resultaat	€6003	€6.303											
vreemd vermogen	€ 387.395	€ 382.643											

Ontwikkelingen	WML wil op de lange termijn de kwaliteit van de drinkwaterbronnen veilig stellen en ook is er de ambitie om op termijn klimaatneutraal te worden. Daarnaast zet WML in op een sterker (drink) watermerk: kraanwater is immers een gezond, duurzaam en goedkoop alternatief voor bronwater uit de fles.
Risico's	Het financiële risico is zeer beperkt.

Enexis Holding NV	
Soort	Naamloze vennootschap
Vestigingsplaats	's-Hertogenbosch
Betrokken partijen	Gemeenten, provincie en andere publiekrechtelijke lichamen in Zuid-Nederland.
Openbaar belang	<p>Enexis beheert het energienetwerk in Noord-, Oost- en Zuid-Nederland voor de aansluiting van ongeveer 2,7 miljoen huishoudens, bedrijven en overheden. De netbeheerderstaak is een publiek belang, wettelijk geregeld met o.a. toezicht vanuit de Autoriteit Consument en Markt.</p> <p>De vennootschap heeft ten doel het realiseren van een duurzame energievoorziening door state of the art dienstverlening en netwerken en door regie te nemen in innovatieve oplossingen. Dit om de energietransitie te versnellen én excellent netbeheer uit te voeren.</p> <p>Deze doelen worden gerealiseerd op basis van de volgende strategieën:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Netwerk en dienstverlening tijdig gereed voor veranderingen in de energiewereld; • Betrouwbare energievoorziening; • Excellente dienstverlening: hoge klanttevredenheid en verlaging kosten; • Samen met lokale partners Nederlandse klimaatdoelen realiseren; • Innovatieve, schaalbare oplossingen om de energietransitie te versnellen. <p>De provincie tracht met haar aandeelhouderschap in Enexis de publieke belangen te behartigen. De infrastructuur voor energie is een vitaal onderdeel voor onze economie en voor onze samenleving.</p>
Financieel belang	Een belang van 0,3742% in het geplaatste aandelenkapitaal, zijnde 560.250 aandelen, met een verkrijgingprijs van € 97.876. Bij de verzelfstandiging hebben de aandeelhouders een bruglening van Essent omgezet in aandeelhoudersleningen

	<p>met verschillende looptijden met een totale waarde van € 1,8 miljard. Met ingang van 2012 is Enexis begonnen met het aflossen en herfinancieren van deze leningen vanuit een programma van beursgenoteerde obligatieleningen. Deze vorderingen van de aandeelhouders op Enexis Holding NV zijn ondergebracht in de entiteit "Vordering op Enexis BV", volledigheidshalve wordt alhier naar betreffende verbonden partij verwezen.</p> <p>Voor 2024 en meerjarig heeft Eijsden-Margraten een dividend opbrengst van € 378.109 begroot.</p>												
Bestuurlijk belang	De burgemeester vertegenwoordigt de gemeente in de aandeelhoudersvergadering.												
Financiële situatie	De jaarrekening 2022 laat een eigen vermogen per 31-12-2022 zien van € 4.481 miljoen en een vreemd vermogen van € 4.907 miljoen. Het resultaat bedraagt € 187 miljoen.												
Vermogen	<table border="1"> <thead> <tr> <th>x 1.000</th> <th>1-1-2022</th> <th>31-12-2022</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>eigen vermogen</td> <td>€4.432</td> <td>€ 4.481</td> </tr> <tr> <td>te bestemmen resultaat</td> <td>€ 199</td> <td>€ 187</td> </tr> <tr> <td>vreemd vermogen</td> <td>€ 5.154</td> <td>€ 4.907</td> </tr> </tbody> </table>	x 1.000	1-1-2022	31-12-2022	eigen vermogen	€4.432	€ 4.481	te bestemmen resultaat	€ 199	€ 187	vreemd vermogen	€ 5.154	€ 4.907
x 1.000	1-1-2022	31-12-2022											
eigen vermogen	€4.432	€ 4.481											
te bestemmen resultaat	€ 199	€ 187											
vreemd vermogen	€ 5.154	€ 4.907											
Ontwikkelingen	<p>Enexis is, als één van de ondertekenaars, een belangrijke partner in de Brabantse Energie Alliantie. Ook in het Provinciale energieprogramma zijn verschillende thema's zoals warmte, energieke landschappen, Nul op de meter, sustainable energy farming en groene mobiliteit waar de rol van Enexis van grote meerwaarde kan zijn.</p> <p>Enexis, de provincie en deelnemende gemeenten hebben op dit moment al een meerjarige samenwerking voor de ontwikkeling en uitrol van laadinfrastructuur voor elektrisch vervoer in Brabant. Ook zijn er aanvullende afspraken over samenwerken in Buurkracht en nul op de Meter. In 2018 wordt deze samenwerking, mede op basis van de doelstelling "versnellen van de energietransitie" verdiept en verbreed. De alliantie tussen Enexis en provincie biedt door zowel concrete en strategische samenwerking een belangrijk fundament voor het kunnen behalen van de energiedoelstellingen ten aanzien van CO2 reductie en groene groei in Noord-Brabant.</p>												
Risico's	<p>Enexis is financieel gezond. Enexis heeft de Standard & Poor's (S&P) rating A+ (Stable outlook) en bij Moody's Aa3 (stable outlook).</p> <p>De aandeelhouders lopen het risico (een deel van) de boekwaarde te moeten afwaarderen. Voor Eijsden-Margraten bedraagt deze boekwaarde € 346.995 per 31-12-2021. Het risico voor de aandeelhouders is gering omdat Enexis opereert in</p>												

	<p>een gereguleerde (energie)markt, onder toezicht van de Energiekamer. Daarnaast is het risico gering in relatie tot de (intrinsieke) waarde van Enexis Holding N.V.</p> <p>Wettelijk is minimaal 40% eigen vermogen vereist, Enexis heeft op dit moment meer dan 47% eigen vermogen.</p> <p>Een aanvullend risico is het achterblijven van de geraamde dividendinkomsten. Het risico is echter gemitigeerd middels een overeengekomen streefwaarde van € 100 miljoen voor het jaarlijkse dividend.</p>
--	--

Publiek Belang Elektriciteitsproductie BV	
Soort	Besloten vennootschap
Vestigingsplaats	's-Hertogenbosch
Betrokken partijen	Gemeenten en andere publiekrechtelijke lichamen in Zuid-Nederland.
Openbaar belang	<p>Onderdeel van Essent in 2009 bij de verkoop aan RWE, was het 50% aandeel in N.V. Elektriciteits Productiemaatschappij Zuid-Nederland (EPZ), o.a. eigenaar van de kerncentrale in Borssele. Het bedrijf Delta N.V. (destijds 50% aandeelhouder, nu 70% aandeelhouder) heeft de verkoop van dit bedrijfs onderdeel van Essent aan RWE in 2009 bij de rechter aangevochten. Als consequentie op deze gerechtelijke procedure is in 2009 het 50% belang van Essent in EPZ tijdelijk ondergebracht bij Publiek Belang Elektriciteitsproductie B.V. ("PBE").</p> <p>In 2010 is op gezamenlijk initiatief van de aandeelhouders van PBE en de provincie Zeeland als belangrijkste aandeelhouder van Delta N.V. een bemiddelingstraject gestart om het geschil tussen partijen op te lossen.</p> <p>In 2011 is dit bemiddelingstraject succesvol afgerond. Op 30 september 2011 is, 2 jaar na de verkoop van de aandelen Essent, het 50% belang in EPZ alsnog geleverd aan RWE.</p> <p>PBE is blijven bestaan met een beperkt takenpakket. PBE wikkelt de zaken af die uit de verkoop zijn voortgekomen. Daarnaast is PBE verplichtingen aangegaan in het kader van het Convenant Borging Publiek Belang Kerncentrale Borssele uit 2009. Hiermee is een termijn tot sluiting van de Kerncentrale Borssele (voorgenomen sluiting 2033) gemoeid. Na een statutenwijziging in de Algemene Vergadering van Aandeelhouders op 14 december 2011 is de</p>

	<p>inrichting van PBE aangepast naar de status van een SPV, vergelijkbaar met o.a. Verkoop Vennootschap B.V.</p> <p>Conform de koopovereenkomst kon RWE tot uiterlijk 30 september 2015 potentiële claims indienen ten laste van het General Escrow Fonds (zie Verkoop Vennootschap B.V.). RWE had op 30 september 2015 geen potentiële claims ingediend m.b.t. verkoop van het 50% belang in EPZ. Het General Escrow Fonds is in juli 2016 geliquideerd en uitgekeerd aan de aandeelhouders.</p>																
Financieel belang	Een belang van 0,3742% in het geplaatste aandelenkapitaal, zijnde 560.250 aandelen, met een verkrijgingsprijs van € 41.045.																
Vermogen	<table> <tr> <td></td> <td><i>x 1.000</i></td> <td>1-1-2022</td> <td>31-12-2022</td> </tr> <tr> <td>eigen vermogen</td> <td></td> <td>€ 1.532</td> <td>€ 1480</td> </tr> <tr> <td>vreemd vermogen</td> <td></td> <td>€ 7</td> <td>€ 10</td> </tr> <tr> <td>agio / dividend (incl. 15% belasting)</td> <td>€ 0</td> <td></td> <td>€ 0</td> </tr> </table>		<i>x 1.000</i>	1-1-2022	31-12-2022	eigen vermogen		€ 1.532	€ 1480	vreemd vermogen		€ 7	€ 10	agio / dividend (incl. 15% belasting)	€ 0		€ 0
	<i>x 1.000</i>	1-1-2022	31-12-2022														
eigen vermogen		€ 1.532	€ 1480														
vreemd vermogen		€ 7	€ 10														
agio / dividend (incl. 15% belasting)	€ 0		€ 0														
Bestuurlijk belang	De burgemeester vertegenwoordigt de gemeente in de aandeelhoudersvergadering.																
Financiële situatie	Ultimo 2022 bedroeg het eigen vermogen € 1.480.014 en het vreemd vermogen € 6.914. Besloten is het negatieve resultaat ad € 52.060 in mindering te brengen op de overige reserves.																
Ontwikkelingen	Ondanks dat het General Escrow fonds in juni 2016 is geliquideerd, dient de vennootschap als gevolg van contractuele verplichtingen met betrekking tot het Convenant Borging Publiek Belang Kerncentrale Borssele uit 2009 nog in stand gehouden te worden. Het bestuur van de vennootschap is in overleg met de andere contractuele partijen om na te gaan of deze contractuele verplichtingen voortijdig kunnen worden beëindigd en de vennootschap vervolgens kan worden ontbonden. Het doel is dat de vennootschap in 2022 (of eerder indien mogelijk) zal kunnen worden opgeheven en de resterende liquide middelen kunnen worden uitgekeerd aan de aandeelhouders naar rato van het aandelenbelang.																
Risico's	Het risico en daarmee de aansprakelijkheid voor de aandeelhouders is relatief gering en beperkt tot de hoogte van het gestort aandelenkapitaal en het resterend werkkapitaal in deze vennootschap.																

Soort	Besloten vennootschap															
Vestigingsplaats	's-Hertogenbosch															
Betrokken partijen	Gemeenten en andere publiekrechtelijke lichamen in Zuid-Nederland.															
Openbaar belang	<p>9 mei 2014 is de naam van Claim Staat Vennootschap BV gewijzigd in CSV Amsterdam BV. De statuten zijn gewijzigd zodat de nieuwe organisatie nu drie doelstellingen vervult:</p> <p>a. namens de Verkopende Aandeelhouders van Essent een eventuele schadeclaimprocedure voeren tegen de Staat als gevolg van de WON;</p> <p>b. namens de Verkopende Aandeelhouders eventuele garantieclaim procedures voeren tegen RECYCLECO BV ("Waterland");</p> <p>c. het geven van instructies aan de Escrow-agent voor wat betreft het beheer van het bedrag dat op de Escrow-rekening is gestort na de verkoop van Attero.</p>															
Financieel belang	<p>Een belang van 0,3742% in het geplaatste aandelenkapitaal met een verkrijgingprijs van € 75. Daarnaast heeft de gemeente een vordering van € 51.000 die geheel is voorzien; dit betreft ons aandeel in de Escrow-rekening naar aanleiding van de verkoop van Attero.</p> <p>In 2017 heeft een dividenduitkering ad. € 2.229.404 plaatsgevonden. Minus dividendbelasting bedroeg de dividenduitkering voor gemeente Eijsden-Margraten € 7.093.</p>															
Vermogen	<table> <tr> <td>x 1.000</td> <td>1-1-2022</td> <td>31-12-2022</td> </tr> <tr> <td>eigen vermogen</td> <td>€ 312</td> <td>€ 210</td> </tr> <tr> <td>vreemd vermogen</td> <td>€ 13</td> <td>€ 13</td> </tr> <tr> <td>resultaat na belasting</td> <td>€ 42</td> <td>-/- € 102</td> </tr> <tr> <td>agio / dividend (incl. 15% belasting)</td> <td>€ 0</td> <td>€ 0</td> </tr> </table>	x 1.000	1-1-2022	31-12-2022	eigen vermogen	€ 312	€ 210	vreemd vermogen	€ 13	€ 13	resultaat na belasting	€ 42	-/- € 102	agio / dividend (incl. 15% belasting)	€ 0	€ 0
x 1.000	1-1-2022	31-12-2022														
eigen vermogen	€ 312	€ 210														
vreemd vermogen	€ 13	€ 13														
resultaat na belasting	€ 42	-/- € 102														
agio / dividend (incl. 15% belasting)	€ 0	€ 0														
Bestuurlijk belang	De burgemeester vertegenwoordigt de gemeente in de aandeelhoudersvergadering.															
Financiële situatie	Het eigen vermogen bedroeg eind 2022 €210.000 en het vreemd vermogen bedroeg € 13.000. Besloten is het negatieve resultaat ad € 102.000 in mindering te brengen op de overige reserves van CSV Amsterdam BV.															
Ontwikkelingen	CSV zal voorlopig nog voortbestaan om op eigen kosten en risico namens Deponie Zuid B.V. (vennootschap onder Attero Holding B.V.), in overleg met de															

	<p>aandeelhouderscommissie, het bezwaar en/of beroep te voeren tegen de Belastingdienst ten aanzien van de naheffingsaanslag afvalstoffenbelasting.</p> <p>In februari 2021 heeft CSV bezwaar gemaakt tegen de naheffingsaanslag afvalstoffenbelasting. Op het moment is CSV in gesprek met de Belastingdienst over het bezwaar. Afhankelijk van de reactie van de Belastingdienst en de kans van slagen van een eventuele gerechtelijke procedure zal in overleg met Aandeelhouderscommissie van CSV de procedure al dan niet worden voortgezet.</p> <p>Na afwikkeling van deze bezwaar- en eventuele gerechtelijke procedure of eventuele voortijdige beëindiging van deze procedure (bijvoorbeeld door een mogelijk compromis tussen de Belastingdienst en CSV of een besluit van de Aandeelhouderscommissie de procedure niet verder voort te zetten) zal CSV kunnen worden opgeheven en de resterende liquide middelen kunnen worden uitgekeerd aan de aandeelhouders naar rato van het aandelenbelang.</p>
Risico's	Het risico en daarmee de aansprakelijkheid voor de aandeelhouders is relatief gering en beperkt tot de hoogte van het gestort aandelenkapitaal en het resterend werkkapitaal in deze vennootschap.

Belastingsamenwerking Gemeenten en Waterschappen (BsGW)	
Soort	Gemeenschappelijke regeling
Vestigingsplaats	Roermond
Betrokken partijen	30 Limburgse gemeenten en 2 Limburgse waterschappen.
Openbaar belang	Als uitvoeringsorganisatie van de deelnemende waterschappen en gemeenten de zorg behartigen voor het volledig, tijdig, rechtmatig, juist en doelmatig heffen en innen van de lokale belastingen en de uitvoering van de wet WOZ.
Financieel belang	Bijdrage in de exploitatie voor 2024 bedraagt € 510.000
Bestuurlijk belang	De gemeente Eijsden-Margraten is als aandeelhouder vertegenwoordigd door wethouder Gerritsen.
Financiële situatie	Ultimo 2024 is het eigen vermogen begroot op € 1.203.000.
Vermogen	x 1.000 1-1-2024 31-12-2024

	eigen vermogen € 1.203 € 1.203 vreemd vermogen € 1.143 € 8.57 verwacht resultaat € 0
Ontwikkelingen	Met ingang van 1 januari 2015 is de gemeente Eijsden-Margraten toegetreden tot de gemeenschappelijke regeling BsGW Belastingsamenwerking Gemeenten en Waterschappen. BsGW zal actief verdere samenwerkingsvormen met andere Limburgse gemeenten initiëren met als doel door schaalvergroting de bijdragen van de deelnemers te verlagen. De kwaliteit van de dienstverlening wil BsGW in stand houden of verbeteren en de digitale dienstverlening vergroten.
Risico's	De gemeente is mede verantwoordelijk voor negatieve resultaten. Daarnaast is er het risico op mogelijk onvolledige belastinginning.

GR gegevenshuis	
Soort	Gemeenschappelijke regeling
Vestigingsplaats	Landgraaf
Betrokken partijen	De gemeenten Eijsden-Margraten, Beekdaelen, Brunssum, Heerlen, Kerkrade, Landgraaf, Simpelveld, Sittard-Geleen, Vaals, Voerendaal en het Waterschap.
Openbaar belang	Het Gegevenshuis ontzorgt (lokale) overheden op het gebied van het opzetten en het beheren van object- en ruimte gerelateerde (Basis-)registraties en geometrie, alsmede het daarmee samenhangende beeldmateriaal. Hiermee kunnen (lokale) overheden voldoen aan wettelijke verplichtingen op dit gebied en kunnen dienstverlening en bedrijfsvoering kwalitatief hoogwaardig en kosteneffectief worden uitgevoerd.
Financieel belang	Begrote bijdrage deelnemers (gemeenten, Waterschap Limburg en deelnemers ad hoc opdrachten) in 2024 bedraagt € 4.599.892. De bijdrage van de gemeente Eijsden-Margraten hierin is € 299.368.
Bestuurlijk belang	Burgemeester Cox maakt deel uit van het algemeen bestuur.
Financiële situatie	Conform de geprognosticeerde balans in de begroting 2024 bedraagt het eigen vermogen ultimo 2024 € 175.000 en het totale vermogen € 1.236.744. Resultaat van het boekjaar 2024 vóór bestemming wordt geraamd op -/- € .0 Door

	aanwending van de reserve ICT voor € 6.772 bedraagt het geraamd resultaat na bestemming € 0. De gemeente Eijsden-Margraten is per 1-1-2018 toegetreden.	
Vermogen	x 1.000	1-1-2024 31-12-2024
	eigen vermogen	€ 315 € 175
	vreemd vermogen	€ 1.079 € 1.236
	verwacht resultaat na bestemming	€ 0
Ontwikkelingen	<p>Naast de gemeentelijke basisregistraties adressen en gebouwen (BAG) en grootschalige topografie (BGT), zijn in 2019 registraties met betrekking tot groen, wegen en riool in beheer genomen. Dit betekent dat alle registraties die door het Gegevenshuis worden beheerd vanaf 2019 in een structurele beheerfase zijn. In samenwerking met het Gegevenshuis zal de komende jaren verder worden gewerkt aan het ontwikkelen van het datagedreven werken binnen onze organisatie. Gemeentelijke processen worden hierdoor ondersteund met actuele en volledige beheerinformatie. Dit past bij de strategische pijler innovatie uit de missie en visie van het Gegevenshuis. De tweede strategische pijler van het Gegevenshuis heeft betrekking op groei. Bij groei moet gedacht worden aan 3 richtingen: uitbreiding van bestaande diensten ten behoeve van huidige deelnemers, nieuwe diensten ten behoeve van de huidige deelnemers en uitbreiding van deelnemers of afnemers. Gerealiseerde groei draagt bij aan een robuuste organisatie en leidt er uiteindelijk toe dat de bijdrage van de deelnemers lager kan worden. Immers de overhead stijgt niet evenredig met de groei en inkoopvolumevoordelen zijn met name bij software te halen.</p>	
Risico's	<p>De kans dat er sprake is van niet begrote, onvoorziene kosten (risico's) is op basis van de inrichting en werkwijze van Het Gegevenshuis klein. Tegenover alle te leveren producten en diensten staan baten in de zin van bijdragen van de deelnemers. Alle kosten worden toegerekend naar deze producten en diensten via voorcalculatie op basis van ervaringsgegevens. Dus alle afspraken worden aan de voorkant gemaakt.</p> <p>De solvabiliteitsratio is exclusief de rekening courant met de gemeente Landgraaf. Het Gegevenshuis acht dit verantwoord omdat het Gegevenshuis over voldoende liquide middelen beschikt om de rekening courant vrijwel ineens af te rekenen. De solvabiliteitsratio bedraagt ultimo 2022 22,93% . Dit ratio zal in de toekomst, bij afnamen van het vreemd vermogen, alleen maar toenemen. Op basis van de solvabiliteit kan worden beoordeeld of de organisatie in staat is om op korte en lange termijn te voldoen aan haar betalingsverplichtingen.</p>	

Risico's

Voor zover er, buiten de in deze paragraaf genoemde financiële consequenties, nog substantiële additionele risico's verbonden zijn aan deelname in gemeenschappelijke regelingen en vennootschappen dan zijn deze vermeld in de paragraaf weerstandsvermogen.

Kaderstellende documenten

- Nota verbonden partijen 2012.
- Gemeenschappelijke Regeling Gegevenshuis.
- Gemeenschappelijke Regeling Veiligheidsregio.
- Gemeenschappelijke Regeling RUD Zuid-Limburg.
- Gemeenschappelijke Regeling Veiligheidsregio Zuid Limburg.
- Gemeenschappelijke Regeling Omnibuzz.
- Gemeenschappelijke Regeling GGD-Zuid Limburg.
- Gemeenschappelijke Regeling Leerlingenvervoer.
- Gemeenschappelijke Regeling sanering afvalwaterlozingen Buitengebied.
- Gemeenschappelijke Regeling regionale samenwerking leerplicht en RMC Maastricht en Mergelland.
- Gemeenschappelijke Regeling RD4 voor inzameling huishoudelijke afvalstoffen.
- Gemeenschappelijke Regeling Belastingssamenwerking Gemeenten en Waterschappen.

Paragraaf 7: Grondbeleid

Paragraaf 7: Grondbeleid

In het Besluit begroting en verantwoording provincies en gemeenten staat dat de paragraaf over het grondbeleid ten minste bevat:

- a. Een visie op het grondbeleid in relatie tot de realisatie van de doelstellingen van de programma's die zijn opgenomen in de begroting.
- b. Een aanduiding van de wijze waarop de gemeente het grondbeleid uitvoert.
- c. Een actuele prognose van de te verwachten resultaten van de totale grondexploitatie.
- d. Een onderbouwing van de geraamde winstneming.
- e. De beleidsuitgangspunten omtrent de reserves voor grondzaken in relatie tot de risico's van de grondzaken.

Een visie op het grondbeleid

Eind 2012 stelde de raad de Nota grondbeleid gemeente Eijsden-Margraten 2012 vast. Daarbij werd gekozen voor een vorm van situatief grondbeleid: per situatie beoordelen we of we een actieve grondexploitatie voeren, een faciliterende rol vervullen, dan wel een vorm van publiek-private samenwerking aangaan. Daarbij hanteren we het uitgangspunt van faciliterend grondbeleid, tenzij zich bijzondere omstandigheden (verwachte winst en/of maatschappelijk nut) voordoen waardoor actief grondbeleid meer voor de hand ligt.

Een andere in dit kader relevante ontwikkeling doet zich voor ten aanzien van het gemeentelijk (vastgoed)eigendom. Soms verliezen gemeentelijke gebouwen hun (veelal maatschappelijke) functie en komen dientengevolge leeg te staan. Als dergelijke gebouwen geen strategisch nut meer hebben, komen zij voor verkoop in aanmerking. Als een pand te lang leeg staat, al dan niet in leegstandsbeheer, dan is dat nadelig voor de staat van het gebouw en voor de vitaliteit van de leefomgeving (vaak een dorpskern). Aandachtspunt is dan ook om leegstandssituaties te voorkomen, en tijdig over alternatieve bestemmingen na te denken.

Volledigheidshalve wordt in dit kader op deze plaats tevens verwezen naar de paragrafen "Weerstandsvermogen" en "Onderhoud kapitaalgoederen".

Een aanduiding van de wijze waarop de gemeente het grondbeleid uitvoert

In het kader van het dualisme is het college van burgemeester en wethouders bevoegd tot het doen van grondaankopen. Grondtransacties kunnen plaatsvinden op basis van door de raad beschikbaar gestelde middelen. Dit kan via een afzonderlijk werkkrediet bestemd voor aankopen, of via een vastgestelde exploitatie-opzet.

Van enkele lopende bestemmingsplannen zijn exploitatie-opzetten vastgesteld, dan wel middels separate raadsbesluiten specifieke financiële randkaders vastgesteld. In deze exploitatie-opzetten, respectievelijk randkaders, is voorzien in de eventueel noodzakelijke aankoop van gronden, alsook in aanleg van infrastructurele voorzieningen, uitvoering van benodigde onderzoeken (bodem, archeologie, civieltechnisch onderzoek etc.) en eventuele advieskosten.

Bij aankopen c.q. bekostiging van haalbaarheidsonderzoeken inzake locaties waarvoor géén exploitatie- opzetten, dan wel specifieke financiële randkaders zijn vastgesteld, dient door de raad een apart krediet beschikbaar te worden gesteld.

Richtlijn Strategische grondaankopen Gemeente Eijsden-Margraten 2023

Inleiding

Met ingang van 2020 is structureel jaarlijks een bedrag in de begroting opgenomen van € 1.000.000 voor de aankoop van strategische gronden, zodat snel en adequaat gehandeld kan worden op het moment dat gronden te koop aangeboden worden die van strategisch belang kunnen zijn voor de gemeente Eijsden-Margraten. In de huidige Nota Grondbeleid Eijsden-Margraten 2012 is het begrip 'strategische gronden' onvoldoende gedefinieerd en de criteria voor aankoop ontbreken.

Het doel van deze richtlijn is om een duidelijke definiëring en criteria vast te stellen voor de aankoop van strategische gronden door de gemeente Eijsden-Margraten, welke gedekt worden uit het budget 'aankoop strategische gronden'.

1. Definitie van strategische gronden

Strategische gronden worden gedefinieerd als percelen die van belang kunnen zijn voor ruimtelijke ontwikkeling, natuurontwikkelingen, de realisatie van gemeentelijk beleid of het behartigen van gemeentelijke belangen.

Dit kunnen onder andere de volgende typen gronden omvatten:

1. Gronden die direct grenzen aan bestaande bebouwing die mogelijk op de termijn ontwikkeld zouden kunnen worden voor woningbouw, bedrijventerrein, omzoming met groen van de kernen of andere maatschappelijke functies. Tot deze gronden behoren niet gronden waarvoor reeds een concrete grondexploitatie is vastgesteld door de raad of waarvoor reeds zicht is op een concrete grondexploitatie.
2. Gronden die nodig zijn voor de realisatie van infrastructuur en ontwikkeling van openbare ruimte.
3. Gronden die van belang zijn voor landschapontwikkeling, het behoud van natuur en groene gebieden, zoals ecologische corridors.
4. Gronden die belangrijk zijn voor het waarborgen van cultureel erfgoed, historische waarde en landschappelijke kwaliteiten.
5. Gronden die kunnen worden ingezet voor klimaatdoelen, voorkomen van wateroverlast, overstroming of realiseren van groen (schaduw) rondom kernen.

6. Gronden die mogelijk ingezet kunnen worden als ruilgronden t.b.v. de onder 1 t/m 5 vermelde doelen.

2. Criteria voor aankoop:

Om een weloverwogen beslissing te kunnen nemen over de aankoop van strategische gronden, dienen de volgende criteria in overweging te worden genomen:

2.1 Relevantie voor gemeentelijk beleid:

Het perceel moet voldoen aan de definitie zoals hiervoor omschreven. Verder dient de grond verband te houden met het huidige gemeentelijk beleid en de langetermijnvisie van de gemeente. Het verwerven van de grond moet bijdragen aan de realisatie van specifieke doelstellingen en prioriteiten genoemd in de prioritaire thema's, zoals vastgesteld in de gemeentelijke plannen en strategieën.

2.2 Financiële aspecten:

Voor de aankoop van strategische gronden is structureel een bedrag van € 1.000.000 per jaar opgenomen in de begroting, waaruit de aan te kopen gronden kunnen worden gefinancierd. De aankoopssom is het resultaat dat voortvloeit uit onderhandelingen met de verkopende partij, waaraan een of meerdere taxatierapporten ten grondslag liggen.

Indien het doel voor aankoop betrekking heeft op de realisatie van de doelen gesteld onder 1.1-1.5 dienen voor de uitvoering voldoende financiële middelen in de programmabegroting te zijn opgenomen.

2.3 Juridische aspecten:

Voordat tot aankoop wordt overgegaan, dienen alle juridische aspecten zorgvuldig te worden beoordeeld. Hierbij moet worden gekeken naar eigendomsrechten, erfdienstbaarheden, beperkingen en andere relevante juridische factoren die van invloed kunnen zijn op het beoogde gebruik van de grond.

3. Besluitvormingsproces:

Indien een perceel al dan niet rechtstreeks aan de gemeente Eijsden-Margraten te koop wordt aangeboden, wordt het navolgende proces in acht genomen:

3.1 Ambtelijk

1. Het primaat voor de aankoop van strategische grondaankopen ligt bij Grondzaken.
2. Zodra een perceel te koop aangeboden wordt, zal afgestemd worden met de portefeuillehouder grondzaken.
3. Ongeacht wat volgt uit de afstemming met de portefeuillehouder grondzaken zal mede-advies gevraagd worden bij de voor het betreffende perceel relevante disciplines.
4. Indien de portefeuillehouder grondzaken én het mede-advies positief is zal een taxatierapport worden opgevraagd bij een onafhankelijk taxateur.
5. Indien het oordeel van de portefeuillehouder grondzaken en het mede-advies niet gelijklopend zijn, zal het college van B&W middels een memo verzocht worden richting te bepalen.

6. Indien het proces tot aankoop voortgezet kan worden, zal na ontvangst van het taxatierapport wederom afstemming met de portefeuillehouder grondzaken plaatsvinden, waarna (onder voorbehoud goedkeuring college B&W) ambtelijk de onderhandelingen met verkoper zullen worden gestart, tenzij er belang bij is dat op een andere wijze in de onderhandeling wordt voorzien. Indien de afstemming met de portefeuillehouder grondzaken in deze ertoe leidt dat diens standpunt afwijkt van het ambtelijk advies, zal het college van B&W middels een memo verzocht worden richting te bepalen.

7. Indien overeenstemming wordt bereikt met de verkopende partij zal een concept-koopovereenkomst worden opgesteld. In deze overeenkomst wordt een totstandkomingvoorbehoud opgenomen, inhoudende dat de overeenkomst alleen tot stand kan komen nadat het college van B&W positief heeft besloten over de aankoop van het betreffende perceel.

3.2 College van B&W

- Op grond van artikel 160 lid 1 sub e Gemeentewet is het college van B&W bevoegd tot privaatrechtelijke rechtshandelingen te besluiten.

Het aangaan van een koopovereenkomst is een privaatrechtelijke rechtshandeling, derhalve is het college van B&W bevoegd te besluiten tot het aangaan van een koopovereenkomst. Aangezien er structureel een budget van 1 mln Euro is opgenomen in de programmabegroting, is besluitvorming door de raad enkel nodig indien het budget niet toereikend zou zijn.

- Indien het college van B&W besluit over te gaan tot aankoop zal zijdens de gemeente Eijsden-Margraten conform artikel 171 lid 1 Gemeentewet ondertekening van de overeenkomst door de Burgemeester plaatsvinden en zal ambtelijk verder zorggedragen worden voor de verdere afhandeling van de eigendomsoverdracht via de notaris

3.3 Raad

- De Raad zal middels de jaarrekening in kennis worden gesteld van de aangekochte percelen welke gedekt zijn uit het budget voor strategische grondaankopen.

Prognose resultaten / onderbouwing winstneming / Reserves en voorzieningen, risico's

De opbouw van dit onderdeel is als volgt:

- Doorkijk van de gemeentelijke grondexploitaties.
- Doorkijk van de projecten.
- Financieel kader.

Doorkijk gemeentelijke grondexploitaties

Onderstaand volgt eerst een verloopoverzicht van de geprognosticeerde boekwaarden van de bestemmingsplannen die per ultimo 2023 / begin 2024 in exploitatie zijn. Tevens is voor de betreffende plannen het te verwachten saldo en het vermoedelijke jaar van realisatie aangegeven.

Bedragen * € 1.000	01-01-2023	31-12-2023	31-12-2024	31-12-2025	31-12-2026	31-12-2027	totaal te verwachten saldo:		
							nadelig	bati	realisatie
							g		in
Woningbouw									
<i>Actief</i>									
Karreweg fase 2 Sint Geertruid	158	-4	51	0				237	2025
Mheerderweg-Noord Banholt	321	173	0					88	2024
<i>Faciliterend</i>									
Bloesemgaard / Heiligerweg Margraten	-345	-139	-140	0				58	2025
Totaal woningbouw	133	30	-89	0	0	0	0	383	

Het meerjarig verloop in boekwaarden is gebaseerd op de feitelijk gerealiseerde boekwaarden per 31 december 2022 (onder aftrek van voorzieningen voor oninbare verliezen), (bijgestelde) begrotingscijfers voor het boekjaar 2023, en aangevuld met de in de voorliggende meerjarenbegroting 2024-2027 geraamde gelden voor de aankoop van gronden, aanleg van infrastructuurle voorzieningen, uitvoering van benodigde onderzoeken (bodem, archeologie, civieltechnisch onderzoek, etc.) en eventuele advieskosten.

Hierbij dient in zijn algemeenheid vermeld te worden dat:

- Indien de betreffende locaties (versneld) tussentijds in exploitatie worden genomen er significante wijzigingen in de boekwaarden op kunnen treden als gevolg van verkooptransacties, kosten verbonden aan uitvoering, en het rente-effect over de aanwezige boekwaarden.
- Indien de betreffende locaties vertraagd in exploitatie worden genomen – c.q. als “warme grond” worden aangehouden – dienen de kapitaallasten over de boekwaarden van betreffende gronden ten laste van het begrotingssaldo en / of reserves gebracht te worden (in plaats van jaarlijkse bijschrijving op de aanwezige boekwaarden).

- Indien de betreffende locaties naar verwachting niet meer (of slechts gedeeltelijk) in exploitatie worden genomen, dient op het moment van constatering ter grootte van de op dat moment aanwezige boekwaarde (gedeeltelijk) een voorziening te worden gevormd ten laste van het begrotingssaldo en / of reserves.

Actief Grondbeleid

Sint Geertruid - Karreweg fase 2

Op 14 juli 2020 is de grondexploitatie vastgesteld voor het woningbouwplan Karreweg fase II in Sint Geertruid. Dit woningbouwplan voorziet in de bouw van 19 woningen bestaande uit 2 vrije bouwkavels, 4 levensloopbestendige woningen, 5 woningen in de sociale huursector en 8 starterswoningen. De 4 levensloopbestendige woningen en de 8 starterswoningen worden middels CPO gerealiseerd. In 2021 is het wijzigingsplan afgerond en het plan bouwrijp gemaakt en is gestart met de uitgifte van de kavels. In 2022 zijn 16 kavels verkocht en in eigendom overgedragen. De resterende kavels zijn gelegen binnen een straat van 50m van agrarische percelen waarop het gebruik van chemische gewasbestrijdingsmiddelen mogelijk is. Ten tijde van het vaststellen van het wijzigingsplan Karreweg Fase 2 is gebruikt gemaakt van een locatie specifiek onderzoek op basis van het EFSA-model. Nadat dit wijzigingsplan onherroepelijk is geworden, heeft de afdeling bestuursrechtspraak van de Raad van State (in een casus van een andere gemeente) geoordeeld dat het EFSA-model te veel onzekerheden kent om als basis te dienen voor een locatie specifiek onderzoek. Momenteel lopen gesprekken met de eigenaren van de betreffende agrarische percelen om te komen tot een oplossing ter zake de spuitcirkels. Naar verwachting zal deze kwestie in 2024 opgelost zijn en kunnen de kavels weer in de verkoop worden gezet. Het moment van woonrijp maken van het plan is afhankelijk van de voortgang van de bebouwing. Naar verwachting zal het plan in 2025 gereed zijn.

Banholt – Mheerderweg Noord

Op 6 mei 2020 is de grondexploitatie vastgesteld voor het woningbouwplan Mheerderweg-Noord in Banholt. Dit woningbouwplan voorziet in de bouw van 19 woningen bestaande uit 3 vrije bouwkavels, 5 levensloopbestendige woningen, 5 woningen in de sociale huursector en 6 starterswoningen. De 5 levensloopbestendige woningen en de 6 starterswoningen zijn middels CPO in de markt gezet. In 2021 is het plan bouwrijp gemaakt en is gestart met de uitgifte van de kavels. In 2022 zijn 18 kavels verkocht en in eigendom overgedragen. In 2023 is de laatste kavel in eigendom overgedragen. Daarmee zijn alle kavels in het plan verkocht. Het moment van woonrijp maken van het plan is afhankelijk van de voortgang van de bebouwing. Naar verwachting zal het plan in 2024 gereed zijn.

Nieuwe grondexploitaties

Parrestraat Oost-Maarland

De raad heeft 15 februari 2022 besloten een voorkeursrecht te vestigen en een krediet van € 1.366.994 beschikbaar gesteld voor deze woningbouwlocatie. Tevens heeft de raad ingestemd met de uitwerking van plannen voor deze locatie. In december 2022 is de raad geïnformeerd over de (on)mogelijkheden m.b.t. woningbouwontwikkeling op deze locatie. Aan de raad zijn 3 varianten (groot, midden en klein) gepresenteerd, waarbij telkens de randvoorwaarden om te komen tot deze ontwikkeling zijn toegelicht. In het beoogde ontwikkelgebied zijn 4 grondeigenaren aanwezig, inclusief de gemeente. M.u.v. de kleinste variant, kan door de belemmeringen die de grondeigenaren onderling op elkaars gronden opleggen (spuitcirkels) geen van de eigenaren zijn eigendom (volledig) tot ontwikkeling brengen zonder medewerking van een of meerdere andere eigenaren. Enkel als alle eigenaren samenwerken en deze belemmeringen wederzijds opheffen, is het mogelijk het gebied volledig te ontwikkelen. De raad heeft daarom als (voorkeurs)richting meegegeven om te verkennen of het mogelijk is om met de grondeigenaren gezamenlijk een zo groot mogelijk gebied tot ontwikkeling te brengen. Sinds januari 2023 worden gesprekken gevoerd met de overige grondeigenaren in het gebied. Parallel hieraan wordt de grondexploitatie verder uitgewerkt en waar mogelijk voorbereidingen getroffen voor het opstellen van een bestemmingsplan. Conform planning is in Q4 2023 de raad nader geïnformeerd over de stand van zaken betreffende deze ontwikkeling.

Mochten partijen in 2023 overeenstemming bereiken en tot een concreet plan komen, zal in 2024 de procedure voor de wijziging van het omgevingsplan verder worden doorlopen (“bestemmingsplan onder de Omgevingswet”). Onder voorbehoud van een onherroepelijke wijziging van het omgevingsplan, kan in 2025 begonnen worden met de aanleg van de infrastructurele voorzieningen en bouwrijp maken.

Mheer

Een aantal verkenningen naar locaties is in 2023 uitgevoerd. De kansrijke locaties worden in 2024 nader in beeld gebracht met als uiteindelijk doel om deze locaties te ontwikkelen.

Faciliterend Grondbeleid

Margraten – Heiligerweg

Het wijzigingsplan voor de volgende fase Bloesemgaard, bestaande uit 40 woningen, is medio juli 2023 ter besluitvorming voorgelegd aan het college en de verkoop is in Q3/Q4 2023 gestart. Bouwrijp maken is in Q4 2023 gepland. De daadwerkelijke bouw van de woningen is gepland voor Q1 2024. We verwachten bij de laatste ontvangst van de contractuele vergoeding eind 2025 de projectexploitatie met een klein positief resultaat af te sluiten.

Projecten

Kampweg

Het woonzorgcomplex en de 20 zorgappartementen zijn gereed en worden naar verwachting begin 2024 bewoond. De aanleg van de omliggende openbare ruimte is in 2023 afgerond.

Ook de verbouwing van het gemeentelijke gebouw Kampweg 37b is afgerond. Voor 2024 staan er verder geen activiteiten meer gepland ten behoeve van dit project.

Overige projecten

Op basis van de besluitvorming in uw Raad over de woningbouwopgave voor de periode 2023-2024, zal de Tasforce invulling geven aan de noodzakelijke acties voor de feitelijke realisering van de benodigde woningbouwplannen en de voortgang hiervan monitoren.

Zoals besproken met uw raad op 4 april 2023 en aangegeven in de Raadsinformatiebrief van 23 mei 2023 heeft invulling van onze opgave door de markt, de voorkeur. Op basis van de woningbouwopgave zal duidelijk worden wat nog als opgave resteert voor de gemeente en voor welke kernen derhalve omgevingsplannen ten behoeve van de bouw van de benodigde woningen aan uw raad voorgelegd moeten worden.

Randvoorwaarden

Onderstaand volgt een nadere toelichting op:

- Aanpassingen verslaggevings- en waarderingssystematiek.
- Prijsbeleid, indexatie en inflatie.
- Methodiek winst- en verliesneming.

De financiële voortgang en forecast per afzonderlijke exploitatie is reeds onder “doorkijk gemeentelijke grondexploitaties” beschreven. Voorts is aldaar een doorkijk opgenomen ten aanzien van te verwachten plansaldi. Voor de thans in ontwikkeling zijnde plannen zijn exploitatieopzetten dan wel specifieke financiële randkaders door de raad vastgesteld.

Aanpassingen verslaggevings- en waarderingssystematiek

De commissie BBV heeft de afbakening, definiëring en verslaggevings- en waarderingsregels rondom grondexploitaties kritisch onder de loep genomen. De reden hiervoor is een aantal ontwikkelingen op het gebied van grondexploitaties. Namelijk: de afboekingen van gemeenten op grondposities in de afgelopen jaren, de aanbevelingen uit het rapport Vernieuwing BBV over transparantie en vergelijkbaarheid, en de aankomende Omgevingswet. De afbakening is ook onvermijdelijk in het kader van de vennootschapsbelastingplicht voor gemeenten (Vpb). Het kan namelijk helpen in de fiscale discussie over de afbakening van de ondernemersactiviteit en de toe te rekenen kosten en opbrengsten.

De commissie BBV heeft een aantal voorstellen uitgewerkt die hebben geleid tot wijzigingen in het BBV en de uitwerking hiervan. Bij opstelling van onderhavige begroting is rekening gehouden met betreffende (technische) wijzigingen.

De financiële impact van de vennootschapsbelastingplicht is samen met fiscaal adviseurs opgepakt. De gevolgen hiervan worden meegenomen in de begroting. Uitgangspunt is het creëren van een zo laag mogelijke Vennootschapsbelasting-druk voor de gemeente.

Prijsbeleid, indexatie en inflatie

Voor de eigen gemeentelijke exploitaties wordt een uniform prijsbeleid voorgestaan. Eventuele tekorten binnen de exploitatie van een specifiek bestemmingsplan of uitbreidingslocatie worden in principe, middels de hiertoe gevormde reserves, gedekt uit exploitatie-overschotten binnen andere locaties.

Met ingang van 1 juli 2008 is de Grondexploitatiewet in werking getreden. De Grondexploitatiewet beoogt een eenduidig kader te scheppen waarbinnen de gemeente het kostenverhaal bij gebiedsontwikkeling in rekening dient te brengen. De nu wettelijk vastgelegde berekeningsmethodiek maakte het noodzakelijk om het vigerende uniforme uitgifteprijsbeleid te heroverwegen. Deze heroverweging is meegenomen bij opstelling van de Nota Grondbeleid, die eind 2012 is vastgesteld. Voor de reeds in uitgifte zijnde gemeentelijke bouwkvavels wordt hierbij vastgehouden aan de reeds geldende vaste (uniforme) grondprijs, waarbij jaarlijks wordt bezien in hoeverre tot indexering wordt overgegaan. Voor eventuele toekomstige exploitaties waarbij sprake is van een actief grondbeleid biedt de Nota de mogelijkheid om te differentiëren binnen bandbreedtes.

Gezien stijgende kosten (bouw, inflatie etc) enerzijds en het toch mogelijk maken van bouwontwikkelingen voor starters en huurwoningen anderzijds stellen we voor om rondom het grondbeleid uit te gaan van kostendeekkende grondprijzen met een differentiatie naar te realiseren woningbouwsegmenten, meer specifiek voor starters en het huursegment. Bij nieuwe nog vast te stellen grondexploitaties zal dit als uitgangspunt gehanteerd worden.

In zijn algemeenheid dient daarnaast vermeld te worden dat vooralsnog ervan wordt uitgegaan dat alle op dit moment lopende en voorgenomen gemeentelijke exploitaties gecontinueerd worden binnen de door de raad vastgestelde maximale bandbreedtes en hieruit voortvloeiende financiële en planologische randkaders.

Methodiek winst- en verliesneming

Conform hiertoe geldende aanbevelingen en richtlijnen (Commissie BBV) wordt ten aanzien van winstneming de zogenaamde "POC"-methode gevolgd, wat inhoudt dat winstneming jaarlijks tussentijds genomen wordt. Op het moment dat een exploitatietekort wordt verwacht, wordt op grond van het voorzichtigheidsprincipe, het vermoedelijke tekort ten laste van de Reserve Bestemmingsplannen (grondexploitatie) dan wel de Algemene reserve gestort. Hierna vindt afwaardering van de boekwaarde van individuele exploitaties plaats ten laste van genoemde voorziening.

Conclusie bouwgrondexploitatie

Uit bovenstaand verslag blijkt dat de bouwgrondexploitatie op een financieel verantwoorde, in het licht van de huidige economische situatie, realistische en gedegen wijze wordt uitgevoerd.

Kaderstellende documenten

- Nota grondbeleid 2012.

Woningbouwopgave 2022-2030 Eijsden-Margraten

In het Bestuursakkoord is bij prioritair thema 4, wonen en leefomgeving, het volgende opgenomen:

- Een TaskForce wonen instellen. Uw raad is inmiddels bij brief d.d. 15 september over het instellen van deze Taskforce geïnformeerd;
- Voor 1 juli 2023 een integraal woningbouwplan aan de raad voorleggen.
- Op basis van het integraal woningbouwplan voor 1 januari 2025 vastgestelde omgevingsplannen aan de raad voorleggen.

Conform afspraak wordt de raad via een raadsinformatiebrief periodiek geïnformeerd over de voortgang en realisatie van de woningbouwplannen binnen Eijsden-Margraten. In het eerste kwartaal van het jaar wordt de gerealiseerde woningbouw versus opgave per kern inzichtelijk gemaakt.

Op 4 april 2023 heeft met de raad een ateliersessie plaatsgevonden over de woningbouwopgave gebaseerd op het woonbehoefteonderzoek in relatie tot de actuele planvoorraad. Tijdens deze sessie zijn een aantal conclusies, aanbevelingen en aandachtspunten naar voren gebracht, die in de raadsinformatiebrief van 15 mei 2023 worden weergegeven en onderstaand zijn samengevat:

- dat in iedere kern van onze gemeente woningen worden gebouwd door invulling te geven aan onze bestaande planvoorraad en medewerking te verlenen aan ruimtelijk en volkshuisvestelijke verantwoorde initiatieven van marktpartijen en particulieren
- dat wij een grote volkshuisvestelijke opgave hebben voor sociale woningbouw (statushouders en urgente), betaalbare woningen voor diverse doelgroepen en voor de realisatie van woonzorgeenheden
- dat voor het krijgen van een financieel haalbare businesscase voor sociale, betaalbare en woonzorgwoningen, grootschaligere projectbouw noodzakelijk is
- dat vanwege deze financiële haalbaarheid en gelet op de aanwezige voorzieningen (met name voor kwetsbare doelgroepen) grootschaligere projectbouw met name in de grote kernen wordt gerealiseerd

- dat vanwege onze sociale woningbouwopgave en huisvestingsopgave voor kwetsbare doelgroepen, de inzet van woningcorporaties noodzakelijk is om deze opgaven gerealiseerd te krijgen
- dat een verplichting om meer sociale woningbouw en woonzorgeenheden te realiseren ook voortvloeit uit de in maart 2023 afgesloten Limburgse Woondeal 2023-2030

Op 26 oktober 2023 is in een ateliersessie met de raad over deze conclusies van gedachten gewisseld, met als doel om op basis van deze conclusies richtinggevende uitgangspunten voor onze woningbouwopgave t/m 2030 te bepalen. Naar aanleiding van deze ateliersessie ziet de raad een nadere uitwerking van onze woningbouwopgave in de eerste helft van 2024 tegemoet.

Tabel – woonbehoefte Eijsden-Margraten; 2022-2030 **IS DIT DE MEEST ACTUELE TABEL? OPGAVE IS TOCH 1000 WONINGEN?**

SAMENVATTING OPGAVE WOONEENHEDEN 2023-2030			
	OPGAVE	REALISATIE	SALDO
TOTAAL	750	315	-435 (100%)
Kernspecifieke opgave *	326	291	-47 (11%)
Statushouders	160	24	-136 (31%)
Beschermd Wonen	80	12	-68 (16%)
Zorgwoningen Ouderen	184	0	-184 (42%)

• KERNSPECIFIEKE OPGAVE = UITKOMST WOONBEHOEFTE ONDERZOEK D.W.Z. EFFECTE VAN DEMOGRAFIE EN MARKTSCHAARSTE

Paragraaf 8: Mens

Samenvatting

Inleiding

Het programma “Kwaliteit van Leven” stoelt op de grondbeginselen van positieve gezondheid, hetgeen zich onder meer richt op het kunnen functioneren en welbevinden van mensen. De uitdaging is dat bij voorkeur alle inwoners meedoen en zo lang mogelijk kunnen blijven meedoen in onze gemeenschappen en de samenleving, gezond zijn en gezond blijven. Hierin investeren draagt bij aan de vitaliteit en het geluk van onze inwoners en in het functioneren en de veerkracht van onze dorpen.

Binnen het bestuursakkoord is een achttal ambities benoemd.

1. Een inclusieve samenleving

Het is de ambitie dat Eijsden-Margraten een inclusieve samenleving is waarin iedereen die mee wil doen ook mee kan doen als ook gestimuleerd wordt om mee te doen.

2. Een gezond verenigingsleven

Verenigingen geven vorm aan de cultuur en tradities van onze gemeenschappen en vormen het cement van de samenleving. Hieraan dragen wij o.a. bij door samenwerking, subsidies en accommodatiebeheer

3. Toekomstbestendig onderwijs

Alle kinderen in onze gemeente moeten, ongeacht hun achtergrond en omstandigheden, dezelfde ontwikkelkansen hebben en opgroeien in een veilige en gezonde omgeving. Als gemeente zijn we partner bij het realiseren van een toekomstbestendig onderwijshuisvestingsbeleid.

4. Ontmoetingsruimten in iedere kern

Voor het stimuleren van betrokkenheid, het tegengaan van eenzaamheid, het met elkaar in contact zijn, samen activiteiten doen en het faciliteren van een gezond verenigingsleven is het van belang dat er in de directe nabijheid goed toegankelijke ruimten zijn waar onze inwoners elkaar kunnen ontmoeten.

5. Sporten en bewegen voor jong en oud

Buiten spelen, sporten en bewegen - waar mogelijk in een natuurlijke omgeving - en daarmee werken aan een gezonde levensstijl draagt bij aan de vitaliteit en gezondheid van onze inwoners. In dat licht wordt het accommodatiebeleid gecontinueerd en blijven we buiten spelen en bewegen faciliteren.

6. Trendbreuk Eijsden-Margraten

We zetten in op een gezondere leefstijl. Belangrijke instrumenten voor het bevorderen van een positieve gezondheid zijn de lokale preventie agenda, het gezonde groene school concept en de JOGG aanpak.

7. Zorg op maat met focus op kostenbeheersing

We streven naar een kwalitatief goede en passende ondersteuning die zo dicht mogelijk bij de inwoners is georganiseerd, zodat zij zo lang mogelijk in hun eigen leefomgeving kunnen blijven wonen. Om de kosten te beheersen worden deze scherp gemonitord en vindt actualisatie van beleidskaders plaats. Preventie en vroegsignalering zijn belangrijke instrumenten om deze kostenreducering te bereiken. Preventie en vroegsignalering zijn belangrijke instrumenten om tijdig trends waar te nemen en een beoogde verlaging van kosten te bereiken.

8. Kunst en cultuur in verbinding met onze inwoners

De gemeente zet in op het beschermen, zichtbaar en beleefbaar maken van materieel en immaterieel erfgoed. We bieden leerlingen van het basisonderwijs een breed educatief programma aan en betrekken jonge inwoners en organisaties bij kunst- en cultuurprojecten. Daarnaast wordt ook ingezet op het innoveren van het bibliotheekwerk.

Verbinding met de ambities

Om het sociaal domein toekomstbestendig te maken hebben wij in de afgelopen raadsperiode ingezet op transformatie. Trends en ontwikkelingen zoals vergrijzing, schuldenproblematiek, groeiende ongelijkheid, stijgende kosten voor levensonderhoud en een toenemende complexiteit van de samenleving vragen om een andere, innovatieve aanpak. De transformatie is echter een opgave van lange adem. Daarom continueren wij deze transformatie de komende jaren; de accenten van de lopende raadsperiode sluiten aan op de ambities van de vorige periode.

Wij leggen het accent op preventie, positieve gezondheid en het stimuleren van een gezonde leefstijl, het voorkomen, verminderen en verantwoord afbouwen van zwaardere en dus ook duurdere ondersteuning, het uitbreiden van algemeen toegankelijke ondersteuning, het versterken van zelfredzaamheid en eigen kracht van de inwoners. We streven naar een goede kwaliteit van leven voor al onze inwoners in een inclusieve samenleving. Onze kwetsbare inwoners moeten zo lang mogelijk kunnen meedoen in de samenleving, gezond zijn en gezond blijven. Hierin investeren draagt bij aan de vitaliteit en het geluk van onze inwoners.

Er wordt meer geïnvesteerd in het voorliggende veld en algemeen toegankelijke voorzieningen, waardoor zwaardere maatwerkvoorzieningen beschikbaar en betaalbaar kunnen blijven voor de meest kwetsbare inwoners.

Om de doelen, prestaties en werkzaamheden van de diverse beleidsvelden van de afdeling Mens en Samenleving goed in beeld te brengen, hebben we deze beschreven binnen de hieronder genoemde 6 thema's. De ambities uit het bestuursakkoord zijn binnen deze thema's terug te vinden, namelijk:

1. inclusieve samenleving; thema 1/ thema 3 / thema 4
2. een gezond verenigingsleven; thema 5
3. toekomstbestendig onderwijs; thema 6
4. ontmoetingsruimten in iedere kern; thema 3
5. sporten en bewegen voor jong en oud; thema 2
6. trendbreuk Eijsden-Margraten; thema 2
7. zorg op maat met focus op kostenbeheersing; thema 3 / thema 4
8. kunst en cultuur in verbinding met onze inwoners; thema 5.

De thema's zoals die binnen de afdeling Mens en Samenleving zijn ingericht en worden uitgevoerd:

1. Inclusieve gemeente.
2. Preventie en positieve gezondheid;
3. Kwetsbare inwoners
 - WMO
 - Jeugd
 - Participatiewet en schuldhulpverlening
 - Statushouders

4. Integrale toegang tot en uitvoering van Wmo, Jeugdwet en Participatiewet
5. Vitale samenleving
 - Kunst en Cultuur
 - Verenigingsleven
 - Subsidies
6. Onderwijs

Verbinding met SPUK GALA

A. Hoofdthema Sport, bewegen en cultuur

- a. Lokaal Sportakkoord
- b. Brede Regeling combinatiefunctionaris

B. Hoofdthema Gezondheid en Sociale basis

- a. Onderdeel Terugdringen Gezondheidsachterstanden;
- b. Onderdeel Kansrijke Start;
- c. Onderdeel Mentale Gezondheid;
- d. Onderdeel Aanpak overgewicht en obesitas;
- e. Onderdeel Valpreventie;
- f. Onderdeel Leefomgeving;
- g. Onderdeel OKO & Vroegsignalering alcoholproblematiek;
- h. Onderdeel Versterken sociale basis;
- i. Onderdeel Mantelzorg;
- j. Onderdeel Eén tegen Eenzaamheid;
- k. Onderdeel Welzijn op recept.

In deze paragraaf van het sociaal domein worden de ambities en “wat gaan we ervoor doen” vanuit het bestuursakkoord in samenhang met de aanpak (SPUK, thema's en prioriteiten) van de afdeling beschreven. In deze paragraaf zijn niet de financiën opgenomen. Deze zijn in de begroting verwerkt.

Thema 1. Inclusieve gemeente

Doel van het thema

Eijsden-Margraten is een diverse, inclusieve, sociale en tolerante gemeente, waarin iedereen zichzelf kan zijn binnen de rechten en plichten van burgerschap. Wanneer inwoners van Eijsden-Margraten elkaar allereerst zien als mede-inwoner en pas daarna als een bijzondere of kwetsbare inwoner, met een bepaalde afkomst, beperking, religie, status, geaardheid, een goed idee of bepaalde principes, zal

er meer onderling begrip, actieve deelname aan de samenleving en maatschappelijke participatie mogelijk zijn voor iedereen.

Prioriteiten

De volgende activiteiten hebben prioriteit

Opgave 1.1 VN Verdrag Handicap

1. Wij maken een plan van aanpak voor het opstellen van een lokale inclusie agenda.

Opgave 1.2 Tegengaan discriminatie en ongelijkheid

- Wij voeren de Wet gemeentelijke antidiscriminatie voorzieningen uit en nemen deel aan de Antidiscriminatie voorziening Limburg (ADL).
- Wij gaan publiek aandacht besteden aan de activiteiten van ADL.
- Met ondersteuning van ADL organiseren wij tenminste één lokale activiteit voor breed publiek over dit onderwerp.

Thema 2. Preventie en positieve gezondheid.

Doel van het thema

We bevorderen Positieve Gezondheid in de breedste zin van het woord; gezonde voeding, gezonde, groene leefomgeving, voldoende bewegen en een gezonde geestelijke gezondheid. Ook bewegen we integraal van ziekte zorg naar gezondheidszorg.

Meedoen op school, werk en in de samenleving maken we mogelijk door versterking van de eigen kracht en het probleemoplossend vermogen, het sociale netwerk, normalisatie en gerichte preventieve interventies die de kwaliteit van leven beschermen en bevorderen. Er is specifieke aandacht voor de lokale preventieagenda.

Prioriteiten

Opgave 2.1. gezondheidsbevordering inwoners in Eijsden-Margraten

We focussen op gezond ouder worden vanaf de zwangerschap tot het zolang mogelijk zelfredzaam zijn. Het gaat om gezond zijn en gezond blijven. We ontwikkelen een lokale, integrale aanpak voor het terugdringen van gezondheidsachterstanden. Uitgangspunt is een brede, domein overstijgende aanpak.

De volgende activiteiten hebben prioriteit

- We voeren het programma Trendbreuk uit.
- We continueren het programma JOGG.
- We voeren het programma jeugd aan zet uit.
- We ontwikkelen integraal, lokaal vitaliteitsbeleid, gericht op alle inwoners.
- We continueren de uitvoering van het sportakkoord.
- We continueren de inzet van de buurtcoach gericht op sport en bewegen.
- We spannen ons in om externe subsidies te verkrijgen voor lokale preventieve projecten.

Opgave 2.2. lokale preventie agenda en vroegsignalering

Voorkomen is beter dan genezen. We zetten in op het voorkomen van ziekte en zorg. Door in te zetten op preventie en vroegsignalering voorkomen en minimaliseren we de zorg die nodig is in de gemeente.

De volgende activiteiten hebben prioriteit

- We voeren activiteiten uit om middelengebruik terug te dringen.
- We voeren activiteiten uit om overgewicht terug te dringen.
- We voeren het programma kansrijke start uit.
- We bevorderen bewegen en gezonde voeding.
- We voeren de lokale preventieagenda uit.

Opgave 2.3. Activeren van inwoners en bestrijden eenzaamheid

Eenzaamheid is je niet verbonden voelen. Eenzaamheidsgevoelens kunnen invloed hebben op je gezondheid, welzijn en kwaliteit van leven. We ontwikkelen, een beleidsvisie op de sociale basis. Hierin komen in ieder geval de volgende thema's aan de orde:

1. sociale samenhang of samenlevingsopbouw,
2. mantelzorg,
3. tegengaan van eenzaamheid,
4. inzet en ondersteuning van vrijwilligerswerk en professionals sociaal domein.

De volgende activiteiten hebben prioriteit

- We continueren deelname aan het programma een tegen eenzaamheid.
- We continueren de inzet van de consulent welzijn (voormalig participatiecoach).
- We voeren het mantelzorgcompliment uit.
- Mantelzorgondersteuning wordt uitgevoerd door MEE.
- We organiseren de week van de ontmoeting
- We voeren een pilot "inzet consulent welzijn" uit.
- We ondersteunen projecten valpreventie

Opgave 2.4. Gezonde groene omgeving.

Opgroeien in een gezonde omgeving draagt bij aan alle aspecten van positieve gezondheid en vitaliteit van de inwoners. We zetten ons in om interventies die bijdragen aan een gezonde omgeving voor kinderen en jongeren landelijk en lokaal te stimuleren. We werken hierin domein overstijgend samen.

De volgende activiteiten hebben prioriteit

- In lijn met het programma Middengebied, thema "Vitale Samenleving", voeren we het project "Gezonde groene basisschool" uit.
- We realiseren een Tiny Forest bij alle basisscholen.
- We investeren in het stimuleren van bewegen en van een gezonde leefstijl op de basisscholen.

- We investeren in een gezonde schoolomgeving, een gezonde sportomgeving, een gezonde buurt en wijk, gezonde vrije tijdsomgeving en een gezonde digitale omgeving.

Opgave 2.5. Jeugd en jongeren

We beogen dat (kwetsbare) jongeren die opvallen door overlastgevend en risicovol gedrag op positieve wijze meedoen in de samenleving door hun aan te spreken op hun kwaliteiten, talenten en verantwoordelijkheden, door grenzen te stellen en perspectief te bieden. Op deze wijze hopen we een ontwikkeling richting criminaliteit te voorkomen.

De volgende activiteiten hebben prioriteit

- We continueren de inzet van jeugd- en jongerenwerk door Trajekt.
- We breiden de inzet op preventie jeugd uit met een pilot consulent welzijn.
- We evalueren het jeugd- en jongerenwerk.
- We brengen focus aan op preventieve activiteiten, aangepast op leeftijd en problematiek.
- We zetten in op aanscherping van de subsidieactiviteiten van Trajekt vanaf 2024
- We continueren casemanagement en coördinatie integrale Vroeghulp van 0 tot 7 jaar door stichting MEE Zuid-Limburg.
- We continueren en breiden de inzet van de functie praktijkondersteuner huisarts (POH) voor jeugd uit.
- We continueren het jeugd- en gezinswerk door stichting Trajekt.
- We voeren een pilot “inzet consulent welzijn” uit
- We evalueren het jeugd- en gezinswerk en komen in 2024 met een voorstel tot versterking ervan.
- We actualiseren het lokaal actieplan jeugd 2023-2026; waarbij we inzetten op preventie, vroegsignalering en integrale aanpak.

Thema 3: Kwetsbare inwoners

Doel van het thema

Wmo

Met algemeen toegankelijke (welzijns)voorzieningen, maatwerkvoorzieningen, onafhankelijke cliëntenondersteuning en het ondersteunen van vrijwilligers en mantelzorgers willen we ervoor zorgen dat onze kwetsbare inwoners langer thuis in hun vertrouwde omgeving kunnen blijven wonen met een zo goed mogelijke kwaliteit van leven. We richten ons hierbij op wonen in een passende woonomgeving en hulp en ondersteuning thuis.

Een belangrijk accent leggen wij op herstel van de sociale infrastructuur in onze gemeente en op bestrijding van de gevolgen van de coronacrisis voor de samenleving in het geheel en kwetsbare inwoners in het bijzonder.

Het sturen op kosten van maatwerkvoorzieningen, zodat deze beschikbaar en betaalbaar kunnen blijven voor wie dat echt nodig hebben, blijft belangrijk.

Jeugdhulp

Alle kinderen in onze gemeente moeten dezelfde ontwikkelingskansen hebben en opgroeien in een veilige en gezonde omgeving. Dit is niet altijd vanzelfsprekend; daar waar noodzakelijk kunnen zorg en ondersteuning een oplossing bieden. Die oplossing willen we zo dicht mogelijk bij de eigen leefomgeving mogelijk maken. Algemeen toegankelijke (welzijns)voorzieningen vormen hierbij de basis. Maatwerkvoorzieningen komen in beeld als dat echt noodzakelijk is en de algemeen toegankelijke voorzieningen geen oplossing bieden. Die voorliggende voorzieningen moeten worden doorontwikkeld zodat ze beter aansluiten op onze maatwerkvoorzieningen waardoor afschalen vaker en eerder mogelijk wordt.

De afgelopen jaren is er een stevige doorontwikkeling geweest maar we zijn er nog niet. De transformatie gaat vanaf 2023 een nieuwe fase in door de nieuwe inkoop. Daarnaast zullen ook inhoudelijke thema's als normaliseren en het doorontwikkelen van nieuw (lokaal voorliggend) aanbod, verbeteren van de toegang, integrale samenwerking en regie verder vorm krijgen.

We sturen op het verlagen van de kosten van de maatwerkvoorzieningen en het verhogen van de voorliggende voorzieningen, zodat professionele hulp beschikbaar en betaalbaar blijft voor wie dat echt nodig heeft.

Participatiewet en schuldhulpverlening

Onze inwoners hebben gelijke kansen om mee te doen in de samenleving, zij hebben inkomenszekerheid, zij kunnen werken of participeren naar vermogen, zij krijgen ontwikkelperspectief en worden waar dat mogelijk is (financieel) zelfredzaam.

Integratie statushouders

Statushouders kunnen beter en sneller integreren in onze samenleving. We willen hen zoveel mogelijk in de samenleving laten deelnemen, het liefst met betaald werk.

Prioriteiten

Opgave 3.1: WMO; langer thuis wonen met zo goed mogelijke kwaliteit van leven

Acties gemeenten:

- Het aanbod van de onderdelen van de ketenaanpak die thuis horen in sociaal/publiek domein:
 - Het gedeeltelijk compenseren van ouderen die een woningaanpassing nodig hebben.
- Coördinatiekosten om de ketenaanpak binnen de gemeente in te richten, met tenminste zorgverzekeraars en relevante (zorg)professionals.

Naast de ketenaanpak valpreventie is er ook ruimte voor het aanbieden van daarop aansluitende beweegactiviteiten voor 65-plussers die geen verhoogd valrisico hebben en het aanbieden van andere door het RIVM erkende valpreventieprogramma's.

De volgende activiteiten hebben prioriteit

- We voeren de Verordening Maatschappelijke Ondersteuning Eijsden-Margraten 2019, versie 2021, uit.
- Beschermd Thuis: we voeren het vastgestelde regionale beleidsplan Zicht op Thuis uit
- Wet verplichte geestelijke gezondheid (Wvvgz): de functie wijk-GGZ-er stellen wij structureel beschikbaar voor onze inwoners.
- Met het oog op het "open eind"-karakter van verstrekking en financiering van maatwerkvoorzieningen buigen wij een deel van het budget voor maatwerkvoorzieningen om in algemeen toegankelijke voorzieningen.
- We sturen op kosten en zorgen voor goede monitoring daarvan, zodat maatwerkvoorzieningen beschikbaar en betaalbaar kunnen blijven voor wie dat echt nodig heeft.
- Algemeen toegankelijke voorzieningen stellen wij beschikbaar of breiden wij uit.
 - a. We faciliteren de bestaande en investeren in nieuwe huiskamers. Het uitgangspunt daarbij is: één huiskamer c.q. één ontmoetingsvoorziening, gerund door vrijwilligers, per dorpskern.
 - b. Onafhankelijke Cliënten ondersteuning, begeleiding en activering door stichting Mee Zuid-Limburg stellen wij gratis beschikbaar.
 - c. Onafhankelijke Cliënten ondersteuning, begeleiding en activering breiden wij structureel uit met de zogenaamde waakvlamfunctie: een algemeen toegankelijke alternatief voor de maatwerkvoorziening "begeleiding individueel".
 - d. Ondersteuning van mantelzorgers wordt belegd als een onderdeel van onafhankelijke cliëntenondersteuning en begeleiding bij stichting Mee Zuid-Limburg.
 - e. Psychosociale hulpverlening door Algemeen Maatschappelijk Werk stellen wij beschikbaar voor onze inwoners.
 - f. We ondersteunen en faciliteren informele zorg: de lokale infrastructuur van vrijwilligers.
 - g. We faciliteren en subsidiëren de Stichting Vrijwillige Hulpdienst Eijsden-Margraten.
 - h. We stellen professionele ondersteuning door stichting Trajekt voor vrijwilligers beschikbaar.
 - i. We stellen subsidie beschikbaar aan de Levantogroep voor ondersteuning en coördinatie van de informele zorg voor mensen met psychische beperkingen.
 - j. We stellen subsidie beschikbaar voor Buddyzorg Limburg, een provinciale vrijwilligersorganisatie die informele zorg biedt aan mensen met beperkingen.
 - We actualiseren het WMO beleidskader.
 - We dragen bij aan de agendering van gezonde voeding en ondervoeding bij ouderen door hier aandacht voor te hebben in de lokale nota gezondheidsbeleid of in het lokale preventieakkoord.
 - We agenderen het onderwerp gezonde voeding en ondervoeding in onze afspraken met:

- a. Klantadviseurs sociaal team en SEM
 - b. Stichting Vrijwillige hulpdienst
 - c. MEE
 - d. Consulent welzijn ouderen
- De buurtcoaches ontwikkelen specifiek aanbod voor ouderen.
 - We ontwikkelen een programma Valpreventie:
 - a. Het opsporen van ouderen en het vaststellen van de valrisico van deze groep;
 - b. Het equiperen en voorlichten van de mantelzorgers bij het opsporen en ondersteunen van ouderen met een verhoogd valrisico;
 - c. Het aanbieden van erkende beweeginterventies zoals op loketgezondleven.nl van het RIVM;

Opgave 3.2. Jeugdhulp;

Het kind, gezin en hun leefwereld staan centraal. Kwetsbare jeugdigen krijgen passende hulp, ondersteuning en perspectief.

De volgende activiteiten hebben prioriteit

- We voeren de Jeugdwet uit; we verstrekken maatwerkvoorzieningen conform de verordening jeugdhulp, versie 2019.
- We voeren het Regionaal Beleidsplan Jeugdzorg 2023-2026 uit.
- We voeren het regionale transformatieplan Jeugdzorg uit.
- We voeren het nieuwe lokale actieplan jeugd 2023-2026 uit.
- We scherpen de uitvoeringskaders van de regionale jeugdhulp vanaf 2023 aan door de nieuwe inkoop(systematiek) voor de maatwerkvoorzieningen
- We sturen op kosten en zorgen voor goede monitoring van deze kosten, zodat maatwerkvoorzieningen beschikbaar en betaalbaar blijven voor wie dat echt nodig heeft.
- We ontwikkelen het aanbod in het professionele voorliggende veld door, zodat dit beter aansluit bij de dienstverlening van de maatwerkvoorzieningen.

Opgave 3.3. Participatiewet en wet schuldhelpverlening.

De klant staat centraal, we kennen onze cliënten en bieden hun toekomstperspectief met werk en/of een passende inkomensondersteuning.

De volgende activiteiten hebben prioriteit

- We actualiseren de verordening re-integratie, participatie en tegenprestatie Participatiewet Maastricht-Heuvelland 2016 en voeren de geactualiseerde, op Eijsden-Margraten toegespitste verordening uit.
- We brengen de financiële, juridische en organisatorische impact van een fusie tussen de ketenpartners Annex, MTB en Podium 24 op het gebied van re-integratie in beeld, zodat daarover op bestuurlijk niveau een besluit kan worden genomen.

- We buigen de inzet van regionale middelen om ten behoeve van de lokale inzet.
- We zetten in op het ontwikkelen van vaardigheden van cliënten, zodat aansluiting kan worden gemaakt met de vraag op de arbeidsmarkt.
- We voeren de verordening beslistermijn schuldhulpverlening E-M 2021 e.v. uit.
- We zetten in op vroegsignalering van schulden door het structureel maken van de thans tijdelijke formatie voor schuldhulpverlening.
- We voeren de activiteiten van het geactualiseerde uitvoeringsplan Armoede en schulphulpverlening 2022-2025 uit.
- We evalueren en herijken het minimabeleid.
- We sturen op kosten en zorgen voor goede monitoring daarvan, zodat inkomensondersteunende en re-integratievoorzieningen beschikbaar en betaalbaar kunnen blijven voor wie dat echt nodig heeft.

Opgave 3.4. Maatschappelijke opvang en integratie en participatie statushouders.

Statushouders en andere nieuwkomers zijn welkom, krijgen goede begeleiding, worden gestimuleerd om deel te zijn van de gemeenschap om hen zo sneller en succesvol te laten participeren in de samenleving.

De volgende activiteiten hebben prioriteit

- We voeren de inburgeringswet uit.
- Statushouders met een bijstandsuitkering krijgen maatwerkbegeleiding richting school, werk of vrijwilligerswerk.
- We spannen ons maximaal in om onze taakstelling t.a.v. statushouders te realiseren.
- We zorgen voor voldoende en passende huisvesting voor statushouders en andere aandachtsgroepen.
- We voeren de activiteiten uit in het kader van de Tijdelijke beschermmaatregel opvang ontheemden Oekraïne.

Thema 4. Integrale toegang tot en uitvoering van Wmo, Jeugdhulp en Participatiewet

Doel van het thema

Voor onze inwoners is er één toegang voor alle gemeentelijke ondersteuning op basis van de Wmo, Jeugdwet, Participatiewet en Wet gemeentelijke schuldhulpverlening. De ondersteuningsvraag staat voor ons centraal en daarom willen wij ontschotten. Inwoners krijgen passende ondersteuning en onze dienstverlening is naast efficiënt ook snel en toegankelijk. De integrale benadering is hierbij de basis.

Prioriteiten

Opgave 4.1 Sociaal team en SEM. Herinrichten van de toegang ten einde integrale uitvoering van de WMO, Jeugdhulp, Participatiewet en Wet Schulphulpverlening te realiseren voor onze kwetsbare inwoners.

De volgende activiteiten hebben prioriteit

- We richten een uitvoerend team in voor onze inwoners van 0 tot 100+ dat informeert, adviseert, doorverwijst naar algemeen toegankelijke voorzieningen, (onafhankelijke) cliëntondersteuning, participatie, schulphulpverlening of voorziet in noodzakelijke beschikkingen voor maatwerkvoorzieningen.
- We realiseren een passende formatie voor dat integraal uitvoerend team en zorgen voor de nodige competenties en opleiding van de medewerkers ervan.

Thema 5. Vitale samenleving

Doel van het thema

Kunst en Cultuur

We zetten in op het zichtbaar en beleefbaar maken van kunst en cultuur. Kunst is hierbij een verbindende factor tussen inwoners en maatschappelijke onderwerpen. Cultuur gaat niet alleen over cultuurbeleving maar ook over levenshouding en gebiedsontwikkeling. Wij willen materieel en immaterieel erfgoed en onze tradities zichtbaar en beleefbaar maken voor al onze inwoners. Onze jeugd wordt actief betrokken en beleeft cultureel erfgoed via vele vormen van kunst en cultuur. Bibliotheken worden interactieve cultuurhuizen en ontmoetingsplekken waar kennis, contact en cultuur bij elkaar komen.

Verenigingen

We willen de leefbaarheid, de tradities en de cultuur in de kernen behouden. We willen daarom ons rijk verenigingsleven in stand houden.

Subsidies

Ons subsidiebeleid draagt bij aan afstemming en samenwerking tussen de partijen in het veld. We streven naar het bereiken van zoveel mogelijk effect van de inzet van subsidies voor onze inwoners.

Prioriteiten

Opgave 5. 1. Kunst als verbinding

Kunst wordt ingezet als middel om inwoners, landschap en streekverhalen te verbinden. Ook geven we via kunstprojecten aandacht aan maatschappelijke onderwerpen, om een boodschap op een inspirerende of verrassende manier over te brengen. We betrekken inwoners, cultuurmakers, organisaties en bezoekers.

We zetten in op het maken van de verbinding tussen sport, cultuur & bewegen, gezondheid & preventie en sociale basis.

De volgende activiteiten hebben prioriteit

- We gaan door met de ontwikkeling van het KIEM platform en de hieruit voortvloeiende initiatieven.
- We realiseren kunst(projecten) in de openbare ruimte met een maatschappelijke boodschap.

- We ontwikkelen verbindende kunstprojecten (doelgroepen / landschap / streekverhalen/sociale en maatschappelijk onderwerpen, mentale gezondheid)
- We ondersteunen onderscheidende en verbindende kunstprojecten die ontstaan vanuit de samenleving.

Opgave 5.2. Cultuur

Cultuur gaat over het beleven en beoefenen van muziek, kunst en theater. En over het zichtbaar en beleefbaar maken van materieel & immaterieel erfgoed en tradities. Cultureel erfgoed dient als inspiratie voor het dagelijks leven en gebiedsontwikkeling. Maar: cultuur gaat ook over de manier waarop we in het leven staan, zoals een sociale en duurzame levenshouding. Projecten die hiermee te maken hebben vallen dus óók onder cultuur. Samen vormt dit de culturele identiteit van de gemeente.

De volgende activiteiten hebben prioriteit

- We ontwikkelen projecten en ondersteunen projecten die zorgen voor versterking van de culturele identiteit van de gemeente.
- We maken immaterieel erfgoed (tradities / streektaal / living heritage**) zichtbaar en beleefbaar, waar mogelijk in verbinding met materieel erfgoed.

** Living heritage: het op hedendaagse culturele wijze invulling geven aan materieel erfgoed

- We gaan door met de ontwikkeling van culturele routes.
- We continueren culturele projecten met duurzaamheid, natuur en milieu als rode draad.

Opgave 5.3. Cultuureducatie

Cultuureducatie is de ruggengraat van kunst en cultuur. We ontwikkelen daarom een breed educatief programma voor onze basisscholen. Dit biedt, naast wekelijkse lessen, een aantal inspirerende randprogramma's. Deze programma's leggen spelenderwijs de link naar maatschappelijke thema's en stimuleren bepaalde eigenschappen zoals o.a. analyseren, evalueren, expressie, communicatie, bewustzijn, zelfvertrouwen. Via cultuureducatie creëren we een solide toekomst voor onze culturele identiteit.

De volgende activiteiten hebben prioriteit

- Doorontwikkeling en uitbreiding van SKEM cultuureducatie. Verbreding en verdieping van het aanbod zodat meer kinderen toegang hebben tot cultuureducatie, en - hieruit voortvloeiend - meer jongeren in de toekomst de verbinding leggen met kunst- en cultuurprojecten.

Opgave 5.4. Bibliotheekwerk

We zetten de ontwikkeling in van een traditionele bibliotheek naar een (inter)actief cultuurhuis en ontmoetingsplek waar kennis, contact en cultuur bij elkaar worden gebracht.

De volgende activiteiten hebben prioriteit

- Herijken bibliotheekwerk, ontwikkeling inzetten van een traditionele bibliotheek naar een (inter)actief cultuurhuis en ontmoetingsplek.

- (Door)ontwikkeling projecten rondom taal (taalontwikkeling / behoud streektaal (zoals bijv. “Kal Plat”) / leesvaardigheid).
- Doorontwikkeling en implementatie van een flexibel jaarprogramma met maatschappelijk relevante initiatieven, aansluitend bij de specifieke behoeftes van onze inwoners.

Opgave 5.5 Verenigingen

Het verenigingsleven is belangrijk voor de sociale cohesie, de binding en de leefbaarheid in de dorpen.

De volgende activiteiten hebben prioriteit

- We ondersteunen verenigingen, op vraag, bij het verbreden van hun maatschappelijke rol in de kernen.
- De verenigingsconsulent faciliteert en ondersteunt verenigingen bij diverse voorkomende (organisatorische, vergunning-technische, etc.) vragen.
- We continueren het huidige accommodatiebeleid.

Opgave 5.6 Subsidies

We ondersteunen vrijwilligersorganisaties waarvan de activiteiten gericht zijn op ontwikkeling, ontplooiing, ontmoeting en ontspanning en die een belangrijke bijdrage leveren aan het welbevinden van onze inwoners en die medebepalend zijn voor de kwaliteit van leven in onze samenleving.

De volgende activiteiten hebben prioriteit

- We introduceren een maatschappelijk stimuleringsubsidie voor verenigingen.
- We voeren de subsidieverordening uit.
- We voeren de beleidsregel subsidies maatschappelijke accommodaties uit.

Thema 6. Onderwijs

Doel van het thema

Inwoners jong en oud hebben dezelfde ontwikkelingskansen en groeien op in een veilige en gezonde omgeving. We investeren in een doorgaande leerlijn om de ontwikkelingsachterstanden zoveel mogelijk te verkleinen.

We zetten ons samen met onze partners in om kinderen van 2-6 jaar een betere start te laten maken aan groep 3 van de basisschool, door ontwikkelingsachterstanden zoveel mogelijk te verkleinen (Voor- en Vroegschoolse educatie (VVE)).

Samen met het schoolbestuur en kind-partners willen we afspraken maken over de onderwijshuisvesting in de gemeente Eijsden-Margraten.

Prioriteiten

De volgende activiteiten hebben prioriteit:

Opgave 6.1: Onderwijsachterstandenbeleid:

De gemeente Eijsden-Margraten vindt samen met de partners van de kinderopvang, het onderwijs en de GGD/jeugdgezondheidszorg, dat aandacht voor de ontwikkeling van de jongere inwoners van belang is. Alle kinderen moeten dezelfde ontwikkelingskansen hebben ongeacht hun achtergrond of situatie en opgroeien in een veilige en gezonde omgeving. De gemeente ontvangt hiertoe gelden vanuit het Onderwijs Achterstanden. Op lokaal niveau hebben wij als gemeente Eijsden-Margraten een wettelijk taak op het gebied van onderwijsachterstandenbeleid.

We stellen in samenspraak met de betrokken (kind) partners het beleidsplan Onderwijsachterstanden Eijsden-Margraten op. Dit plan richt zich op de volgende aspecten.

- De gemeente Eijsden-Margraten realiseert een voldoende gespreid en kwalitatief goed aanbod aan voorschoolse educatie voor peuters met een VVE-indicatie van 2-4 jaar oud.
- We gaan samen met de regio Maastricht-Heuvelland de resultaten en het bereik van de voorschoolse educatie monitoren. We hanteren hierbij dezelfde resultaat-afspraken in de sub-regio.
- We zorgen ervoor dat voorschoolse voorzieningen toegankelijk zijn, dat er voldoende aanbod is, dat er een gelijkmatige spreiding van de voorzieningen over de verschillende kernen van de gemeente is en dat deze voor ouders/verzorgers betaalbaar zijn.
- De voorschool werkt nauw samen met de vroegschool; we onderzoeken of deze samenwerking geïntensiveerd kan worden.
- Voor de overdracht tussen voorschool en vroegschool wordt een gezamenlijk overdrachtsformulier gebruikt. Indien nodig wordt de overdracht georganiseerd via een knooppunt 0-4 jaar, waaraan de voorschool en de basisschool, samen met de ouders, deelnemen.

Opgave 6.2: lokale actieve agenda:

We gaan werken met een Lokaal Educatieve Agenda. Het doel van een Lokaal Educatieve Agenda (LEA) is dat de gemeente in het kader van de Wet Ontwikkelingskansen door Kwaliteit en Educatie (wet OKE) samen met de betrokken partners (in ieder geval schoolbesturen en kinderopvang) een lijst van onderwerpen bespreekt die op de agenda gezet gaan worden, waarbij ook afspraken worden gemaakt over de uitvoering en verantwoording van deze thema's.

De agenda is nog deels in ontwikkeling, de onderwerpen waar we de komende 4 jaar op gaan richten zijn:

- "Ouderverantwoordelijkheid".
- Bewegen en gezondheid
- Onderwijshuisvesting
- Nationaal programma Onderwijs Eijsden-Margraten (NPO).

Opgave 6.3: Onderwijshuisvesting:

We gaan aan de slag met een integraal huisvestingsplan (IHP) onderwijs. In dit plan worden afspraken gemaakt tussen de gemeente, het schoolbestuur en de kindpartners over de

onderwijshuisvesting in Eijsden-Margraten. Het IHP stelt ons in staat om proactief, integraal en planmatig te investeren. Hierbij wordt er mede antwoord gegeven op de huisvestingsvraagstukken in Eijsden, Margraten en Cadier & Keer en eventuele toekomstige uitdagingen.

- We stellen een Integraal huisvestingsplan Eijsden-Margraten 2022-2037 vast.
- Er wordt een bijbehorende uitvoeringsagenda opgesteld.

Opgave 6.4: Nationaal programma Onderwijs Eijsden-Margraten (NPO Eijsden-Margraten):

We gaan aan de slag met de uitvoering van het plan van aanpak NPO Eijsden-Margraten.

In dit plan hebben gemeente, onderwijs en peuter- & kinderopvang met elkaar afgesproken hoe de gemeente Eijsden-Margraten haar NPO-gelden in de daarvoor vastgestelde periode van twee schooljaren (2021-2022 en 2022-2023), wil besteden.

We gaan met het NPO-plan inzetten op:

- extra stimulering motorische ontwikkeling peuters en kleuters;
- extra beweegmoment basisschool leerlingen;
- voorlichtingslessen groep 7/8;
- extra inzet preventieve logopedie op peuteropvang locaties;
- inzet stimuleringsprogramma ten behoeve van woordenschat bij peuters.

Opgave 6.5: Gemeenschappelijke regeling leerplichtleerlingenvervoer:

In onze gemeente kunnen ouders of verzorgers aanspraak maken op een tegemoetkoming in de kosten van vervoer van hun kinderen van en naar school. De voorwaarden hiervoor zijn, samen met de Maastricht-Heuvelland gemeenten, vastgesteld in de Gemeenschappelijk Regeling Leerplicht en leerlingenvervoer Maastricht-Heuvelland.

- We continueren de sub-regionale samenwerking.

Opgave 6.6 Peuteropvang:

Sinds vier jaar zijn in de gemeente Eijsden-Margraten alle peuterspeelzalen omgevormd tot peuteropvang

voor peuters van 2 en 3 jaar. De kinderopvang biedt tijdens de peuteropvang peuter- en VVE-programma's

aan, door de gemeente gesubsidieerd en vertaald in "Nadere regels Peuteropvang en voor- en Vroegschoolse educatie gemeente Eijsden-Margraten". Belangrijk uitgangspunt hierbij is het toegankelijk blijven houden van de peuteropvang voor de ouders.

- We continueren de subsidierelatie met de organisaties voor peuteropvang.
- Het subsidiekader binnen de gemeente is vastgesteld. De gemeente wijkt af van de landelijke norm om de kindplek vanaf de leeftijd van 2;5 jaar te subsidiëren en heeft dit vastgesteld op de leeftijd van 2 jaar.

Paragraaf 9: Ruimte

Duurzaamheid en klimaatverandering

Gerealiseerde- / Afgeronde actiepunten.

Onze gemeente zet in op het verminderen van energieverbruik. We sporen onze inwoners aan om energiemaatregelen te treffen, die de gemeente ondersteunt met financiële instrumenten. Daarom is versneld een stimuleringsregeling verduurzaming ingericht à € 10 miljoen. Deze gemeentelijke regeling biedt zakelijke gebruikers, zoals verenigingen, stichtingen en ondernemers, de mogelijkheid om tegen aantrekkelijke voorwaarden een lening af te sluiten ter verduurzaming. De lening-verstrekking vindt plaats in het kader van de Verordening Stimuleringslening zakelijk 2023 incl. rentevoorzwaarden, die de gemeenteraad in februari 2023 heeft vastgesteld. Hiermee is uitvoering gegeven aan dienovereenkomstige actiepunten uit het Bestuursakkoord en de Programmabegroting 2023-2026. Ook is op grond van dit raadsbesluit de Verordening Duurzaamheidslening ingetrokken. De projecten Zorgeloos Zonnepanelen en PlusjeHuis zijn daarmee in afrondende fase gekomen. Andere actiepunten uit het Bestuursakkoord en de Programmabegroting 2023-2026 zijn inmiddels uitgevoerd of worden naar verwachting nog in 2023 afgerond. Dit betreft:

- Verduurzaming Openbare Verlichting; de gemeenteraad heeft in februari 2023 krediet beschikbaar gesteld om in één keer de openbare verlichting, in totaliteit, om te bouwen naar ledverlichting. Deze ingreep is naar verwachting eind 2023 klaar.
- Integraal laadpalenbeleid voor auto's en fietsen; de gemeenteraad heeft in maart 2023 het beleidsplan elektrische laadinfrastructuur aangenomen.
- Het opstellen van een Waterplan 2023-2027 en Uitvoeringsprogramma Hitte en Droogte; Het Waterplan '23-'27 is, evenals het Uitvoeringsprogramma Hitte en Droogte, in december 2022 aangenomen door onze gemeenteraad
- het uitvoeren van stimuleringsregelingen zoals m.b.t. afkoppeling van hemelwater en vergroening van tuinen; deze regelingen worden door de gemeente uitgevoerd en daarom niet apart opgevoerd in de Programmabegroting 2024-2027.

Uitbreiding uitvoeringscapaciteit Duurzaamheid & Klimaatverandering.

Om de omvangrijke opgaven van de gemeente op het vlak van Duurzaamheid & Klimaatverandering te kunnen realiseren, is versneld voorzien in extra gemeentelijke capaciteitsinzet. De bestaande uitvoeringscapaciteit van 1,78 fte is tijdelijk uitgebreid met 2,44 fte. Het betreft een 3-jarige aanstelling van 3 nieuwe medewerkers. De dekking hiervoor is financiële steun van de rijksoverheid in het kader van de 'Tijdelijke regeling capaciteit decentrale overheden voor klimaat- en energiebeleid'. Na een inwerkperiode in de 2de helft van 2023, wordt met de extra capaciteit een additionele impuls gegeven aan de energietransitie en transitie naar circulariteit.

Wonen en leefomgeving

Huisvesting voor woonurgenten

In de kadernota staat onder programma 4, thema Huisvesting voor woonurgenten dat er voor de realisatie van de locaties voor tijdelijke woningen in 2024 nog geen middelen zijn opgenomen. Naar

aanleiding van de verdere uitwerking van de locaties is echter besloten om niet door te gaan met de ontwikkeling hiervan. Voor enkele locaties wordt ingezet op de uitwerking van duurzame permanente invulling d.m.v. sociale woningbouw, met instandhouding van de 40% invulling voor statushouders in plaats van de verdere uitwerking van de 5 locaties voor tijdelijke woningen en de pilot Scheulder.

Gebiedsontwikkelingen opstellen visie

In 2021 is de Gebiedsvisie Poort van het Heuvelland opgestart. Eind 2022 de Gebiedsvisie Stationsgebied Eijsden en omgeving. De Gebiedsvisie kern Cadier en Keer wordt opgepakt in 2024.

Investeringsruimte ten behoeve van Gebiedsontwikkelingen.

De Gebiedsvisie geven de visie/ richting aan voor een gebied. Echter om deze visie waar te maken liggen er opgaven die ingevuld moeten worden. Samenwerking met uitvoerende partijen en andere overheden zal gezocht worden, maar het zal ook betekenen dat wij als gemeente zelf soms aan de lat staan.

In de kadernota is aangegeven dat zowel voor het opstellen van gebiedsvisies als voor het realiseren van een gebiedsvisie extra middelen en investeringsruimte nodig is. Het is daarom wenselijk om te beschikken over middelen om strategische aankopen te kunnen doen.

Deze investeringsruimte zal worden benut voor:

- Strategische aankopen gronden en vastgoed. Deze vinden plaats op het moment dat er nog geen of slechts een beperkt planologisch kader beschikbaar is en de gronden of het vastgoed gelegen zijn in het gebied dat onderdeel is van een Gebiedsontwikkeling (dus Poort van het Heuvelland, Stationsomgeving Eijsden en (vanaf 2024) kern Cadier en Keer
- Anticiperende aankopen gronden en vastgoed binnen de genoemde gebieden: deze worden gedaan in gebieden waar een Gebiedsvisie is vastgesteld en waarvoor de verwachting is dat binnen 2 jaar een operationele grondexploitatie kan worden vastgesteld;
- Verwerving van gronden en vastgoed in de operationele fase: Als een grondexploitatie is vastgesteld in operationele fase.

Financiële begroting

Overzicht kosten per beleidsveld

1.1 Een inclusieve samenleving				
	Begroting	Meerjarenraming	Meerjarenraming	Meerjarenraming
	2024	2025	2026	2027
Lasten:				
Bijstandsverlening en inkomensvoorzieningen en subsidies	-4.253.750	-4.490.057	-4.620.026	-4.754.849
Sociale werkvoorziening	-1.891.511	-1.797.335	-1.752.118	-1.636.945
Gemeentelijk armoede- en schuldenbeleid	-756.402	-740.902	-740.902	-740.902
Vreemdelingen	-659.630	-665.619	-671.189	-641.285
Re-integratie- en participatievoorzieningen	-882.500	-921.610	-969.218	-1.002.718
Participatiewet				
Oekraïne	-1.464.000	-150.000	0	0
Algemene voorzieningen Wmo en Jeugd	-728.000	-699.000	-733.000	-769.000
Totale lasten	-10.635.793	-9.464.523	-9.486.453	-9.545.699
Baten:				
Bijstandsverlening en inkomensvoorzieningen en subsidies	4.434.100	4.563.223	4.696.220	4.833.206
Gemeentelijk armoede- en schuldenbeleid	45.500	45.500	45.500	45.500
Vreemdelingen	525.721	532.721	539.302	539.302
Oekraïne	1.464.000	150.000	0	0
Totale Baten	6.469.321	5.291.444	5.281.022	5.418.008
Saldo beleidsveld vóór bestemming	-4.166.472	-4.173.079	-4.205.431	-4.127.691
Mutaties reserves	21.369	21.369	21.369	21.369
Saldo beleidsveld na bestemming	-4.145.103	-4.151.710	-4.184.062	-4.106.322

1.1 Een inclusieve samenleving				
Reserves	Begroting	Meerjarenraming	Meerjarenraming	Meerjarenraming
	2024	2025	2026	2027
Verminderingen				
Aanwending reserve verbeteren tijdelijke woonsituatie statushouders tbv kap.I verbouwingen	21.369	21.369	21.369	21.369

Totaal verminderingen	21.369	21.369	21.369	21.369
Vermeerderingen				
Totaal vermeerderingen	0	0	0	0
Totaal mutaties	21.369	21.369	21.369	21.369

1.2 Een gezond verenigingsleven				
	Begroting	Meerjarenraming	Meerjarenraming	Meerjarenraming
	2024	2025	2026	2027
Lasten:				
Kunst	-94.025	-87.025	-87.025	-87.025
Economische promotie	-10.000	-10.000	-10.000	-10.000
Totale lasten	-104.025	-97.025	-97.025	-97.025
Baten:				
Totale Baten	0	0	0	0
Saldo beleidsveld vóór bestemming	-104.025	-97.025	-97.025	-97.025
Mutaties reserves	0	0	0	0
Saldo beleidsveld na bestemming	-104.025	-97.025	-97.025	-97.025

1.3 Toekomstbestendig onderwijs				
	Begroting	Meerjarenraming	Meerjarenraming	Meerjarenraming
	2024	2025	2026	2027
Lasten:				

Basisonderwijs, excl. onderwijshuisvesting (Openbaar en Bijzonder)	-60.000	-50.000	0	0
Gemeenschappelijke baten en lasten van het onderwijs	-572.488	-573.643	-578.643	-583.642
Kinderdagopvang	-340.383	-340.383	-340.383	-340.383
Totale lasten	-972.871	-964.026	-919.027	-924.025
Baten:				
Basisonderwijs, excl. onderwijshuisvesting (Openbaar en Bijzonder)	60.000	50.000	0	0
Totale Baten	60.000	50.000	0	0
Saldo beleidsveld vóór bestemming	-912.871	-914.026	-919.027	-924.025
Mutaties reserves	0	0	0	0
Saldo beleidsveld na bestemming	-912.871	-914.026	-919.027	-924.025

1.4 Ontmoetingsruimten in elke kern	Begroting 2024	Meerjarenraming 2025	Meerjarenraming 2026	Meerjarenraming 2027
Lasten:				
Algemene voorzieningen Wmo en Jeugd	-122.629	-122.629	-122.629	-122.629
Totale lasten	-122.629	-122.629	-122.629	-122.629
Baten:				
Totale Baten	0	0	0	0
Saldo beleidsveld vóór bestemming	-122.629	-122.629	-122.629	-122.629
Mutaties reserves	0	0	0	0

Saldo beleidsveld na bestemming	-122.629	-122.629	-122.629	-122.629

1.5 Sporten en bewegen voor jong en oud				
	Begroting	Meerjarenraming	Meerjarenraming	Meerjarenraming
	2024	2025	2026	2027
Lasten:				
Sport	-174.636	-174.597	-174.559	-174.521
Groene sportvelden en terreinen	-617.501	-689.268	-725.255	-795.928
Algemene voorzieningen Wmo en Jeugd	-90.321	-89.829	-89.711	-88.342
Totale lasten	-882.458	-953.694	-989.525	-1.058.791
Baten:				
Totale Baten	0	0	0	0
Saldo beleidsveld vóór bestemming	-882.458	-953.694	-989.525	-1.058.791
Mutaties reserves	7.788	7.788	7.788	7.788
Saldo beleidsveld na bestemming	-874.670	-945.906	-981.737	-1.051.003

1.5 Sporten en bewegen voor jong en oud				
Reserves	Begroting	Meerjarenraming	Meerjarenraming	Meerjarenraming
	2024	2025	2026	2027
Verminderings				
Aanwending reserve dekking kapitaallasten waterveld Hockeer	4.888	4.888	4.888	4.888
Aanwending bruteringsreserve sportcontainer	2.900	2.900	2.900	2.900
Totaal verminderingen	7.788	7.788	7.788	7.788
Vermeerderingen				
Totaal vermeerderingen	0	0	0	0

Totaal mutaties	7.788	7.788	7.788	7.788

1.6 Trendbreuk Eijsden-Margraten				
	Begroting	Meerjarenraming	Meerjarenraming	Meerjarenraming
	2024	2025	2026	2027
Lasten:				
Gemeenschappelijke baten en lasten van het onderwijs	-40.000	-40.000	-40.000	-40.000
Openbare gezondheidszorg	-851.942	-990.862	-1.034.916	-1.081.103
Centra voor jeugd en gezin (jeugdgezondheidszorg)	-982.697	-1.065.407	-1.133.457	-921.137
Totale lasten	-1.874.639	-2.096.269	-2.208.373	-2.042.240
Baten:				
Totale Baten	0	0	0	0
Saldo beleidsveld vóór bestemming	-1.874.639	-2.096.269	-2.208.373	-2.042.240
Mutaties reserves	0	0	0	0
Saldo beleidsveld na bestemming	-1.874.639	-2.096.269	-2.208.373	-2.042.240

1.7 Zorg op maat met focus op kostenbeheersing				
	Begroting	Meerjarenraming	Meerjarenraming	Meerjarenraming
	2024	2025	2026	2027
Lasten:				
Maatwerkvoorzieningen Natura materieel Wmo	-538.000	-566.000	-594.000	-624.000
Maatwerkvoorzieningen Natura immaterieel Wmo	-4.573.302	-4.917.302	-5.201.302	-5.431.302
Algemene voorzieningen Wmo en Jeugd	-966.547	-991.000	-1.012.000	-1.035.000
Individuele voorzieningen Natura Jeugd	-6.360.500	-6.566.574	-7.032.574	-7.526.574

Totale lasten	-12.438.349	-13.040.876	-13.839.876	-14.616.876
Baten:				
Eigen bijdragen maatwerkvoorzieningen en opvang Wmo	134.000	134.000	134.000	134.000
Algemene voorzieningen Wmo en Jeugd	188.430	133.570	137.570	139.570
Totale Baten	322.430	267.570	271.570	273.570
Saldo beleidsveld vóór bestemming	-12.115.919	-12.773.306	-13.568.306	-14.343.306
Mutaties reserves	0	0	0	0
Saldo beleidsveld na bestemming	-12.115.919	-12.773.306	-13.568.306	-14.343.306

1.8 Kunst en cultuur in verbinding met onze inwoners				
	Begroting	Meerjarenraming	Meerjarenraming	Meerjarenraming
	2024	2025	2026	2027
Lasten:				
Openbaar bibliotheekwerk	-463.985	-463.984	-463.983	-463.982
Vormings- en ontwikkelingswerk	-233.848	-233.848	-233.848	-233.848
Milieubeheer	-47.000	-47.000	-47.000	-47.000
Kunst	-209.410	-209.396	-207.996	-207.991
Kunstroute	-10.000	-10.000	-10.000	-10.000
Musea	-3.871	-3.871	-3.871	-3.871
Overige recreatieve voorzieningen	-20.800	-20.800	-20.800	-20.800
Cultureel erfgoed	-73.252	-73.035	-73.035	-73.035
Totale lasten	-1.062.167	-1.061.935	-1.060.534	-1.060.527
Baten:				
Openbaar bibliotheekwerk	33.800	33.800	33.800	33.800
Totale Baten	33.800	33.800	33.800	33.800

Saldo beidsveld vóur bestemming	-1.028.367	-1.028.135	-1.026.734	-1.026.727
Mutaties reserves	0	0	0	0
Saldo beidsveld na bestemming	-1.028.367	-1.028.135	-1.026.734	-1.026.727

2.1 Behoud en versterken landschapskwaliteiten				
	Begroting 2024	Meerjarenraming 2025	Meerjarenraming 2026	Meerjarenraming 2027
Lasten:				
Natuurbescherming	-6.167	-6.151	-6.136	-6.121
Landschapsbeheer	-122.600	-122.600	-122.600	-122.600
Bomenplan	-23.696	-23.552	-23.407	-23.262
Milieubeheer	-6.500	-6.500	-6.500	-6.500
Ruimtelijke ordening	-2.750	-2.750	-2.750	-2.750
Totale lasten	-211.713	-161.553	-161.393	-161.233
Baten:				
Ruimtelijke ordening	2.750	2.750	2.750	2.750
Totale Baten	2.750	2.750	2.750	2.750
Saldo beleidsveld vóór bestemming	-208.963	-158.803	-158.643	-158.483
Mutaties reserves	0	0	0	0
Saldo beleidsveld na bestemming	-208.963	-158.803	-158.643	-158.483

2.2 Transformatie van de landbouw				
	Begroting 2024	Meerjarenraming 2025	Meerjarenraming 2026	Meerjarenraming 2027
Lasten:				
Economische ontwikkeling	-50.000	-50.000	-50.000	-50.000
Landschapsbeheer	-25.000	-25.000	-25.000	-25.000
Totale lasten	-75.000	-75.000	-75.000	-75.000
Baten:				
Totale Baten	0	0	0	0

Saldo beleidsveld vóór bestemming	-75.000	-75.000	-75.000	-75.000
Mutaties reserves	-220.000	-220.000	-220.000	-220.000
Saldo beleidsveld na bestemming	-295.000	-295.000	-295.000	-295.000

2.2 Transformatie van de landbouw				
Reserves	Begroting 2024	Meerjarenraming 2025	Meerjarenraming 2026	Meerjarenraming 2027
Verminderingen				
Totaal verminderingen	0	0	0	0
Vermeerderingen				
Storting in reserve landschap / landschapfonds	-100.000	-100.000	-100.000	-100.000
Storting opbrengst toeristenbelasting in reserve landschap	-120.000	-120.000	-120.000	-120.000
Totaal vermeerderingen	-220.000	-220.000	-220.000	-220.000
Totaal mutaties	-220.000	-220.000	-220.000	-220.000

2.3 Vrijtijdseconomie in balans met landschap en leefomgeving				
	Begroting 2024	Meerjarenraming 2025	Meerjarenraming 2026	Meerjarenraming 2027
Lasten:				
Veerdiensten	-8.251	-8.240	-8.229	-6.898
Economische ontwikkeling	-91.916	-91.902	-91.888	-91.873
Marktgelden	-3.050	-3.050	-3.050	-3.050
Nutsbedrijven	-41.048	-40.976	-40.905	-40.833
Economische promotie	-262.163	-269.424	-271.199	-271.126
Totale lasten	-406.427	-413.591	-415.271	-413.781
Baten:				
Veerdiensten	6.000	6.000	6.000	6.000
Marktgelden	4.000	4.000	4.000	4.000
Nutsbedrijven	196.125	290.125	290.125	290.125

Economische promotie	2.500	2.500	2.500	2.500
Toeristenbelasting	878.793	878.793	878.793	878.793
Totale Baten	1.087.418	1.181.418	1.181.418	1.181.418
Saldo beleidsveld vóór bestemming	680.991	767.827	766.147	767.637
Mutaties reserves	0	0	0	0
Saldo beleidsveld na bestemming	680.991	767.827	766.147	767.637

3.1 Op weg naar een energieneutrale toekomst				
	Begroting 2024	Meerjarenraming 2025	Meerjarenraming 2026	Meerjarenraming 2027
Lasten:				
Wonen en bouwen	-227.528	-231.827	-337.331	-491.056
Totale lasten	-227.528	-231.827	-337.331	-491.056
Baten:				
Wonen en bouwen	32.983	37.282	142.786	296.511
Totale Baten	32.983	37.282	142.786	296.511
Saldo beleidsveld vóór bestemming	-194.545	-194.545	-194.545	-194.545
Mutaties reserves	0	0	0	0
Saldo beleidsveld na bestemming	-194.545	-194.545	-194.545	-194.545

3.3 Optimaliseren luchtkwaliteiten				
	Begroting 2024	Meerjarenraming 2025	Meerjarenraming 2026	Meerjarenraming 2027
Lasten:				
Milieubeheer	-54.000	-30.000	-30.000	-30.000
Totale lasten	-54.000	-30.000	-30.000	-30.000
Baten:				
Totale Baten	0	0	0	0
Saldo beleidsveld vóór bestemming	-54.000	-30.000	-30.000	-30.000
Mutaties reserves	0	0	0	0

Saldo beleidsveld na bestemming	-54.000	-30.000	-30.000	-30.000

3.4 Van afval tot grondstof				
	Begroting 2024	Meerjarenraming 2025	Meerjarenraming 2026	Meerjarenraming 2027
Lasten:				
Openbaar groen en openluchtrecreatie	-30.000	-30.000	-30.000	-30.000
Afvalverwijdering en -verwerking	-3.162.381	-3.432.274	-3.575.265	-3.668.141
Milieubeheer	-177.068	-177.068	-165.401	-165.401
Totale lasten	-3.369.449	-3.639.342	-3.770.666	-3.863.542
Baten:				
Afvalverwijdering en -verwerking	315.747	329.261	334.858	340.752
Milieubeheer	1.000	1.000	1.000	1.000
Reinigingsrechten en afvalstoffenheffing	3.669.132	3.925.512	4.062.904	4.149.887
Totale Baten	3.985.879	4.255.773	4.398.762	4.491.639
Saldo beleidsveld vóór bestemming	616.430	616.431	628.096	628.097
Mutaties reserves	0	0	0	0
Saldo beleidsveld na bestemming	616.430	616.431	628.096	628.097

4.1 Woningbouw naar behoefte in elke kern				
	Begroting 2024	Meerjarenraming 2025	Meerjarenraming 2026	Meerjarenraming 2027
Lasten:				
Ruimtelijke Ordening	-102.316	-102.154	-26.992	-26.830
Wonen en bouwen	-127.220	-77.077	-76.935	-76.792
Bougrondexploitatie	-595.439	-361.759	-124.017	-124.017
Totale lasten	-824.976	-540.991	-227.943	-227.638
Baten:				
Bougrondexploitatie	726.963	413.252	102.502	102.502
Totale Baten	726.963	413.252	102.502	102.502
Saldo beleidsveld vóór bestemming	-98.012	-127.739	-125.441	-125.136
Mutaties reserves				0
Saldo beleidsveld na bestemming	-98.012	-127.739	-125.441	-125.136

4.2 Zorgvuldige implementatie Omgevingswet				
	Begroting 2024	Meerjarenraming 2025	Meerjarenraming 2026	Meerjarenraming 2027
Lasten:				
Ruimtelijke ordening	-85.768	-98.768	-125.060	-131.560
Wonen en bouwen	-373.798	-373.798	-373.798	-373.798
Totale lasten	-459.566	-472.566	-498.858	-505.358
Baten:				
Ruimtelijke ordening	12.500	12.500	12.500	12.500
Bouwvergunningen (Omgevingsvergunningen)	450.000	450.000	450.000	450.000
Totale Baten	462.500	462.500	462.500	462.500
Saldo beleidsveld vóór bestemming	2.934	-10.066	-36.358	-42.858

Mutaties reserves	0	0	0	0
Saldo beleidsveld na bestemming	2.934	-10.066	-36.358	-42.858

4.4 Aanpak parkeren in Eijsden en Margraten				
	Begroting 2024	Meerjarenraming 2025	Meerjarenraming 2026	Meerjarenraming 2027
Lasten:				
Parkeren	-65.576	-65.204	-64.832	-64.459
Totale lasten	-65.576	-65.204	-64.832	-64.459
Baten:				
Parkeren	0	7.650	0	7.650
Totale Baten	0	7.650	0	7.650
Saldo beleidsveld vóór bestemming	-65.576	-57.554	-64.832	-56.809
Mutaties reserves	0	0	0	0
Saldo beleidsveld na bestemming	-65.576	-57.554	-64.832	-56.809

4.5 Optimalisatie bereikbaarheid kernen				
	Begroting 2024	Meerjarenraming 2025	Meerjarenraming 2026	Meerjarenraming 2027
Lasten:				
Openbaar vervoer	-32.300	-12.300	-12.300	-12.300
Totale lasten	-32.300	-12.300	-12.300	-12.300
Baten:				

Totale Baten	0	0	0	0
Saldo beleidsveld vóór bestemming	-32.300	-12.300	-12.300	-12.300
Mutaties reserves	0	0	0	0
Saldo beleidsveld na bestemming	-32.300	-12.300	-12.300	-12.300

4.6 Openbare ruimte als visitekaartje

	Begroting 2024	Meerjarenraming 2025	Meerjarenraming 2026	Meerjarenraming 2027
Lasten:				
Verkeer en vervoer	-2.944.029	-3.277.029	-3.390.173	-3.610.235
Openbaar groen en openluchtrecreatie	-1.018.321	-1.018.307	-1.018.294	-1.018.280
Overige recreatieve voorzieningen	-48.289	-50.355	-52.408	-54.447
Riolering	-3.391.457	-3.274.321	-3.284.422	-3.319.135
Milieubeheer	-69.005	-69.005	-69.005	-69.005
Totale lasten	-7.471.100	-7.689.017	-7.814.302	-8.071.102
Baten:				
Verkeer en vervoer	10.000	10.000	10.000	10.000
Riolering	482.024	245.945	134.924	44.616
Rioolheffing	3.647.081	3.766.025	3.887.147	4.012.169
Totale Baten	4.139.105	4.021.970	4.032.071	4.066.785
Saldo beleidsveld vóór bestemming	-3.331.995	-3.667.047	-3.782.230	-4.004.317
Mutaties reserves	0	0	0	0
Saldo beleidsveld na bestemming	-3.331.995	-3.667.047	-3.782.230	-4.004.317

4.7 Vastgoed

	Begroting	Meerjarenraming	Meerjarenraming	Meerjarenraming
--	-----------	-----------------	-----------------	-----------------

	2024	2025	2026	2027
Lasten:				
Crisisbeheersing en brandweer	-15.414	-15.319	-15.223	-15.128
Overige agrarische zaken	-63.136	-84.037	-90.537	-97.037
Basisonderwijs, onderwijshuisvesting (Openbaar en Bijzonder)	-904.502	-1.129.782	-1.261.028	-1.248.560
Speciaal (voortgezet) onderwijs, onderwijshuisvesting	-41.803	-41.548	-41.294	-41.039
Voortgezet onderwijs, onderwijshuisvesting	-15.909	-15.824	-15.739	-15.654
Sport	-995.741	-995.334	-983.867	-982.366
Maatwerkvoorzieningen Natura immaterieel Wmo	-64.559	-64.497	-64.436	-64.374
Ruimtelijke ordening	-291.245	-289.645	-288.046	-286.446
Wonen en bouwen	-501.306	-663.881	-701.820	-590.260
Bedrijfsvoeringskosten (Overhead)	-796.311	-793.975	-792.239	-790.525
Totale lasten	-3.689.927	-4.093.843	-4.254.229	-4.131.388
Baten:				
Crisisbeheersing en brandweer	46.000	46.000	46.000	46.000
Overige agrarische zaken	98.084	98.084	98.084	98.084
Basisonderwijs, onderwijshuisvesting (Openbaar en Bijzonder)	218.300	218.300	218.300	218.300
Sport	272.055	272.055	272.055	272.055
Maatwerkvoorzieningen Natura immaterieel Wmo	12.000	1.200	1.200	1.200
Ruimtelijke ordening	38.513	38.513	38.513	38.513
Wonen en bouwen	83.869	83.869	83.869	83.869
Bedrijfsvoeringskosten (Overhead)	3.047	3.047	3.047	3.047
Totale Baten	771.868	761.068	761.068	761.068
Saldo beleidsveld vóór bestemming	-2.918.059	-3.332.775	-3.493.161	-3.370.320
Mutaties reserves	-86.992	-53.789	19.219	19.219
Saldo beleidsveld na bestemming	-3.005.051	-3.386.564	-3.473.942	-3.351.101

4.7 Vastgoed				
Reserves	Begroting	Meerjarenraming	Meerjarenraming	Meerjarenraming
	2024	2025	2026	2027
Verminderingen				

bruteringsreserve kapitaallasten zwembad	4.960	4.960	4.960	4.960
bruteringsreserve mfa	14.259	14.259	14.259	14.259
bruteringsresrve MFA Margraten	28.750			
Vermindering van reserve bestemmingsplannen (GreX) ivm storting in Algemene Reserve	134.961	73.008		
Totaal verminderingen	182.930	92.227	19.219	19.219
Vermeerderingen				
Storting in reserve bestemmingsplannen (GreX)	-134.961	-73.008		0
Storting Algemene Reserve	-134.961	-73.008		0
Totaal vermeerderingen	-269.922	-146.016	0	0
Totaal mutaties	-86.992	-53.789	19.219	19.219

5.1 Dienstverlening: 'Dichtbij Mensen'				
	Begroting 2024	Meerjarenraming 2025	Meerjarenraming 2026	Meerjarenraming 2027
Lasten:				
Burgerzaken	-96.443	-96.438	-96.432	-96.426
Secretarieleges burgerzaken	-69.545	-69.545	-69.545	-69.545
Bedrijfsvoeringskosten (Overhead)	-1.688.848	-1.771.824	-1.807.965	-1.807.709
Lijkbezorging	-158.096	-158.084	-158.072	-158.060
Totale lasten	-2.012.932	-2.095.891	-2.132.014	-2.131.741
Baten:				
Secretarieleges burgerzaken	275.851	275.851	275.851	275.851
Bedrijfsvoeringskosten (Overhead)	105.029	105.029	105.029	105.029
Begraafplaatsrechten	133.500	133.500	133.500	133.500
Totale Baten	514.380	514.380	514.380	514.380
Saldo beleidsveld vóór bestemming	-1.498.552	-1.581.511	-1.617.634	-1.617.361
Mutaties reserves	0	0	0	0
Saldo beleidsveld na bestemming	-1.498.552	-1.581.511	-1.617.634	-1.617.361

5.2 Een open en transparant Bestuur				
	Begroting 2024	Meerjarenraming 2025	Meerjarenraming 2026	Meerjarenraming 2027
Lasten:				
Bestuursorganen	-1.323.111	-1.203.111	-1.203.111	-1.203.111
Bestuursondersteuning college van burgemeester en wethouders	-296.494	-296.494	-296.494	-296.494
Bestuursondersteuning Raad	-22.650	-22.650	-22.650	-22.650
Totale lasten	-1.642.255	-1.522.255	-1.522.255	-1.522.255
Baten:				
Bestuursorganen	212.523	212.523	212.523	212.523

Bestuursondersteuning college van burgemeester en wethouders	300	300	300	300
Totale Baten	212.823	212.823	212.823	212.823
Saldo beleidsveld vóór bestemming	-1.429.432	-1.309.432	-1.309.432	-1.309.432
Mutaties reserves	0	0	0	0
Saldo beleidsveld na bestemming	-1.429.432	-1.309.432	-1.309.432	-1.309.432

5.3 Inspraak is een vanzelfsprekendheid				
	Begroting 2024	Meerjarenraming 2025	Meerjarenraming 2026	Meerjarenraming 2027
Lasten:				
Bestuursorganen	-47.300	-47.300	-47.300	-47.300
Totale lasten	-47.300	-47.300	-47.300	-47.300
Baten:				
Totale Baten	0	0	0	0
Saldo beleidsveld vóór bestemming	-47.300	-47.300	-47.300	-47.300
Mutaties reserves	0	0	0	0
Saldo beleidsveld na bestemming	-47.300	-47.300	-47.300	-47.300

5.4 Een gezonde en solide financiële huishouding				
	Begroting 2024	Meerjarenraming 2025	Meerjarenraming 2026	Meerjarenraming 2027
Lasten:				

Bedrijfsvoeringskosten (Overhead)	-202.089	-202.089	-202.089	-202.089
Bedrijfsvoeringskosten (treasury)	221.612	473.329	509.076	606.207
Beleggingen	-832	-832	-832	-832
Algemene baten en lasten	-630.957	-2.393.971	-3.185.825	-4.255.775
Heffing en invordering gemeentelijke belastingen	-5.000	-5.000	-5.000	-5.000
Vennootschapsbelasting	-25.000	-25.000	-25.000	-25.000
Totale lasten	-642.266	-2.153.564	-2.909.670	-3.882.489
Baten:				
Beleggingen	131.097	131.097	131.097	131.097
Uitkeringen gemeentefonds	44.751.330	47.342.262	45.052.111	46.886.099
Algemene baten en lasten	1.537.109	1.863.037	1.831.094	1.851.308
Onroerende-zaakbelasting gebruikers	491.045	506.121	521.665	537.315
Onroerende-zaakbelasting eigenaren	5.582.849	5.782.403	5.987.213	6.166.829
Forensenbelasting	107.000	107.000	107.000	107.000
Hondenbelasting	178.000	178.000	178.000	178.000
Terrasvergoeding	5.000	5.000	5.000	5.000
Totale Baten	52.783.430	55.914.920	53.813.180	55.862.648
Saldo beleidstaak vóór bestemming	52.141.164	53.761.357	50.903.510	51.980.159
Mutaties reserves	222.500	222.500	222.500	222.500
Saldo beleidstaak na bestemming	52.363.664	53.983.857	51.126.010	52.202.659

5.4 Een gezonde en solide financiële huishouding				
Reserves	Begroting 2024	Meerjarenraming 2025	Meerjarenraming 2026	Meerjarenraming 2027
Verminderingen				
bestemmingsreserve gemeentehuis, afschrijving gem.huis	222.500	222.500	222.500	222.500
Totaal verminderingen	222.500	222.500	222.500	222.500
Vermeerderingen				

Totaal vermeerderingen	0	0	0	0
Totaal mutaties	222.500	222.500	222.500	222.500

5.5 Doelgericht samenwerken				
	Begroting 2024	Meerjarenraming 2025	Meerjarenraming 2026	Meerjarenraming 2027
Lasten:				
Bestuurlijke samenwerking	-166.772	-166.772	-166.772	-166.772
Totale lasten	-166.772	-166.772	-166.772	-166.772
Baten:				
Bestuurlijke samenwerking	15.896	15.896	15.896	15.896
Totale Baten	15.896	15.896	15.896	15.896
Saldo beleidstaak vóór bestemming	-150.876	-150.876	-150.876	-150.876
Mutaties reserves	0	0	0	0
Saldo beleidstaak na bestemming	-150.876	-150.876	-150.876	-150.876

5.6 Een goed toegankelijke en veilige ICT-omgeving				
	Begroting 2024	Meerjarenraming 2025	Meerjarenraming 2026	Meerjarenraming 2027
Lasten:				
Bedrijfsvoeringskosten (Overhead)	-1.805.356	-1.945.056	-1.968.733	-1.921.544
Totale lasten	-1.805.356	-1.945.056	-1.968.733	-1.921.544
Baten:				
Totale Baten	0	0	0	0

Saldo beleidsveld vóór bestemming	-1.805.356	-1.945.056	-1.968.733	-1.921.544
Mutaties reserves	0	0	0	0
Saldo beleidsveld na bestemming	-1.805.356	-1.945.056	-1.968.733	-1.921.544

5.7 Veiligheid: een gezamenlijke verantwoordelijkheid

	Begroting 2024	Meerjarenraming 2025	Meerjarenraming 2026	Meerjarenraming 2027
Lasten:				
Crisisbeheersing en brandweer	-2.041.017	-2.073.038	-2.109.856	-2.110.356
Openbare orde en veiligheid	-426.257	-426.107	-425.957	-425.806
Totale lasten	-2.467.274	-2.499.145	-2.535.813	-2.536.162
Baten:				
Openbare orde en veiligheid	8.200	8.200	8.200	8.200
Totale Baten	8.200	8.200	8.200	8.200
Saldo beleidsveld vóór bestemming	-2.459.074	-2.490.945	-2.527.613	-2.527.962
Mutaties reserves	0	0	0	0
Saldo beleidsveld na bestemming	-2.459.074	-2.490.945	-2.527.613	-2.527.962

5.10 Personeel

	Begroting 2024	Meerjarenraming 2025	Meerjarenraming 2026	Meerjarenraming 2027
Lasten:				
Bedrijfsvoeringskosten (Overhead)	-7.876.181	-7.843.480	-7.949.730	-7.949.730
Bestuursorganen	-92.554	-92.554	-92.554	-92.554

Burgerzaken	-663.706	-663.706	-663.706	-663.706
Verkeer en vervoer	-928.360	-928.360	-928.360	-928.360
Overige agrarische zaken	-188.021	-188.021	-188.021	-188.021
Openbaar groen en openluchtrecreatie	-1.722.857	-1.722.857	-1.722.857	-1.722.857
Algemene voorzieningen Wmo en Jeugd	-408.942	-408.942	-408.942	-408.942
Eerstelijnsloket Wmo en Jeugd	-834.328	-834.328	-834.328	-834.328
Gemeenschappelijke baten en lasten van het onderwijs	-92.554	-92.554	-92.554	-92.554
Re-integratie- en participatievoorzieningen Participatiewet	-830.088	-830.088	-830.088	-830.088
Afvalverwijdering en -verwerking	-392.006	-392.006	-392.006	-392.006
Riolering	-670.949	-670.949	-670.949	-670.949
Kunst	-127.694	-127.694	-127.694	-127.694
Openbare gezondheidszorg	-92.554	-92.554	-92.554	-92.554
Sport	-176.116	-176.116	-176.116	-176.116
Bouwgrondexploitatie	-105.000	-105.000	-105.000	0
Wonen en bouwen	-3.150.032	-3.150.032	-3.150.032	-3.150.032
Totale lasten	-18.351.943	-18.319.243	-18.425.493	-18.320.493
Baten:				
Bedrijfsvoeringskosten (Overhead)	123.759	123.759	123.759	123.759
Wonen en Bouwen	445.246	445.246	335.443	181.718
Totale Baten	569.005	569.005	459.202	305.477
Saldo beleidstaak vóór bestemming	-17.782.938	-17.750.238	-17.966.291	-18.015.016
Mutaties reserves	0	0	0	0
Saldo beleidstaak na bestemming	-17.782.938	-17.750.238	-17.966.291	-18.015.016

1.1 Begroting conform taakvelden BBV

Recapitulatie taakvelden						
	Rekening 2022	Begroting 2023 na wijziging	Begroting 2024	Meerjarenraming 2025	Meerjarenraming 2026	Meerjarenraming 2027
Lasten						
Taakveld 0. Bestuur en ondersteuning	-20.767.183	-18.285.921	-17.411.893	-17.550.155	-13.801.558	-15.099.025
Taakveld 1. Veiligheid	-2.254.829	-2.297.074	-2.680.127	-2.711.902	-2.748.474	-2.748.728
Taakveld 2. Verkeer, vervoer en waterstaat	-3.076.219	-3.688.471	-4.095.515	-4.358.133	-4.470.894	-4.689.252
Taakveld 3. Economie	-796.323	-883.961	-841.395	-869.543	-877.804	-884.217
Taakveld 4. Onderwijs	-1.601.981	-1.451.475	-1.727.257	-1.943.351	-2.029.258	-2.021.449
Taakveld 5. Sport, cultuur en recreatie	-5.169.208	-5.535.746	-6.009.701	-6.075.682	-6.100.642	-6.171.636
Taakveld 6. Sociaal domein	-20.928.790	-23.120.675	-24.286.393	-25.031.096	-26.001.847	-26.836.662
Taakveld 7. Volksgezondheid en milieu	-8.305.298	-8.884.332	-10.018.655	-10.369.029	-10.622.546	-10.583.991
Taakveld 8. Volkshuisvesting, ruimtelijke ordening en stedelijke vernieuwing	-5.798.398	-6.424.854	-5.562.404	-5.456.693	-5.311.782	-5.253.541
Totale lasten	-68.698.228	-70.572.509	-72.633.339	-74.365.585	-71.964.806	-74.288.501
Baten						
Taakveld 0. Bestuur en ondersteuning	52.077.608	53.537.338	55.507.547	57.328.334	55.003.586	57.053.054
Taakveld 1. Veiligheid	102.965	54.200	54.200	54.200	54.200	54.200
Taakveld 2. Verkeer, vervoer en waterstaat	242.852	23.650	16.000	23.650	16.000	23.650
Taakveld 3. Economie	1.019.081	1.083.293	1.090.377	1.090.377	1.090.377	1.090.377
Taakveld 4. Onderwijs	449.015	260.000	278.300	268.300	218.300	218.300
Taakveld 5. Sport, cultuur en recreatie	446.668	272.055	305.855	305.855	305.855	305.855
Taakveld 6. Sociaal domein	4.804.918	4.435.451	5.339.751	5.410.214	5.553.792	5.692.778
Taakveld 7. Volksgezondheid en milieu	6.809.489	7.392.901	8.248.484	8.401.243	8.554.334	8.681.924
Taakveld 8. Volkshuisvesting, ruimtelijke ordening en stedelijke vernieuwing	2.745.633	3.513.621	1.792.824	1.483.412	1.168.363	1.168.363
Totale baten	68.698.228	70.572.509	72.633.339	74.365.585	71.964.806	74.288.501
Saldo taakvelden	0	0	0	0	0	0

Taakveld 0.						
Bestuur en ondersteuning						
	Rekening 2022	Begroting 2023 na wijziging	Begroting 2024	Meerjarenra- ming 2025	Meerjarenra- ming 2026	Meerjarenra- ming 2027
Lasten						
0.1 Bestuur	-	-	-	-1.532.387	-1.532.387	-1.532.387
	2.373.060	1.856.626	1.652.387			
0.2 Burgerzaken	-	-	-829.694	-829.689	-829.683	-829.677
	698.451	584.148				
0.4 Overhead	-	-	-	-12.655.481	-12.819.812	-12.770.653
	11.976.617	12.371.966	12.467.841			
0.5 Treasury	95.048	-	179.732	431.520	467.339	564.542
		196.960				
0.61 OZB woningen	-5.217	-5.000	-5.000	-5.000	-5.000	-5.000
0.7 Algemene uitkering en overige uitkeringen gemeentefonds	-29.947	0	0	0	0	0
0.8 Overige Baten en lasten	-	-	-	-2.543.971	-3.185.825	-4.255.775
	1.244.799	2.746.458	2.094.957			
0.9 Vennootschapsb- elasting (VpB)	-41.206	-25.000	-25.000	-25.000	-25.000	-25.000
0.10 Mutaties reserves	-	-	-489.921	-366.015	-220.000	-220.000
	2.359.165	782.904				
0.11 Resultaat van de rekening van baten en lasten	-	283.141	-26.825	-24.132	4.348.810	3.974.926
	2.133.770					
Totale lasten	-	-	-	-17.550.155	-13.801.558	-15.099.025
	20.767.183	18.285.921	17.411.893			
Baten						

0.1 Bestuur	970.20 4	167.41 9	228.419	228.419	228.419	228.419
0.2 Burgerzaken	277.53 5	275.85 1	275.851	275.851	275.851	275.851
0.4 Overhead	162.29 1	321.56 8	232.135	232.135	232.135	232.135
0.5 Treasury	528.94 2	908.91 4	327.222	421.222	421.222	421.222
0.61 OZB woningen	4.539.5 99	4.746.7 45	4.911.20 1	5.090.134	5.273.684	5.431.894
0.62 OZB niet- woningen	1.084.9 46	1.168.0 69	1.162.69 3	1.198.390	1.235.194	1.272.250
0.64 Belastingen overig	178.18 0	183.00 0	183.000	183.000	183.000	183.000
0.7 Algemene uitkering en overige uitkeringen gemeentefonds	38.496. 909	41.213. 171	44.751.3 30	47.342.262	45.052.111	46.886.099
0.8 Overige Baten en lasten	3.019.9 33	2.993.4 72	3.001.10 9	2.013.037	1.831.094	1.851.308
0.10 Mutaties reserves	2.819.0 69	1.559.1 29	434.587	343.884	270.876	270.876
0.11 Resultaat van de rekening van baten en lasten						
Totale baten	52.077. 608	53.537. 338	55.507.5 47	57.328.334	55.003.586	57.053.054
Saldo taakveld 0.	31.310. 425	35.251. 417	38.095.6 54	39.778.179	41.202.028	41.954.029

Taakveld 1.						
Veiligheid						
	Rekening 2022	Begroting 2023 na wijziging	Begroting 2024	Meerjarenraming 2025	Meerjarenraming 2026	Meerjarenraming 2027
Lasten						
1.1	-	-	-	-2.088.357	-2.125.079	-2.125.484
Crisisbeheersing en brandweer	1.937.430	1.919.337	2.056.431			
1.2 Openbare orde en veiligheid	-317.399	-377.737	-623.695	-623.545	-623.395	-623.244
Totale lasten	-2.254.829	-2.297.074	-2.680.127	-2.711.902	-2.748.474	-2.748.728
Baten						
1.1	46.657	46.000	46.000	46.000	46.000	46.000
Crisisbeheersing en brandweer						
1.2 Openbare orde en veiligheid	56.308	8.200	8.200	8.200	8.200	8.200
Totale baten	102.965	54.200	54.200	54.200	54.200	54.200
Saldo taakveld 1.	-2.151.864	-2.242.874	-2.625.927	-2.657.702	-2.694.274	-2.694.528

Taakveld 2. Verkeer, vervoer en waterstaat						
	Rekenin g 2022	Begroting g 2023 na wijziging	Begroting g 2024	Meerjarenrami ng 2025	Meerjarenrami ng 2026	Meerjarenrami ng 2027
Lasten						
2.1 Verkeer en vervoer	- 2.995.639	- 3.474.815	- 3.939.389	-4.272.390	-4.385.534	-4.605.595
2.2 Parkeren	-51.697	-98.469	-65.576	-65.204	-64.832	-64.459
2.4 Economisch e havens en waterwegen	0	-50.000	-50.000	0	0	0
2.5 Openbaar vervoer	-28.882	-65.187	-40.551	-20.540	-20.529	-19.198
Totale lasten	- 3.076.219	- 3.688.471	- 4.095.515	-4.358.133	-4.470.894	-4.689.252
Baten						
2.1 Verkeer en vervoer	232.918	10.000	10.000	10.000	10.000	10.000
2.2 Parkeren	3.934	7.650	0	7.650	0	7.650
2.5 Openbaar vervoer	6.000	6.000	6.000	6.000	6.000	6.000
Totale baten	242.852	23.650	16.000	23.650	16.000	23.650
Saldo taakveld 2.	- 2.833.366	- 3.664.821	- 4.079.515	-4.334.483	-4.454.894	-4.665.602

Taakveld 3.						
Economie						
	Rekening 2022	Begroting 2023 na wijziging	Begroting 2024	Meerjarenraming 2025	Meerjarenraming 2026	Meerjarenraming 2027
Lasten						
3.1 Economische ontwikkeling	-86.520	-116.802	-141.916	-141.902	-141.888	-141.873
3.3 Bedrijvenloket en bedrijfsregelingen	215.368	-232.512	-254.208	-275.108	-281.608	-288.108
3.4 Economische promotie	494.435	-534.647	-445.272	-452.533	-454.308	-454.235
Totale lasten	-796.323	-883.961	-841.395	-869.543	-877.804	-884.217
Baten						
3.3 Bedrijvenloket en bedrijfsregelingen	156.141	95.000	102.084	102.084	102.084	102.084
3.4 Economische promotie	859.343	988.293	988.293	988.293	988.293	988.293
Totale baten	1.019.081	1.083.293	1.090.377	1.090.377	1.090.377	1.090.377
Saldo taakveld 3.	222.758	199.332	248.982	220.834	212.573	206.160

Taakveld 4.						
Onderwijs						
	Rekening 2022	Begroting 2023 na wijziging	Begroting 2024	Meerjarenra- ming 2025	Meerjarenra- ming 2026	Meerjarenra- ming 2027
Lasten						
4.2	-	-	-	-1.145.606	-1.276.767	-1.264.214
Onderwijshuisve- sting	907.30 0	795.854	920.411			
4.3	-	-	-	-747.745	-752.491	-757.235
Onderwijsbeleid en leerlingenzaken	456.94 5	605.621	746.845			
Totale lasten	- 1.601.9 81	- 1.451.4 75	- 1.727.2 57	-1.943.351	-2.029.258	-2.021.449
Baten						
4.1 Openbaar basisonderwijs	237.67 9	50.000	60.000	50.000	0	0
4.2 Onderwijshuisve- sting	211.33 6	210.000	218.300	218.300	218.300	218.300
Totale baten	449.01 5	260.000	278.300	268.300	218.300	218.300
Saldo taakveld	-	-	-	-1.675.051	-1.810.958	-1.803.149
4.	1.152.9 66	1.191.4 75	1.448.9 57			

Taakveld 5. Sport, cultuur en recreatie						
	Rekening 2022	Begroting 2023 na wijziging	Begroting 2024	Meerjarenraming 2025	Meerjarenraming 2026	Meerjarenraming 2027
Lasten						
5.1 Sportbeleid en activering	- 295.576	- 167.488	- 365.752	-365.713	-365.675	-365.637
5.2 Sportaccommodaties	- 1.521.835	- 1.649.982	- 1.613.242	-1.684.601	-1.709.122	-1.778.294
5.3 Cultuurpresentatie, cultuurproductie en cultuurparticipatie	- 496.060	- 483.854	- 674.978	-667.964	-666.564	-666.559
5.4 Musea	-4.463	-3.000	-3.871	-3.871	-3.871	-3.871
5.5 Cultureel erfgoed	-49.132	-90.743	-73.252	-73.035	-73.035	-73.035
5.6 Media	- 341.594	- 457.922	- 484.785	-484.784	-484.783	-484.782
5.7 Openbaar groen en (openlucht) recreatie	- 2.460.549	- 2.682.757	- 2.793.821	-2.795.713	-2.797.593	-2.799.458
Totale lasten	- 5.169.208	- 5.535.746	- 6.009.701	-6.075.682	-6.100.642	-6.171.636
Baten						
5.2 Sportaccommodaties	438.637	272.055	272.055	272.055	272.055	272.055
5.7 Openbaar groen en (openlucht) recreatie	7.804	0	0	0	0	0
Totale baten	446.668	272.055	305.855	305.855	305.855	305.855

Saldo taakveld	-	-	-	-5.769.827	-5.794.787	-5.865.781
5.	4.722.5	5.263.6	5.703.8			
	40	91	46			

Taakveld 6. Sociaal domein						
	Rekening 2022	Begroting 2023 na wijziging	Begroting 2024	Meerjarenraming 2025	Meerjarenraming 2026	Meerjarenraming 2027
Lasten						
6.1 Samenkracht en burgerparticipatie	-2.895.249	-3.195.722	-3.142.814	-3.129.702	-3.177.093	-3.190.758
6.2 Toegang en eerstelijnsvoorzieningen	-1.079.715	-1.596.636	-1.126.828	-1.233.535	-1.235.535	-1.237.535
6.3 Inkomensregelingen	-5.446.242	-5.444.077	-5.500.152	-5.788.139	-5.951.501	-6.119.824
6.4 WSW en beschut werk	-2.065.855	-2.066.109	-1.891.511	-1.797.335	-1.752.118	-1.636.945
6.5 Arbeidsparticipatie	-456.988	-337.857	-1.222.588	-1.194.518	-1.208.733	-1.208.733
6.6 Maatwerkvoorzieningen (WMO)	-1.123.261	-1.104.221	-1.197.000	-1.248.000	-1.297.000	-1.350.000
6.71a Huishoudelijke hulp (WMO)	0	-2.213.210	-2.612.000	-2.742.000	-2.907.000	-3.052.000
6.71b Begeleiding (WMO)	0	-610.536	-577.000	-624.000	-673.000	-707.000
6.71c Dagbesteding (WMO)	0	-631.021	-720.000	-778.000	-840.000	-882.000
6.71d Overige maatwerkarrangementen (WMO)	-3.340.791	-265.235	-171.000	-271.000	-271.000	-271.000
6.72a Jeugdhulp begeleiding	0	-1.324.000	-1.367.000	-1.603.367	-1.715.367	-1.835.367
6.72b Jeugdhulp behandeling	0	-1.679.000	-2.309.000	-2.483.000	-2.670.000	-2.870.000
6.72d Jeugdhulp zonder verblijf overig	0	-115.000	-60.000	-66.000	-73.000	-80.000
6.73a Pleegzorg	0	-367.000	-180.000	-181.000	-195.000	-210.000
6.73b Gezinsgericht	0	-21.000	-19.000	-21.000	-23.000	-25.000
6.73c Jeugdhulp met verblijf overig	-46.840	-1.639.000	-1.611.000	-1.249.000	-1.345.000	-1.446.000
6.74a Jeugd behandeling GGZ zonder verblijf	0	0	-88.000	-95.000	-103.000	-111.000
6.74b Jeugdhulp crisis/LTA/GGZ-verblijf	-87.097	-229.000	-200.000	-216.000	-234.000	-252.000
6.81a Beschermd wonen (WMO)	0	-32.051	0	0	0	0
6.81b Maatschappelijke- en vrouwenopvang (WMO)	0	-68.000	-57.500	-57.500	-57.500	-57.500
6.72 Maatwerkdienstverlening 18-	-4.228.240	0	0	0	0	0
6.82a Jeugdbescherming	-158.513	-173.000	-192.000	-207.000	-223.000	-240.000
6.82b Jeugdreclassering	0	-9.000	-42.000	-46.000	-50.000	-54.000
Totale lasten	-20.928.790	-23.120.675	-24.286.393	-25.031.096	-26.001.847	-26.836.662

Baten						
6.1 Samenkracht en burgerparticipatie	394.905	612.221	622.721	618.921	625.502	625.502
6.3 Inkomensregelingen	4.130.262	3.550.500	4.479.600	4.608.723	4.741.720	4.878.706
6.4 WSW en beschut werk	47.655	0	0	0	0	0
6.6 Maatwerkvoorzieningen (WMO)	71.544	71.479	74.000	78.000	82.000	84.000
6.71d Overige maatwerkarrangementen (WMO)	160.552	134.000	134.000	134.000	134.000	134.000
6.81a Beschermd wonen (WMO)	0	32.051	0	0	0	0
6.81b Maatschappelijke- en vrouwenopvang (WMO)	0	35.200	29.430	-29.430	-29.430	-29.430
Totale baten	4.804.918	4.435.451	5.339.751	5.410.214	5.553.792	5.692.778
Saldo taakveld 6.	-16.123.873	-18.685.224	-18.946.642	-19.620.882	-20.448.055	-21.143.883

Taakveld 7. Volksgezondheid en milieu						
	Rekening 2022	Begroting 2023 na wijziging	Begroting 2024	Meerjarenraming 2025	Meerjarenraming 2026	Meerjarenraming 2027
Lasten						
7.1 Volksgezondheid	-	-	-	-2.148.823	-2.260.927	-2.094.794
7.2 Riolering	1.399.629	1.616.144	1.927.193	-3.945.270	-3.955.371	-3.990.084
7.3 Afval	3.309.947	3.679.744	4.062.406	-3.824.280	-3.967.271	-4.060.147
7.4 Milieubeheer	-	-290.606	-316.573	-292.573	-280.906	-280.906
7.5 Begraafplaatsen en crematoria	227.865	-157.874	-158.096	-158.084	-158.072	-158.060
Totale lasten	-8.305.298	-8.884.332	-10.018.655	-10.369.029	-10.622.546	-10.583.991
Baten						
7.1 Volksgezondheid	22.447	0	0	0	0	0
7.2 Riolering	3.350.882	3.746.445	4.129.105	4.011.970	4.022.071	4.056.785
7.3 Afval	3.346.857	3.511.956	3.984.879	4.254.773	4.397.762	4.490.639
7.4 Milieubeheer	3.378	1.000	1.000	1.000	1.000	1.000
7.5 Begraafplaatsen en crematoria	85.925	133.500	133.500	133.500	133.500	133.500
Totale baten	6.809.489	7.392.901	8.248.484	8.401.243	8.554.334	8.681.924

Saldo	-	-	-	-1.967.787	-2.068.213	-1.902.067
taakveld 7.	1.495.809	1.491.431	1.770.170			

Taakveld 8. Volkshuisvesting, ruimtelijke ordening en stedelijke vernieuwing						
	Rekening 2022	Begroting 2023 na wijziging	Begroting 2024	Meerjarenraming 2025	Meerjarenraming 2026	Meerjarenraming 2027
Lasten						
8.1 Ruimte en leefomgeving	- 1.287.544	- 1.014.061	- 587.079	-598.317	-547.848	-447.586
8.2 Grondexploitatie (niet bedrijventerreinen)	- 1.492.863	- 2.555.334	- 595.439	-361.759	-124.017	-124.017
8.3 Wonen en bouwen	- 3.017.990	- 2.855.459	- 4.379.885	-4.496.616	-4.639.917	-4.681.938
Totale lasten	- 5.798.398	- 6.424.854	- 5.562.404	-5.456.693	-5.311.782	-5.253.541
Baten						
8.1 Ruimte en leefomgeving	68.359	88.763	53.763	53.763	53.763	53.763
8.2 Grondexploitatie (niet bedrijventerreinen)	1.618.213	2.744.240	726.963	413.252	102.502	102.502
8.3 Wonen en bouwen	1.059.061	680.618	1.012.098	1.016.397	1.012.098	1.012.098
Totale baten	2.745.633	3.513.621	1.792.824	1.483.412	1.168.363	1.168.363
Saldo taakveld 8.	- 3.052.765	- 2.911.233	- 3.769.579	-3.973.282	-4.143.419	-4.085.178

1.2 Incidentele baten en lasten en structureel en reëel evenwicht

Conform het BBV dient een overzicht van 'incidentele baten en lasten' en 'incidentele reserve mutaties' in de programmabegroting te worden opgenomen. Door inzicht in de incidentele baten en lasten te geven wordt informatie gegeven die relevant is voor het beoordelen van de financiële positie van de gemeente en de meerjarenraming.

Het verschil tussen incidenteel en structureel is niet altijd scherp te trekken. Baten en lasten zijn structureel als deze voor onbepaalde tijd geraamd worden, er is geen einddatum bekend.

Baten en lasten komen in aanmerking om als incidenteel aangemerkt te worden als deze voor bepaalde tijd geraamd worden, er is een onvoorwaardelijke einddatum bekend.

In de onderstaande tabel wordt inzicht gegeven in de incidentele lasten en baten 2024-2027 .

Omschrijving		Programma	Begroting 2024	Begroting 2025	Begroting 2026	Begroting 2027
<u>Incidentele lasten</u>						
1	Bijdrage door gemeente	1 Kwaliteit van Leven	-€ 50.000	-€ 50.000		
2	Kosten Oekraïne	1 Kwaliteit van Leven		-€ 150.000		
			1.464.000			
3	Overige werkzaamheden door derden	2 Landbouw, Landschap en Plattelandseconomie	-€ 50.000			
4	Stortingen in reserve landschap	2 Landbouw, Landschap en Plattelandseconomie	-€ 220.000	-€ 220.000	-€ 220.000	-€ 220.000
5	Controle- en advieskosten wegen	4 Wonen en Leefomgeving	-€ 60.000			
6	Controle- en advieskosten riolen	4 Wonen en Leefomgeving	-€ 60.000			
7	Werkbudgetten gebiedsontw. - stationsomgeving Eijsden	4 Wonen en Leefomgeving	-€ 75.000	-€ 75.000		
8	Controle- en advieskosten	4 Wonen en Leefomgeving	-€ 50.000			
9	Grondexploitatie Mheerderweg Banholt	5 Wonen en Leefomgeving	-€ 144.842			
10	Grondexploitatie Karreweg St Geertruid	4 Wonen en Leefomgeving	-€ 335.645			
11	Grondexploitatie Heiligerweg	4 Wonen en Leefomgeving		-€ 200.131		
12	Storting winstneming grondexploitatie	4 Wonen en Leefomgeving	-€ 134.961	-€ 73.008		
13	Werkbudgetten raad/commissies	5 Bestuur en Dienstverlening	-€ 50.000			
14	Inhuur trainees	5 Bestuur en Dienstverlening	-€ 75.000			
Totaal incidentele lasten			-€ 2.769.447	-€ 768.139	-€ 220.000	-€ 220.000
<u>Incidentele baten</u>						
1	SPUK uitkeringen	1 Kwaliteit van Leven	€ 50.000	€ 50.000		
2	SPUK uitkeringen	1 Kwaliteit van Leven		€ 150.000		
			1.464.000			
3	Grondexploitatie Mheerderweg Banholt	4 Wonen en Leefomgeving	€ 144.842			
4	Grondexploitatie Karreweg St Geertruid	4 Wonen en Leefomgeving	€ 335.645			
5	Grondexploitatie Heiligerweg	4 Wonen en Leefomgeving		€ 200.131		
6	Winstneming grondexploitaties	4 Wonen en Leefomgeving	€ 134.961	€ 73.008		
Totaal incidentele baten			€ 2.129.447	€ 473.139	0	0

Saldo incidentele lasten minus baten	-€ 640.000 -€ 295.000 -€ 220.000 -€ 220.000
---	--

Toelichting incidentele baten en lasten.

Lasten

1. Betreft uitgaven gerelateerd aan ontvangen gelden van de gebundelde doeluitkering onderwijs achterstandenbeleid
2. Betreft kosten voor opvang Oekraïne
3. Betreft een bijdrage aan MIRT zuidelijk Maasdal
4. Betreft de storting in de reserve Landschap
5. Betreft kosten voor onderzoek verkeersdoorstroming in en rond de kern Margraten en kosten voor haalbaarheidsonderzoek brug A2 en Voerdalroute
6. Betreft kosten voor onderzoek naarriolen
7. Betreft een werkbudget voor de gebiedsontwikkeling stationsomgeving Eijsden
8. Betreft advieskosten voor het opstellen van een lokaal woningplan
9. Betreft Grondexploitatie Mheerderweg Banholt
10. Betreft Grondexploitatie Karreweg Sint Geertruid
11. Betreft Grondexploitatie Heiligerweg
12. Betreft storting winstneming grondexploitaties Mheerderweg en Banholt
13. Kosten voor een pilot om te komen tot een inwonersbegroting
14. Inhuurkosten voor trainee programma van de provincie

Baten

1. Betreft de ontvangen gelden gebundelde doeluitkering onderwijs achterstanden beleid
2. Betreft ontvangen uitkering voor opvang Oekraïners
3. Betreft Grondexploitatie Mheerderweg Banholt
4. Betreft Grondexploitatie Karreweg Sint Geertruid
5. Betreft Grondexploitatie Heiligerweg

6. Betreft storting winstneming grondexploitaties Mheerderweg en Banholt

De incidentele baten en lasten beïnvloeden het structureel begrotingssaldo. Incidentele lasten beïnvloeden het structureel begrotingssaldo positief en incidentele baten beïnvloeden het structureel begrotingssaldo negatief. Met het opnemen van alleen een (verplicht) cijfermatig overzicht van incidentele baten en lasten ontstaat nog niet automatisch het inzicht of er sprake is van een structureel begrotingssaldo. Door het betrekken van de totalen uit het overzicht van incidentele baten en lasten bij het begrotingssaldo met de totale lasten en baten wordt inzicht gegeven in het structureel begrotingssaldo.

Structureel begrotingssaldo (bedragen x € 1.000)				
	<u>2024</u>	<u>2025</u>	<u>2026</u>	<u>2027</u>
Saldo baten en lasten	82	46	-4.390	-4.026
Per saldo toevoeging aan reserves	-490	-366	-200	-200
Per saldo onttrekking aan reserves	435	344	271	271
Begrotingssaldo na bestemming	27	24	-4.319	-3.955
Waarvan incidentele baten en lasten (per saldo lasten)	-640	-295	-220	-220
Structureel begrotingssaldo	667	319	-4.099	-3.735

Conclusie: uit de regel structureel begrotingssaldo blijkt dat in alle jaren van de begroting 2024-2027 sprake is van structureel evenwicht (de structurele lasten worden gedekt door structurele baten).

Recapitulatie begrotingsevenwicht	2024			2025			2026			2027		
	totaal	waarvan: incidenteel	structureel	totaal	waarvan: incidenteel	structureel	totaal	waarvan: incidenteel	structureel	totaal	waarvan: incidenteel	structureel
Lasten programma 1	-	-	-	-	-	-	-	0	-	-	0	-
	28.092.931	1.514.000	26.578.931	27.800.977	200.000	27.600.977	28.723.441		28.723.441	29.467.814		29.467.814
Lasten programma 2	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
	693.140	270.000	423.140	650.144	220.000	430.144	651.664	220.000	431.664	650.014	220.000	430.014
Lasten programma 3	-	-	-	-	0	-	-	0	-	-	0	-
	3.650.977		3.650.977	3.901.170		3.901.170	4.137.997		4.137.997	4.384.598		4.384.598
Lasten programma 4	-	-	-	-	-	-	-	0	-	-	0	-
	12.543.445	715.606	11.827.839	12.873.921	348.139	12.525.782	12.872.464		12.872.464	13.012.246		13.012.246
Lasten programma 5	-	-	-	-	0	-	-	0	-	-	0	-
	27.136.099	269.842	26.866.257	28.749.225		28.749.225	29.708.049		29.708.049	30.528.756		30.528.756
Totaal lasten programma's	72.116.592	2.769.448	69.347.144	73.975.437	768.139	73.207.298	76.093.615	220.000	75.873.615	78.043.427	220.000	77.823.427
Baten programma 1	6.885.551	1.514.000	5.371.551	5.642.814	200.000	5.442.814	5.586.392	0	5.586.392	5.725.378	0	5.725.378
Baten programma 2	1.090.168	0	1.090.168	1.184.168	0	1.184.168	1.184.168	0	1.184.168	1.184.168	0	1.184.168
Baten programma 3	4.018.862	0	4.018.862	4.293.055	0	4.293.055	4.551.548	0	4.551.548	4.788.150	0	4.788.150
Baten programma 4	6.100.437	615.447	5.484.990	5.666.440	273.139	5.393.301	5.358.141	0	5.358.141	5.400.505	0	5.400.505
Baten programma 5	54.103.734	0	54.103.734	57.235.224	0	57.235.224	55.023.680	0	55.023.680	56.919.424	0	56.919.424
Totaal baten programma's	72.198.752	2.129.447	70.069.305	74.021.701	473.139	73.548.562	71.703.929	0	71.703.929	74.017.625	0	74.017.625
Saldo van baten en lasten programma's	82.160	-640.001	722.161	46.264	-295.000	341.264	-4.389.685	-220.000	-4.169.685	4.025.803	-220.000	3.805.803
Lasten algemeen dekkingsmiddel	-5.000			-5.000			-5.000			-5.000		
Lasten overhead	-	0	-	-	0	-	-		-	-		-
	12.467.841		12.467.841	12.655.481		12.655.481	12.819.812		12.819.812	12.770.653		12.770.653

Lasten vennootschapsbelasting	-25.000			-25.000			-25.000			-25.000		
Lasten onvoorzien	-			-			-			-		
	630.957			2.393.971			3.185.825			4.255.775		
Totaal lasten diverse	-	0	-	-	0	-	-	0	-	-	0	-
	13.128.798		12.467.841	15.079.452		12.655.481	16.035.637		12.819.812	17.056.428		12.770.653
Baten algemeen dekkingsmiddel	51.115.224			53.920.786			51.850.989			53.880.243		
Baten overhead	232.135	0	232.135	232.135	0	232.135	232.135	0	232.135	232.135	0	232.135
Baten vennootschapsbelasting												
Baten onvoorzien	1.537.109			1.863.037			1.831.094			1.851.308		
Totaal baten diverse	52.884.468	0	232.135	56.015.958	0	232.135	53.914.218	0	232.135	55.963.686	0	232.135
Saldo van diverse	39.755.670	0	-	40.936.506	0	-	37.878.581	0	-	38.907.258	0	-
			12.235.706			12.423.346			12.587.677			12.538.518
Totale saldo van baten en lasten van de programma's en diverse	39.837.830	640.001	-	40.982.770	295.000	-	33.488.895	220.000	-	34.881.455	220.000	-
			11.513.545			12.082.082			16.757.362			16.344.321
Stortingen in reserves	-	-	0	-	-	0	-	-	0	-	-	0
	489.922	489.922		366.016	366.016		220.000	220.000		220.000	220.000	
Onttrekkingen aan reserves	434.587	163.711	270.876	343.884	73.008	270.876	270.876	0	270.876	270.876	0	270.876
Geraamd resultaat	-55.335	-	270.876	-22.132	-	270.876	50.876	-	270.876	50.876	-	270.876
		326.211			293.008			220.000			220.000	
Totaal structurele lasten	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
	72.606.514	3.259.370	69.347.144	74.341.453	1.134.155	73.207.298	76.313.615	440.000	75.873.615	78.263.427	440.000	77.823.427
Totaal structurele baten	72.633.339	2.293.158	70.340.181	74.365.585	546.147	73.819.438	71.974.805	0	71.974.805	74.288.501	0	74.288.501
Structurele baten - structurele lasten	26.825	-	993.037	24.132	-	612.140	-	-	-	-	-	-
		966.212			588.008		4.338.809	440.000	3.898.809	3.974.927	440.000	3.534.927

Structureel en reëel evenwicht

Op basis van het overzicht structureel en reëel evenwicht wordt aangetoond of de meerjarenraming 2024-2027, conform de uitgangspunten in het BBV, structureel in evenwicht is. Dit houdt in dat structurele lasten kunnen worden gedekt met structurele baten. Indien dit niet het geval is, is de kans groot dat er op termijn een begrotingstekort ontstaat.

Structureel evenwicht

Als in het betreffende begrotingsjaar structurele lasten gedekt zijn door structurele baten is er sprake van structureel evenwicht. Incidentele lasten mogen gedekt worden door zowel structurele als door incidentele baten.

Reëel evenwicht

Reëel evenwicht houdt in dat de ramingen volledig, realistisch en haalbaar moeten zijn.

1.3 Investeringsstaat 2024-2027

1.3 Investeringsstaat 2024 - 2027

De raad stelt investeringsbudgetten vast voor meerdere jaren op programmaniveau. Verantwoording over de gevoteerde budgetten vindt plaats bij de bestuursrapportages en jaarrekening.

De gemeente investeert onder andere in fysieke infrastructuur (wegen en riool), (onderwijs)huisvesting, bedrijfsmiddelen en tractiemiddelen. Het kenmerk van deze investeringen is dat zij hun nut over meerdere jaren bewijzen. Daarom mogen de (kapitaal)lasten van een investering (rente en afschrijving) over meerdere jaren verdeeld worden. Een investeringsbudget wijkt daardoor af van een regulier budget in de begroting. Een regulier budget beperkt zich tot één jaar en wordt aan het einde van het jaar via de jaarrekening afgerekend. Een investeringsbudget wordt veelal pas na meerdere jaren afgerekend en afgesloten.

De gevraagde investeringsbudgetten zijn gebaseerd op vastgestelde beleids- en onderhoudsplannen.

In de meerjareninvesteringsstaat 2024-2027 is een totaaloverzicht opgenomen van alle voorgenomen investeringen. Een investering kan geheel of gedeeltelijk worden gedekt uit inkomsten, zoals bijdragen uit reserves, tarieven en heffingen of bijdragen van rijk, provincie, of derden. Het overgrote deel van

de investeringen wordt gedekt door de investering over meerdere jaren af te schrijven en de kapitaallasten van de investering in de exploitatiebegroting op te nemen.

Eén jaar na het gereedkomen van de investering komen de afschrijvings- en rentelasten (kapitaallasten) jaarlijks ten laste van de begroting. Bij het opstellen van het investeringsprogramma en de begroting wordt er standaard van uitgegaan dat een geplande investering in bijvoorbeeld 2024 ook in dat jaar wordt afgerond. Verschillen kunnen ontstaan doordat er wel in 2024 met een investeringsproject wordt begonnen, maar dat dit pas in 2025 wordt afgerond. De kapitaallasten worden dan pas vanaf 2026 daadwerkelijk meegerekend. Hierdoor ontstaan er meerjarig (incidentele) voordelen op de kapitaallasten, waarover in de bestuursrapportages en in de jaarrekening wordt gerapporteerd.

Investerings 2024-2027	2024	2025	2026	2027	afschrijvingstermijn
<u>Programma 1. Kwaliteit van Leven</u>					
RKVVM : (kunstgras)veld 1		255.053			10 jaar
VV Eijsden : (kunstgras)veld 2			249.567		10 jaar
Hockeer : (water)veld 1+2			419.531		10 jaar
IHP onderwijs : Bs Cadier en Keer		5.000.000			40 jaar
IHP onderwijs : Margraten MFA Op de Hoven	2.500.000				25 jaar
IHP onderwijs : Eijsden MFA Op de Cour	2.500.000				25 jaar
Totaal programma 1. Kwaliteit van leven	5.000.000	5.255.053	669.098	0	
<u>Programma 4. Wonen en leefomgeving</u>					
Wegen - reconstructies	3.106.400	3.106.400	3.106.400	3.106.400	50 jaar
Wegen - reconstructies - voorbereiding jaar x+1	423.600	423.600	423.600	423.600	50 jaar
Wegen - levensduur verlengend onderhoud	1.540.000	1.540.000	1.540.000	1.540.000	25 jaar
Wegen - levensduur verlengend onderhoud - voorbereiding jaar x+1	210.000	210.000	210.000	210.000	25 jaar
Fietsplan	150.000	150.000			25 jaar
Gemeentelijk Verkeers- en vervoersplan	125.000	125.000	125.000	125.000	15 jaar
Parkeerplaatsen (nabij Natura 2000-gebieden)	75.000	75.000			25 jaar
Aankoop strategische gronden	1.000.000	1.000.000	1.000.000	1.000.000	nvt
Upgraden speelveldjes	20.000	20.000	20.000	20.000	10 jaar
GRP bouwkundig	1.220.912	1.396.912	1.220.912	1.220.912	50 jaar
GRP - voorbereiding jaar x+1	166.488	190.488	166.488	166.488	50 jaar
Waterbuffers	875.000				40 jaar
GRP elektromechanisch	48.250	136.334	136.334	136.334	15 jaar
Strategische aankopen gebiedsvisies	1.500.000	2.500.000	2.000.000	0	nvt
Totaal programma 4. wonen en leefomgeving	10.460.650	10.873.734	9.948.734	7.948.734	
<u>Programma 5. Bestuur en dienstverlening</u>					
Heftruck Caterpillar GP20CN elektrisch	35.000				10 jaar
Rioolinspectiecamera IPEK	25.000				6 jaar
Tractor Valtra Valmet 6200-4-HX incl frontheif + toebehoren		85.000			10 jaar
Ford Transit Custom, gesloten bestelwagen		46.000			10 jaar

Ford Transit Custom, gesloten bestelwagen		46.000			10 jaar
Ford Transit Custom, gesloten bestelwagen		46.000			10 jaar
Ford Transit Custom, gesloten bestelwagen		46.000			10 jaar
Ford Transit Custom, gesloten bestelwagen		46.000			10 jaar
Arm voor mulch- en klepelbak		22.500			8 jaar
Kleine tractiemiddelen (oa veldspuit)		10.000			10 jaar
Houtsnipperkar		16.000			10 jaar
Tractor New Holland T4040			85.000		10 jaar
Kleine tractiemiddelen (oa veldspuit)				10.000	10 jaar
Investeringen ICT	220.000				7 jaar
Investeringen ICT		130.000			7 jaar
Totaal programma 5. Bestuur en dienstverlening	280.000	493.500	85.000	10.000	
Totaal programmabegroting 2024-2027	15.740.650	16.622.287	10.702.832	7.958.734	

1.4 Stand en verloop reserves en voorzieningen

Reserves en voorzieningen 2024

Naam van de reserve / voorziening	BEGROTINGSJAAR 2024			
	Saldo aanvang begrotings-jaar	Subtotaal	Subtotaal	Saldo eind begrotings-jaar
		vermeer- deringen	vermin- deringen	
Reserves van de Algemene Dienst				
Algemene reserves				
Algemene reserve	10.311.550	134.961	0	10.446.511
Algemene reserve, onverdeeld rekeningssaldo	0	0	0	0
Totaal algemene reserves	10.311.550	134.961	0	10.446.511
Bestemmingreserves				
Bruteringsreserve dekking kapitaallasten zwembad	105.048	0	4.960	100.088
Reserve gemeenschapshuizen	82.617	0	0	82.617
Bruteringsreserve multifunctionele accommodatie	433.812	0	14.259	419.553
Bruteringsreserve gebruiksvleilig maken Techn. School	0	0	0	0
Bruteringsreserve gemeentehuis	6.683.500	0	222.500	6.461.000
Bruteringsreserve MFA Margraten	28.750	0	28.750	0
Reserve personeel	43.730	0	0	43.730
Reserve prioriteiten	0	0	0	0
Reserve bestemmingsplannen (GreX)	0	134.961	134.961	0
Bestemmingsreserve bomen	30.965	0	0	30.965
Bestemmingsreserve organisatie-ontwikkeling	61.759	0	0	61.759
Reserve gladheidsbestrijding	15.000	0	0	15.000
Bruteringsreserve waterveld C&K (Hockeer)	82.990	0	4.888	78.102
Reserve frictiekosten	15.570	0	0	15.570
Reserve Covid-19	0	0	0	0
Reserve verbeteren tijdelijke woonsituatie statushouders	260.362	0	21.369	238.993
Bruteringsreserve sportcontainer	23.200	0	2.900	20.300
Reserve Omgevingswet	231.019	0	0	231.019
Reserve Landschap	200.000	220.000	0	420.000
Reserve Duurzaamheid	207.838	0	0	207.838
Reserve Energie	209.974	0	0	209.974

Totaal bestemmingsreserves	8.716.135	354.961	434.587	8.636.509
Voorzeningen van de algemene dienst				
Voorziening gemeentegebouwen	485.570	505.000	782.346	208.224
Voorziening Dubieuze debiteuren	230.772	0	0	230.772
Voorziening MTB	787.003	0	0	787.003
Voorziening parkeervoorzeningen	100.000	0	0	100.000
Voorziening op verkoop venn BV	0	0	0	0
Voorziening afvalstoffenheffing	0	0	124.983	-124.983
Voorziening pensioenen voormalige wethouders	1.852.780	0	115.506	1.737.274
Voorziening onderhoud gemeentelijke sportvelden	146.506	32.293	144.480	34.319
Voorziening GRP	970.324	0	482.024	488.300
Voorziening dubieuze debiteuren Sociale Zaken	547.061	0	0	547.061
Voorziening herstructurering MTB	33.559	0	0	33.559
Voorziening Escrow verkoop Attero	50.566	0	0	50.566
Voorziening inhouding ww-reparatie	34.054	0	0	34.054
Voorziening pensioenen huidige wethouders	1.124.292	0	97.017	1.027.275
Totaal voorzieningen	6.362.487	537.293	1.746.356	5.153.423
TOTAAL GENERAAL	25.390.171	1.027.215	2.180.943	24.236.443

Reserves en voorzieningen 2025

Naam van de reserve / voorziening	BEGROTINGSJAAR 2025			
	Saldo aanvang begrotings-jaar	Subtotaal	Subtotaal	Saldo eind begrotings-jaar
		vermeer- deringen	vermin- deringen	
Reserves van de Algemene Dienst				
Algemene reserves				
Algemene reserve	10.446.511	73.008	0	10.519.519
Algemene reserve, onverdeeld rekeningssaldo	0	0	0	0
		0	0	
Totaal algemene reserves	10.446.511	73.008	0	10.519.519
Bestemmingreserves				
Bruteringsreserve dekking kapitaallasten zwembad	100.088	0	4.960	95.128
Reserve gemeenschapshuizen	82.617	0	0	82.617
Bruteringsreserve multifunctionele accommodatie	419.553	0	14.259	405.294
Bruteringsreserve gebruiksveilig maken Techn. School	0	0	0	0
Bruteringsreserve gemeentehuis	6.461.000	0	222.500	6.238.500
Bruteringsreserve MFA Margraten	0	0	0	0
Reserve personeel	43.730	0	0	43.730
Reserve prioriteiten	0	0	0	0
Reserve bestemmingsplannen (GreX)	0	73.008	73.008	0
Bestemmingsreserve bomen	30.965	0	0	30.965
Bestemmingsreserve organisatie-ontwikkeling	61.759	0	0	61.759
Reserve gladheidsbestrijding	15.000	0	0	15.000
Bruteringsreserve waterveld C&K (Hockeer)	78.102	0	4.888	73.214
Reserve frictiekosten	15.570	0	0	15.570
Reserve Covid-19	0	0	0	0
Reserve verbeteren tijdelijke woonsituatie statushouders	238.993	0	21.369	217.624
Bruteringsreserve sportcontainer	20.300	0	2.900	17.400
Reserve Omgevingswet	231.019	0	0	231.019
Reserve Landschap	420.000	220.000	0	640.000
Reserve Duurzaamheid	207.838	0	0	207.838
Reserve Energie	209.974	0	0	209.974
Totaal bestemmingsreserves	8.636.509	293.008	343.884	8.585.633

Voorzieningen van de algemene dienst				
Voorziening gemeentebouwen	208.224	646.000	645.413	208.811
Voorziening Dubieuze debiteuren	230.772	0	0	230.772
Voorziening MTB	787.003	0	0	787.003
Voorziening parkeervoorzieningen	100.000	0	0	100.000
Voorziening afvalstoffenheffing	-124.983	5.009	0	-119.974
Voorziening pensioenen voormalige wethouders	1.737.274	0	115.506	1.621.768
Voorziening onderhoud gemeentelijke sportvelden	34.319	55.000	73.112	16.207
Voorziening GRP	488.300	0	245.945	242.355
Voorziening dubieuze debiteuren Sociale Zaken	547.061	0	0	547.061
Voorziening herstructurering MTB	33.559	0	0	33.559
Voorziening Escrow verkoop Attero	50.566	0	0	50.566
Voorziening inhouding ww-reparatie	34.054	0	0	34.054
Voorziening pensioenen huidige wethouders	1.027.275	0	97.017	930.258
Totaal voorzieningen	5.153.423	706.009	1.176.993	4.682.439
TOTAAL GENERAAL	24.236.443	1.072.025	1.520.877	23.787.591

Reserves en voorzieningen 2026

Naam van de reserve / voorziening	BEGROTINGSJAAR 2026			
	Saldo aanvang begrotings-jaar	Subtotaal		Saldo eind begrotings-jaar
		vermeer- deringen	vermin- deringen	
Reserves van de Algemene Dienst				
Algemene reserves				
Algemene reserve	10.519.519	0	0	10.519.519
Algemene reserve, onverdeeld rekeningssaldo	0	0	0	0
Totaal algemene reserves	10.519.519	0	0	10.519.519
Bestemmingreserves				
Bruteringsreserve dekking kapitaallasten zwembad	95.128	0	4.960	90.168
Reserve gemeenschapshuizen	82.617	0	0	82.617
Bruteringsreserve multifunctionele accommodatie	405.294	0	14.259	391.035
Bruteringsreserve gebruiksvleilig maken Techn. School	0	0	0	0
Bruteringsreserve gemeentehuis	6.238.500	0	222.500	6.016.000
Bruteringsreserve MFA Margraten	0	0	0	0
Reserve personeel	43.730	0	0	43.730
Reserve prioriteiten	0	0	0	0
Reserve bestemmingsplannen (Grex)	0	0	0	0
Bestemmingsreserve bomen	30.965	0	0	30.965
Bestemmingsreserve organisatie-ontwikkeling	61.759	0	0	61.759
Reserve gladheidsbestrijding	15.000	0	0	15.000
Bruteringsreserve waterveld C&K (Hockeer)	73.214	0	4.888	68.326
Reserve frictiekosten	15.570	0	0	15.570
Reserve Covid-19	0	0	0	0
Reserve verbeteren tijdelijke woonsituatie statushouders	217.624	0	21.369	196.255
Bruteringsreserve sportcontainer	17.400	0	2.900	14.500
Reserve Omgevingswet	231.019	0	0	231.019
Reserve Landschap	640.000	220.000	0	860.000
Reserve Duurzaamheid	207.838	0	0	207.838
Reserve Energie	209.974	0	0	209.974
Totaal bestemmingsreserves	8.585.633	220.000	270.876	8.534.757

Voorzieningen van de algemene dienst				
Voorziening gemeentebouwen	208.811	684.000	761.457	131.354
Voorziening Dubieuze debiteuren	230.772	0	0	230.772
Voorziening MTB	787.003	0	0	787.003
Voorziening parkeervoorzieningen	100.000	0	0	100.000
Voorziening afvalstoffenheffing	-119.974	90.053	0	-29.921
Voorziening pensioenen voormalige wethouders	1.621.768	0	115.506	1.506.262
Voorziening onderhoud gemeentelijke sportvelden	16.207	73.000	84.218	4.989
Voorziening GRP	242.355	0	134.924	107.431
Voorziening dubieuze debiteuren Sociale Zaken	547.061	0	0	547.061
Voorziening herstructurering MTB	33.559	0	0	33.559
Voorziening Escrow verkoop Attero	50.566	0	0	50.566
Voorziening inhouding ww-reparatie	34.054	0	0	34.054
Voorziening pensioenen huidige wethouders	930.258	0	97.017	833.241
Totaal voorzieningen	4.682.439	847.053	1.193.122	4.336.370
TOTAAL GENERAAL	23.787.591	1.067.053	1.463.998	23.390.646

Reserves en voorzieningen 2027

Naam van de reserve / voorziening	BEGROTINGSJAAR 2027			
	Saldo aanvang begrotings-jaar	Subtotaal		Saldo eind begrotings-jaar
		vermeer- deringen	vermin- deringen	
Reserves van de Algemene Dienst				
Algemene reserves				
Algemene reserve	10.519.519	0	0	10.519.519
Algemene reserve, onverdeeld rekeningssaldo	0	0	0	0
Totaal algemene reserves	10.519.519	0	0	10.519.519
Bestemmingreserves				
Bruteringsreserve dekking kapitaallasten zwembad	90.168	0	4.960	85.208
Reserve gemeenschapshuizen	82.617	0	0	82.617
Bruteringsreserve multifunctionele accommodatie	391.035	0	14.259	376.776
Bruteringsreserve gebruiksvleilig maken Techn. School	0	0	0	0
Bruteringsreserve gemeentehuis	6.016.000	0	222.500	5.793.500
Bruteringsreserve MFA Margraten	0	0	0	0
Reserve personeel	43.730	0	0	43.730
Reserve prioriteiten	0	0	0	0
Reserve bestemmingsplannen (Grex)	0	0	0	0
Bestemmingsreserve bomen	30.965	0	0	30.965
Bestemmingsreserve organisatie-ontwikkeling	61.759	0	0	61.759
Reserve gladheidsbestrijding	15.000	0	0	15.000
Bruteringsreserve waterveld C&K (Hockeer)	68.326	0	4.888	63.438
Reserve frictiekosten	15.570	0	0	15.570
Reserve Covid-19	0	0	0	0
Reserve verbeteren tijdelijke woonsituatie statushouders	196.255	0	21.369	174.886
Bruteringsreserve sportcontainer	14.500	0	2.900	11.600
Reserve Omgevingswet	231.019	0	0	231.019
Reserve Landschap	860.000	220.000	0	1.080.000
Reserve Duurzaamheid	207.838	0	0	207.838
Reserve Energie	209.974	0	0	209.974
			0	
Totaal bestemmingsreserves	8.534.757	220.000	270.876	8.483.881

Voorzieningen van de algemene dienst				
Voorziening gemeentebouwen	131.354	572.500	678.703	25.151
Voorziening Dubieuze debiteuren	230.772	0	0	230.772
Voorziening MTB	787.003	0	0	787.003
Voorziening parkeervoorzieningen	100.000	0	0	100.000
Voorziening afvalstoffenheffing	-29.921	121.917	0	91.996
Voorziening pensioenen voormalige wethouders	1.506.262	0	115.506	1.390.756
Voorziening onderhoud gemeentelijke sportvelden	4.989	73.000	0	77.989
Voorziening GRP	107.431	0	44.616	62.815
Voorziening dubieuze debiteuren Sociale Zaken	547.061	0	0	547.061
Voorziening herstructurering MTB	33.559	0	0	33.559
Voorziening Escrow verkoop Attero	50.566	0	0	50.566
Voorziening inhouding ww-reparatie	34.054	0	0	34.054
Voorziening pensioenen huidige wethouders	833.241	0	97.017	736.224
Totaal voorzieningen	4.336.370	767.417	935.842	4.167.945
TOTAAL GENERAAL	23.390.646	987.417	1.206.718	23.171.345

1.5 Overzicht algemene dekkingsmiddelen

1.5 Overzicht algemene dekkingsmiddelen

In dit overzicht lichten wij de algemene dekkingsmiddelen toe. Dit zijn inkomsten die geen specifiek bestedingsdoel hebben. Voor een aantal algemene dekkingsmiddelen verwijzen we voor een meer uitvoerigere toelichting naar een ander onderdeel van deze begroting.

Overzicht algemene dekkingsmiddelen	2024	2025	2026	2027
Lokale heffingen, waarvan de besteding niet gebonden is	7.242.687	7.457.317	7.677.671	7.872.937
Algemene uitkering	44.457.830	47.048.762	44.758.611	46.592.599
Dividend	285.342	379.414	379.485	379.556
Saldo van de financieringsfunctie	-1.252.598	-1.067.396	-1.097.905	-1.038.558
Overige algemene dekkingsmiddelen	1.219.109	1.107.537	1.075.594	1.086.183
Totaal	51.952.370	54.925.634	52.793.456	54.892.717

Lokale heffingen

Van de lokale heffingen maken de Ozb, hondenbelasting, (water)toeristenbelasting, en forensenbelasting deel uit van de algemene dekkingsmiddelen. Deze heffingen hebben geen specifiek bestedingsdoel.

In de paragraaf Lokale Heffingen wordt uitgebreid ingegaan op alle lokale heffingen.

Algemene uitkering

De uitkering uit het gemeentefonds bestaat uit drie onderdelen: de algemene uitkering, de decentralisatie-uitkeringen en de integratie-uitkeringen. In dit overzicht is de volledige uitkering vermeld.

In het overzicht opbouw algemene uitkering wordt gedetailleerd ingegaan hoe de gemeentefondsuitkering is berekend.

Dividenden

Dividend wordt ontvangen van Enexis en de BNG.

Financieringsfunctie

Met de financieringsfunctie wordt het resultaat bedoeld dat gehaald wordt op het financieren van onze activiteiten. Hierbij gaat het om het resultaat tussen de rentekosten (lang en kort) en opbrengsten van uitgezette gelden.

In de paragraaf Financiering wordt nader ingegaan op het financieringsresultaat.

Overige algemene dekkingsmiddelen

Onder de overige algemene dekkingsmiddelen is een opbrengst uit compensabele BTW meegenomen. Bij de tariefbepaling van de Afvalstoffenheffing en rioolheffing is – bij de invoering van het BTW-compensatiefonds – bepaald dat gemeenten hun tarieven inclusief BTW mogen bepalen. De feitelijke BTW-druk op beide beleidsvelden mag echter via het BTW-compensatiefonds teruggevorderd worden. Het derhalve optredende verschil, zijnde de BTW, mag als “overig algemeen dekkingsmiddel” ingezet worden.

1.6 Opbouw algemene uitkering 2024 - 2027

1.6 Opbouw algemene uitkering 2023 - 2026

Jaren	2024	2025	2026	2027
Uitkeringsfactoren	1,406	1,48	1,441	1,489

Bestuur en ondersteuning (indeling vanaf 2023)

Maatstaven waarop de uitkeringsfactor van toepassing is

2 Inwoners	5.407.134,21	5.452.899,58	5.492.555,38	5.486.646,99
32b-2 Omgevingsadressendichtheid (vanaf UJR 2016, miv septembercirc. 2016)	20.738,46	21.180,21	21.330,02	21.480,92
24b-2 Woonruimten (vanaf UJR 2016, miv septembercirc. 2016)	1.002.853,01	1.024.214,76	1.031.459,00	1.038.756,10
39 Vast bedrag	529.200,02	529.200,02	529.200,02	529.200,02
Subtotaal (zonder UF)	6.959.925,70	7.027.494,57	7.074.544,43	7.076.084,03
Uitkeringsfactor	2.825.729,84	3.373.197,39	3.119.874,09	3.460.205,09
Totaal Cluster Bestuur en ondersteuning (indeling vanaf 2023)	9.785.655,54	10.400.691,96	10.194.418,52	10.536.289,13

Openbare orde en veiligheid (indeling vanaf 2023)

Maatstaven waarop de uitkeringsfactor van toepassing is

2 Inwoners	302.833,13	305.040,67	306.901,69	308.409,91
7c-4 Huishoudens met laag inkomen boven drempel	195.528,11	197.138,27	198.676,71	200.137,58
12b-2 Inwoners met een migratieachtergrond	130.135,82	133.643,61	137.074,27	140.412,12
14a-2 Lokale centrumfunctie (max 20km)	107.247,10	108.028,89	108.687,97	109.222,10
38 Bedrijfsvestigingen	279.527,66	295.241,66	309.387,51	325.376,68
36a Kernen met 500 of meer adressen	375.833,30	375.833,30	375.833,30	375.833,30
32b-2 Omgevingsadressendichtheid (vanaf UJR 2016, miv septembercirc. 2016)	103.465,66	105.669,58	106.416,98	107.169,83
24b-2 Woonruimten (vanaf UJR 2016, miv septembercirc. 2016)	679.465,30	693.938,58	698.846,79	703.790,81
Subtotaal (zonder UF)	2.174.036,10	2.214.534,57	2.241.825,22	2.270.352,31
Uitkeringsfactor	882.658,66	1.062.976,59	988.644,92	1.110.202,28
Maatstaven waarop de uitkeringsfactor niet van toepassing is				
280 Impulsgelden Weerbaar Bestuur (DU)	7.062,00	7.062,00	7.062,00	--
306 Veilige steden (DU)	0	0	0	--
393 Versterking omgevingsveiligheidsdiensten (DU)	7.000,00	--	--	--
421 Extra capaciteit BOAs (DU)	33.160,00	33.160,00	33.160,00	33.160,00
Totaal Cluster Openbare orde en veiligheid (indeling vanaf 2023)	3.103.916,75	3.317.733,16	3.270.692,14	3.413.714,60

Infrastructuur, ruimte en milieu (indeling vanaf 2023)

Maatstaven waarop de uitkeringsfactor van toepassing is				
38 Bedrijfsvestigingen	166.644,04	176.012,14	184.445,37	193.977,52
36 Kernen	1.792.000,35	1.792.000,35	1.792.000,35	1.792.000,35
34 Oeverlengte * bodemfactor gemeente	9.451,40	9.451,40	9.451,40	9.451,40
35a Oeverlengte * bodemfactor gemeente * dichtheidsfactor	13.328,50	13.328,50	13.328,50	13.328,50
32b-2 Omgevingsadressendichtheid (vanaf UJR 2016, miv septembercirc. 2016)	415.052,57	423.893,59	426.891,78	429.911,84
23 Oppervlakte bebouwing buitengebied * bodemfactor buitengebied	114.917,14	115.173,78	115.402,75	115.704,58
22 Oppervlakte bebouwing woonkernen * bodemfactor woonkernen	2.040.399,46	2.061.284,15	2.082.005,40	2.103.491,35
23a Oppervlakte bebouwing buitengebied	310.199,36	310.892,12	310.130,52	310.941,66
22a Oppervlakte bebouwing woonkernen	1.295.358,97	1.308.583,06	1.319.755,31	1.333.022,27
19 Oppervlakte binnenwater	15.384,20	15.384,20	15.384,20	15.384,20
16 Oppervlakte land	106.553,70	106.553,70	106.553,70	106.553,70
18 Oppervlakte land * bodemfactor gemeente	199.458,60	199.458,60	199.458,60	199.458,60
24b-2 Woonruimten (vanaf UJR 2016, miv septembercirc. 2016)	-787.584,07	-804.360,38	-810.049,60	-815.780,33
25b-2 Woonruimten (vanaf UJR 2016, miv septembercirc. 2016) * bodemfactor woonkernen	641.569,25	655.235,30	659.869,76	664.538,04
39 Vast bedrag	401.336,28	401.336,28	401.336,28	401.336,28
Subtotaal (zonder UF)	6.734.069,73	6.784.226,79	6.825.964,32	6.873.319,97
Uitkeringsfactor	2.734.032,31	3.256.428,86	3.010.250,26	3.361.053,47
Maatstaven waarop de uitkeringsfactor niet van toepassing is				
428 Wet kwaliteitsborging bouw (DU)	14.358,00	14.358,00	14.249,00	--
Totaal Cluster Infrastructuur, ruimte en milieu (indeling vanaf 2023)	9.482.460,05	10.055.013,65	9.850.463,58	10.234.373,44

Sport, cultuur en recreatie (indeling vanaf 2023)

Maatstaven waarop de uitkeringsfactor van toepassing is				
2 Inwoners	3.838.863,05	3.866.846,84	3.890.438,07	3.909.556,96
14a-2 Lokale centrumfunctie (max 20km)	108.838,90	109.632,29	110.301,15	110.843,20
14b-2 Regionale centrumfunctie (max 60km)	126.781,64	127.705,83	128.484,95	129.116,37
14c-2 Landelijke centrumfunctie	149.596,07	150.686,57	151.605,89	152.350,93
Subtotaal (zonder UF)	4.224.079,67	4.254.871,53	4.280.830,06	4.301.867,47
Uitkeringsfactor	1.714.976,35	2.042.338,34	1.887.846,06	2.103.613,19
Maatstaven waarop de uitkeringsfactor niet van toepassing is				
404 Slavernijverleden (DU)	0	--	--	--
Totaal Cluster Sport, cultuur en recreatie (indeling vanaf 2023)	5.939.056,01	6.297.209,87	6.168.676,11	6.405.480,66

Onderwijs (indeling vanaf 2023)

Maatstaven waarop de uitkeringsfactor van toepassing is				
7c-4 Huishoudens met laag inkomen boven drempel	268.246,44	270.455,43	272.566,02	274.570,19

12b-2 Inwoners met een migratieachtergrond	73.143,99	75.115,57	77.043,81	78.919,87
4a Inwoners: jongeren jonger dan 18 jaar (vanaf uitkeringsjaar 2019)	1.197.489,87	1.199.127,81	1.201.753,98	1.202.624,34
15d Leerlingen (V)SO	123.281,27	123.985,08	124.503,76	125.160,60
15h-3 Onderwijsachterstand	9.617,83	9.610,45	9.572,03	9.547,93
16 Oppervlakte land	195.891,30	195.891,30	195.891,30	195.891,30
Subtotaal (zonder UF)	1.867.670,70	1.874.185,65	1.881.330,89	1.886.714,23
Uitkeringsfactor	758.274,30	899.609,11	829.666,92	922.603,26
Maatstaven waarop de uitkeringsfactor niet van toepassing is				
205 Voorschoolse voorziening peuters (DU)	49.494,00	49.494,00	49.494,00	49.494,00
341 Aanpak laaggeletterdheid (DU)	0	0	0	--
Totaal Cluster Onderwijs (indeling vanaf 2023)	2.675.439,00	2.823.288,77	2.760.491,81	2.858.811,48

Overig (indeling vanaf 2023)

Maatstaven waarop de uitkeringsfactor niet van toepassing is

56g Suppletie-uitkering nieuw verdeelstelsel 2023	-841.095,00	-452.595,00	-452.595,00	-452.595,00
Totaal Cluster Overig (indeling vanaf 2023)	-841.095,00	-452.595,00	-452.595,00	-452.595,00

Sociale basisvoorzieningen (indeling vanaf 2023)

Maatstaven waarop de uitkeringsfactor van toepassing is

2 Inwoners	3.422.565,98	3.409.418,12	3.432.880,39	3.449.483,21
12b-2 Inwoners met een migratieachtergrond	131.409,62	134.524,60	138.069,15	141.412,52
14b-2 Regionale centrumfunctie (max 60km)	120.483,99	121.362,27	122.228,66	122.829,33
36 Kernen	117.156,27	117.156,27	117.284,37	117.284,37
32b-2 Omgevingsadressendichtheid (vanaf UJR 2016, miv septembercirc. 2016)	99.442,63	101.560,85	102.395,75	103.120,15
Subtotaal (zonder UF)	3.891.058,50	3.884.022,12	3.912.858,31	3.934.129,58
Uitkeringsfactor	1.579.769,75	1.864.330,62	1.725.570,52	1.923.789,37
Maatstaven waarop de uitkeringsfactor niet van toepassing is				
351 LHBT-emancipatiebeleid (DU)	0	0	0	--
Totaal Cluster Sociale basisvoorzieningen (indeling vanaf 2023)	5.470.828,25	5.748.352,73	5.638.428,83	5.857.918,95

Individuele voorzieningen Jeugd (indeling vanaf 2023)

Maatstaven waarop de uitkeringsfactor van toepassing is

7c-4 Huishoudens met laag inkomen boven drempel	3.939.695,12	3.640.903,72	3.155.605,01	3.178.808,10
4a Inwoners: jongeren jonger dan 18 jaar (vanaf uitkeringsjaar 2019)	1.404.791,08	1.289.402,08	1.111.328,17	1.112.133,04
14b-2 Regionale centrumfunctie (max 60km)	188.929,51	174.489,57	150.990,81	151.732,83
32b-2 Omgevingsadressendichtheid (vanaf UJR 2016, miv septembercirc. 2016)	-148.455,66	-138.944,51	-120.345,60	-121.196,99
Subtotaal (zonder UF)	5.384.960,05	4.965.850,87	4.297.578,39	4.321.476,97
Uitkeringsfactor	2.186.293,78	2.383.608,42	1.895.232,07	2.113.202,24

Maatstaven waarop de uitkeringsfactor niet van toepassing is				
274 Jeugdhulp kinderen in een AZC (DU)	23.967,00	23.967,00	23.967,00	23.967,00
Totaal Cluster Individuele voorzieningen Jeugd (indeling vanaf 2023)	7.595.220,83	7.373.426,28	6.216.777,45	6.458.646,21

Individuele voorzieningen WMO (indeling vanaf 2023)				
Maatstaven waarop de uitkeringsfactor van toepassing is				
7c-4 Huishoudens met laag inkomen boven drempel	793.198,40	815.433,51	785.122,03	790.957,11
3c Eenpersoonshuishoudens	530.410,60	546.758,67	528.124,72	533.827,86
5d-2 Inwoners 75+ met drempel	2.264.003,30	2.384.390,66	2.352.054,93	2.421.717,38
7m-2 Laag opleidingsniveau met drempel	573.051,75	581.165,16	550.384,65	547.463,06
14b-2 Regionale centrumfunctie (max 60km)	206.496,64	211.883,17	203.644,45	204.645,23
36 Kernen	495.601,47	505.058,82	482.504,82	482.538,21
Subtotaal (zonder UF)	4.862.762,16	5.044.689,99	4.901.835,61	4.981.148,85
Uitkeringsfactor	1.974.281,44	2.421.451,19	2.161.709,50	2.435.781,79
Totaal Cluster Individuele voorzieningen WMO (indeling vanaf 2023)	6.837.043,60	7.466.141,18	7.063.545,11	7.416.930,64

Participatie (indeling vanaf 2023)				
Maatstaven waarop de uitkeringsfactor van toepassing is				
8a-3 Bijstandsontvangers	1.161.127,75	1.164.764,17	1.193.598,70	1.225.670,21
7c-4 Huishoudens met laag inkomen boven drempel	534.354,54	532.929,30	536.780,00	544.126,46
8b Loonkostensubsidie	137.219,04	154.801,27	164.958,18	176.300,49
8f-2 Doelgroepenregister gemeentelijke doelgroep	133.826,73	141.917,80	152.921,39	164.533,09
Subtotaal (zonder UF)	1.966.528,06	1.994.412,54	2.048.258,27	2.110.630,24
Uitkeringsfactor	798.410,39	957.318,02	903.281,90	1.032.098,19
Maatstaven waarop de uitkeringsfactor niet van toepassing is				
223 Armoedebestrijding kinderen (DU)	50.402,00	50.402,00	50.402,00	50.402,00
260 Participatie (IU)	1.555.281,00	1.473.421,00	1.441.222,00	1.336.209,00
266 Maatschappelijke begeleiding statushouders (DU)	0	0	0	--
396 Crisisdienstverlening (DU) (compensatie corona)	0	--	--	--
409 Einde lening inburgeringsplichtig (DU)	0	0	0	--
Totaal Cluster Participatie (indeling vanaf 2023)	4.370.621,46	4.475.553,56	4.443.164,17	4.529.339,43

OZB (indeling vanaf 2023)				
Maatstaven waarop de uitkeringsfactor van toepassing is				
24b-2 Woonruimten (vanaf UJR 2016, miv septembercirc. 2016)	-751.746,27	-767.759,20	-773.189,54	-778.659,50
39 Vast bedrag	49.821,63	49.821,63	49.821,63	49.821,63
Subtotaal (zonder UF)	-701.924,64	-717.937,57	-723.367,91	-728.837,87
Uitkeringsfactor	-284.981,40	-344.610,03	-319.005,25	-356.401,72
Maatstaven waarop de uitkeringsfactor niet van toepassing is				
1g-2 WOZ niet-woningen eigenaren	-826.993,75	-858.702,15	-869.634,59	-880.708,67

1h-2 WOZ niet-woningen gebruikers	-581.595,83	-603.895,23	-611.583,64	-619.371,65
1a Waarde woningen eigenaren	-3.212.342,45	-3.314.981,50	-3.350.151,67	-3.385.702,86
Totaal Cluster OZB (indeling vanaf 2023)	-5.607.838,07	-5.840.126,48	-5.873.743,06	-5.971.022,77

OEM (indeling vanaf 2023)

Maatstaven waarop de uitkeringsfactor van toepassing is

2 Inwoners	-3.096.357,18	-3.118.928,39	-3.137.956,65	-3.153.377,60
Subtotaal (zonder UF)	-3.096.357,18	-3.118.928,39	-3.137.956,65	-3.153.377,60
Uitkeringsfactor	-1.257.121,01	-1.497.085,63	-1.383.838,88	-1.542.001,65
Totaal Cluster OEM (indeling vanaf 2023)	-4.353.478,19	-4.616.014,02	-4.521.795,53	-4.695.379,25

Aanvullingen van de gebruiker

Aanvullingen v/d gebruiker	2024	2025	2026	2027
Behoedzaamheidsreserve	0	0	0	0
Subtotaal	0	0	0	0

Totaal maatstaven met Uitkeringsfactor	48.179.133,2	50.626.985,5	48.422.933,0	50.437.653,7
	6	4	5	0
Totaal maatstaven zonder Uitkeringsfactor	-3.721.303,03	-3.578.309,88	-3.664.408,90	-3.845.146,18
Totalen	44.457.830,2	47.048.675,6	44.758.524,1	46.592.507,5
	3	6	5	2